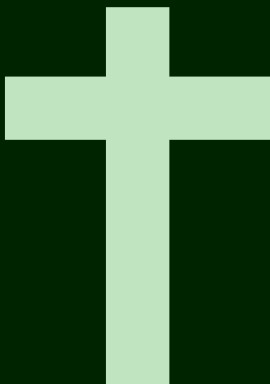

Ajigha NT Portion

Ajiya: Ajigha NT Portion (New Testament)

Ajigha NT Portion

Ajiya: Ajigha NT Portion (New Testament)

copyright © 2025 The Seed Company

Language: (Ajiya)

Contributor: Mission For Scripture Translation And Language Development

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

43235689-f749-53bc-b3bc-8504ea33daa6

Contents

IMatta 1
IMarkus 57
ILuka 94
IYahaya155

ILA IDIDUMA KA AVO IMATTA

*Ute iYesu
(ILuk 3.23-38)*

¹ Avo iwɔɔ iMusa ute iYesu
iKristi, avo iDauda, anga ute
Ibrahim.

² Ibrahim jee Ishaku,
Ishaku jee iYakubu,
iYakubu jee iYahuza
kina anayuru nga,

³ iYahuza ate iFeresa
kina iZera ayuru bo
nga shi iTama,

iFeresa nga shi ate iHes-
runa,
iHesruna nga shi ate
Aram,

⁴ Aram nga shi ate Ammi-
nadab,
Amminadab nga shi ate
iNashon,

iNashon nga shi ate
iSalmɔn,

⁵ iSalmɔn nga shi ate
iBo'aza, ayuru jee nga
anga shi iRahab,

iBowaz nga shi ate
Obida, ayuru nga anga
shi iRut,

Obida nga shi ate iYesse,

⁶ iYesse nga shi ate agom
iDauda,

iDauda nga shi ate iSule-
manu ayuru nga anga sa
shi ayiri Uriya,

⁷ iSulemanu nga shi ate
iRehobowam,

iRehobowam nga shi ate
Abiya,

Abiya nga shi ate Asa,

⁸ Asa nga shi ate iYe-
hoshafat,

iYehoshafat nga shi ate
iYoram,

iYoram nga shi ate
Azariya,

⁹ Azariya nga shi ate iY-
otam,

iYotam nga shi ate Ahaz,
Ahaz nga shi ate
iHezekiya,

¹⁰ iHezekiya nga shi ate
iManassa,

iManassa nga shi ate
Amɔn,

Amɔn nga shi ate iYosiya,
¹¹ iYosiya nga shi

ate iYekoniya kina
anayuru nga akyua
mani ayeri bu ki kya
bu aBabila wu.

¹² Aya kya bo aBabila ni,
iYekoniya va jee
iSheyaltiyel,

iSheyaltiyel nga shi ate
iZarubabel,

¹³ iZarubabel nga shi ate
Abihudu,

Abihudu nga shi ate
Eliyakim,

Eliyakim nga shi ate
Azuro,

¹⁴ Azuro nga shi ate
iSaduku,

iSaduku nga shi ate
Akimu,

Akimu nga shi ate
Aliyudu,

¹⁵ Aliyudu nga shi ate
Eliyazara,

Eliyazara nga shi ate
iMatana,

iMatana nga shi ate
iYakubu,

¹⁶ iYakubu nga shi ate
iYusufu agheme iMa-
ryamu aghomani ajee
iYesu mani ayoro nga
si iKristi.

17 Ko kpaa kọ ute Ibrahim ki ta ka iDawuda, ite usho na inari yọ, kọ kpaa ka iDauda ki ta kọ uyeri bọ ki kyaa aBabila ite usho ni inari yọ, kọ kpaa ki uyeri bọ ka aBabila ki ta ka iKristi ite usho ni inari yọ.

*Ujee iYesu iKristi
(ILuk 2.1-7)*

18 Umani ujee iYesu iKristi sa shi, ayuru nga iMaryamu akọ cira nga ki ma iYusufu, ata kọ takwyue ni avasa nu nga na afo anga aghing Onong.

19 Ni agheme nga iYusufu, aghomani aka ju ima ushi na kikya, ata wang ọsa nga ighong ba, na ava wang usheri nga ya naiker.

20 Ashi kide uwang uju kindo ni, ba irishu, atuma Onong va yeni ẹrekwyue nga kide amogo, ki teri si, "iYusufu, anọ iDauda, ma kong ẹrebata ukpaa iMaryamu sa ayiri ngo ba, ki imumani ishi kide afo nga ni iba kukushi aghing Onong ko.

21 Aki jee anọ, ni ingo ki ma nga uca si iYesu, ka aki foo ajiya kọ vulu bọ."

22 Uma ri ba kọ ma hwura umumani Ate aYaya teri ka anyu Atina nga,

23 "Uwe ni, anayiri mani aye nga agheme ba ki kpaa afo ka jee anọ anagheme, na aki yoro nga si Immanuwel." (Uwu shi si, Onong shi ni yi).

24 iYusufu ya shira kọ mor ni, ava ju konọ mani Atuma Onong teri nga ni, A kpaa ayiri nga,

25 ara ye ẹrenoma nga ba ki ta ko jee anọ. Ava ma nga uca si iYesu.

2

Ọba Akyeng ki shii Iripiya

1 Ajee iYesu ki ifong aBaitalami ka aYahudiya, ka akyua agom iHiridus, na ace agho uye ẹyerẹ ba ki shii iriapiya ki ba Urushelima

2 na aba wulu si, "Abi wo ni anọ mani ajee ki tee agom aYahudawa shi wo? Iyi nu ẹyerẹ nga mani ikunu ka iriapiya, ni iyi ba ki ma joọ nga."

3 Agom iHiridus ya kong kindo ni, ikwyi nga va bra yọ, kindo wo nọ ushe ajiya Urushelima.

4 Aba curu nadidu agha kakong afirist kina aghomee umee iMusa ki wulu bọ, "Abi wo ni aki jee aghofoo wo?"

5 "Ki ifong aBaitalami ki ẹrebong aYahudiya," Aba yira nga. "Ka umani agho pii kọ oto Onong wo wudu.

6 'Ni ingo aBaitalami kide ẹrebong aYahudiya, ki ba si ingo shi aghoce nọ ojii ka ẹregom aYahuza ba, ka kide ngo yọ ni akwyite mani aki kyeng na ajiya Israila ki kunu wo.'

7 Ni iHiridus ba yoro akyeng ọba ki shii iriapiya kọ uyuyi ka kong ka anyu bọ agolo mani ẹyerẹ nyeni wo.

8 Aba tuma bọ ka aBaitalami kina udi uwaga atong "Okya kọ uya wang oka mani anọ shi wo nabiboro, insi inu peni ngaa ni, inu ba ki inu ba teri mi, ki ime ya kọ joọ nga."

⁹ Aya kpɛɛ ɔkɔŋ upii agom ni, ava wolu. Eɣɛɣɛ umani anu ki shii iripiya ra ni shi kite bɔ, ni ibɔ sɔ yii yɔ ki ta kɔ umani iya tara kɔ ɔka mani anɔ shi wɔ.

¹⁰ Aya nu ɛɣɛɣɛ ni, ava kɔŋ ikwyifu nagigang.

¹¹ Aya ghila ɔna ni, aba ya nu anɔ kina ayuru nga iMaryamu, aba ta aghong ki jɔɔ nga. Aba wuli uma bɔ, utii uyeri, kina ima uta ugha ɔvɔŋ, kina anyɛ ɔvɔŋ ki ma nga.

¹² Na ava vuu bɔ ɛɣɛɣɛ bɔ ka uce utra, ka ɔnɔŋ tɛri bɔ ka amɔɔ si ama vuu ukushi iHiridus ba.

Uti ki kyaa aMasar

¹³ Aya kɔ uya ukadu ni, atuma ɔnɔŋ ba kunu kide amɔɔ kushi iYusufu ki tɛri si, “iHiridus ki wang anɔ ka pii wɔ. Sisang, kpaa anɔ kina ayuru nga kɔ ti kɔ kya nɔ aMasar, kɔ ya ci kɔ ukadu si ime tɛri nɔ si ingo sher.”

¹⁴ iYusufu va sisang, ki kpa anɔ kina ayuru nga, ki kya bu aMasar kina ating,

¹⁵ kiya ci ki ta kɔ ukpo iHiridus. Aju kindɔ ka ahura imumani Ate tɛri ka anyu atina nga, “I yɔɔ anɔ mi wu ka aMasar.”

iHiridus sa si apili Ananɔ Ofisi kɔ

¹⁶ iHiridus ya kpɛɛ si akyeng ra tee ni nga abo ni, ava sang anang. Ava sa si aya pili anɔ aniraghɛmɛ aBaitalami kina irihoo anyi apai ki ta ka ataa ka akyua

mani akpili kukushi akyeng ɛɣɛɣɛ kunu.

¹⁷ Owe wu sa ni imumani aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔŋ Irimiya tɛri hwura,

¹⁸ “A kɔŋ ice ɛɣɛɣɛ ka aRama, ɛɣɛɣɛ ukukas kina ayiri. iRahila nga su nira ayiri kaya anɔ nga. Ara kɔŋ udoru ba, ka aku kpuru bu.”

Aghojee iYesu vuu bɔ aNazaret

¹⁹ Utumu ukpo iHiridus, atuma Ate kunu iYusufu kide amɔ ka aMasar

²⁰ ki tɛri si, “Sisang, kpaa anɔ kina ayuru nga ku kya nu ɛɣɛɣɛ Israila, ka aghomani awang pii anɔ sɔ shi bɔ nɔ ɔkyuɔ ba.”

²¹ iYusufu va sisang ki kpa anɔ kina ayuru nga ki vuu bɔ ɛɣɛɣɛ Israila.

²² Ni iYusufu ya kɔŋ si Akilayus tee agom ka utumu ukpo ate nga iHiridus ka aYahudiya, ava kɔŋ ɛɣɛɣɛ ɔkyaa. Akɔ waa iYusufu nga atɔŋ ka amɔ ava gɛni ki kyaa ɛɣɛɣɛ aGalili,

²³ kiya vra ɔna nga ki ice ifɔŋ si aNazaret, ka ahwura upii aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔŋ si, “Aki yɔɔ nga si agha aNazaret.”

3

Umɛɛ iYahaya Aghila Iminimini

(IMar 1.1-8; ILuk 3.1-9; iYah 1.19-28)

¹ Ka akyua ra ni iYahaya aghila iminimini ba ɔkɔ taa ashi ka aYahudiya na atɛri upii ɔnɔŋ.

² “Inu lõkpaa,” atëri si, “Ka ẹrẹgọm ayaya ishi ayayo!”

³ IYahaya nga shi ajiya mani Ishaya aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng pii si, “Ace aghọ sọ taa akpa kide ọkọ taa ashi, ‘Kyeri utra Ate ayaya; nawa nga itra ka kyeng!’ ”

⁴ Uma iYahaya ni aju kina idang ọrahimi; aloru abugu nga kina edang, imila nga ni agiya yọ kina ẹrẹtọng.

⁵ Ajiya Urushelima, kina anga aYahudiya, kina anga ahwo ẹrẹyẹma Urdun, aba ukushi nga.

⁶ A tẹri avulu bọ, ava ju bọ iminimini bu na amusum ẹrẹyẹma Urdun.

⁷ IYahaya ya nu ikir aFarisiyawa kina aSadukiya, aba si ama ju bọ iminimini, aba tẹri bọ si, “Inu iyọọ na kang! inga tẹri nu si ọki ti anang mani Ọnọng ki tuma?”

⁸ Uju uma mani uki nyeni ọlọkpaa nu.

⁹ Uma kpaa ka inu tẹri si Ibrahim nga shi ate nu ba. Isọ tẹri nọ Ọnọng ki bra ukpa atighi ri ka tee anọ nga!

¹⁰ Akperi nga sha ka a kẹri ashe ka akang; ọshe mani ura ma wu ikọlọ ba ni aki kpa wu ka taa kide ugha.

¹¹ Iju nu iminimini kina amusum ki nyeni si inu lõkpaa, aghọmani aki ba ko utumu mi ni aki sumu nu kina aghing Ọnọng kina ugha. Aceri mi; ira maa mi ni ikpa akpọ nga ba.

¹² Ọfọọ upẹr nga shi ka avọ nga, aki pẹr ikir imila. Aki curu alkama nga ka sa ka afọ,

ni ẹrẹwọọ ni aki ta ugha wọ ọnga mani ọki kperì wọ ba.”

Iminimini IYesu

(IMar 1.9-11; ILuk 3.21-22)

¹³ Akyua ra ni iYesu ba ka aGalili ki ba ukushi iYahaya ka vọng Urdun ka ju nga iminimini.

¹⁴ Ni iYahaya sheri ka tee ikwyi nga. “Imẹ shi mani uju mi iminimini,” IYahaya tẹri, “Uwe ni ingọ ba ukushimi ki iba ju nu iminimini!”

¹⁵ Ni iYesu ba yira nga si, “Tara ni ushi kindi ka akyua ri. Kindi wọ ni iyi ki ju uma ọdọdọma mani Ọnọng wang kọ.” IYahaya va yira.

¹⁶ Aya ju iYesu iminimini ni, aba kunu kide amusum. Ayẹrẹmọọ va yemi nga, ava nu aghing Ọnọng na asọ shulu kina ikhimi ni na uta uyeri kaya nga.

¹⁷ Ni ẹrẹyue va tẹri ka ayaya, “Anọ mi wẹ, aghọmani ikwyi mi ka tọmọ wọ.”

4

Isheẹ Mra IYesu

(IMar 1.12-13; ILuk 4.1-13)

¹ Aghing kyeng ni iYesu ki kyaa ni nga kọ ka ọta shi ki Isheẹ mra nga.

² IYesu la awii ishi nari at-ing na atinọng na asọ kpẹnẹ anyu, na ba kọng idafo.

³ Ni Isheẹ va ba ukushi nga ki tẹri nga si, “Insi ingọ shi Anọ Ọnọng ni, tẹri atii ri ka tee ubiredi.”

⁴ Ni iYesu va yira nga si, “Upii Ọnọng si, ‘Ba ọla imila yọ kiyuyu na ajiya ki lang kọ ba, si nu upii mani ukunu ukushi Ọnọng.’ ”

⁵ Ni Ishẹẹ va kpaa iYesu ki kyaa ni nga Urshalima, ifọng upipar, akyo nga ka yaya ọna Ọnọng,

⁶ ki ẹri nga si, Insi ingo shi Anọ Ọnọng ni, funu ẹrẹbọng, ka upii Ọnọng si, 'Ọnọng ki ẹri atuma nga kaya ngo; aki go ngo ni ivọ bọ, ki ifra ngo ki kọng yọ ọlọ kaya atii ba.' "

⁷ IYesu va yira nga si, "Upii Ọnọng ẹri si, 'Ma mra Ate Ọnọng ngo ba.' "

⁸ Ni Ishẹẹ va kpaa nga ki kyaa ayaya ọpang utitugu ki nyeni nga nadidu ẹrẹgọm as-ing kina ujọọ bọ.

⁹ "Nadidu ni iki ma ngo," Ishẹẹ ẹri nga si, "Insi uta aghong ki jọọ mi ni."

¹⁰ IYesu va ẹri nga si, "Sang ngo, Ishẹẹ! Upii Ọnọng si, jọọ Ate Ọnọng ngo ni yii nga kayu nga! "

¹¹ Ni Ishẹẹ ba ya iYesu; atuma Ọnọng ba ki ma she nga wọ.

IYesu kpẹnẹ Utina nga ka aGalili

(IMar 1.14-15; 15; ILuk 4.14; 15)

¹² IYesu kọng si iYahaya na asa nga kọ ubọọ iting ni, ava sang nga ki kyaa aGalili.

¹³ Aya aNazaret, aya ci ka aKafarnahum, ifọng uhwo ẹrẹyema aGalili, ka ẹrẹbọng aZabaluna kina aNaftali.

¹⁴ Aju kindi ka a hwura upii Ishaya agho pii kọ ọto Ọnọng ẹri,

¹⁵ "Ẹrẹbọng aZabaluna kina ẹrẹbọng aNaftali, kọ utra ẹrẹyema ka uda ugha Urdun, aGalili ẹrẹbọng aghomani ashi bọ aYahudawa ba!

¹⁶ Ajiya mani ashi kide iting ki nu uyeri ọghoghẹ. Aghomani ashi ki ẹrẹbọng agho kpuru uyeri ki taa bọ."

¹⁷ Ko kpaa ka kyua ra ni iYesu lite nọ ẹri upii Ọnọng, "Inu lọkpaa, ka ẹrẹgọm ayaya to ayayo!"

IYesu Kyo Yorọ Atina Nga
(IMar 1.16-20; ILuk 5.1-11)

¹⁸ IYesu sọ kyeng ka anyu ẹrẹyema aGalili, ava nu anayuru apai na asọ sa isha bọ, iSaminu mani ayoro nga si iBitrus kina anayuru nga Andarawus asọ fẹri isha bọ.

¹⁹ IYesu va ẹri bọ si, "Inu yii mi, iki mẹẹ nu uhuri ajiya."

²⁰ Kide akyua, aba ya isha bọ ya ki yii nga.

²¹ Ava kyeng ki ya nu ace anayuru apai, iYakubu kina iYahaya, anọ iZabadi. Ashi kide ọgbọlọ kina ate bọ iZabadi, asọ kyeri isha bọ. IYesu va yoro bọ,

²² kide akyua ra, aya ọgbọlọ bọ kina ate bọ ki yii iYesu.

IYesu Leni na Adumu
(ILuk 6.17-19)

²³ IYesu ghila ide ọfọng aGalili, na mẹẹ kide ọkọ takwyue aYahudawa, na ẹri ila ididuma uka ẹrẹgọm Ọnọng, na leni ni idumu kina adumu.

²⁴ Ila nga kpa kwabi ki ẹrẹgọm aSuriya, ava ba nga kina adumu, asọ kọng ẹrẹnoma ni idumu ighi-gho, kina agho shi nọ Usheẹ, ni itehu, ni ushumu avo, iYesu leni ni bọ.

²⁵ Ikiir yii nga kọ kpaa ka aGalili kina ufọng ọsho,

ko kpaa ka Urushelima,
aYahudiya, kina ushi bulu
eɽeɽema Urdun.

5

Upii Ɔnɔŋg kaya ɔpang

¹ IYesu ya nu ikir baijiya ni,
ava kila nga aya ɔpang, ki cica,
atina nga curu ki ghemɛ nga,

² nava tee aghɔmɛɛ bɔ si.

*Anyu Adaduma
(ILuk 6.20-23)*

³ “Anyu adaduma ka
aghɔmani aye utaa bɔ
ɔnga aghing upipar;
Ka eɽeɽom ayaya ni inga
bɔ wɔ!

⁴ “Anyu adaduma ka
aghɔmani ashi kide
ikwyi ibibi;
Ɔnɔŋg ki sa bɔ amusum
ashuu!

⁵ “Anyu adaduma ka aghɔ
ɔtɔɔŋg;
Aki peni asing!

⁶ “Anyu adaduma ka
aghɔmani ikwyi bɔ shi
Ko ju uma mani Ɔnɔŋg
wang,
Ɔnɔŋg ki ma bɔ uwang
ikwyi bɔ!

⁷ “Anyu adaduma ka
aghɔmani ashi na
ahwoo ajiya;
Ɔnɔŋg ki kɔŋg ahwoo bɔ!

⁸ “Anyu adaduma ka
aghɔmani ashi na ikwyi
upipar;
Aki nu Ɔnɔŋg!

⁹ “Anyu adaduma ka
aghɔmani awang uci
ɔkyuo;
Ɔnɔŋg ki yɔɔ bɔ si anɔ
nga!

¹⁰ “Anyu adaduma ka
aghɔmani asɔ kɔŋg
Ɔlɔ kaya ju aipang;
Eɽeɽom ayaya ni inga bɔ
wɔ!

¹¹ “Anyu adaduma ka inu
aghɔmani acira nɔ ki ma nɔ
ɔlɔ kiva tɛri atɛri kaya akwyi
nu ka inu yii mi.

¹² Inu kɔŋg ikwyifu kina
utɔmɔ ikwyi, ka akyo nu ɔka
nɔ ka ayaya. Kini kɔ ni aghɔ
pii kɔ ɔtɔ Ɔnɔŋg mani aba
kite kɔŋg ɔlɔ kɔ.

*Atɔ kina Uyeri
(IMar 9.50; ILuk 14.34-35)*

¹³ “Inu bɔ shi atɔ asing. Insi
atɔ taa ididugɔ wɔ ni, ba utra
mani aki vuu na ididugɔ wɔ
ba. Ba ice ima ra aki bra uju
ba sa nawu ka ajiya tinga.

¹⁴ “Inu bɔ shi uyeri asing.
Ifɔŋg mani avra kaya ɔpang
kara shɔru wɔ ba.

¹⁵ Ba aghɔmani aki ta ugha
agbilimɔ ka fuga ya ni ikɔɔ
ba; sa na kyo ka ya ima uting,
ka ma uyeri ki ko nga nu kide
ɔna.

¹⁶ Kindi wɔ ni uyeri ngo
ta ka ajiya nu, ka nu uma
udɔɔma mani uju ka jɔɔ Ate
ayaya.

Umɛɛ kaya Umɛɛ IMusa

¹⁷ “Inu baa kpaa si imɛ ba ki
ba cira umɛɛ iMusa wɔ kina
umɛɛ aghɔ pii kɔ ɔtɔ Ɔnɔŋg
ba. Ita bami ki ma ucira wɔ
ba, sa ni isa ka umɛɛ bɔ tee
aipang.

¹⁸ Aipang ni imɛ sɔ tɛri nu,
kɔ ni ayaya kina asing ki sang
wɔ ni, ba ighang iyeng ko
eɽeɽe inga umɛɛ iMusa na ki
cira wu ba sa akwike hwura.

19 Ni nadidu aghomani ara yii umee ko ni ima ezeze umee iMusa ka va mee ace agho ka ju ba ni, aki tee agho jikide eregom ayaya. Ka da vo ni, aghomani ayii umee kiva mee ace agho ka ju ni, aki shi ni eregoro ka eregom ayaya.

20 Iso teri nu, si, uta ko ghila eregom ayaya ni si aipang nu ceri anga aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa uju uma mani Onong wang.

Umee kaya Anang

21 “Inu ko kong si ateri ajiya ada kyua, ‘Inu ba pii okyuo ba; aghomani aju ni aki ju nga ashuwa

22 Ni aikyuari ni ime teri nu, insi ushi kide anang kina anayuru ngo ni aki ju ashuwa, insi ingo yoro anayuru ngo si ‘Imu taa imumani aki ju wo!’ aki kyaa ni ngo oka ashuwa, insi ingo yoro anayuru abo uta ice ima, oki ya ghila ngo ugha.

23 Insi uwang ma Onong ighima kaya agoo ni usa shuni si anayuru ngo go ngo ki kwyi ni,

24 Sheri uma ya ko ya agoo, kya ko ya wang uci okyuo na anayuru ngo, ni ingo to vuu ko uba ma uma.

25 “Insi ace agho yoro ngo ko oka ashuwa ni, inu kpele ace na akyua so shi wo, kini uta fuma uka ashuwa. Insi uku fuma uka ni aki ma agha ashuwa, aghomani aki ma agha la teng, ka ta ngo ko ubo iting.

26 Ukadu wu ni uki ci wu, aipang ni ime so teri nu, so

ma imumani ateri si uma nadidu.

Umee kaya Unyeri na Ayiri Kọ Aghimi Agho

27 “Inu ko kong na teri si, ‘ma nyeri na ayiri ko aghimi agho ba.’

28 Na aikuari ni teri nu, nadidu aghomani akyogo ayiri na wang peni nga ni ako nyeri ni nga kide ikwyi.

29 Insi ica isighi avo ilang sa ukpaa ni, woyu ko nawu! Uceri nu ta uka erenoma uyeng ngo kini mani nadidu erenoma ngo ghila ugha.

30 Insi avo ila ngo sa ukpaa ni, kyua ko naa wo! Uceri nu taa avo ayeng ni mani erenoma ngo ghila ugha.

Umee kaya Upighi Ubogha (IMat 19.9; IMar 10.11-12; ILuk 16.18)

31 “Asa va teri si, ‘Aghomani akla ayiri nga ni aso wo ka ma nga.’

32 Ni aikuari ni teri nu, insi aghimi kla ayiri nga ni basi ko nyeri na ace aghimi ba ni, ashi na avulu usa nga uvulu insi akya uce ubogha ni; aghimi mani aya bogha ni aju avulu.

Umee kaya Isuu

33 “Inu ko kong na teri agha ada akyua si, ‘Uma wura usuu nu ba, ni hura uta anyu imumani uteri uki ju Ate ayaya.’

34 Ni aikuari ni teri nu, ma suu kina ayaya ba insi uta anyu, ka uka eregom Onong wu;

³⁵ ko asing, ka uka wuru ifra nga wu; ko Urushe-lima, ka ukushi ifong agom aghaghe.

³⁶ Ma suu kina erəkwe ngo ba, ka uki bra ngo tee ifilik-wyi iyeng ki tee ififu ko isisu ba.

³⁷ Teri si 'A' ko 'Kayi'; ushe uma ka hala ukushi Isheę wu.

Umęę kaya ju Imumani Aju ngo

(ILuk 6.29-30)

³⁸ "Inu ko kong na teri si, 'Insi agyo ngo ki ica ni, ica yu nu ki to gyo, insi ayir yu ni, ayir nu ki to gyo.'

³⁹ Na aikuari ni teri nu, ma ju ajiya imumani aju ngo ba. Insi ace agho gyo ngo ka utuma ila ni, ma nga onga ipuruma ka kimi gyo.

⁴⁰ Insi ace agho kya ashuwa ngo ka yira ngo igbang ko ni, ma nga ima fuga ngo.

⁴¹ Insi agho shi ni erękyuo teri ngo ukyeng imil iyeng ni, uso kyeng upai.

⁴² Insi ace agho wang ice ma ukushi ngo ni, ma nga; insi ace agho wang ota ice ma ni, ma nga.

Yoo Agho Toro Ngo

(ILuk 6.27-28; ILuk 6.32-36)

⁴³ "Inu ko kong na teri si, 'Yoo agho yoo ngo, toro agho toro ngo.'

⁴⁴ Ni aikuari ni teri nu si, yoo agho toro ngo nu shor Onong kaya agho ma ngo olo,

⁴⁵ ki ingo tee ano Ate ayaya. Aka sa onong uta kaya agha ababi na adaduma ima ayeng, ki ma avuga ka

aghomani aka ju ima ididuma kina agho ka ju ima ibibi.

⁴⁶ Aki ju na nyi Onong ki ma ngo oka ngo insi yoo agho yoo ngo wu ni? Ko agho yira agonu ka ju kindo!

⁴⁷ Insi ingo ka pii kina aghikyo ngo ko ni, ikembu inu ju ki cęri ace agho ko? Ko aghomani ashi bo aYahudawa ba ka ju kindo!

⁴⁸ Kindo ni inu tee agho kyeng na ki kya, kini mani Ate ayaya shi na kiky.

6

Umęę kaya Uma

¹ "Ma ju uma ododoma ngo kayaye ka ajiya nu ima no so ju ba. Insi uju uma ri kayaye ni, ba ngo nu oka kushi Ate ayaya ba.

² "Insi uma agho taa ice ma, ma yemi kayaye, kini agho ju ongo unu ica kide oko takwyue aYahudawa kina aya itra. Aka ju ka ajiya jo bo. Imę so teri nu aipang, ako peni oka bu nadidu wudu.

³ Insi uma agho taa ice ma ni, ju ko tra mani agho avo ila ngo ki no ba.

⁴ Ni uki shi ko uyuyi. Ni Ate ngo, mani aka nu kuyuyi, ki ma ngo oka ngo.

Umęę kaya Upii no Onong

(ILuk 11.2-4)

⁵ "Insi upii no Onong, ma ju kini agho ju unu ica ba! Aka sisang upii nu Onong kide oko takwyue aYahudawa kina itra, ka ajiya nu bo. Imę so teri nu aipang, ako ma bo oka bo nadidu.

6 Insi uki pii nọ Ọnọng ni, kya nu idẹ bọọ, fuga anyu bọọ ya, nu pii na Ate nu mani aka nu bọ nga ba, Ate aghọmani aka nu ima ju nu kuyuyi, aki ma ngọ ọka ngọ.

7 “Insi uki pii nọ Ọnọng ni, ma tẹri ighang ta ẹrẹkwẹ nagigang ba, kini mani aghọ ju ipaa ka ju, A kpa si ọnọng bọ ki kọng bọ ka upii bọ nagigang.

8 Ma ju kini bọ. Ate nu ye imumani inu wang nu so nu to yemi anyu ba.

9 Ni, mani, ubu ka pii nọ Ọnọng we, ‘Ate yi ka ayaya, Ta ni ajọọ uca ngọ;

10 ta ni ẹrẹgọm ngọ ba; ta ni imuwang ngọ na ju ka asing ri kini mani ishi ka ayaya.

11 Mayi aidi imila mani iyi wang.

12 Cira uvulu yi kọ, kini mani iyi kpa aghọmani avulu ni yi.

13 Ma kyaa ni yi ọka mani aki mra yi ọnga shi umọọ, ni kyo yi ọka mani aghọ shi na aghing ababi shi bọ ya ba.’

14 “Insi ingọ yira ọlọkpaa ajiya umani a vulu ngọ ni, Ate ngọ ka ayaya ki kọ yira ọlọkpaa.

15 Insi uta yira ọlọkpaa ajiya ba ni, ni Ate ngọ ki cira ngọ uvulu mani uju nga ko ba.

Umẹẹ kaya Ugo Anyu

16 “Insi inu sọ kpẹnẹ anyu, ma shigi ibate kini aghọ ju ọnga aghọ ju unu ica ka ba. Aka shigi ibate ka ajiya nu ni abọ sọ kpẹnẹ anyu. Imẹ sọ tẹri nu aipang, akọ yira ọka bọ nadidu.

17 Insi inu sọ kpẹnẹ anyu ni, hwuru ubate nu ni coo anyẹ ka ẹrẹkwẹ nu,

18 ka ajiya ma ye si inu sọ kpẹnẹ anyu ba sa Ate kayu nga, aghọmani aka nu bu nga ba, ki ye. Ate ngọ, aghọ ka nu uma mani uju kuyuyi, ki ma ngọ ọka ngọ.

Upeni ka Ayaya (ILuk 12.33-34)

19 “Ma kyọ upeni ngọ ka asing ri ba, ọka mani iriyi kina iriler ka bra wu, ayi ka giya ki yi.

20 Ni, ucuru ace nu upeni ka ayaya, uka mani iriyi kina iriler ki bra wu ba, uka mani ba ayi mani aki giya kayi ba.

21 Ka ikwyi ngọ ki sa shi uka mani upeni ngọ shi wu.

Uyeri Irinuma (ILuk 11.34-36)

22 “Ica yọ shi uyeri ẹrẹnọma. Insi ica ngọ shi ikyuọ ni, ẹrẹnọma ngọ nadidu ki shi yeri;

23 insi ica ngọ ishi yu ikyo ba ni, ẹrẹnọma ngọ ki shi kide iting. Insi uyeri mani ushi kide ngọ ni iting yu ni, ikwyi ngọ ki shi kide iting nagigang!

Ọnọng ko Upeni (ILuk 16.13; 12.22-31)

24 “Ingọ ki shi ngọ agira ate ọna apai ba; ingọ ki tọrọ ngọ ace nu yoo ace; ingọ ki yii ace nu tili ace. Ingọ ki yii Ọnọng kina ọfe ba.

25 “Ọko sa ni tẹri ngọ si, ma sa ikwyi kini imumani ingọ ki la ko nu sa ko ci akyuọ ba, ko imumani ingọ ki sọmọ ki ẹrẹnọma ngọ ba. Ka udu

mani, ọkyuọ ra ẹri wu imila ba? Ẹrẹnoma ra ẹri wu imu-mani ọki sumu ba?

²⁶ Nu unung ka ayaya, aka ra pila bu igho ba, acuru bo imila aka sa ka afo ba; Ate nu ka ayaya ka ma bo! Inu ra ẹri nu unung ni ẹrẹgoro ba?

²⁷ Inga kide nu ki bra ukhimi awii ayeng kide awii nga ka so duma wu nu umari?

²⁸ “Ni ikembọ sa ni inu so duma wu nu uma osomo? Nu mani ufuru aghumu ka fonu, aka ju bu utina ba ko na akeri uma osomo ba.

²⁹ Ni ẹri nu ko agom iSule-manu ma nu upeni nga ashi ni ima osomo ididuma kina ufuru iyeng ba.

³⁰ Onong nga ka fuga obong ide aghumu ima sumu obong mani ushi kaidi ni ikyua nu huga bu, na ta ugha ko. Aki bra osomo nu uma ba? Inu agho uma aipang na zee!

³¹ “Uma dama wu ba, ‘Abi wu ni imila mi ki ba wu? ko imu sa mi? Ko imu sumu mi?

³² (Uma mani agho ju ipaa ba ka dama wu nu bu.) Ate nu ka ayaya ye si inu wang uma ri.

³³ Ni, inu wang uma mani ushi ọnga ẹrẹgom Onong ni imumani awang ni nu, aki ma nu ushe nu uma nadidu.

³⁴ Inu ma sa ikwyi ni kyua ba; ishi kini ọnga nga usa ikwyi. Ushi wu mani akhimi ace awii ọnga nga usa ikwyi ba ka shi ni ọnga nga usa ikwyi.

Ba Ju Ace Agho Ashuwa ba
(ILuk 6.37-38; ILuk 6.41-42)

¹ Ba ju ace agho ashuwa ba, ka aba ju ngo ba,

² ka ashuwa mani oka ju ajiya ni, ako ni aki ju nu. Ima umara mani inu mara wu ni, iyo na aki mara nu ko.

³ Ikembọ sa ni, oka nu anibong mani shi kide ica anayuru ngo ni oka ra nu ngo ukumu oshẹ mani ushi kide ica ngo ba?

⁴ Ya ni ingo ki ẹri anayuru ngo si ‘Tara, ni wo ngo anibong mani shi kide ica ngo,’ ingo shi kina ukumu oshẹ ughoghe kide ica ngo?

⁵ Inu agho ju unu ica! Kpaa ukumu oshẹ mani ushi kide ica ngo, oso ta nu nabiboro anibong shi kide ica anayuru ngo.

⁶ “Ba ma ava imumani shi na pipar ba aki tee ni ngo. Ba feni ikyong ididuma nu ka alade ba ka aki tinga ka giya ko.

Inu Wulu, Inu Wang, Inu Hora
(ILuk 11.9-13)

⁷ “Wulu, ni inu ki yira; wang, inu ki peni; hura, na anyu bo ki yemi.

⁸ Nadidu aghomani awulu ki yira, aghomani awang ki peni, anyu bo ki yemi aghomani ahura.

⁹ Ace agho ngo mani ashi ate ki ma anọ nga utii insi awulu ubiredi?

¹⁰ Ta oki ma nga iyoo insi awulu ngo itagbo?

¹¹ Kini akakiya nu, uye ma anọ nu ima ididuma. Na sa

teri si, Ate ayaya ki ma uma udodoma ka aghomani awulu nga!

12 “Ju ajiya uma mani uwang si aju ngo, udiwu nyeni umee iMusa kina onga agho pii ko oto Onong.

Anyu Bọ Ujii Na Aghaghe (ILuk 13.24)

13 “Ghila ka anyu bọ azaze, ka anyu kyaa ide ugha shi ayayang utra shi na gbeye, ajiya nagigang ka kyeng ya.

14 Ni anyu kyaa okyuo shi na jii ukyeng utra lo, ajiya uwang wu shi na jii.

Ushi kini Ikolo nga (ILuk 6.43-44)

15 “Inu ci na zizal ka agho pii ko oto Onong ateri; aki ba nu kini atem bo ni ka sing, kide ni ava aghumu bo.

16 Inu ki ye bo ka igho umu-mani aka ju. Akara kara ma yo ikolo inabi ka erenoma nga ba, ko ni uwe ma yo ikolo ka erenoma akara ba.

17 Ko iligba ushi ododoma ka ma ikolo ididuma, oshu ububi ka to ma ikolo ibibi.

18 Ushi ododoma ki ma wu ikolo ibibi ba, ni oshu ububi ki ma wu ikolo ididuma ba.

19 Oshu mani oka ma wo ikolo ididuma ba aki kpa wo ka ta kide ugha.

20 Kindo, inu ki ye agho pii ko oto Onong ateri ko uma uju bo.

IYesu ta ye nu ba (ILuk 13.25-27)

21 “Ba nadidu aghomani ayoro mi si, ‘Ate ona, Ate ona’ ki ghila eredom ayaya ba, sa

aghomani aju uma mani Ate ayaya wang bo sa ju.

22 Insi awii ashuwa ya ba ni, ajiya nagigang ki teri mi si, ‘Ate ona, Ate ona! Kide no uca ngo iyi teri upii Onong, kide no uca ngo iyi wuli idir ushee kiva ju idir uma uwuli ica!’

23 Ni ime ki teri bo si, ‘Ime ta ye nu nga ba. Sang nu ukushi mi, inu ajiya akakiya!’

Agha Amira kina abo uvra (ILuk 6.47-49)

24 “Ni, aghomani a kong ighang upii mi ki yii yu ni ashi kini agha amara mani avra ona nga kaya opang.

25 Aviya nira ya, avong tiya, uwuru ti ni erkyuo ko ona. Ni ura pulu wu ba, ka avra kaya opang.

26 “Nadidu aghomani a kong ighang upii mi na ra yii ba ni ashi kini abo ajiya mani avra ona nga kaya ikikee.

27 Aviya nira ya, avong ti ya, uwuru ti ni erkyuo ko ona, uva pulu wu. Upulu wo na gbrop!”

Eregoro IYesu

28 IYesu ya kpee uteri uma ri ni, ikir majiya wo ica ki igho umee nga.

29 Ashii kini aghomee umee iMusa ba; ni, amee kini eregoro.

8

IYesu Leni na Ajiya ushi no Ubili (IMar 1.40-45; ILuk 5.12-16)

1 IYesu ya shulu kaya opang ni, ikir bajiya yii nga.

² Ni, ace agho shi no ubili ba ukushi nga, ki ta agho kite nga, na teri si, “Ate, insi ingo yira ni, ingo ki bra usa mi ki ime ba na pipar.”

³ IYesu ba nawa avo ki piya nga, ki teri si, “Ime yira, ba na pipar.” Ba ubura akyua udumu ubili leni.

⁴ IYesu ba teri nga si, “Nu! ba teri ace agho ba, nu kya, ko ya yeni erəkwe ngo ukushi ifirist ka aya ma uma konon umani umee iMusa yeni ni, ka ajiya kpele si a leni ni nga.”

*Uma Aipang ace Agara Aghina Akpo
(ILuk 7.1-10)*

⁵ IYesu ya ghila aKafar-nahum, ace agha aghaghe aghina akpo peni nga ki shor nga,

⁶ “Agho ona, agira mi yee ka aca no udumu shomo ika, aso kong erenoma nagigang.”

⁷ IYesu va teri nga si, “Ime ki ba ki ma leni ni nga.”

⁸ Ni agha aghaghe aghina akpo nga va yira iYesu si, “Ate ona, Ime ta ma mi ni ingo ba ona mi ba, toro ko teri upii, agira mi ki leni.

⁹ Ka ime ni avo kina eregoro ace agho wu ni ime shi wu, kina aghina akpo kide ivo mi, ime wang teri adi agho si, ‘Kikyang’, Aso kyaa, ace aghoni ime teri nga si, ‘Ba,’ Aso ba, ime teri agira mi si, ‘Aju ima,’ Aso ju.”

¹⁰ IYesu kong kindo ni, ava wo ica ava teri aghoyii nga si, “Aipang, ime so teri nu, ime sono ko peni mi igho uma aipang ka Israila kindii ba.

¹¹ Ime so teri nu, ajiya na pam ki ba ko kpaa ko ushii uta onong ki ta ko ushii ukpaa onong ka acica ola imila kina Ibrahim, ni Ishaku, kina iYakubu ka eredom ayaya,

¹² aghomani ashi ano eredom ni aki feni bo kide iting. Kukadu wu ni aki ci konon ghula ayir.”

¹³ IYesu va teri agha aghaghe aghina akpo si, “Wor, uki ba konon uma aipang ngo ni.” Agira nga va ba okyuo kide ana kyua.

*IYesu Leni na Ajiya na pam
(IMar 1.29-34; ILuk 4.38-41)*

¹⁴ IYesu ya ghila ona iBitrus ni, ava nu akere iBitrus na ayee, erenoma nga furu wu.

¹⁵ A piya avo nga, ufuru Erenoma kpee wu, ava sisang ki ma bo imila.

¹⁶ Konon ugho ni, aba nga kina ajiya na pam agho shi no ushee, ava wuli aghing ababi ko upii. Kiva leni na adumu nadidu.

¹⁷ Uma ri ba ka ahwura upii Ishaya agho pii ko oto Onong si, “A kpaa uta okyuo kina idumu bayo.”

*Agho Wang Uyii IYesu
(ILuk 9.57-62)*

¹⁸ IYesu ya nu ajiya na pam ukushi nga ni, aba teri atina nga si abo ba buu udaa ugee igho.

¹⁹ Ni aghomee umee iMusa ba ukushi nga ki teri nga si, “Aghomee, ime ki yii ngo kwabi ni ingo kyaa.”

²⁰ IYesu va tɛri nga si, “Ava aghumu shi kina afɔng, anu-runu ayaya shi kina asɔɔ, uwe ni Anɔ Ajiya shi kɔnɔ uka nyɛ ba.”

²¹ Ace aghɔ kide atina nga va tɛri nga si, “Aghɔ ɔna, tara ni imɛ ya naa ate mi wu.”

²² IYesu va tɛri nga si, “Yii mi, ya aghɔ kpuru ka nira aghɔ kpuru bɔ kɔ.”

IYesu Gɛr Uwuru

(IMar 4.35-41; ILuk 8.22-25)

²³ IYesu ya ghila idɛ ɔgbɔlɔ ni, atina va yii nga.

²⁴ Ashi kide ukyeng ni, uyuu avuwa nɔ uwuru na ɛrɛkyuɔ sang kide ighɔ, amusumu kɔ ghila idɛ ɔgbɔlɔ bɔ ni uwang ghila wu idɛ na amusum, iYesu sɔ umɔɔ.

²⁵ Aba kyaa kiya sang nga, ki tɛri si, “Foo ayɔ, ate ɔna; ayɔ ki kpuru bɔ.”

²⁶ Aba tɛri bɔ si, “Ikɛmbɔ sa ni inu hwiri ɛrɛbata, inu aghɔ uma aipang na jɛɛ” Ava sisang ki gɛr uwuru kina ighɔ, uka va kɔmɔ na kikir.

²⁷ Ajiya nga va wo ica, na tɛri si, “Iligba ighɔ ajiya yɛ, ni uwuru kina ighɔ kɔng upii nga?”

IYesu Lɛni na Agha Apai

Usheɛ

(IMar 5.1-20; ILuk 8.26-39)

²⁸ Aya fuma udaa ugɛɛ ɛrɛbɔ aGarasinawa ni, agha apai aghɔ shi nɔ usheɛ ba peni nga, akunu kide na alɔr, igigra bɔ sa ni ajiya ka bra bɔ ukyeng kɔ utra ba.

²⁹ Ba irishu, aba gyo akpa, asi, “Ikɛmbɔ duma ngɔ ni ayɔ,

Anɔ Onɔng? Inɔ ba kɔ ba ma ayɔ ɔlɔ na kyua kɔ ju wu ba?”

³⁰ Kina anikang na ji idir alade sɔ cee.

³¹ Usheɛ nga va shɔr nga, si, “Insi inɔ woo ayɔ ni, sa ayɔ kide idir alade ri.”

³² Ava tɛri bɔ si, “Inu kya nu.” Aba kunu kiya ghila bɔ idɛ idir alade, ni, idir alade va ti ki shulu idɛ ighɔ ki kpuru bɔ kide na amusum.

³³ Aghɔcee alade va ti bɔ, ki ghila idɛ ifɔng kiya tɛri kwiɛ imumani iba kina ajiya ushi nɔ usheɛ.

³⁴ Ajiya ifɔng nadidu va kunu ki ma peni iYesu, aya nu nga ni, aba shɔr nga si aya bɔ ifɔng bɔ.

9

IYesu kpa Uvulu ki Lɛni na Aghɔ Shɔmɔ Avɔ

(IMar 2.1-12; ILuk 5.17-26)

¹ IYesu ghila idɛ ɔgbɔlɔ ki buu kyaa udaa ugɛɛ ighɔ ka kyaa ifɔng nga,

² ukadu ni, ace ajiya ba nga kina aghɔmani akɔ shɔmɔ nga, ayɛɛ kaya icuru. IYesu ya nu uma aipang bɔ ni, aba tɛri aghɔ shɔmɔ ika si, “Kpɛnɛ ikwyi ngɔ, anɔ mi; A cira uvulu ngɔ kɔ.”

³ Ukadu ni, ace aghɔmɛɛ tɛri ace bɔ si, “Ajiya ri kpaa ɛrɛkwyuɛ nga kini Onɔng nga ni!”

⁴ Ni iYesu ye imumani ishi kide ikwyi bɔ, aba tɛri bɔ si, “Ikɛmbɔ sa ni inu sɔ shuni nɔ uma ububi kide ikwyi nu?”

⁵ Uligba wu cɛɛ nɔ uyuyo, na tɛri si, ‘A cira uvulu ngɔ

ko,' ta atëri si, 'Sisang kô kyeng'?

⁶ Ka inu ye si Anô Ajiya shi ni ɛrɛgɔrɔ ka asing ri ka a cira uvulu kô." Aba sa tɛri aghô shômô ika si, "Sisang, kpaa icuru ngô kô kya ngô aca."

⁷ Ava sisang ki kpa icuru nga ki kyaa aca.

⁸ Ikir bajiya ya nu kindô ni, aba kông ɛrɛbata, aba jôô Qnông, aghômani ama ajiya idi ɛrɛgɔrɔ.

IYesu Yôro IMatiyu

(IMar 2.13-17; ILuk 5.27-32)

⁹ IYesu ya ukadu ki kyaa ite, aba nu ace ajiya ayôrô nga si iMatiyu na ci kidɛ bôô yira agonu, aba tɛri nga si, "Yii mi." Aba sisang ki yii nga.

¹⁰ Akyua umani iYesu sô la imila ka aca iMatiyu, ukadu ni aghô yira agonu kina aghô vulu napam ba na asô la imila kini iYesu kina aghôyii nga.

¹¹ AFarisiyawa ya nu kindô ni, aba tɛri atina nga si, "Ikɛmbô sa ni aghômɛɛ nu sô la imila kina aghô yira agonu kina aghô vulu?"

¹² Aya kông kindô ni, aba tɛri si, "Agha akyuô ka wang bô aghô kang ba, sa aghômani ashi adumu.

¹³ Kya kô ya wang imumani udi sô yeni, 'Imɛ wang ah-woo, ba uma ɛrɛkwɛ ba.' Ka imɛ ba mi kaya agha aipang ba, sa aghô vulu."

Aghulu IYesu kaya Kpɛnɛ Anyu

(IMar 2.18-22; ILuk 5.33-39)

¹⁴ Aghôyii iYahaya ba ukushi nga, ki tɛri nga si, "Ikɛmbô sa ni ayô kina aFarisiyawa ka kpɛnɛ anyu, na anga ngô atina ka kpɛnɛ bô anyu ba?"

¹⁵ IYesu va yira bô si, "Ayikyo aghimi asasa ki ju ikwyi ibibi ka awii usra agya uloru ubuwa na aghimi ashi kini bô? Awii ki ba angô umani aki kpaa aghimi asasa wu kukushi bô, ukadu wu ni aki kpɛnɛ anyu kô.

¹⁶ Ba aghômani aki ta igbang ititang kina ugyauto ôsôsa ba, ka uta ki gaya wu, ugaya ughôghɛ.

¹⁷ Ba aghômani aki sa amusum ikôlô na ashi asasa ki ubom ututang. Insi asa ya ni iki siga wu, amusum ikôlô na shi ki naa bô ni ubom bira bô. Amusumu ikôlô na shi asasa si ubom ôsôsa, nadidu ki ci iduma."

IYesu Lɛni na Ayiri mani ashi Adumu ki Shang Anayiri mani Akpoo

(IMar 5.21-43; ILuk 8.40-56)

¹⁸ IYesu shi kidɛ utɛri uma ri ni, na ace akwyite ôkô tak-wyue aYahudawa ba ukushi nga ki ta agho kite nga, na tɛri si, "Anô mi anayiri kô kpoo, ba ko ma tiya nga avô ngô, ka sisang."

¹⁹ IYesu va sisang ki yii nga, kina atina nga.

²⁰ Ace ayiri mani akô lô nô ushiri ayi anyi ôshô na pai ba kô tumu nga ki piya anyu igbang nga,

²¹ ateri ɛrɛkwɛ nga si, “Insi ime piya igbang nga ni, ime ki peni okyuo.”

²² IYesu tee, anu nga ni aba teri si, “Kpenɛ ikwyi ngo, anɔ mi! uma aipang ngo ma ngo okyuo.” Kide anakyua ni ayiri ba okyuo.

²³ IYesu ya kyaa ɔna akwyite ɔna ɔnɔng ni ava nu agho po igberi kina ajiya na aso duma oka wu,

²⁴ ava teri bo si, “Usang nu, ka anayiri ta ko kpoo nga ba, aso moo wu.” Aba sira nga unga ujeri amara.

²⁵ Aya kla ajiya nga ni, ava ghila ide ki kpenɛ nga ka avo, anɔ va sisang.

²⁶ Ila ima uju nga kpaa ki ɛrɛbo nadidu.

IYesu Leni na Afoo Apai

²⁷ IYesu ya ukadu ni, ace afoo apai yii nga, aci ni ɛrɛwyue ighighe, “Kong ahwoo yi, Anɔ iDauda.”

²⁸ Aya ghila aca ni, afoo ba ukushi nga, iYesu va teri bo si, “Inu ma aipang si ime ki bra uju udi?” Aba yira nga si, “Eɛ, ate ɔna.”

²⁹ Ava piya ica bo ki teri si, “Kono uma aipang nu ni obo no kindo.”

³⁰ Ica bo va yemi. IYesu waa bo atong, “Inu ba teri ace agho ba.”

³¹ Aba kunu bo kiya yemi ila iYesu ka udu ugee ɛrɛbo.

³² Aso kunu bo ni, ace ajiya ba iYesu kina agho shi no ushee ungo umani osa ni aka pii nga ba.

³³ Aya woo ushee nga wu ni, ajiya nga va tee agho upii.

Ikir bajiya wo ica, na teri si, “Aso no ko ju bo igho ima ri kide Israila ba.”

³⁴ AFarisiyawa teri si, “Awuli Ushɛ kina ɛrɛkyuo agom no ushee.”

Agho Tina Shi na Jii

³⁵ IYesu ghimi ofong kina anorifong oka nadidu, na mee kide uka takwyue aYahudawa na teri ila ididuma oka ɛrɛgom ɔnɔng na leni kina ko iligba igho udumu kina uta okyuo.

³⁶ Aya nu ajiya na acuru ni, aba kong ahwoo bo, ka ako kong olo ba agho she bo ko ba, kini atem bo ba aghocee ni.

³⁷ Aba teri atina nga si, “Ucuru shi nagigang, ni agho utina shi na jii,

³⁸ Inu ushor ate ɔna ucuru, ka tuma na agho utina ka aba ucuru.”

10

IYesu Hwiya Atina nga Usho na Apai

(IMar 3.13-19; ILuk 6.12-16)

¹ IYesu yoro atina nga usho na apai ki ma bo ɛrɛkyuo wuli ushee ka va leni ni idumu kina aghomani ashi bo akyuo ba.

² Uca atina bo shi, Ko kpaa ki, iSiman, aghomani ayuru nga si iBitrus, kina Andarawus anayuru nga, kina iYakubu anɔ iZabadi, kina iYahaya anayuru nga;

³ kina iFilibus, kina iBartolomi, kina iToma, kina iMatiyu agho yira agonu, iYakubu anɔ iHalfa, kina iTadiyos,

4 kina iSiman agha aKan'ana, kina iYahuda Iskariyoti aghomani agbora iYesu.

IYesu Tuma Atina nga Usho na Apai

(IMar 6.7-13; ILuk 9.1-6)

5 Usho na apai ri ni iYesu tuma bo, ki waa bo atong si, "Inu ba ghila ice ifong kide ufong aghomani ashi bo aYahudawa ba, ba ghila ifong agha aSamariya ba,

6 kindo ni, inu tee kya nu oka ni atem vulu bo kide ajiya Israila.

7 Ukyeng nu sa teri upii Onong si, 'Oka eregom ayaya ya ba.'

8 Leni na adumu, ashang agho kpuru, hwuru aghono ubili, uwuli ajiya ushe. A mi ma nu basi ogha ba, inu ma ni uma ba uyira icima.

9 Inu ma kpaa utii uyeri ko uguza ko ufe kide ipa nu ba,

10 ba ipa ko ukyeng nu, ba ko ugba upai ko akpo, ko ashi, ka agho tina shi umani ama nga imila nga.

11 Insi inu ghila ifong ko anifong ni, inu wang aghomani akyeng na biboro ko ukadu ni inu ci kini nga sa inu ya sang no.

12 Insi inu ghila ona ni, inu teri si ayo ba na ikwyifu.

13 Insi ona maa ko ni, ikwyifu shuu kaya akwyi bo, insi ata maa bo ko ba ni, ikwyifu vuwa yo ukushi nu.

14 Agho mani ayira nu nga ma ni, da toro bo kong upii nu ni inu pura aco ifra nu ko insi inu kunu ko ona ko ifong.

15 Aipang ime do taa nu, ado cee no kong ahwoo erabo aSodom kina aGomora di cee bo ko ka awii uteri ashuwa.

Olo Mani Uta ba

(IMar 13.9-13; ILuk 12.11-12; 21.12-19)

16 "Uwe ni, ime do tuma nu lile atem kide ma ava aghumu, kindo ni inu ba na amara lile iyoo, nu daa va shi na aipang lile ikhimi.

17 Inu kyeng na zizal na ajiya, na ado kpaa nu na kya ko pii aca ashuwa na ca nu kide oko takwyue aYahudawa,

18 aki kyaa ni nu kite agho ko erabo kina agom kaya mi, ka inu teri aipang kite bo kina aghomani ashi bo aYahudawa ba.

19 Akyua mani a kpena nu ni inu ba duma kini imumani inu do taa ma, na ado ma nu ima utaa ka akyua.

20 Ka inu bo do shi agho pii ma, Aghing Ate nu nga do shi aghomee no.

21 Anayuru do ma anayuru bo ka apii nga, Ate do ma ano, ano do yeni Ate bo utaa hwiri atong ka asa ka a pili bo ko.

22 Kwinga do toro nu nga kaya no uca mi, aghomani amor ki ta ka amaa ni, ado le.

23 Insi aso tili ni inu ko ububi ki ice ifong ni, inu ti kya nu ka ice. Ime do taa nu aipang, inu do kpee nu uki keli ifong Israila ma ni, Ano Ajiya do vuwa.

24 "Aghoyii ka cee nga aghomee nga ba, agira ka cee nga ate ona nga ba.

25 Uma umani aghoyii lileę aghomęę nga, agira lileę ate ọna nga. Insi a yọlọ ate ọna si uBalzabul ni, ikembọ na adọ taa na ajiya ọna?"

Aghomani adọ Kọng Eřebata nga

(ILuk 12.2-7)

26 Inu ma kọng eřebata bọ ma, ki ba imumani a yuru ya ni aki fumu bọ ba, ni ba imumani adọ ju kọ ọshishọ ni adọ ye bọ ma.

27 Imumani ime taa nu kide itii ni, inu dọ taa yọ kide uyeri, imumani atẹri nu kọ ọtong ni, inu dọ tẹri yọ ka ayaya ọna.

28 Inu ma kọng eřebata aghomani adọ pii eřenoma na aki pii nga aghing kọ ba, inu tẹ eřebata aghomani adọ pulu eřenoma kina aghing ngo ka feni kide ọna ugha.

29 Aka gbura bọ anurudẹri a pai kaya ọnei uyeng ba? Agha yeng dọ kpaa nga ki eřebọ ma basi ate nu ye ma.

30 Ko ni ufung eřekwe nu ni, akọ pila bọ.

31 Kindọ ni, inu ma kọng eřebata ma. Ni inu cẹ anurudẹri na pam.

Mani Uyii IYesu ki Ba ni Ukau Bajiya

(ILuk 12.8-9)

32 Agho mani a yeni Ajiya si ashi anga mę ni, ime ki kọ yeni nga kite Ate mi aghomani ashi ka ayaya.

33 Ni aghomani a shila uye mi ki ite bajiya ni, ime dọ kọ shila uye nga kọ ite Ate mi ka ayaya.

34 Inu ma kyoo ni ime ba ni ikwyifu ka asing ma. ikwyifu yọ ba ni mę ma, ime ba ni ikuma okoro.

35 Imę ba ọsa Ate irisho kina anọ nga, anọ anagheme, anayiri kina a yuru nga, ayiri kina akẹri nga.

36 Aghọ ọna ajiya bọ dọ tee asho nga.

37 Aghomani a yoo ate nga ko ayuru nga, ki cee mi kọ ni, aghọ maa nga umani ataa si a anga mę ba, aghomani a yoo anọ ko anọ nga anayiri ki cee mi kọ ni, aghọ maa nga umani ataa si a anga mę ba.

38 Aghomani akpaa nga ukumu ushi nga di yii mi ma ni, aghọ maa nga mani ataa si anga mę ba.

39 Aghomani a wang foo okyuo nga ni, aghọ dọ taa wọ, aghomani a ataa okyuo nga ni a dọ peni wọ kaya mi.

Utina Upeni Oka ngo

(IMar 9.41)

40 Aghomani ayira nu ni agho yira mi, aghomani a yira mi ni aghọ yira aghomani a tuma mi.

41 Aghomani a yira aghọ pii kọ ọtọ Onong ni adọ yira oka nga kukushi aghọ pii kọ ọtọ Onong, aghomani a yira aghọ shi na pipar ni si ashi na pipar ni aghọ do yira oka nga kukushi aghọ pipar.

42 In kini ace aghọ ma agha yeng kide ananọ li isọ na musumu kaya mi si asa aghoyii mi ni, ime dọ taa nu aipang aghọ dọ taa nga oka ma.

11

*IYesu kini IYahaya Aghoṇo
Iminimini
(ILuk 7.18-35)*

¹ IYesu ya kpɛɛ uma atina nga ushɔ na apai upii ni, aba sang nga kɔ ukadu ki ya mɛɛ na tɛri upii Onɔng ka ufɔng bɔ.

² Akyua ra ni iYahaya shi kide ubɔɔ iting. Aya kɔɔ uma umani ukristi sɔ ju ni, aba tuma atina nga kukushi nga

³ ki ya ju nga si, “Ingɔ shi aghɔmani aki ba, ta ayɔ kɔ ica na ace aghɔ ni?”

⁴ IYesu ba yira bɔ si, “Inu kya kɔ ya tɛri iYahaya imu-mani inu nu ki ba kɔɔ,

⁵ afoo peni ukyoo uka, aghɔmani aka kyeng bɔ ba kyeng, a hwuru aghoṇo ubili na ba na pipar, agbatɔng kɔɔ atɔng, ni aghɔ ukpo sang, ni aghina amir kɔɔ ɪla ididuma.

⁶ Anyu adaduma ni aghɔmani ata kɔɔ nga ɛɛbata uma aipang kaya mi ba.”

⁷ Aya sang bɔ ni, iYesu ba deɛ aghɔ upii ni ikir baijiya kaya iYahaya, “Ikɛmbɔ ni inu kyaa unu ka aghumu? Ɔbɔng ɔbɔlɔgbang umani uwuu sɔ ca bɔ?”

⁸ Ikɛmbɔ ni inu kyaa unu? Ajiya umani asɔmɔ uma ɔdɔdɔma? Aghɔ shi kide ugɛɛ agɔm bɔ ka sɔmɔ uma ɔdɔdɔma.

⁹ Ikɛmbɔ ni inu kyaa unu? Atina Onɔng? Ɛɛ, imɛ tɛri nɔ, aceɛ aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng.

¹⁰ Aghɔmani awɔɔ kaya nga wɛ si, ‘Uwɛ ni, imɛ tuma atuma mi ka la ngɔ ite wɔ,

aghɔmani aki keri ngɔ utra ni ingɔ tɔ ba.’

¹¹ “Aipang, imɛ si, ayiri sɔ nɔ kɔ jee bɔ ace anɔ aghɔmani aceɛ iYahaya aghɔ uju iminimini nɔ ɔghɔghɛ ba. Kindɔ ni, aghɔ cɛɛ nɔ ɔzɔzi ki ɛɛɛɔm Onɔng ayaya cɛɛ nga.

¹² Kɔ kpaa ka akyua iYahaya aghɔ uju iminimini ki ba ta ka akyua ri ni, ɛɛɛɔm Onɔng ayaya kɔ la ite ni agha sing wang yira na akyuo.

¹³ Ka aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng kina umɛɛ iMusa kɔ tɛri upii kaya ɛɛɛɔm ni iYahaya kɔ ba nga ba,

¹⁴ ni insi inu yira upii ni, anga shi Iliya umani aki ba ra.

¹⁵ Ta ni aghɔ shi na atɔng kɔng, kɔng.

¹⁶ “Ni ikɛmbɔ ni imɛ ki mra ajiya akyua ri kɔ? Ushi kini anɔ bɔ shi ka uka gheli na gbura ni na sɔ yɔrɔ ayikyo bɔ si,

¹⁷ ‘Ayɔ pɛni igbɛɛ ni inu ta ya nɔ ba! Ayɔ taa nɔ atɛ ukpo, inu ta ci nɔ ba!’

¹⁸ “Ka iYahaya ba ni aka bira ngɔ la na sa nagigang ba, ‘ni asi ashi na ushɛɛ.’

¹⁹ Anɔ ajiya ba na sɔ la na sa, ni asi, ‘Nu nga! aghɔ bira ula kɔnɔ usa, aghikyo aghɔ yira agonu kina aghɔ uvulu!’ Kindɔ ni, aka kpɛɛ uye ukyuu Onɔng ka uma uju nga.”

*Ɔlɔ Kaya Ufɔng mani Ara la
bɔ Ukpaa ba*

(ILuk 10.13-15)

²⁰ A deɛ kɔ gɛr ufɔng umani aju uma usa uwo ica wɔ nagigang, ka ata ju bɔ ɔlɔkpaa ba.

²¹ Olo ngo, aKorasinu!, olo ngo, aBetsaida! Awasi uma usa uwo ica ri ni aju ka aTaya kina aSidon ni, ata ko lokpaa aiwuu ka somo agee no uma kina uto ki erenoma bo.

²² Ni ime so teri no, aki cee no koo ahwo aTaya kina aSidon kaya no ka awii ashuwa.

²³ Ingo ni aKafarnahum, ingo kpaa si aki jojo ngo ka aya fuma ayaya? Kayi, aki waa ngo ka akya bo uka ci agho ukpo wo. Awasi uma usa uwo ica ri ni aju bo ka aSodom ni, uta ko shi wo kaidii.

²⁴ Ni ime so ba teri no si, awii ashuwa ni aki cee no koo ahwo erobo aSodom kaya ngo."

*Inu Ba Wuru kukushi Mi
(ILuk 10.21-22)*

²⁵ Akyua ra ni iYesu teri si, "Ime sa ngo iza, Ate, Ate aYaya kina ashi, no umani ingo sho uma ri ka agho uye ukyuu kina agho shi no ukpili, ni ingo sa yeni anozazi.

²⁶ Kindii wu Ate, imumani ishi ngo ididuma yidii ni ingo ju.

²⁷ Ate mi ma mi uma nadidu, ni ba aghomani aye Anoz sa Ate, ni ba aghomani aye Ate sa Anoz, kina aghomani Anoz yoo ni, aka yeni nga.

²⁸ Inu ba ukushi mi aghomani ako kiya na aba ko akpara otoso, ni ime ki ma nu uwuru.

²⁹ Inu kpaa akpara mi, inu mee kukushi mi, ka ime ni agho suu ni erekwe nga, agho taa erekwe ehwehwo, ka inu ki ko peni uwuu ka ikwyi no.

³⁰ Ka uju mi eregera lo wo ba, akpara mi shi na hau.

12

*IYesu Nga Shi Ate Awii
Uwuru AYahudawa
(IMar 2.23-28; ILuk 6.1-5)*

¹ Akyua ra ni, iYesu wor ko oka ija alkama ka Awii uwuru aYahudawa. Atina nga koo idafu, na aba dee ko ker akwyi alkama na la.

² AFarisiyawa ya nu kindo ni, aba teri nga si, "Nu, atina ngo su ju imumani umee iMusa kiya wo ka Awii uwuru aYahudawa."

³ Aba ju bo si, "Inu ta ko pila no imumani iDauda ju ka akyua na akoo idafu, kina aghomani ashi kini nga,

⁴ umani aghila ide ona Onong ki ya la ubiredi na akyo si, ba aghomani aki la ba, inga kina ayikyo ukyeng nga, si ifrist ka yu nga.

⁵ Ta inu ko pila no umee iMusa, umani afrist kide ona Onong ka ju uma ijirija ka Awii uwuru aYahudawa ni uta shi wu uvulu kukushi bo ba?

⁶ Ime so teri nu, imumani icee ona Onong ye ko kee.

⁷ Inu ta ko ye imumani udii so yeni ni, 'Ahwoo ko ni iwang, ba uma erekwyue ba,' inu ta ko nu no agho taa uvulu nu vulu ba.

⁸ Ka Anoz Ajiya nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa."

*Agho Uweni Avo
(IMar 3.1-6; ILuk 6.6-11)*

⁹ IYesu ba ya ukadu ki kyaa oko takwyue aYahudawa bo.

¹⁰ Ace ajiya shi ya kọ ukadu agho uwẹ ni avo. Aba ghulu nga si, “Ushi odooma mani ama okyuo ka Awii uwuru aYahudawa?” Ibọ wang umani apeni nga no uvulu.

¹¹ Aba ju bo si, “Inga kide no nga shi na atem ni akpaa kide uhwo ka Awii uwuru aYahudawa ni ata ki woo nga ngaa ba?”

¹² Utina ajiya ta cece wu unga atem nagigang ba? Kindo ni, oso ododoma na ju ima ididuma ka Awii uwuru aYahudawa.”

¹³ Aba teri ajiya nga si, “Nawa avong.” Aba nawa, ka akyua ra ni avo nga ba okyuo kini adaa avo ni.

¹⁴ Ni aFarisiyawa ba kunu bo ki ya pii umani aki pii iYesu ko.

IYesu Nga shi aghomani Onong Hwiya

¹⁵ IYesu ya kpele kindii ni, aba sang nga ko ukadu. Ajiya na pam ba yii nga, na aba ma bo okyuo nadidu bo.

¹⁶ Aba waa atong bo si aba teri agho ila nga ba.

¹⁷ Aju udii ka ahwura upii na ateri ka anyu agho pii ko oto Onong Ishaya si,

¹⁸ “Agira ni ime hwiya we, aghomani ime yoo ni ime ka koo uhwai nga nagigang. Ime ki sa nga na aghing mi, aki teri aghomani ashi bo aYahudawa ba ashuwa aipang.

¹⁹ Aki la nga inang ba, ko na pii ni erekyuo ba, aki ba koo bo erewyue nga ka utra ba.

²⁰ Aki wra nga ushi iriguu umani uya sang wra wo ba,

ugha ogbelemo ni uya sang ukpo wo ni, aki pii nga ko ba, aso sa aipang ka lite;

²¹ aghomani ashi bo aYahudawa ba ki sa ikwyi kide no uca nga.”

IYesu kina UBalzabul (IMar 3.20-30; ILuk 11.14-23)

²² Aba nga na afoo umani aka pii nga ba agho shi no ushee, ni aba ma nga okyuo na ajiya nga pii ki ba nu.

²³ Ni ajiya nadidu ba wo ica na asi, “Ano iDauda we ri ba?”

²⁴ Ni aFarisiyawa ya koo kindii ni aba ju si, “Akyuo uBalzabul agom no ushee ko ni ajiya ri si wuli ushee ko.”

²⁵ IYesu ye uma ushi kide ikwyi, na aba ju bo si, “Nadidu eredom ni ikau uka upai no so irisho kina ace ni, ita ki tara wu ba. Ba ifong no ona umani ajiya nga kau uka upai no so ju irisho kina ace ni iki tara.

²⁶ Insi ishee woo ishee, aso koro kina erekwe nga wudu. Nagyi ko ni eredom nga ki tara wu?”

²⁷ Insi ime ka wuli ushee na eregoro uBalzabul ni, aghoyii no ni? eregoro inga wo na so wuli wo? Aghoyii nu bo ki wa nu ashuwa kaya uma ri.

²⁸ Insi eregoro Aghing Onong ko ni ime wuli ushee ko ni, eredom Onong ba nu wudu.

²⁹ Ta nagyi wo ni agho ki ghila ona agha erekyuo kaya yeri uma nga, inbasi azono lor agha erekyuo ba? Na to biya yeri uma ona ba.

³⁰ Nadidu aghōmani ashi kini mē ba ni, ashi asho mi, ni aghōmani a curu nga kini mē ba ni, asō furu wu.

³¹ Kindii ni imē sō tēri nō, aki cira uvulu nu kō kwiligba ighō kina ajiya umani apii ububi, aghōmani apii ububi kaya Aghing Ōnong ni, aki yira bō ọlọkpaa nga ba.

³² Ni aghōmani apii ububi kaya Anọ Ajiya ni, aki yira ọlọkpaa nga, aghōmani apii ububi kaya Aghing Ōnong ni, aki yira bō ọlọkpaa nga ba, ko akyua ri ko akyua uki ba.”

Ushi kini Ikọlọ nga
(ILuk 6.43-45)

³³ “Ushi ọdọdoma ka ma ikọlọ ididuma, ọshẹ ububi ka ma ikọlọ ibibi ka aka kpẹlẹ ọshẹ ki ikọlọ nga.

³⁴ Inu iyọọ na kang! Nagyi wọ ni inu ki biya utēri upii ọdọdoma ni inu si shi agha akakiya? Ima ushii kide ikwyi yọ ni anyu ka tēri.

³⁵ Ajiya adaduma ni, ọka ukyo uma ọdọdoma wọ na aka woo ima ididuma wọ. Ajiya akakiya ni, uka ukyo uma akakiya wọ ni aka woo akakiya wọ.

³⁶ Imē sō tēri nō, nadidu uma ijirija na ajiya pii ni, aki pila bō ka awii ashuwa,

³⁷ ka uma utēri ngọ bō na aki wa ashuwa ngọ wọ, ni uma utēri ngọ bō na aki ma ngọ uvulu ngọ wọ.”

Uwang Amaa

(IMar 8.11-12; ILuk 11.29-32)

³⁸ Ni ace aghōmēē umēē iMusa kina aFarisiyawa ba

yira nga si, “Aghōmēē, ayo wang nu amaa kukushi ngọ.”

³⁹ Aba yira bō si, “Agha akakiya kina agho ju uma ẹrẹnoma ka wang nu amaa, ni ba amaa umani aki ma inbasi anga agho pii kō ọtọ Ōnong iYunusa ba ni.

⁴⁰ Kono umani iYunusa la awii atai kina atii atai kide afo itagbo ighighe ni, kindii wu ni Anọ Ajiya ki la awii atai wọ kina atii atai kide ikwyi asing ri.

⁴¹ Ajiya Anineba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakyua ra ka ama bō uvulu, ka ałọkpaa nō upii Ōnong iYunusa, kindii ni, imumani cẹē iYunusa shi kō kẹē.

⁴² Ayiri agom, iSheba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakyua ra ka ama agha aikyuari uvulu, ka aba ka ushẹ aya ka aba kọọ umēē uye ukwuu iSulemanu, kindii ni, imumani cẹē iSulemanu shi kō kẹē.

⁴³ “Insi aghing ababi kunu kide ajiya ni, aka wor kyaa uka umani ba amusumu ya ba ka aya wuru, insi apeni nga ba ni,

⁴⁴ aki ju si, ‘Imē ki vuwa mi ọna ni imē kunu wọ.’ Insi aya ba ni, aki ba peni ọna ni ka agho ya ba, akọ yer wọ ki ker wọ,

⁴⁵ aki ba vuwa ka aya ba na aghing atinsara umani aceē nga na akakiya, ni aki ghila ka aci kọ ukadu, ni ushii ajiya nga ki cẹē unga akyua nō ububi. Kindii wu ni uki shii wu ka ajiya kakiya akyua ri.”

Ayuru Iyesu na Anayuru Nga

(IMar 3.31-35; ILuk 8.19-21)

⁴⁶ Asọ pii kina ajiya nga ni, ayuru nga kina anayuru nga va ba tara kọ seshi, awang pii kini nga.

⁴⁷ Ace agho ba tẹri nga si, “Ayuru ngo kina anayuru shi kọ seshi, awang pii kini ngo.”

⁴⁸ Aba yira ajiya na atẹri nga si, “Inga shi ayuru mi, inga bọ shi anayuru mi?”

⁴⁹ Aba nawa avo ka atina nga ki ju si, “Ayuru mi wẹ kina anayuru mi!

⁵⁰ Nadidu aghomani aju imumani ate mi ka aYaya sa uju ni, anga shi anayuru mi, kina afofo mi, kina ayuru mi.”

13

Ighang Upii Agho Wuu
(IMat 4.1-9; ILuk 8.4-8)

¹ Ka awii ra ni iYesu kunu nga kidẹ ọna ki cica ka anyu oghong.

² Ikir baijiya ba curu ki ghimi nga, ki sa na ghila nga idẹ ogbolo ki cica. Ikir baijiya nga ba tara ka anyu oghong.

³ Aba tẹri bọ uma na pam ni ighang upii, si, “Agho wuu kyaa kọ pila.

⁴ Asọ ta igho ni, ice kpaa kọ utra, ni anurunu ba ki ba la yọ kọ.

⁵ Ice igho kpaa kọ oka atii ni ba ẹrẹbọ ya nagigang, iva mii kaisa ka ẹrẹbọ shiwu ikyuu ba,

⁶ Ọnong ya ta ni, aba ghau yọ ki hwiya yọ ka akang bọ shi yọ akyuu ba.

⁷ Ice kpaa ka oka umani akara shiya, akara ba fono ki la ẹrẹkyuọ bọ.

⁸ Ice igho kpaa ka ẹrẹbọ ididuma ki sa ikii ajilaji, ishishi itin, ishishi itai ki ẹri imumani apila.

⁹ Ta ni agho shi na atọ kọọ.”

Imumani Ighang Upii sọ Nyeni

(IMar 4.10-12; ILuk 8.9-10)

¹⁰ Atina iYesu va ba ki ba ghulu nga si, “Ikembọ sa ni inga sọ pii ni bọ ni ighang upii?”

¹¹ Aba yira bọ si, “Inu ni, ama nọ uye ẹgheregheme inga ẹrẹgom aYaya, ibọ ni, ata ma bọ wọ ba.

¹² Ka agho shi ni ima ni, aka khimi nga kọ, ka apeni na pam, ni aghomani ashii ni yọ ba ni, aki kara anọ imumani ashii ni yọ kọ.

¹³ Imumani isa ni ime sọ pii ni bọ ni ighang upii yẹ. “‘Aka kọọ, na aka kpẹlẹ bọ ba, aka kyoo, na aka nu bọ ba na akpili bọ ba.’

¹⁴ Kindii ni, amọ aghaghe agho pii kọ ọto Ọnong Ishaya hwura kaya akwyue bọ si, “‘Inu ki ka kọọ, ni inu ta ki kpẹlẹ nọ ba, inu ki ka kyoo, ni inu ta ki kpẹlẹ nọ ba.

¹⁵ Ka ajiya nga shi na ikwyi umom, ni atọ bọ ka ta akọọ yọ ba, akọ yuru ica bọ ya, iba kindii ba ni, ata kọ nu ni ica bọ, ka aba kọọ na atọ bọ, ka aba kpẹlẹ kidẹ ikwyi bọ, ka vuu ba ukushi mi ki ime ma bọ okyuo.’

¹⁶ Ica nu shi na anyu adad-uma ki ika nu, kina atọ nu, ka aka kọọ.

17 Aipang ni iso tɛri nu, agho pii ko oto Onong kina agha uju aipang na pam wang nu imumani inu so kyoo, ni ata nu bo ba, ka aba ko imumani inu hwiri, ni ata ko bo ba.”

Imumani Ighang Upii Agho Wuu so Nyeni

(IMar 4.13-20; ILuk 8.11-15)

18 “Inu ko imumani ighang upii agho wuu so nyeni

19 Insi ajiya ko ila ɛrɛgom na ata kpɛlɛ nga ba ni, Ishɛɛ ka ba ki ba kara imumani apila kidɛ ikwɛi nga. Igho na apila ko utra yɛ.

20 Igho ni ikpaa ka oka atii ni, iyo ko upii ki yira kidɛ akyua ni ikwɛifu,

21 ni ishi yo ni akang ba, ika moɔ kidɛ anɔ akyua, insi umɛni kina olo ba kaya upii ni, kaisa aka waa no utumu.

22 Igho ni apila kidɛ akara ni, iyo shi agho ni ako upii, ni uduma asing konɔ uyoo upeni tulu nga ki kla nga ofono wo ka ama ikolo.

23 Igho mani ikpaa ka ɛrɛbo ididuma ni, anga shi aghomani ako upii ki kpɛlɛ wu. A ju utina wu ki ma ikolo, ice ajilaji, ice ishi-shitin, ice ishi-shitai.”

Ighang Upii Obo kidɛ Ija Alkama

24 Aba ma bo ice ighang upii si, “Aki mra ɛrɛgom ayaya na ajiya umani apila igho ididuma kidɛ ija nga,

25 akyua ni ajiya so moo ni asho nga ba ki ba pila obo kidɛ ija alkama na asa sang nga.

26 Imila ya sang na pipar ni, obo ba ko sang.

27 Ni agira ate ona ba ki ba tɛri nga si, ‘Agho ona, ba igho ididuma yo ni ingo pila kidɛ ija ngo ba?’ A ju na nyi ni obo mii ya kidɛ?”

28 Aba ju bo si, ‘Agho ju irisho ni imɛ nga ju udii!’ Agira nga ba ju si, “Ingo wang si ayo ya yɛɛ obo ko?”

29 Ni aba ju si, ‘Kayi, ki inu bo wang uwuru obo ni inu ki wuru kina alkama.

30 Ya bo ya ka afono nadidu ka afuma akyua ucuru, akyua ucuru ni, imɛ ki tɛri agho ucuru ka acuru obo ka alolu bo, ka ta ugha wu, ni asa curu alkama ka asa kidɛ na afɔ mi.’ ”

Ighang Upii Ikir Ikpo

(IMar 4.30-32; ILuk 13.18-19)

31 Aba ma bo ice ighang upii si, “ɛrɛgom ayaya shi kini ikir ikpo umani ace ajiya pila kidɛ ija nga.

32 Iyo cɛɛ no ozozɛ kidɛ igho nadidu, insi ifonu ni, ika cɛɛ uma umani apila kidɛ ija ki ba oshɛ oghoghe, ni anurunu ayaya ka ta aso bo ya kaya aga nga.”

33 Aba tɛri bo ice ighang upii. “ɛrɛgom ayaya shi kini uyisti umani ace ayiri ki zo na ima umra ugo alkama iritai ki ta ko umani ugo kpɛnɛ uyisti ni.”

34 Nadidu uma ri ni, iYesu tɛri ikir baiya ni ighang upii; Ata tɛri bo ice ima ba ighang upii ba.

35 Udii ni, ka ahwura upii ni agho pii ko oto Onong tɛri

wọ, “Imẹ ki yemi anyu mi ni ighang upii; Imẹ ki teri imumani ashọ wọ kọ kpaa ka akyyua na akeri asing kọ.”

A Nyeni Ighang Upii nọ Ọbọ kide Ija Alkama

³⁶ IYesu ba sang nga kide ikir bajiya ki kyaa aca. Ni atina nga ba ukushi nga, ni asi, “Teri ayọ imumani ighang upii ọbọ kide ija sọ nyeni.”

³⁷ Aba yira bọ si, “Aghomani apila ighọ ididuma nga shi Anọ Ajiya.

³⁸ Ija kọ shi asing, ni ighọ ididuma yọ shi ẹrẹgọm Onọng. Ọbọ bọ shi anọ isheẹ,

³⁹ ni ashọ mani apila nga shi isheẹ. Ucuru imila wọ sọ usang asing, aghọ ucuru bọ shi atuma Onọng.

⁴⁰ Kọnọ umani aka curu ọbọ ki ta ugha wọ ni, kindii wọ ni uki shi wọ kọ usang asing.

⁴¹ Anọ Ajiya ki tuma atuma Onọng, ni aki curu nadidu uma umani uka sa uvulu, kina aghọ ju uma ububi, ka a woo bọ kini ọbọng bọ ni ki ẹrẹgọm nga,

⁴² ka feni bọ kide ugha ọlọ nagigang. Kọ ukadu wu ni aki ci na ghula ayiri.

⁴³ Ni agha aipang ki ma uyeri kini ọnọng utaa ni kide ẹrẹgọm Ate bọ. Taani aghọ shi na atọ kọọ kọ.

Ighang Upii kaya Upeni Mani Ashọ

⁴⁴ “Ẹrẹgọm Ayaya shi kini upeni na ashọ kide ija ni, unga umani ace ajiya peni ki ba khimi ushọ wọ. Ni ikwyifu na aba ya gbara uma umani

ashi ni bọ nadidu ki ya gheẹ ija wọ.”

⁴⁵ “Kakyakyua ri, ẹrẹgọm ayaya shi kini aghọ gheli na agbara kina aghọ wang atii adaduma ni.

⁴⁶ Aya peni utii udọdọma uye ni, aba ya gbara nadidu imumani ashini yọ ki ya gheẹ wọ.”

Ighang Upii Isha Ọhwiri Itagbo

⁴⁷ “Kakyakyua ri, ẹrẹgọm ayaya shi kini isha ọhwiri itagbo na a feni kide ọghong ki hwiri kwiligba ighọ itagbo ni.

⁴⁸ Iya tii ni, ajiya waa ki shii kaya asing ki hwiya ididuma ki sa kide ọkọọ na ashini naa ibibi wọ.

⁴⁹ Kindii wu ni uki shi wu kọ usang asing. Atuma Onọng ki kunu ka aba kau agha akakiya kide agha aipang.

⁵⁰ Ni asa feni agha akakiya kide ugha ọlọ nagigang umani aki ci na aghula ayiri.

IYesu Teri Ighang Upii kaya Akoru Ona

⁵¹ “Inu kpẹlẹ Uma ri nadidu?” Aba yira nga si, “Ẹẹ.”

⁵² Aba ju bọ si, “Nadidu aghomẹẹ umẹẹ iMusa umani apeni umẹẹ kaya ẹrẹgọm ayaya ni, ashini kini akọr ọna nga ni, aghọ umani aba na upeni ọsọsa nga kina ọtọtang nga ka uka ukyuru uma nga.”

A Tọrọ bọ IYesu ka ANazaret

(IMar 6.1-6; ILuk 4.16-30)

⁵³ IYesu ya kpẹẹ nadidu ighang upii ni, aba sang nga kọ ukadu.

⁵⁴ Na aya ba ifong bọ ni aba mee bọ kide oko takwyue aYahudawa, aba wo ica, na teri si, “Abi wu ni ajiya ri peni uye ukyuu ri wo kina akyuo uju uma usa uwo ica?”

⁵⁵ Anọ ikafinta ra nga ba? Ayuru nga ngaa ni aka yoro si iMaryamu ba? Anayuru nga bọ shi iYakubu, kina iYusufu, kina iSiman, kina iYahuda ba?

⁵⁶ Afọọ nga nadidu bọ shi kina ayọ ri ba? Abi wo ni ajiya ri peni nadidu uma ri ko?”

⁵⁷ Aba kọọ anaa ni ngaa. IYesu ba ju bọ si, “Aka toro bọ agho pii ko oto Onong ba inbasi ki ifong nga kina aca nga ba ni.”

⁵⁸ Ata ba ju nga uma usa uwo ica ko ukadu ba ka ata ma bọ aipang ba.

14

Ukpo IYahaya Agho ju Iminimini
(IMar 6.14-29; ILuk 9.7-9)

¹ Akyua ra ni iHiridus Antifas kọọ ila iYesu,

² na aba teri agira nga si, “IYahaya agho uju iminimini we ri. Ako sang ko ukpo; uwu sa ni ashi na akyuo ju uma usa uwo ica ri.”

³ Ka iHiridus ko kpene iYahaya ki lor, ki somo nga ko ubo itii kaya iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus

⁴ ka iYahaya ka teri nga si, “Umee iMusa ta ma wu ni ingo vo nga ba.”

⁵ Akyua ni, iHiridus wang ko pii iYahaya ko, ni aso te

erebata bajiya, ka a kpaa nga si agho pii ko oto Onong nga.

⁶ Ni awii na ajee iHiridus ya ba ni, anọ anayiri iHiridiya ya bọ ni ate nga iHiridus kọọ uhwai nagigang,

⁷ na aba ta anyu kini ngaa, ki ba suu si aki ma nadidu imumani ashor.

⁸ Ayuru nga ngaa sa nga ko, asi, “Ma mi erekwe iYahaya agho uju iminimini kide ipe ka aikyuari.”

⁹ Agom ba duma, usuu nga kina akyeng ra sa ni asa si ama nga.

¹⁰ Atuma na aya kyua iYahaya erekwe wo kide ubo itii,

¹¹ na aba ni erekwe kide ipe ki ba ma anayiri, ni aya ma ayuru nga.

¹² Aghoyii nga ba kpaa oko ki ya naa ko, ni aba kyaa kiya teri iYesu.

IYesu Cee Ajiya Araji Usho Atọ

(IMar 6.30-44; ILuk 9.10-17; IYah 6.1-14)

¹³ IYesu ya kọọ kindii ni, aba sang ki ghila nga ide ogbolọ ko uyuyi ki kyaa oka umani ace agho shiya ba. Ni ikir bajiya ya kọọ kindo ni, aba ki yii nga ni ifra ko kpaa ko ufong.

¹⁴ Aya kunu kide ogbolọ ni aba nu ikir bajiya, aba kọọ ahwoo bọ, ni aba ma adumu kide bọ okyuo.

¹⁵ Oka ya ba ughe ni, aghoyii nga ba ki ju si, “Ba agho ya ko kee ba, ni oka we ni uya sang ba ughe; shira ikir bajiya nga ka akyaa bọ anorofong ushi

kọ ukadu kaya gheli akwyi bọ imila.”

¹⁶ IYesu ba ju bọ si, “Ba sa bọ ka kyaa uce ka ba, inu ka kyakwyue nọ ma bọ ice ima ka ala.”

¹⁷ Aba yira nga si, “Ayo shina ubiredi uto kina itagbo ipai.”

¹⁸ Aba ju si, “Inu ba mi ni yo.”

¹⁹ Aba sa ikir baijiya nga si, acica kaya nọ obo, aba kpaa ubiredi uto kina itagbo ipai, aba zee ibate nga ka ayaya ki sa Onong izaa. Asa wura ubiredi nga ki ma atina nga, atina nga ba ma ikir baijiya nga.

²⁰ Aba la nadidu bọ ki shuu. Aba curu awo na ashe ki sa okoo usho nọ upai.

²¹ Ajiya umani ala ni afuma aghimi araji uso ato, bam na ayiri kina anọ.

IYesu Kyeng Kaya na Amusum

(IMar 6.45-52; IYah 6.15-21)

²² Akyua ra ni atina nga ya ghila bọ ide ogbolo ki lite nga ki kyaa bọ udaa ugee, na asa laa nga kọ shira ikir baijiya nga.

²³ Aya kpee shira ikir baijiya ni, aba kila nga aya opang kayu nga kaya pii nọ Onong. Ashi kayu nga kọ ukadu ki fuma uge.

²⁴ akyua ra ni ogbolo nga shi ka abiyate igho kina erebo, ugya so ca wo, ka uwuu so ju irisho kini wo.

²⁵ Kini ikwikweting ni ava ba ukushi bọ na aso kyeng kaya na amusum.

²⁶ Ni atina nga ya nu nga na akyeng kaya na amusum ni, aba koo erebata, ki ju si, “Ahwu nga!” Aba taa kpa ni erebata.

²⁷ Kide akyua ni iYesu pii ni bọ si, “Inu ba duma ba! Imee. Ba koo erebata ba.”

²⁸ IBitrus ba yira si, “Ate, insi ingo ni, sa mi ki ime ba ukushi ngo kaya na amusum.”

²⁹ IYesu ba ju si, “Ba.” IBitrus ba kunu kide ogbolo nga na aso kyeng kaya na amusum na aki ba ukushi iYesu.

³⁰ Ni aya nu uwuu nọ usang ni erekyuo ni, aba koo erebata wo na asa dee kọ ghila ide. Aba gyo akpa si, “Ate, foo mi!”

³¹ Kide akyua ni iYesu nawa avo nga ki kpeneg nga, ki ju nga si, “Ingo agha uma aipang na jee, ikembọ sa ni ingo shina ikwyi ipai?”

³² Aya fuma ide ogbolo ni, uwuu ba tara.

³³ Agho shi kide ogbolo ba ta agho kite iYesu, ki ju si, “Aipang ni ingo na Anọ Onong nga.”

³⁴ Aya buu udaa ugee ni, aba kya bọ erebo aJanisarat.

³⁵ Ni ajiya ukadu ya kpele nga ni, aba tuma na ajiya ishi oka nadidu ka aba nga na adumu.

³⁶ Aba shor nga ka ibo piya anyu igbang nga. Nadidu agho umani apiya ni apeni okyuo.

15

Uma Umani Oka Sa Irighe ki Ica Onong
(IMat 7.1-13)

1 AFarisiyawa kina aghomēē umēē iMusa ba ukushi iYesu ka Urushelima ki ba ghulu nga,

2 “Ikembō sa ni atina ngo wura itale inga anirakpēē? Aka hwuru bō ivō bō na atō la imila ba.”

3 IYesu ba yira bō si, “Ikembō sa ni inu ka wura imumani Onong tēri kaya itale nō?”

4 Ka Onong si, ‘Nu okpōtōrō ate ngo kina ayuu ngo.’ Ni, ‘Aghōmani acira ate nga kina ayuru nga ni, aki kpoo iyiya.’

5 Ni inu ka tēri si, ‘Imumani aki ma ate nō kina ayuru nō ni, inu ka ma Onong.’

6 Ata maa na ate nga ba.’ Kindō ni inu ta manō upii Onong ba kaya itale nō.

7 “Inu, aghō ju unu ica! Kindii wu ni Ishaya ghila amō aghaghe kaya nu wō, si,

8 “Ajiya ri ni ibelē bō yō na ka jōō mi kō, ni ikwyi bō shi atō kini ime,

9 iijirija wō na asō jōō mi wō, aka mēē umēē bajiya kō taa upii Onong.’ ”

10 IYesu va yōrō ajiya nga kukushi nga ki tēri bō si, “Inu kōng ki inu kpēlē,

11 Ba imumani ika ghila anyu ajiya yō ka sa nga irighe ba, si imumani ikunu ka anyu nga yō ka sa nga ‘irighe’ ”

12 Atina nga va ba ki ghulu nga si, “Ingō ye si aFarisiyawa kōō anaa kō nō upii ri?”

13 IYesu va yira ki ju si, “Nadidu upila mani ba ate mi ka aYaya nga pila ba ni, aki yēē kō ka akang.

14 Ya bō ya; afoo bō aghō uyenī afoo itra. Insi afoo kpēlē ace afoo ka ashi ni, nadidu bō ni, aki kpaa kide uhwo.”

15 Ni iBitrus ba ju nga si, “Nyeni ayo idi ighang upii.”

16 IYesu ba ju nga si, “Ki ta ka aikyua ri ni inu ta kō kpēlē nō ba?”

17 Inu ta nu nō ni nadidu imumani ighila idē anyu ka wor kyaa yō idē afo ki va kunu yō kide erenoma ba?

18 Ni imumani ikunu kide anyu ba kide ikwyi wō, iyō ka sa ajiya irighe.

19 Ki idē ikwyi yō ni uwang uju akakiya, kina upili ajiya, uwang ayiri kō aghimi bajiya, uju uma erenoma, uyi, uma upii atēri kaya ace aghō kōnō ubra uca aghō.

20 Umumani uka sa ajiya irighe budibi. Ula ni avō umani ahwuru bō ba ka sa wō aghō irighe ba.”

Uma Aipang Ayiri
AKan’ana
(IMar 7.24-30)

21 IYesu va sang nga kukadu ki kyaa ishii aTaya kina aSidon.

22 Ashi kukadu ni, ace ayiri agha aKan’ana ba ukushi nga na asō ci, “Kōng ahwoo mi, Ate, Anō iDauda; ushēē ghila anō mi anayiri na asō kōng olō nagigang.”

23 IYesu ta pēni ni ngaa ba. Ni atina nga ba ki ba sōrō nga si, “Kla nga! Ka asō ci na duma ayo kō.”

24 Aba yira si, “A tōrō tuma mi si iya wang atēm na avulu bō kide onā Israila kō.”

25 Ni ava ba ki ba ta agho kite nga, si, “Ate, sẹ mi kọ.”

26 Na ava yira si, “Ushi wọ nọ uyeri na akpaa imila anọ ka ama ava ba.”

27 Ayiri ba ju si, “Eẹ, Ate, ava ma ka la awo umani akpara ki ẹrẹbọ ka imila ate Ọna.”

28 IYesu ba yira nga si, “Ayiri, uma aipang ngọ shina ẹrẹkyuọ! Taani uba kọnọ uwang ngọ ni.” Anọ nga anayiri ba akyuọ ka akyua ra.

IYesu Lẹni na Ajiya na Pam

29 IYesu sang nga kukadu ki ko nga abẹni ẹrẹyema aGalili. Aba kila nga aya ọpang kiya cica.

30 Ikir bajiya va ba ukushi nga, aba nga na agunu, afoo, aghọ uwẹni ifra, agbatong na abẹbẹ, kina aghọ shẹẹ, ki ba kyo bọ kite nga, aba ma bọ ọkyuọ,

31 ki ta kọ umani ikir bajiya nga wo ica nọ umani agbatong sọ pii, aghọ uwẹni ifra ni, ika bọ ba na ẹrẹkyuọ, agunu kyeng, afoo sọ kyoo uka. Ni aba jọọ Ọnong Israila.

Ucee Ajiya Araji Usọ Anari (IMar 8.1-10)

32 IYesu ba yọrọ atina nga ki ju bọ si, “Imẹ hwiri ahwoo bajiya ri ka akọ la awii atai kini ime, ata kọ la bọ ighima ba. Imẹ wang mi nu vuu kini bọ ni idafo bọ ba, ka abọ ta na ya kpaa kọ utra.”

33 Atina nga ba ju nga si, “Ọkọ ta ajiya ri, abi wu ni ayọ ki peni ubiredi umani ayọ ki cee ajiya ri wọ?”

34 Ni iYesu ba ju bọ si, “Ubiredi umi wu ni inu sọnọ wu?” Asi, “Utinsara, kina anọ itagbo na zẹẹ.”

35 Aba sa ajiya nga na acica ki ẹrẹbọ,

36 aba kpaa ubiredi utinsara kina itagbo, aya kpẹẹ usa Ọnong iza ni, aba wra ki ma atina nga, atina nga ba ma ajiya.

37 Kwinga la ki suu, atina nga ba tira awo mani ashe ki sa kọ ọkọ utinsara ki tii wọ.

38 Aghomani ala ni ashi aghimi araji usọ anari ki to kpaa ayiri kina ananọ.

39 Aya shira ajiya nga ni, aba ghila idẹ ọgbọlọ ki kyaa isheẹ aMagadan.

16

Uwang Amaa

(IMar 8.11-13; ILuk 12.54-56)

1 AFarisiyawa kina aSadukiyawa ba ukushi iYesu ka aba mra nga, aju nga si anyeni bọ amaa ka ayaya.

2 Aba yira bọ si, “Insi uka ba ughẹ ni, inu ka ju si, “Uka ki shi uduma, ka ayẹrẹmọọ shi na kyong.”

3 Ni ikyuatii ni, “Aviya ki kpaa kaidii, ka ayẹrẹmọọ shina kyong kọnọ uyuu.’ Inu ka kpẹlẹ ushii ayẹrẹmọọ, ni inu ta ki bọra nọ ukpẹlẹ amaa akyua ba.

4 Agha akakiya kini aghọ yẹẹ na ayiri kọ aghimi mani ashi angọ ba bọ ka wang amaa, ba amaa na aki nyeni nu iba si anga iYunusa ba ni.” Aba ya bọ ya ki sang nga.

Uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa (IMar 8.14-21)

⁵ Atina iYesu ya fuma udaa ugeḡe oghong ni, aba kpele si ibo yuu ubiredi wo.

⁶ IYesu ba ju bo si, "Inu sa ica nu ci nazizal ki inu ye na uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa."

⁷ Aba tee agho pii kina acee bo, si, "ta mani ayo ta ba yi no uce ubiredi wo ba."

⁸ Ni iYesu, ye imumani aso pii ni, iYesu va teri bo si, "Inu agho uma aipang na zee, ikembo sa ni inu so pii kina acee nu ko ta ubiredi?"

⁹ Inu ko kpele nu ba? Inu ta shuni nu mani ime cee ajiya araji uso ato kini ubiredi u to ba, konon umani okoko ume tii na acuru?

¹⁰ Kina ubiredi utinsara ka ajiya araji uso anari, kina okoko ume tii na acuru?

¹¹ Ikembo sa ni inu ta kpele nu si ita pii mi kaya ubiredi ba? Inu sa ica ka uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa."

¹² Asa kpele si ata teri bo si asa ica na uyisti ide ubiredi wo ba, ni asa ica ka umee aFarisiyawa kina aSadukiyawa wu.

IBitrus Nyeni si IYesu nga shi UKristi (IMat 8.27-30; ILuk 9.18-21)

¹³ Akyua ni iYesu ya fuma ishii aKaisariya aFilibi ni, aba ghulu atina nga si, "Inga ni ajiya so teri si Anon Ajiya shi?"

¹⁴ Aba ju si, "Ace agho bo si iYahaya agho uju iminimini,

ace agho bo si, Iliya, ace agho bo si Irimiya ko agha yeng kide agho pii ko oto Onong."

¹⁵ Aba ju bo si, "Inu ni, inga ni inu si ime ashi?"

¹⁶ IBitrus ba yira si, "Ingo si uKristi, Anon Onong agha akyuo."

¹⁷ IYesu ba yira nga si, "Ingo ni agha anyu adaduma ngaa iSiman anon iYunana! Ki ba ajiya na ayi nga nyeni ngo udii ba, ate mi ka ayaya nga nyeni ngo."

¹⁸ Ime so va teri ngo, ingo si iBitrus, ka ya upa ri wo ni ime ki vura ona mi ko, ni akyuo ukpo ki shi wu na akyuo kaya nga ba.

¹⁹ Ime ki ma ngo aca eregom ayaya, nadidu imumani inu lor ka ya asing ni, kindii wu ni alor ko ka ayaya, nadidu imumani ashii ka ya asing ri ni, aki shii yo ka ayaya."

²⁰ Aba waa atina nga atong nagigang si aba teri agho si anga si uKristi ba.

IYesu Teri Igho Ukpo Nga (IMar 8.38; 9.1; ILuk 9.22-27)

²¹ Ko kpaa ka akyua ra ni, iYesu tee agho nyeni atina nga si iyiya ni inga ki kyaa Urushelima, ka aya koo olo kukushi akwite kina afirist akakong kina aghomee umee iMusa, ka aba pii nga ko, awii itai ni, aki sisang.

²² IBitrus ba kpaa nga ki kyaa uhwo wo ki ya ger nga si, "Onong kpaa ko, Ate! Udii ki ba ngo nga ba."

²³ Ni aba tee ki teri iBitrus si, "Sang ngo kukushi mi,

Isheẽ! Ingo ni ima usa ukpaa yọ kukushi mi. Ingo ka ghulu ikwyi ngo kina ajiya nga ni, basi Onong ba.”

²⁴ IYesu ba tẹri atina nga si, “Nadidu aghomani awang yii mi ni, sa azonọ tọrọ nga irikwyi nga ka kpaa ugara ushi nga ka yii mi.

²⁵ Ka aghomani awang foo okyuọ nga ki taa wọ, ni aghomani ataa okyuọ nga kaya mi ni, aki peni wọ.

²⁶ Ikembọ sọ uduma umani ajiya ki peni ashi nadidu kọ taa okyuọ nga? Ta ikembọ ni ajiya ki ma kọ ta okyuọ nga?

²⁷ Ka Anọ ajiya ki ba kina atuma nga kide ujọọ Ate nga, ukadu wu ni aki piya kwinga utina mani aju kọ.

²⁸ Aipang ni isọ tẹri nu, ace aghọ bọ ting ya kọ kẹẹ ni ata ki kpo bọ nga ba sa anu uba Anọ ajiya kide ẹrẹgọm nga.”

17

Utee Ushi IYesu

(IMar 9.2-13; ILuk 9.28-36)

¹ Awii atin ya wor bọ ni iYesu va kpaa iBitrus kina iYakubu kina iYahaya, anayuru nga, ki kyaa ni bọ kaya opang utitugu kayu bọ.

² Ushi nga ba tee kite bọ, ibate nga sọ ma uyeri kini onong taa ni, ugbang uko nga ba kọ ufufuu na tas.

³ Kide akyua ni iMusa kina Iliya kunu kite bọ na asọ pii kini iYesu.

⁴ IBitrus ba tẹri iYesu si, “Ate, osọ uduma nọ umani ayọ shi kukadii, insi ingo yira ni, ime ki ta uzọọ utai. Iye

inga ngo, iye inga iMusa, iye ni, inga Iliya.”

⁵ Ashi kide upii ni ace amọ na pipar ba yuru bọ ya, ni aba kọọ ice ẹrẹwyue kide amọ si, “Anọ mi wẹ angọ umani ime yoo, ika kọọ uhwai nga nagigang; inu kọng ngaa!”

⁶ Atina ya kọọ kindii ni, aba kpaa ki fuga ubate bọ ki ẹrẹbọ ni ẹrẹbata.

⁷ IYesu va ba ki ba piya bọ si, “Sisang, ba kọọ ẹrẹbata ba.”

⁸ Aya zẹẹ ubate bọ ka yaya ni, ata nu bọ ace aghọ ba si iYesu kayu nga.

⁹ Asọ shulu kaya opang ni, iYesu ba waa bọ atọ si, “Ba tẹri ace aghọ imumani inu nu ba, sa Anọ Ajiya sang kọ ukpo.”

¹⁰ Atina ba ghulu nga si, “Ikembọ sa ni aghomẹẹ iMusa si sa Iliya kyo ba?”

¹¹ IYesu ba yira si, “Iyiya ni sa Iliya ba, aki ba ker kwike.

¹² Ni ime sọ tẹri nu si Iliya kọ ba, ni ata kpẹlẹ bọ nga ba, aju nga ima uwang bọ. Kindo wu ni Anọ Ajiya ki kọọ ọlọ wu ki ivọ bọ.”

¹³ Atina sa kpẹlẹ si asọ pii ni bọ kaya iYahaya aghọ uju iminimini.

IYesu Ma Anọ shi nọ Usheẽ okyuọ

(IMar 9.14-29; ILuk 9.37-43a)

¹⁴ Aya fuma uka ikir baiya ni, ace ajiya va ba ukushi nga ki ba ta agho kite nga,

¹⁵ ki ju si, “Ate, kọ ahwoo anọ mi, asọ kpira itahwu na aka kọọ ọlọ nagigang. Akyua nagigang ni aka kpaa kide ugha kina amusum.

16 Imẹ ba ni nga kukushi atina ngo ni ata bora bo uma nga okyuo ba.”

17 IYesu ba yira si, “Inu ajiya akyakyua ri, agho umani aka ma bo aipang ba kina agha akakiya, agba akyua wu ni ime ki ci kini inu wu? Agba akyua ni ime ki mor ni inu? Ba ni anọ kukushi mi.”

18 IYesu ba ger usheẹ nga, aba kunu ki erenoma nga, anọ va ba akyuo kide akyua.

19 Atina iYesu va ba ukushi nga ku yuyi, ki ba teri nga si, “Ikembọ sa ni ayọ ta biya bo uwoo usheẹ ba?”

20 Aba ju bo si, “Uma aipang nọ shi na zẹẹ. Aipang, ime sọ teri nọ, insi inu shi na uma aipang na zẹẹ kini ikir ikpo ni, inu ki teri upang ri si, ‘Yini kọ kẹ kọ kya ngo ukaa,’ ni uki yini, ba imumani inu ki biya nu ju ba.

21 Idi igho ri ka kunu yọ ba sa apii nọ Onong kina ukpenẹ anyu.”

IYesu Khimi Upii kaya Ukpọ Nga

(IMar 9.30-32; ILuk 9.43b-45)

22 Aghoyii iYesu ya curu ka aGalili ni, aba ju bo si, “Aya sọ ma Anọ Ajiya kide ivọ bajiya,

23 aki pii nga kọ, awii itai ni, aki sisang.” Ni aghoyii nga ba duma nagigang.

Ubiya Agonu ka Ona Onong

24 Aya ba aKafarnahum ni, agho yira agonu ona Onong ba peni iBitrus ki ju si, “Aghomeẹ nu ka biya agonu ona Onong?”

25 Aba ju si, “Eẹ.” IBitrus ya ba ide ona ni, iYesu ba kyo pii ni nga, si, “Ikembọ shi unu ngo, iSiman? Kukushi inga wu ni agom asing ka yira agonu wu? Kukushi anọ bo ta ace agho bo?”

26 Aya ju si, “Ace agho bo,” ni, iYesu ba teri bo si, “Unyeni si, anọ bo ka biya bo ba.

27 Kindii ni, ka ajiya ri ba kọ anaa wọ ba ni, kya ngo erẹyema kọ ya feni ima uhwiri itagbo, kọ fumu anyu itagbo nọ ingo kyo kpenẹ, insi ingo fumu anyu ni, ingo ki nu ufe mani oki maa ubiya, kpaa ufe kọ ya biya agonu mi kini ngo.”

18

Inga Cẹri nọ Ughoghe ki Ereğom Onong?

(IMar 9.33-37; ILuk 9.46-48)

1 Ka kyua ra ni Atina Onong ba ukushi IYesu na sọ wulu nga si, “Inga nga gina nọ ughoghe kide ereğom ayaya?

2 Avasa yoro ace anano, ki kyo nga ka biyating bo,

3 Ateri bo si, “Iyiya ni iso teri nọ, sọ nu tee ki ba kina anano bo ni, inu ki ghila nọ ereğom ayaya ba.

4 Kindo ni, agho mani akpaa irikwyi nga na kikya kini anano ri ni, anga cẹri kono ughoghe ki ereğom ayaya.

5 Agho mani ayira Anano kini adi kide nọ ca mi ni, agho yira mi.”

Uma Usra Ukpaa

(IMar 9.42-48; ILuk 17.1-2)

6 Kindo ni aghomani asa agha yeng kide anori na

yira mi ukpa afra ni, ọki gina aghọmani ata aning kọ umọghọ nga kini utii uhwọ, ka fẹni nga kide ọghong ukyukyugu.

⁷ Ọlọ nu agha aya asing kono umumani ọki sa nu ukpa! Iyiya yọ ni uma usa ukpa ki ba, Ọlọ nu aghọmani anga ki sa ukpaa.

⁸ Insi avong kọ afrang ki sa ngọ ukpaa ni, usọ waa kọ nau. Ọki gina ngọ nọ mani ughila ọkyuọ kina afra ta avo ayeng, ta ushi agunu kono mani afeni ngọ kide ugha mani ọka kpou ba kini ivọ ipai ta ifra ipai.

⁹ Ipeni ica ngọ ki sa ngọ ukpaa ni, nọsọ wo yọ kọ na kọ. Ọki gina ngọ nọ mani upeni ọkyuọ taa amaa kini ica iyeng, nọ mani afeni kọ ọna ugha ni ica ipai.”

Aghing Upii Atem umani a Vulu kọ
(ILuk 15.3-7)

¹⁰ Unu sa amaa kọ, unu ma jer ace aghọ kide ananọ ri ba, ka isọ tẹri nọ, Atuma nga ka yaya akyo aghu ibetẹ Ate mi mani ashi ka yaya.

¹¹ Ka anọ ajiya ba ka ma foru agho mani avulu bọ.

¹² Ikembọ nunu kide ikwyi, ipeni aghocee ashi kina atem aji, ayeng kide bọ vasa vulu, akiya ushe ishui laroshọ na laroshọ kayi itili asha larla asọ ya wang ayeng mani avulu ba?”

¹³ Ipeni apeni nga ni, aipang ni sọ ter nọ, ikwyi fuu mani aju kaya erẹkwẹ nga

ni, ọgina ngọ ishui laroshọ na laroshọ mani ata vulu ba.

¹⁴ kindi wu ni, bọ uwang Ate yi aghọ mani ashi ka yaya ba na agheyeng kide ananọ ri na vulu wu ba.”

Ipeni Anayurung ju ngọ avulu ni
(ILuk 17.3)

¹⁵ In peni anayuru ngọ vulu ngọ ni, kya ọkọ shi nga kọ ya nye ni nga si avulu, ngọ kini inga ka pai nọ. In peni akong ngọ ni, ọva vughu ni ngau du.

¹⁶ Ipeni atoro ni, usọ va kya ukushi nga kina ajiya ayeng ta agha apai ka ma aipang nọ upii ka anyu agha apai ta agha atai.

¹⁷ Ipeni anayuru ngọ toro kong bọ ni, ọsọ tẹri Ajiya onong, insi atoro kong ni asọ kyoghu nga kina aghọ mani aghọmani ashi bọ aYahudawa ba ni, kọ aghọ yira agonu.

¹⁸ “Iyiya ni sọ ter nọ, du inga mọ mani unu lor kaya sing ni, alor yọ ka yaya. Du imumani unu shighi kaya asing ri ni, a shighi yọ ka yaya.

¹⁹ Isọ tẹri nu aipang si, ipeni agha pai kide nọ yira si abọ ki shor icima ni, Ate mi mani ashi ka yaya aki ju nu.

²⁰ Ki du ọkọ mani agha apai ta agha atai acuru kọ ki dubo uca mi, ishi kini bọ.

Atuma mani akara yira ọlọ kpaa ba

²¹ Ashi kide udu ni iBitrus vasa ba ki ter IYesu si, “Ate ayaya, iri mọ kọ na anayuru bọ vulu mi kọ ni sọ ya nga ya? Iri ti ni sara?”

22 IYesu vasa ter nga si, “Ba iri ti ni sara wu ba, iri ti ni sara si ishuitini sara.

23 Kindo ni, aki mara eręgom ayaya kini ace agom mani awang pila upeni nga mani ushi kide vọ agira nga.

24 Agom ya lite nọ pila ni, avasa ba nga kina ace ajiya mani ayii nga uta azurfa asọ mani agho ki bra ubiya ba naidu okyo gho nga.

25 Ara bra vughu nu ufe ba ni, Agom vasa ju si agbira ngau kina ayiri nga kina anọ nga kini imu mani ashi kini yọ ka ma nga ufe.

26 Agira nga vasa ta agho kite nga ki te si, ‘Aju nga akuri, inga ki ma nga akwike.’

27 Agom vasa kong ahwo agira nga, avasa sheri nga, aya nga uta ya.

28 “Na agira nga ni kọ kunu nga kọ kadu ni, avasa ta erękwyue na ace aghikyo utina nga mani ayii nga uta adinari naji ni, avasa kpene kọ umoghọ ki ter nga si, ‘Ma mi ufe mi.’

29 Aghikyo utina nga kpikpo ki shor nga si aju nga ahwoo, inga nga ki ma nga.’

30 Ni agira nga vasa toro, avasa ya hwuru nga kọ ubo iting, sa ma nga uta nga.

31 Aghikyo utina nga ya kong imumani ibani ni, ara kong bọ oduduma ba. Avasa ya teri Agom ya naidu imomani iba.

32 Agom vasa yoro agira nga ki teri si, ‘Ingo agira igho ibibi yọ. Iya ngo uta ya ki Oshor mi.

33 Ongo ki kong ngo ahwo aghikyo utina ngo konọ mani

ikong ahwo ngo ba?’

34 Agom kong anang naigang, aju si ama nga olo sa biya uta nadidu.

35 Kindi wu ni Ate mani ashi ka ayaya ni aki ju akwinga kọ mani atoro ukpaa avulu anayuru nga kọ kini ikwyi yeng.”

19

Umee IYesu kaya Upii Ubiya

(IMar 10.1-12)

1 IYesu ya kper teri udubi umani, avasa ya ifong aGalili ki ghila ishii aYahudiya, ki ugee ereyema Urdun.

2 Ajiya nagigang vasa yii nga, avasa leni na adumu kọ kadu.

3 Ukadu ni, ace aFarisiyawa vasa ba ukushi nga ka mra nga, aghulu si, “Oshi na kikya ni Ajiya sheri ayiri nga ka kwaligba igho avulu?”

4 Avasa yira bọ si, “Unu sono pila nu kide upii Onong si, agho mani aju yi kọ kpa ka kyua ‘aju bu aghimi kini ayiri’ avasa teri si,

5 ‘Kindo ni, Ajiya kiya ate nga kina ayuru nga ka dee ayiri nga, ka pai bọ ni aki tee agha yeng ra.’

6 Aki so tee bọ agha pai ba, sa tee kini agha yeng ra bọ. Kindo ni, ima mani Onong dara koka uyeng ni ajiya ma bara ba.”

7 Avasa teri nga si, “Ikembo sa ni agho mee iMusa si aghimi ma ayiri nga awo upii ubiya, ka va kla ayiri?”

8 IYesu vasa teri bọ si, iMusa teri nu si ukla ayiri nu kindu

ki Ikwyi ugboho yọ ni ushi ni yọ. Kọ kpaa ka kyua ni bọ shi wu du ba.

⁹ Imẹ sọ ẹri nọ, nadidu agho mani asher ayiri nga ni, insi ara Peni bọ nga kina avulu nyeri na aghimi ace agho ba ni, insi avo ace ayiri ni aju avulu ayeng ra.”

¹⁰ Atina nga vasa ẹri nga si, “Insi ushi wu du kukushi aghimi kina ayiri nga ni, uci ba uvo ayiri ẹri.”

¹¹ Avasa ẹri bọ si, “Ba kwyi nga-nga ki bora kpaa upii ri ba, sa agho mani Onong ma bọ udu.

¹² Ace agho shiwu ni a jee bọ na ki bora bọ voru ayiri ba. Ace agho ni Ajiya bọ ju bu ududu. Ace agho ni abo yira si aki voru bu ayiri ba ka yoghu upii ẹrẹgọm ayaya. Nadidu agho mani abora ukpa upii ri na kpa.”

IYesu Sa Ananọ Ofisi Anyu Adaduma

(IMat 10.13-16; ILuk 18.15-17)

¹³ Ukadu ni avasa ba IYesu na ananọ ofisi ka sa bọ anyu adaduma, kiva shor Onong kaya akwyi bọ, ni aghoyii nga vasa ger agho mani aba na anọ kọ.

¹⁴ IYesu vasa ẹri bọ si, “Inu ya ananọ ka ba ukushi mi. Uma kla bọ ba, ki ẹrẹgọm ayaya ni inga igho bọ kọ.”

¹⁵ Avasa sa bọ anyu adaduma, avasa wolu.

Anofono nọ Upeni

(IMat 10.17-31; ILuk 18.18-30)

¹⁶ Ashi kọ kadu ni ace agho vasa ba ukushi IYesu

ki ghulu si, “Agho mẹ, igba ima ididuma yọ ni imẹ ki ju ki peni okyuo taa amaa?”

¹⁷ IYesu vasa ẹri nga si, “Ikembọ sa ni ingo wulu mi imumani ishi ididuma. Insi uwang peni okyuo taa amaa, iso ju uma ẹri mi.”

¹⁸ Avasa ghulu IYesu si, “Iligba itali yọ?” IYesu vasa ẹri si, “Ba pii ajiya ba, ba wang ayiri ajiya ba, ba yi akpara ajiya ba, baa gyo ateri kaya ẹrẹkwyue ajiya ba,

¹⁹ Kọng ate ngo kina ayuru ngo atong. Osọ yoo aghikyo ucing kono mani yoo irikwyi ngo ni.”

²⁰ Anofono vasa ẹri nga si, “Imẹ kọ ju umari nadidu, ikembọ shi kọ lara mi kọ?”

²¹ IYesu vasa ẹri si, “Insi uwang tee agho taa avulu ni, usọ ya gbra nadidu upeni nngọ wọ, kọ ma aghila amir, oki peni oka ngo ka yaya. Ni osọ ta ba kọ ma yii mi.”

²² Anofono ya kọng kindo ni, vasa wolu kinọ bora ikwyi, ka shi nọ upeni nagigang.

²³ IYesu vasa ẹri Atina nga si, “Iyiya ni iso ẹri nọ, Oki shi nọ lo mani agho upeni ghila ẹrẹgọm ayaya.

²⁴ Iso va ẹri nọ, uki shi uyuyo ni orahimi ghila anyu anyura nọ mani a agho upeni ghila ẹrẹgọm Onong.”

²⁵ Atina nga ya kọng kindo ni, avasa kọng ẹrẹbata, ki ju si, “Inga na aki foo nga?”

²⁶ IYesu vasa kyoo bu na vasa ẹri si, “Ka ajiya ni udi ki ju wu ba, ni ukushi Onong ni kọ iligba ima ongo yu yọ.”

²⁷ iBitrus vasa ẹri si, “Uwe

ni iyi ya akwike ya ki yii ngo, ikembọ shi ya ni iyi ki peni?"

²⁸ IYesu vasa tẹri bọ si, "Aipang ni ime sọ tẹri nọ, asing ki ba ni, akyua mani anọ ajiya ki cica ki igọ ujọọ nga, inu aghọ mani inu yii mi ni, inu ki cica ki igọ ẹrẹgọm shọ ni iri pai, kọ ju ite shọ nọ upai ra ngo Israila ashuwa.

²⁹ Ni aghọmani aya ẹrena ta anayuru aghẹmẹ, ta anayuru ayiri, ta ate, ta ayuru, ta anọ, ta uja, ka jọọ uca mi, aki peni ka gina kindọ sa aji, ka va peni okyuọ ogbang ọngọ taa amaa.

³⁰ Ka ajiya nagigang aghọ mani ashi kite, aki tee aghọ tumu, aghọ tumu ki tee aghi ite.

20

Ighang Upii Aghọ Tina kọ Ute Inabi

¹ Ẹrẹgọm ayaya shi kina aghọ ọna nga mani akunu ka tee ting, ka ya wang aghọ utina kaya ju nga utina ki ija nga inga ikọlọ na shi inabi.

² Aya tẹri ize nọ ufẹ kọnọ mani aka ma aghọ ju utina ka awii ni, avasa ya kyọ bu ki ija nga.

³ Ọshi a kyua larọshọ avasa kunu, ki nu ace aghọ na sọ ci ijirija ka nyu okọ ju ize,

⁴ Avasa tẹri bọ si, 'Inu kya ija mi, iki manọ ima mani ishi ikikya.' avasa wolu.

⁵ Avasa va kunu kina atinong, kọnọ ọsii a kyua atai, avasa kpa aghọ utina.

⁶ Kọta aikyuari a kyua atong ava kunu ki nu ace aghọ na ci bọ ju icima, avasa tẹri bọ

si, 'Ikembọ sa nọ ci ijirija kọ ghọwa ni?

⁷ Avasa tẹri nga si, 'Ace aghọ ta mayi utina ju ba.'

"Avasa tẹri bọ si, 'Unu ma kya ija mi kọ ya ju utina.'

⁸ "Oghe ya ju ni, aghọ ute vasa tẹri aghọ shẹ ngau si ọsi ica nọ utina ija, 'Yorọ aghọ utina kọ ma bọ ufẹ bọ, kpa ka aghọ tumu kọ ba ngọ ite kọ.'

⁹ Aghọmani aba akyua atong oghe vasa ba, kọ inga bọ yira ima mani iju na ma nga kọ wiya ni.

¹⁰ Ni, aghọ mani akyọ ba ni ahuri kini aki mani ka gina ushe kọ ni, kọ inga bọ yira kini mani akpa nga utina ni.

¹¹ Aya yira ni, avasa dee kọ tẹri aghọ ọna anoroma,

¹² Na sọ tẹri si, 'Aghọ mani ba kọ tutumu, utina akyua ayeng kọ na ju, nọ ma bọ iki-kya kini yi, iyi aghọ mani awiya kọ ju utina kini ọla onong.'

¹³ "Avasa yira agha yeng kide bọ si, 'Ayikyo mi, ira lami akpara ngọ ba. Iyi ta ju yi si iki ma ngọ ufẹ ka wii ba?

¹⁴ Yira ima mani ishi nga ngọ nọsọ wolu. Imẹ yoo ma aghọ mani aba kọ tutumu iki-kya kina ima mani ima ngọ.

¹⁵ Ishi mi ni akyuọ ju imu-mani iwang ju nọ ufẹ mi ba? Tọ ingọ hwiri anang kọ niu mani ika ma ajiya uma nagi-gang?

¹⁶ "Kindi wo ni aghi uto tumu ki tẹ aghọ ite, aghọ ite ki tẹ aghọ tumu."

IYesu va Tẹri Ighọ Ukpo Nga

17 IYesu ya sọ kya Urushe-
lima ni, avasa yuru atina nga
kọ uho ki ẹrẹ bọ si,

18 “Owe ni, iyi ki kya yi
Urushelima. Aki ma anọ
Ajiya ki vọ ifrist ighighẹ kina
aghomẹẹ iMusa, aki va wa
nga ashuwa ukpo

19 akyua rau aki ma nga ki
vọ aghomani ashi bọ aYahu-
dawa ba, kaa kali nga, kaa
ca nga, kaa agra nga ka yọ
ukumu ọshẹ, awii itai ni aki
sang nga ka akyuo.”

*Qshor Ayuru IYakubu Kini
IYahaya*

(IMar 10.35-45)

20 Akyua rau ni Ayuru anọ
iZabadi vasa ba ukushi IYesu
kina anọ nga ki ba ta agho
kite nga, ki shor nga icima.

21 Avasa ẹrẹ ni nga si, “Ikẹmbọ
nọ wang?” avasa ẹrẹ ni nga si,
“Ngọ sa anọ mi ri apai ka cica,
ayeng kavọ ilang, ayeng kavọ
ipromma ngo, ki ẹrẹgom ngo.”

22 “Uyeng ima mani ọsọ
ghulu ba,” IYesu ẹrẹ ni bọ. “Inu
ki bora sa kọ asong mani ime
ki sa kọ? Ava yira si, “Iyi ki
bora.”

23 IYesu ẹrẹ ni bọ si, “Inu ki
sa kọ asong mi, ni ucica kavọ
ila mi ni kọ ipromma mi ni ba
ime ki ma ba. Ate ayaya
kyo ukadu ka agho mani ah-
wiya.”

24 Ushe atina ọshọ ya kọng
kindo ni, avasa kọng anang
anayuru apai.

25 IYesu vasa yoro bọ na-
didu bọ ki ẹrẹ ni si, “Inu ye mani
agom mani ashi bọ aYahu-
dawa ba ka nyeni ẹrẹgom
kukushi ajiya bọ ni, agha

kakong bọ ka nyeni ẹrẹgoro
kukushi bọ.

26 Oki shi wu kindo ukushi
nu ba. Udu ni agho mani tee
agha ghaghẹ kide nọ ni, iyiya
yọ ni atee agira kide bọ.

27 Ni agho mani awang tee
akwite kide nọ ni, iyi ya ni aki
shi agira nọ

28 Kindo Anọ Ajiya aki ba
ka ma ju nga irigira ba, si nga
ki ju Ajiya irigira, Ka va ma
okyuo nga kaya ajiya napam.”

Afoo Apai Peni Kyoo Oka

*(IMar 10.46-52; ILuk
18.35-43)*

29 IYesu kina atina nga ki
ya aYeriko ni, ajiya nagigang
vasa yighi nga.

30 Ace afo apai na ci ka nyu
tira, Aya kọng ni IYesu wolu
ni, avasa shang ẹrẹwyue ki
ẹrẹ ni si, Ate ọna, Anọ iDauda!
kọng ahwoo yi!”

31 Ajiya vasa ger bọ avasa
komọ nai kiri. avasa shang
ẹrẹwyue na ẹrẹ ni si, “Ate ọna,
Anọ iDauda! Kọng aho yi!”

32 IYesu vasa titara ki yuru
bọ, ikẹmbọ nọ wang si ju nu?”

33 Avasa ẹrẹ ni si Ate, iyi peni
ukyoo uka.”

34 IYesu va kọng ahwo bọ,
IYesu vasa piya ica bọ. Ana
kyua ra ni avasa tee agho
kyoo, avasa yii nga.

21

*IYesu Ghila Urushelima
Kaya Izaki*

*(IMar 11.1-11; ILuk 19.28-
40; IYah 12.12-19)*

1 Aya ba ayayo kono
Urushelima ka aBetafaji ka

ya izize ashi uZaitun ni, iYesu ba tuma atina nga apai,

² ateri bo si, “Inu kya ano ifong na ashi kite nu, ko kyaa nu ni, uki ya nu na alor izaki kina ano nga. Shii bo ko ba ma mi ko ukawe.”

³ Insi agho ghulu ni, inu teri nga si Ate nga wang bo, aki vuu ni bo ko na song.

⁴ Udii ba ko hwura upii agho pii ko oto Onong si,

⁵ “Inu teri anirayiri aSihiy-ona, ‘Nu, agom nu we na aki ba ukushi nu, no usuu irik-wyi kaya izaki, kaya ano izaki wu na akyeng ko.’”

⁶ Atina wor ki ya ju imu-mani iYesu sa bo uju.

⁷ Aba nga na izaki kina ano, aba yaa ugbang bo kaya, iYesu va kiya ki cica.

⁸ Ajiya na pam yaa ugbang bo ko utra, ace agho bo ni aker afa aga ashe ki yaa ko utra.

⁹ Ajiya upam na kyeng kite nga kina aghomani aso yii nga ko utumu sang erekwyue na aso ju si, “Ufoo kukushi Ano iDauda! Agha anyu adaduma nga aghomani aba kide no uca Ate aYaya! Ufoo kukushi aghocce no ujo!”

¹⁰ Aya ghila Urushelima ni, nadidu ajiya ifong zo bo, na aso ghulu si, “Inga wudii ri?”

¹¹ Ikir baiya ba yira si, “IYesu nga, agho pii ko oto Onong ka aNazaret anga aGalili.”

IYesu ko Ona Onong

(IMar 11.15-19; ILuk 19.45-48; IYah 2.13-22)

¹² IYesu ya ghila ide ona Onong aba ya kla agho gheli

na agbara kide. Aba yiri uma umani agho tee ufe kina ugo uci agho gbara ukhimi.

¹³ A teri bo si, “Awoo si, ‘Ona mi ki shi ona upii no Onong, ni inu ko tee ni wu oka solu ayi.’”

¹⁴ Afoo kina aghomani aka bra bo ukyeng ba va ba ukushi nga ko ona Onong na ava ma bo okyuo.

¹⁵ Ni afirist akakong kina aghomee umee iMusa ya nu uma ododoma umani aju ni ano kide ona Onong su ca akpa si, “Ufoo kukushi Ano iDauda,” Ni ava ko anang ko.

¹⁶ “Ingo ko imumani ano ri so teri?” Aghulu nga. IYesu va yira si “Ee, inu ta ko pila nu kide upii Onong ba si, ‘Ka anyu ba anano kina apali ba ano ni ingo sa ubre kunu wu?’”

¹⁷ Aba sang nga ki ya bo ki kyaa ide ifong aBetani, ki ya nyekukadu.

Oshi Uwe umani oka ma wo Ikolo ba

(IMar 11.12-14; 11.20-24)

¹⁸ Kini kikyuating na aso vuu ni aba ko idafu.

¹⁹ Aya nu uce oshi uwe ko uhwo utra ni, aba kyaa na ata peni nga ima ya ba bam na ayaa. Aba ju wu si, “Ba so ma ikolo ba ki ta ko sang asing!” Kide anakyua ni oshi hwiya ko.

²⁰ Atina nga ya nu kindii ni, aba wo ica. Asi, “Na nyi wu ni oshi uwe ri hwiya ko kide akyua?”

²¹ IYesu ba yira si, “Ime so teri nu aipang, insi inu ka ma

aipang ni, inu ka woo nọ ikwyi wọ ba ni, basi imumani ime ju oshi ri yoo ni inu ki bira uju ki yọ yu ba, 'Ni inu va bira uju opang ri si kya kọ ya kpaa kide ẹreyema,' Ni uki ju kindo.

²² Insi inu ma aipang ni, inu ki yira kọ iligba imumani inu shor Onong."

Ajiya ghulu kaya Eregoro IYesu
(IMar 11.27-33; ILuk 20.1-8)

²³ IYesu ya ghila ide ona Onong, na ashi kide umee ni, afrist akakong kina anirakpee bajiya va ba ukushi nga ki ba ju si, "Iligba eregoro wu ni ingo so ju uma ri kọ, inga ma ngo eregoro ri?"

²⁴ Ni iYesu ba yira si, "Ime ki kọ ghulu nu uce ughulu uye. Insi inu yira mi ni, ime ki teri nu ta iligba eregoro wu ni ime so ju uma ri kọ.

²⁵ Abi wọ ni iminimini iYahaya kunu wọ? Ikunu ka ayaya wọ ta ukushi ajiya wọ?" Apii kina ace bo ki teri si, "Insi ayọ ju si, 'Ka ayaya wọ ni,' aki ju si, 'Ikembọ sa ni inu ta ma nu aipang ni nga ba?'"

²⁶ Insi ayọ ju si, 'Kukushi ajiya ni,' ayọ so te erebata ba ajiya, ka kpaa si iYahaya na agho pii kọ oto Onong nga."

²⁷ Aba yira iYesu si, "Iyi ta ye yi ba." Ni ava ju si, "Ime ki kọ teri nu nga ta igba eregoro wu ni ime so ju uma ri kọ ba."

Ighang Upii kaya Aniraghiimi Apai

²⁸ "Ikembọ ni inu nu? Ace ajiya shiwu na ashi na aniraghiimi apai. Akyaa ukushi aghaye ki ju nga si, 'Anọ mi, kya kọ ya ju utina kide ija.'

²⁹ Anọ ba yira nga si, 'Ita ki kya mi ba,' na song ni aba tee ikwyi nga ki wor.

³⁰ Ni ate ba kyaa ukushi aghi ipai ki ya teri nga imumani ateri adaa agho. Aba yira si, 'Iki kyaa ate mi,' ni ava kyaa ba.

³¹ "Kide bo ka pai bo ni inga ju imumani ate wang?" Aba yira si, "Agho iye." IYesu ba ju bo si, "Iso teri nu aipang, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ki ghila eregom Onong ka aya nu.

³² Ka iYahaya ba ukushi nu ka aba nyeni nu utra aipang, ni inu ta yira nọ nga ba, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ma aipang ni nga. Kọ utumu udu ni inu ta la nọ ukpaa ki ma aipang ni nga ba.

Ighang Upii Agho Yira Uta Ija
(IMar 12.1-12; ILuk 20.9-19)

³³ Kong ice ighang upii, Ace ajiya pila ija nga, aghimi kọ na irivii ki tumu uka mee amusumu ikolo na ashi kina uka uboọ usa. Aba ma ace ajiya uta ija na asisang ukyeng.

³⁴ Akyua ucuru ya ba ni, aba tuma agira nga kukushi aghomani ayira ija nga ka aya yira nga uka nga ki imila.

³⁵ Aghotina ba kpenẹ agira nga; aca aghaye ki pii aghaye na asi taa aghaye na atii.

36 Ni aba tuma ace agira anọ umani acee adaa akyua, ni aghotina ba ju bọ ima iye ra.

37 Kọ tutumu ni, aba tuma anọ nga kukushi bọ, Asi, 'Aki kọng anọ nga.'

38 Ni aya nu nga ni, aba tẹri ace bọ si, 'Anọ umani aki la uma nga wẹ. Ayọ ba pii nga kọ ka uma tee unga bayo!'

39 Aba kpene nga ki feni ka utumu ija nga ki pii nga kọ.

40 "Insi agho ija ya ba ni, ikembọ na aki ju aghotina ra?"

41 Aba yira nga si, "Aki pili agha akakiya ra, ka ama ace agho bọ ija nga, aghomani aki ka ma nga uka nga ki imila."

42 IYesu tẹri bọ si, "Inu ta kọ pila nu upii Onong ba, 'Utii umani agho viya toọ bọ si ushi bọ ododoma ba ni, obọ tee cee nọ utina. Udii ni Ate ayaya nga ju, ima uwo ica yọ kukushi mayo.'"

43 "Kindo ni iso tẹri nu si aki yira eredom Onong wọ kukushi nu, ka ama ajiya umani aki ju uma ododoma unga eredom."

44 Aghomani a kpaa kaya utii ri ni, aki kpoo, aghomani utii kpaa kaya nga ni, aki pulu nga ka awawo.

45 Afirist akakong kina aFarisiyawa ya kọ ighang upii ni, aba kpili si aso pii kaya akwyi bọ

46 Aba wang utra umani aki kpini nga, ni aso tẹ erabata ikir baiya ka ajiya kpaa si inga ni, agho pii kọ oto Onong nga.

Ighang Upii Usra Agya Ubiya

(ILuk 14.15-24)

1 IYesu va pii ni bọ ni ighang upii si,

2 "Amra eredom ayaya na ace agom umani aju anọ nga agya ubiya."

3 A tuma agira nga si aya yoro aghomani asa yoro bọ agya, ni ajiya nga ta ba bọ ba.

4 Ava tuma ace agira si, 'Tẹri aghomani ayoro si, ime kọ ker imila, awaa inaa ni mara, akọ kyo kwike. Inu to ba usra agya.'

5 Ni ata duma bọ kọ ba, ava wor ila bọ, ace agho wor kyaa ija nga, ace agho wor kyaa oka gheli na gbara.

6 Ace agho bọ va kpene agira nga ki ca bọ ki pii bọ kọ.

7 Agom va kọ anaa kọ, ava tuma na aghonakpo nga na aya pili agho pili ajiya wọ ki ta ugha ni ifong bọ.

8 "Ava tẹri agira nga si, 'Akọ kpee ukyo uma usra agya, ni aghomani ayoro ta maa bọ ba."

9 Kindo ni inu kya nọ itra ki inu ya tẹri nadidu aghomani inu peni ka aba usra agya.'

10 Agira ra va kyaa itra ki ya curu nadidu aghomani apeni, agha adaduma kina agha ababi, ki ta kọ umani oka usra agya tii na akyeng.

11 "Agom ya ba ma nu akyeng ni, ava nu ace ajiya umani ata somo nga uma agya ba."

12 Aba ghulu ajiya si, 'Na nyi wọ ni ingo ghila ukawe wọ ba uma agya,' 'Ayikyo?' Ajiya ta biya nga upeni ba.

13 Agom̄ ba ju agira si, ‘Inu lor nga ivọ kina ifra, ka inu feni nga ka sing kide itii, oka umani aki ci na aghula ayiri.’

14 “Ka ayoro ajiya na pam, ni agho ni ahwiya shi na ze.”

Ughulu kaya Ujira Agonu kukushi IKaisar

(IMar 12.13-17; ILuk 20.20-26)

15 Ashiya kindo ni aFarisiyawa kyaa ki ya pii kina ace bo umani aki kpenẹ iYesu kide upii nga.

16 Aba tuma aghoyii bo kina ajiya iHiridus, asi, “Aghomee, ayọ ye si ingo ni agha aipang nga, ingo ka va mee utra Onong kide aipang, ka ajiya nadidu ni agha aye ra bo kukushi ngo, ingo ka ba nyeni ngo uyo erẹkwe ka ajiya ba.

17 Teri ayọ, unu ngo shi na nyi? Osọ odoma ni ayọ ja agonu kukushi iKaisar agom aghaghe ta ayọ ba ja ba?”

18 Ni iYesu, ye akakiya ushi kide ikwyi bo, aba teri si, “Inu agho ju unu ica, ikembọ sa ni inu wang mra mi?

19 Nyeni mi ufe umani aka ja agonu wo,” Aba ba nga na udinari,

20 aba ju bo si, “Iwuu inga ye? Kina uca inga be?”

21 Aba yira ki teri si, “Onga iKaisar.” IYesu ba ju bo si, “Inu ma iKaisar imumani ishi inga iKaisar, ni inu ma Onong imumani ishi inga Onong.”

22 Aya kọ kindii ni, aba kpenẹ anyu bo na asa wo ica, aba ya nga na asa wor.

Ughulu kaya Ubiya ka Awii Usang Ashi

(IMar 12.18-27; ILuk 20.27-40)

23 Ka awii ra ni, ace aSadukiyawa ba ukushi iYesu. Abọ ka teri si ba usang ashi. Aghulu nga si,

24 “Aghomee, iMusa si, ‘Insi ajiya kpoo na ashi na anọ ba ni, anayuru nga ki vo ayiri ka ajeli anayuru anọ.’

25 Ni ace anayuru atinsara shi kọ kide bayọ. Agha iye vo ayiri, akpoo na akọ jee nga ba, asa shee anayuru nga ayiri.

26 Kindii wo ni uba wo na agha ipai, kina agha itai, ki ya ta ka agha itinsara.

27 Aya kpee ni, ayiri va kpoo.

28 Kọ usang ashi ni, ayiri ki tee anga inga kide bo ka nadidu bo kọ vo nga?”

29 IYesu ba yira bo si, “Uma ikwyi nu shi bo na kikya ba, ka inu ta ye nu nọ upii Onong na awọ ba, inu ta ba ye nu erẹkyuọ Onong ba.

30 Kọ usang ashi ni, aghimi ki voru bo ayiri ba, ayiri ni, aki ma bu bo ubiya ba, aki ba kina atuma Onong bo ni ka yaya.

31 Kọ usang ashi ni, inu ta kọ pila nọ imumani Onong teri nu ba? Awọ si,

32 ‘Ime sọ Onong Ibrahim, Onong Ishaku kina Onong iYakubu.’ Ashi Onong agho kpuru ba, anga akyuọ nga.”

33 Ajiya ya kọ kindii ni, asa wo ica nọ umee nga.

Imumani Onong Teri Ingo

ceɛ nɔ Ughoghe

(IMar 12.28-34; ILuk 10.25-28)

34 AFarisiyawa ya koo ni iYesu fuga aSadukiyawa anyu ya ni, ava ba curu.

35 Ace aghomeɛ umee iMusa kide bo, ba ghulu iYesu ka amra nga.

36 Asi, "Aghomeɛ, aligba ima teɛ Onong yo ceɛ nɔ ughoghe kide uma teɛ nga?"

37 IYesu yira nga si, "Yoo ate Onong ngo kina ikwyi ngo nadidu, kina okyuɔ ngo nadidu, kina iyee ngo nadidu."

38 Udii wo shi ima teɛ Onong iye, angɔ ceɛ nɔ ughoghe.

39 Anga ipai shi kindɔ, 'Yoo agha ayayo ngo kini erekwe ngo ni.'

40 Nadidu umee iMusa kina agho pii ko oto Onong shina uma teɛ Onong apai ri."

Anɔ Inga ngaa shi IKristi?

(IMar 12.35-37; ILuk 20.41-44)

41 AFarisiyawa ya curu ko uka uye ni, iYesu ba ghulu bo si,

42 "Ikembɔ ni inu nu kaya iKristi? Ashi anɔ inga?" Aba ju si, "Anɔ iDauda nga."

43 IYesu ba ju bo si, "Na nyi wo ni iDauda na aso pii na akyuo Aghing so yoro nga si, 'Ate'? Ka iDauda si,

44 " 'Ate si Ate mi, 'Cica ko ukawe ka avo ila mi sa ime sa asho ngo kide ifra ngo,'"

45 Insi iDauda so yoro iKristi si 'Ate,' ni, na nyi wu ni iKristi tee anɔ nga wo?"

46 Ba aghomani a bra uyira nga ba. Ko kpaa ka awii ra ni ba aghomani aso ju ikwyi ki ghulu nga uce upii ba.

23

IYesu Waa Atong Kaya Aghomeɛ IMusa kina AFarisiyawa

(IMar 12.38-39; ILuk 11.43-46; 20.45-47)

1 Ni iYesu ba teɛ iker baija kina aghoyii nga si,

2 "Aghomeɛ umee iMusa kina aFarisiyawa bo na ama bo akyuo mee umee iMusa.

3 Kindii ni inu ju imumani amee nu, ka inu yii yo nadidu, inu ba ju konɔ umani ibo ka ju ba, ka aka ju bo imumani ibo ka mee ba.

4 Aka lor ajiya akpara okpotoro, anga ushi na awiya ukpaa, ki tiya bo kaya avo ni aka duma bo no uta bo avo wu ba ko anivo.

5* Aka ju kwike ka ajiya nu, aka lor upii Onong ka ubate bo kina ivo bo, aka lor irin-ing igbiligbang ka anyu no ugbang bo.

6 Aka yoo oko ci ododoma ko oko usra agya kina oko ci ododoma ka oko takwyue aYahudawa;

7 ayoo umani aka bili bo na eregoro ka uka gheli na gbara, aka wang si ajiya yoro bo si, 'Aghomeɛ.'

* 23:5 Agha Israila ka khimi igbang no ugba bo ko kpaa ka anyu ka ushi amaa umani abo kyo akwyi bo ko uju utina Onong. (IMat 6.1)

⁸ Aki yorọ ngo nga si, 'Aghomẹẹ ba,' ka inu ni aghomẹẹ ayeng nga ni ushi ni nga, ka inu ni anayuru aye ra bọ.

⁹ Ni inu ba yorọ ace agho kaya ashi ri si, 'Ate ba,' ka Ate nu ni aye nga ka yaya.

¹⁰ Aba va yorọ nọ si, 'aghomẹẹ,' ba ka aghomẹẹ nu ni ayeng nga, uKristi.

¹¹ Agho cẹẹ nọ ughoghẹ kide nu ki shi agira nọ.

¹² Ka aghomani azeẹ ẹrẹkwe nga ni, aki suu ni nga, aghomani asuu ni ẹrẹkwe nga ni, aki zẹẹ nga.

¹³ Olo nu, inu aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa! Inu agho ju unu ica! Inu yuru anyu ubọọ ẹrẹgom a yaya ya ka ubate bajiya. Inu ka akyakwyi nu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu agho wang ghila ka ghila ba.

¹⁴ Olo nu aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka la uma bayiri umani aghemẹ bọ kọ kpuru bọ, inu va pii nọ Onong kọ ogbọogbang ka anu nu. Kindo ni, aki ju nu ashuwa uceẹ nọ ububi.†

¹⁵ Olo nu, aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka buu udaa ugeẹ ẹrẹyema, inu ka kya nu ice ẹrẹbọ ka atatọọ ka inu ya wang agho lẹkpaa aye. Insi inu peni ni, inu ka tee ni nga agho idẹ ugha nọ ọnga cẹẹ ọngọ nu sọ ẹrẹpai.

¹⁶ Olo nu, afoo nyeni afoo utra! Inu ka tẹri si, 'Insi acee

aghọ suu na ọna Onong ni, uyenì wọ ighima ba; ni insi acee agho suu na utii uyeri idẹ ọna Onong ni, iyiya yọ ni aju imumani asuu kọ.

¹⁷ Inu abo afoo! Uligba wọ cẹẹ nọ ughoghẹ, atii uyeri ta ọna Onong umani uhwuru atii uyeri?

¹⁸ Inu ka ba tẹri si, 'Insi acee agho suu na ọka uyeri agoo ni, unyenì wọ ighima ba, ni insi acee agho suu ni imumani ama ka agoo ni, iyiya yọ na aju imumani asuu wọ kaya.'

¹⁹ Inu afoo! Uligba wọ cẹẹ nọ ughoghẹ, uma wọ ta agoo umani aka hwuru uma ni?

²⁰ Kindo ni, nadidu aghomani asuu kaya agoo ni, asuu ni wọ kina uma ni ushi kaya nadidu.

²¹ Ni aghomani asuu kaya ọna Onong ni, asuu ni wọ kina Onong umani aci kide wọ.

²² Ni aghomani asuu ni ayaya ni, asuu ni igọọ ẹrẹgom Onong kina aghomani aci kaya.

²³ "Olo nu, aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Uwe ni, uka ma Onong ima iye kide ushọ, ọkyulo, aya kina uma ẹrẹnang. Inu ta duma nọ na uju uma ọdọdọma kide umẹẹ iMusa ba, aipang, ahwoo kina uju uma uyira. Uma ri bọ si ọnga umani inu sọ ju, basi ashee uce ya ba.

²⁴ Inu afoo unyenì utra, inu ka wọ anaijii ki ima ọsa nu, ni inu si ngonọ Orahimi!.

²⁵ Olo nu, aghomẹẹ umẹẹ

† 23:14 Ice iwọọ ka akyua ra shi yọ na ago ri ba.

iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka hwuru utumu iso kina ipe, ide ni, ishi na uma uderi ajiya kina uyoo erekwe.

²⁶ Afoo aFarisiyawa, zono hwuru ide iso kina ipe, utumu ki ko ba na pipar.

²⁷ Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa agho ju unu ica! Inu shi kini alor umani a coo bo anyi afafuu ni, ashi adaduma unu ko seshi, ide ni, agboho aghokpuru kina ko iligba igho irighe shiya.

²⁸ Kindii wo ni inu shi wo, ko seshi ni, ajiya ka nu no kini agha aipang bo ni, ide no ni agha akakiya bo, agho ju unu ica kina uma ububi.

²⁹ Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Ka inu ka vra alor adaduma anga agho pii ko oto Onong, ki va ju alor agha aipang ufong.

³⁰ Inu ka ju si, 'Ayo ta ko shi wo ka akyua anirakpee ba bayo ni, ayo ta ko ta yi bo avo wo ka ashii ayi agho pii ko oto Onong ba.'

³¹ Kindii wo ni inu nyeni si inu bo shi ano aghomani apili agho pii ko oto Onong.

³² Inu ya pra ju imumani anirakpee nu ju!

³³ Inu iyoo, inu iyoo na kang! Nagyi wo ni inu ki te anang ide ugha?

³⁴ Kindii ni ime so tuma nu na agho pii ko oto Onong kina agho uye ukyuu kina aghomee. Inu ki pili ace agho bo, ace agho bo ni, inu so gra bo, inu so ca ace agho bo ko

oko takwyue aYahudawa nu, inu so yii bo ufong no ufong ni inu so sa bo olo.

³⁵ Ni kaya nu ni, nadidu ayi agha aipang umani apili ki suu kaya akwyi no ka asing ri, ko kpaa ka Abila ki ta ka ayii iZakariya ano iBerekiya, aghomani inu pii ka abiyate ona Onong kina agoo.

³⁶ Aipang, ime so teri nu, nadidu uma ri ki ba kaya ajiya akyua ri."

³⁷ "Urushelima, Urushelima! Agho upili agho pii ko oto Onong, agho fee aghomani atuma kukushi nu na atii! Ereme wo ni ime ka wang ucuru nu kide ivo mi kina umani anuu ka curu ano nga ka asoo nga, inu toto nu.

³⁸ Uwe ka akyakyua ri ni, aya nu ona nu ide avo!

³⁹ Ka ime so teri nu, inu ta ki so nu mi nga ba, sa awii umani inu teri si, "Agha anyu adaduma ngaa, aghomani aba kide no uca Ate.' "

24

IYesu Pii Kaya Upulu Ona Onong

(IMar 13.1-2; ILuk 21.5-6)

¹ IYesu ya kunu kide ona Onong na akyeng ni, atina nga va yeni nga ivila ona Onong.

² Ava ghulu bo si, "Inu nu ivila ri nadidu? Aipang ni ime so teri nu, aki ya bo utii uyeng ya kaya uce ba. Aki pulu yo ko nadidu."

Okyo Ukong Olo

(IMar 13.3-13; ILuk 21.7-19)

³ IYesu ci kaya ugbana ni ishi nọ uzaitun ni atina nga va ba ukushi nga ka yayu bọ ki ɛrị si, “Tɛrị yi, aligba awii kọ ni udu di ki ba kọ? Ni ikẹmbọ shi amaa mani iki nu kọ ki ba ngọ kina usang asing?”

⁴ IYesu va yira bọ si, “Inu sa amaa kọ, ka ace aghọ ba ghẹmẹ nọ ba.

⁵ Ka ajiya nagigang ki ba kide nọ uca mi, aki ɛrị si, ‘Ime ni anga iKristi ngaa’, ka va ghẹmẹ ajiya nagigang.

⁶ Aki kọng ila ikorọ kini irishu uma ọtiteri. Inu ba kọng ẹrẹbata ba, kọ udidu uma ki tọ ba, ka amaa sọnọ baa ba.

⁷ Ifọng ki kọrọ kini Ifọng, ẹrẹgọm ki kọrọ kini ẹrẹgọm. Aki ju idafọ kini uzuru ẹrẹbọng ki ikini ika.

⁸ Udii shi kini ọkọng ẹrẹnọma ayiri sọ jẹẹ kọ ni.

⁹ Kindọ ni asọ tọ ma nọ ọlọ, ka va pili nọ. Ajiya sing na-didu ki tọrọ nọ kide nọ uca mi.

¹⁰ Akyua rau ni Ajiya nagigang ki kpaa nọ utumu kọ pii Ọnọng, aki gbra ace ka va tọrọ bọ ace.

¹¹ Atina Ọnọng ateri ki sang na pam ka aghẹmẹ ajiya na pam.

¹² Uju akakiya nagigang, uyoo umani ajiya nagigang ju ace ki kpaa nọ utumu.

¹³ Aghọmani a bra umọr ni aki peni ufoo.

¹⁴ Aki va ma ila ididuma inga ẹrẹgọm Ọnọng ka sa amaa kọ shi ma ajiya, na amaa asing sọ ta ba.

Ọlọ Ububi

(IMar 13.14-23; ILuk 21.20-24)

¹⁵ “Inu ki nu ima ibibi ingo sa ukpaa, ọngọ mani aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng iDanियel ɛrị ni, ating kọ ọkọ uyer. Taa ni aghọ pila iwọọ kpẹlẹ.

¹⁶ Ni, aghọmani ashi kide isighi aYahudiya ti bọ ka kya bọ ide apang.

¹⁷ Aghọmani ashi ka aya ọkọ ufiya ba shulu si inga ki ya kpaa ima mani ishi kide aca ba.

¹⁸ Aghọmani ashi ka aghumu ni aba vuu sa anga ki ya kpaa ima ufiya ba.

¹⁹ Ọlọ ayiri ushi na afo, kina aghọ kọ anọ kaidu akyua!

²⁰ Inu shọr Ọnọng kọ uti kọnọ ma ba nọ ka akyua iriwe kọ awii uwuru aYahudawa ba.

²¹ Ka akyua ra ni aki kọng ọlọ nagigang, ighọmani asonọ ju bu ba kọ kpaa kọ ju asing ki ta ka di akyua ri, aki sọ ju bọ ighọ ba.

²² Ada wasi awa awii najii ba ni, ace aghọ ta lang ngaa ba, ni aghọmani ahwiya sani aki wọ ace na awii kọ

²³ “Akyua ra kọ ni, aghọmani ateri nọ si, ‘Inu nu, aghọfoo we! ta awa ni, inu ma yira ba.

²⁴ Ka atina ọnọng ateri ki kunu, ka ju uma ọkọkọng kọnọ uma sa uwo ica ka zọọ ajiya kọ, kina aghọmani ahwiya insi uju ni.

²⁵ Ni, isọ ɛrị nọ kide akyua.

²⁶ Kindọ ni insi ateri nọ si, ‘Awudu ka aghumu,’ Inu ba kunu ba. Insi ateri nọ si, ‘Ashi

kide uboq na ashor,' inu ma yira ba.

²⁷ Kono umani inyigha ka ta uyer ki iripiya ki ma ta ka awura ni, kindo ni obo Ano Ajiya ki shi ko.

²⁸ "Okono mani okong shi ko ni oka wo na aghavung ka curu ko.

Uvuu Ano Ajiya

(IMar 13.24-27; ILuk 21.25-28)

²⁹ "Kai du akyua ni, ko utumu awii olo ra ni, " 'Oka vasa kpai iting,

Opir uta ta wo uyer ba.

Eyeri ki kpira ka yaya,

Ayeremo ki zuru.' "

³⁰ "Aidu akyua ra ko ni amaa ba Ano Ajiya ki ta nyeni ko ka ayeremo. Naidu ite asing ri ki ci. Aki nu Ano Ajiya na kyeng ba kide amo kini eregoro na akyo no ujoo ogigang.

³¹ Aki toma kina atuma nga ka peni eretoma ngo shini ishim nagigang, ka ma curu aghomani ahwiya ki ishii ukunu onong kono ukpaa onong kina ushii ata no ushi aya, ko kpaa ka ayeremo kiya ta ka udaa."

Umeri ko Oshu uweng

(IMar 13.28-31; ILuk 21.29-33)

³² Inu meri ice ima kukushi oshu uweng. Insi ovong nga soju fonon ni, oka kunu kini afa asasa, inu kpele si erikpere yasob ba wudu.

³³ Kindo wu ni insi inu nu ima umani imeri teri no ni, inu ye si akyua ya sob ba ayayo, ashi ka anyu uboo.

³⁴ Iyiya ni sob teri no, ajiya aya sing ri ki kpuru bob ba, sob uma ri nadidu ba.

³⁵ Ayaya kina asing ki kperi wo, upii mi ki kper wo ko na zee ba."

Ba agho ye awii uki ba IYesu ba

(IMar 13.32-37; ILuk 17.26-30; ILuk 17.34-36)

³⁶ Ba agho ye awii ta akyua ni ima ri ki ba ko, kina atuma Onong ka ayaya mani ta ano Onong, Ate nga ka yayu nga.

³⁷ Kono mani aju ka awii iNuhu ni, kindo ni oki ba wo ko uki vuu Ano Ajiya.

³⁸ Ko kpaa ka kyua ra ni ugya na amusum oghoghe, asola, na sa, agheme sob voru ayiri, na amee ayiri ki ibila, ki ta ka awii umani iNuhu ghila nga ogbolo.

³⁹ Ata ko to ye ima mani ishi kide ni, ugya oghoghe oko kpa bob nadidu bob. Kindo ni uvuu Ano Ajiya ki shi ko.

⁴⁰ Akyua ra ni, agha pai ki shi ka aghumu, aki kpaa agha yeng ko na ya agha yeng ya.

⁴¹ Ayiri apai ki shi ko hwo ko utii uhwo, aki kpaa agha yeng ko, na aya agha yeng ya.

⁴² "Kindo ni inu ci no ye, ko nu ye nu awii mani Onong ki vuu ko ba.

⁴³ Inu ye si, agho ona ta ye si agba akyua ko na ayi ki ba na ating, ara bra umor ba, aki ya ka ghila ona nga ba.

⁴⁴ Kindo ni unu ci no ye, akyua mani ota ye nu ba ni, ako ni Ano Ajiya ki ba wo."

Inga shi Agira ushi na aipang ko angotaa aipang?

45 “Inga shi agira aipang, agho shini ukpele, angō mani agho ɔna nga sa nga ukyoo ɔna nga, ki va ma ushe agira nga imila bō kide akyua le?”

46 Agha anyu adaduma agira mani agho ɔna nga ki ba ka ma peni nga na sō ju utina nga.

47 Iyiya ni isō tēri nō, aki ma adidu agira ka kyoo uma nadidu.

48 kindo agho ki ju agira ni agho ibibi yō, aki va tēri ɛrēkwē nga, ‘aghō ɔna mi ki ta ba kai shang ba,’

49 ɔka wudu ni, a vasa tee agho ca aghikyo utina nga, asō la na sa kina agho vura.

50 ipeni aju kindo ni, agho ɔna nga ki ba ka awii umani agira ye ba, ka kyua mani aye ba,

51 Agho ɔna ki ca nga nagigang, ka va wa nga ashuwa kina agho uju unu ica. Ɔkado wu ni aki ci kono ɔwola ayiri.

25

Ighang upii Anirayiri Usho

1 “Aidu akyua ra kō ni aki mra ɛrēgom ayaya kina anirayiri usho agho mani akpaa uma uta ugha bō na akyua bō ɔkō yira agheme asasa ni.

2 Atong kide bō ni abo bō, atong ni agho uye ukyuu bō.

3 Akyua umani abo ra ya kpaa uma uta ugha bō ni ara go bō anye ka ma sang ni akimi kō ba.

4 Agho uye ukyuu ni ago iribom na anye kina uma uta ugha bō.

5 Agheme asasa ta ba kais-hang ba, nadidu bō ni ava kong ki ililu, ɔmoo va kpaa bō wō.

6 “Ating nagigang ni, ava kong uyoro na sō tēri si, ‘Agheme asasa wudu! Inu kunu kō yira nga.’

7 Anirayiri usho va sisang ki keri uma uta ugha bō.

8 Abo ra va tēri agho uye ukyuu ra si, ‘Inu ma yi anye nu kō najii, uma uta ugha yi sō kpo bō.’

9 Agho uye ukyuu va tēri bō si, Kayi, aki maa bō yi kina inu ba. Inu kya ɔkō shi agho gbra kō ya ghe anga nu.’

10 Aya walu ki kyabo ɔkō ughē anye ni, ata kō vuu ni agheme asasa kō ba. Anirayiri umani aci na zizal na asha ni ava ghila ɔka ulor ubiya kini inga, ava yuru anyu ubo ya.

11 “Kō tumu ni, ushe anirayiri va ba, ava tēri si, ‘Agha aghaghe, Agha aghaghe, fomo yi anyu ubo!’

12 Agheme asasa va yira bō si, ‘Aipang ni sō tēri nu si, ita ye nu ba.

13 “Kindo ni, inu ci nō ye si, inu ye nu awii ko ta aligba akyua kō ni ba.”

Umee kaya uju Aipang (ILuk 19.11-27)

14 Ɛrēgom ayaya shi kini ajiya umani aki sang ukyeng nga ni, ava yoro agira nga, ka ma upeni nga ki ivō bō.

15 Ama agha yeng ipa nō ufe itong, ada agho ni ipai, ava ma ada agho uye, kwinga

na kikya ni ẹrekyuọ nga. Ukadu wọ ni awa wolu.

16 Aghọmani ayira ipa nọ ufẹ itọng ra ni, kaishang na akyia kiya tili nọ ufẹ, ki peni ipa itọng kaya.

17 Kindi ni aghọmani ayira ipa ipai ra, apeni ipai kaya.

18 Aghọmani ayira ipa iye, ni aya tumu ufọng ki ẹrẹbọ ki shọ ufe aghọ ọna nga kọ.

19 “Aya kpaa akyua ni, aghọ ọna agira nga va vuu ka aya keru imumani aju nọ ufe.

20 Aghọmani ayira ipa nọ ufẹ itọng va ba ite ki ba kina ice ipa nọ ufẹ itọng awa tẹri si, ‘Aghọ ọna, ingo ma mi ipa nọ ufẹ itọng. Uwẹ ni ime peni itọng kaya.’

21 “Aghọ ọna va tẹri si, ‘Asho nọ utina, agira adaduma, aghọ ju aipang! uju aipang ki ma uji. Imẹ ki ma ngo utina umani ọgina udi.’ Ba kọ uma ju ikwyifu kini ime aghọ ọna ngo.

22 “Aghọmani ayira ipa nọ ufẹ ipai va ba, ki ba tẹri si, ‘Aghọ ọna, ingo ma mi ipa nọ ufẹ ipai. Uwẹ ni ime peni ipai kaya.’

23 Aghọ ọna nga va tẹri si, ‘Asho nọ utina, agira adaduma aghọ ju aipang! Ingo ju aipang ki ima ujii. Imẹ ki ma ngo utina umani ọgina udii. Ba kọ uma ju ikwyifu kini ime aghọ ọna ngo.’

24 “Ọka wudu ni aghọmani ayira ipa nọ ufẹ iye ra ni, awa ba ite ki tẹri si, ‘Aghọ ọna, ime ye si ungo shini igigira, ingo ka curu kọ ọkọ umani ingo ra pila ngo kọ ba kina ucuru ka

ọkọ umani inga ra ta ngo igho ba.

25 Ọwọ sa ni ime kọng ẹrẹbata ni ime ya tumu ẹrẹbọ kiya shọ ipa nọ ufẹ ngo kọ. Yira idu ngo.’

26 Aghọ ọna va yira nga si, ‘Ingo agira igho ibibi aghina agbara! Ita ingo ye si ika curu kọ ọkọ umani ira pila mi ba, ika va curu kọ ọkọ umani ira ta mi igho wọ ba.

27 Ingo ra kọ sa ufẹ mi kọ ọkọ kyuru ufẹ, insi iya vuu ni iso yira udu mi kina ẹrẹtiya!

28 Kindo ni inu yira ipa nọ ufẹ iye kukushi nga kọ uma aghọ shina ushọ ra.

29 kindo ni nadidu aghọ shina ima ni, aki khimi nga kọ, ka va peni nagigang, aghọmani ashii ni ima ba ni, kọ na jii mani ashii ni yọ ni, aki yira wọ kukushi nga.

30 Inu sọ feni agira ijirija ra kide iting. Ukadu wọ ni aki ci kina ọwọla ayiri.

Ashuwa usang Asing

31 “Akyua umani Anọ Ajiya ki ba kina ujọọ nga kina atuma nga nadidu, akyua ra kọ ni aki cicaa ki igọ ẹrẹgom ayaya nga.

32 Aki curu ajiya asing ri kite nga, aki kau bọ ka yila yeng, kina mani aghọ cẹ ka kau atẹm kina anoma.

33 Aki sa atẹm ka vọ ila nga, anoma koma ka avọ iproma nga.

34 Akyua ra kọ ni agom ki tẹri aghọ shi kavọ ila nga si, ‘Inu ba, inu aghọmani ate mi ta nọ anyu adaduma! Inu yira ẹrẹgom mani ate mi kyo

si inga nu ku kọ kpaa ka akyua na akeri asing kọ.

³⁵ Ka akyua mani ime hwiri idafọ ni ingo ma mi imila. Ikong idafọ na amusum ni uma mi ni sa. Ishi akyeng ni, ingo yira mi.

³⁶ Ishi mi ni igbang ba nọ umami igbang. Ishi mi akyuo ba, nọ okong ni ime. Ishi kọ ubo iting, o ba ki ma bili mi.

³⁷ Akyua ra kọ ni agho shina aipang aki yira nga si, 'Ate yi, aligba awii ni iyi nu ngo kọ nọ kong idafọ ni ima ngo imila? ta ingo kong idafọ na amusum ni ima ngo amusum sa?

³⁸ Na aligba awii kọ ni iyi nu ngo sọ oshi akyeng ni iyi yira ngo? ta ingo shi ni igbang ba ni ima ngo igbang?

³⁹ Ta aligba awii kọ nọ shina akyuo ba tọ shi kọ ubo iting ni ya bili ngo kọ?

⁴⁰ Agom ki yira bọ ka tẹri si, 'Iyiya ni sọ tẹri nọ si, kono umani uju ajiya ayeng kide anayuru mi mani ashi najii ni, ime nu ju mi.'

⁴¹ "Aki tẹri agho shi ka avo iproma nga si, inu sang nọ kukushi mi agho ijirija, inu ghila nọ ide ugha umani oki kpo wọ nga ba kọ ta ka amaa asing, Ongo umani akyo ishee kina atuma nga.

⁴² Ka akyua mani ihwiri idafọ ni, ba aghomani ba. Ikong sa amusum, unu ta ma mi amusumu o sa ba.

⁴³ Ishi akyeng, inu ta yira mi nga ba. Ime shi mi ni igbang ba, ingo ta ma mi nga igbang ba. Ime shi adumu, ni va shi kọ ubo iting nọ ta ba

nu mi nga ba.'

⁴⁴ Akyua ra kọ ni abo ki tẹri si, 'Ate agba awii kọ ni yi nu ngo kọ ni uhwiri idafọ, kọ idafọ na amusum, kọ irikyeng, ta ingo shi ngo ni igbang ba, ta ingo shi adumu, ta ingo shi kọ ubo iting, ni iyi ta sho nu nga kọ ba?'

⁴⁵ Akyua ra kọ ni aki yira bọ si, 'Aipang ni iso tẹri nọ si, kono umani inu ra ju nu agha ayeng ki da agha ajaji ri ba ni, inu ra ju mi ba wudu.'

⁴⁶ Aidu agho ki ghila bọ okong olo ongo taa amaa, agha aipang sọ peni okyuo taa amaa."

26

Aghite Domo Upii IYesu

(IMar 14.12; ILuk 22.12; IYah 11.45-53)

¹ IYesu ya kpee uteri uma ri nadidu ni, ava tẹri aghoyii nga si,

² "Kono umani inu ye ni, awii usra agya ubulu kọ she awii apai, aki ma Anọ Ajiya ka gra nga kọ ukumu o she."

³ Ni afirist akakong kina aghite bajiya curu kide ona ifirist ucee nọ oghoghe, agho umani aka yoro si iKayafa.

⁴ Asa domo si ibo kpenẹ nga kọ uyuyi ka pii nga kọ.

⁵ Ava tẹri si "Ba kide na awii usra agya ri ba, ka ajiya ba tolu kina ace bọ ba."

ACoo IYesu na Anye ovong ka ABetani

(IMar 14.2-9; IYah 12.1-8)

⁶ Ka akyua umani iYesu shi ka aBetani kide ona iSaminu aghono ubili ni,

⁷ ace ayiri sa ba ukushi nga kina anibom ẹrẹtong ajaji kina anye ọvong ushi ni ize nagigang, ki shii nga kọ ki ẹrẹkwyue, ka ca mani a do la imila.

⁸ Aghoyii nga ya nu kindo ni, ava sa kong anang ki teri ace bo si, “Udii ni, ubra wo.”

⁹ Ata kọ gbara anye ọvong ni ize nagigang ki ma aghina amir ufe.”

¹⁰ IYesu va kpele, asa teri bo si, “Ikembọ sa ni inu sọ doma kina ayiri ri? Ima ididuma yọ ni aju mi.

¹¹ Inu shi kina aghina amir ko agba akyua, ime ka shi mi kini inu kọ agba akyua ba.

¹² Ushii anye ọvong umani ayiri ri shi ki ẹrẹnoma mi ri ni, akeri mi ọna mi wo.

¹³ “Aipang ime sọ teri nu, oka mani upii Ọnong ri kya kide asing ri ni asọ shuni na ayiri ri.”

IYahuza Yira Uma IYesu
(IMar 14.10-11; ILuk 22.3-

6)

¹⁴ Ni agho aye kide agho usho na apai, umani aka yoro si iYahuza Iskariyoti kyaa ukushi afirist akakong

¹⁵ ki teri bo si, “Ikembọ ni inu sọ ma mi insi ime ma nu nga ni? Asa pila atii ayer ishi-tai ki ma nga.

¹⁶ Kọ sang ka akyua ra kọ ni asọ wang utra umani asọ ma nga.

IYesu la imila amaa kina
Aghoyii nga

(IMar 14.12-21; ILuk 22.7-13; ILuk 7.21-23; IYah 13.21-30)

¹⁷ Kide awii iye usra agya ubulu umani ishi yọ nọ uy-isti ba ya ba ni, aghoyii iYesu kyaa ukushi nga ki ghulu nga ni, “Abi wo ni ayọ so kyeri ọka la imila usra agya ubulu ko?”

¹⁸ Ava yira si, “Inu ghila ide ifong inu kyaa ukushi ace gho inu teri nga si,” “Aghomee teri si akyua nga kọ ba ayayo, awang la imila usra agya ubulu kina aghoyii nga kide ọna ngo.”

¹⁹ Aghoyii nga sa ju konọ mani a teri bo ni, asa kyeri usra agya ubulu.

²⁰ Ughe ya ba ni, iYesu sa cica ula imila kina aghoyii nga osho na pai

²¹ Ashi kide ula imila ni ava teri si, “Aipang ni ime sọ teri nọ aghaye kide nọ ki ma mi.”

²² Ava kong ikwyi ibibi nagigang ki lite nọ teri nga ka yayi bo ni, “Imee Ate?”

²³ IYesu sa yira si, “Aghomani asọ ta avo nga kide iso kini me ri nga ki ma mi.

²⁴ Anọ Ajiya sọ woru konọ umani awo ọla nga ni. Olo kukushi aghomani ama Anọ ajiya! ọda kọ cee umani ajee bo nga ba.”

²⁵ Ni iYahuza umani ama nga va teri si, “Aghomee, imee? “IYesu va teri nga si, “Uwe ni ingo teri.”

Ọla ujibi na iYesu

(IMar 14.22-26; ILuk 22.15-20)

²⁶ Ashi kide ula imila ni, iYesu va kpaa ubiredi ki sa iza kukushi Ọnong, asa zuru ki ma aghoyii nga ki teri si

“Inu yira kọ ula, ẹrẹnoma mi kọ.”

²⁷ Asa va kpaa ima ọsa ki va sa iza, ki va ma bọ si “Inu sa nadidu nu.”

²⁸ Uwe ni ayi mi mani aloo ki kyo umani asọ na kọ na ajiya peni ukpaa avulu bọ.

²⁹ Imẹ so ẹri nọ, imẹ sọ va sa mi kide na amusumu ikọlọ na ashe ri ba, sa awii umani agho sọ sa isisa kide ẹrẹgọm Ate.”

³⁰ Aya ta atẹ ubre Ọnong ni, aba kunu ki woru kya bọ izize uzaitun.

IBitrus ki la inang uye IYesu

(IMar 14.27-31; ILuk 22.31-34; IYah 13.36-38)

³¹ Ni iYesu va ẹri bọ si, “Na adi ating ri ni inu sọ sra kaya mi kono umani awo ni, “Imẹ sọ gyo aghocee, Atem sọ furu bọ.

³² Insi imẹ sisang ni, imẹ sọ shi ite uworu kya mi ifong aGalili.”

³³ IBitrus va yira nga si, “Insi asang bọ nadidu bọ kaya ngo ni, imẹ ki sang mi nga ba.

³⁴ IYesu yira nga si, “Aipang imẹ sọ ẹri ngo akor ta kọ ta ẹrẹwyue na ating ri ni ingo so sra uye mi ẹretai.”

³⁵ IBitrus va yira nga si, “Insi asọ pii mi ni ngo wo ni, na apii mi, imẹ ki sra mi uye ngo ba.” Aghoyii nga nadidu ẹri kindo.

IYesu pii nọ Ọnong ka aGetsemani

(IMar 14.32-42; ILuk 22.39-46)

³⁶ IYesu va sang kya nga ka uce oka aka yoro si aGetsemani, ava ẹri aghoyii nga si, “Inu cica kọ ukee, ni imẹ kyaa ki ya pii nọ Ọnong.”

³⁷ Akpaa iBitrus kina anọ iZabadi apai kina inga, asa deẹ kọ duma kina ikwyi ibibi.

³⁸ Ava ẹri bọ si, “Ikwyi mi sọ lọ nagigang kini isọ kpo mi ni. Inu tara kọ ukee ka inu kra mi,”

³⁹ Aya woru na zẹ ni, aba kpaa ki ẹrẹbọ kina ibate ki pii nọ Ọnong si, “Ate mi, insi uki ju ni, kpaa mi idi isọ ọlọ ri kọ. Basi uyoo mi ba, uyoo ngo wo ni asọ ju.”

⁴⁰ Aya vuu kyaa nga ukushi aghoyii nga ni, aya peni bọ na asọ moo. Aba ghulu iBitrus si inu ta bra nọ ukra mi ba kide ana akyua na aye ba?”

⁴¹ Inu kra ka inu upii nọ Ọnong ka inu ba kpaa kide umra ba. Aghing wang ni ẹrẹnoma shi wo ni ẹrẹkyuo ba.

⁴² Ava vuu kyaa nga kọ unga ipai ki ya pii nọ Ọnong si, “Ate mi, insi idi isọ ọlọ ki woru wo ba sa imẹ sa wo ni, taa ni aju kono uwang ngo ni.”

⁴³ Aya ba vuu ki ba peni bọ na asọ moo, ka omọ sọ lọ bọ nagigang.

⁴⁴ Ava vuu kyaa ki ya bọ ya ki ya va pii nọ Ọnong unga itai, ki va ẹri bọ ima iyiye ra.

⁴⁵ Aya vuu kyaa ukushi aghoyii nga ni asa ẹri bọ si “Inu sọ shi kọ moo ni inu uwuru? Inu nu akyua ya foma umani asọ ma Anọ Ajiya kide ivo agho uvulu.

⁴⁶ Inu sisang ka ayọ ba kyai.

Agho ki ma mi we na aki ba!"

Akpenẹ IYesu

(IMar 14.43-50; ILuk 22.47-53; IYah 18.3-12)

47 Aso shi ko upii ni, iYahuza aghaye kide usho na pai, ghila kina ajiya na pam kina ukuma okoro kina ashe. Afirist akakong kina aghite bo tuma bo.

48 Agho umani ama nga ko ma bo amaa si, "Aghomani ime keni nga ni, agho ngaa, inu kpenẹ ngaa."

49 Ko ukyya ni, aba wor kyaa ukushi iYesu ki ya ju si, Iso bili ngo, aghomee!" Aba keni nga.

50 IYesu teri nga si, "Ayikyo, ju imumani ingo ba uju." Ajiya va ba ki ba kpenẹ iYesu.

51 Aghaye kide agho shi kina iYesu nawa avo ki woo ikuma okoro nga, ki kpa otong agira ifirist ighighe wo.

52 IYesu va teri nga si "Vuu ni ikuma ngo, "Aghomani awoo ikuma ni ikuma ko ki pii nga.

53 Inu kyoo kini ni ime ta ki bra mi ushor Ate mi na ashe mi ko ba, kide ana akyua na jii ni ata tuma na atuma nga napam ba?

54 Aso hwura iworo umani aworo kide awo na nyi unga umani uteri si uki ba kindi?"

55 Kide akyua ni iYesu teri ajiya si, "Inu kunu kina ukuma kina ashe inu wang kpenẹ mi kina agho upili ajiya ni? Ko agba awii ime shi kide ona Onong ko umee, inu ta kpenẹ mi nga ba.

56 Ni udii ba ko uhwura imumani aworo kide awo agho pii ko oto Onong." Aya ko kindi ni, aghoyii nga va ya nga ki te bo.

IYesu kite agho teri Ashuwa

(IMar 14.53-65; ILuk 22.54-55; IYah 18.13-14; IYah 18.19-24)

57 Aghomani akpenẹ iYesu kya bo kina nga kukushi iKayafa ifirist ucee no oghoghe, oka umani aghomee umee iMusa kina aghite curu wo.

58 IBitrus va ki yii nga ka atatoo, ki ghila ide ona ifirist ucee no oghoghe. Asa ghila ki cica kina agho sha irisha, awang nu imumani iso ba.

59 Afirist akakong kina agho uteri ashuwa apai wang kpenẹ iYesu no uvulu na ato peni imumani aso pii nga wo.

60 Ata peni bo ba ni, ace agho ta ater va kunu. Aya kpee ni ace agha apai ba kunu.

61 Asi, "Adii ajiya ri si inga ki bra upulu ona Onong ko ka avra kide awii atai."

62 Ifirist ucee no oghoghe sa sisang ki teri iYesu si "Ingo ki gee ngo ba? Upii umani aso teri ka aya ri ni?"

63 Ni iYesu shu nga na kikir. Ifirist ucee no oghoghe ba teri nga si, "Ime dra ngo no Onong agho akyuo, teri ayo ta ingo shi iKristi, Ano Onong."

64 IYesu yira si ingo teri, ime so teri nu kite ni Ano ajiya so cicaa ka avo ila agho shi na erekyuo, aki ba ka ayereemo."

⁶⁵ Ni ifrist uceɛ nɔ ɔghɔghɛ sa gaa igba nga ki tɛri si, “Asɔ pii agbagbara nɔ Ɔnɔng! Agba amaa nga ni awang. Inu kɔng umani asɔ pii agbagbara nɔ Ɔnɔng.

⁶⁶ Ikɛmbɔ ni inu nu? “Asa yira si amaa ukpo!”

⁶⁷ Asa taa nga akpe ki ibate, ki ca nga, ace aghɔ bɔ sa sra nga avɔ.

⁶⁸ Ki tɛri nga si “Tɛri ayɔ, inga gyo ngɔ aghɔfoo.”

IBitrus La Inang uye IYesu
(IMar 14.66-72; ILuk 22.56-62; IYah 18.15-19; IYah 18.25-27)

⁶⁹ Akyua ni iBitrus sa ya cicaa ka ayaye ɔna ni, ace agira anayiri ba ukushi nga ki tɛri nga si. “Ingɔ kɔ shi kide aghoyii IYesu agha aGalili.”

⁷⁰ Asa va la inang kɔ kite bɔ si. “Imɛ ta ye mi imumani inu sɔ tɛri ba.”

⁷¹ Aya kunu anyu ugeɛ ni ace agira anayiri va sa nu nga ki tɛri ajiya ɔka si, “Adii aghɔ ri shi kina iYesu anga aNazaret!”

⁷² Asa va sra kina usuu si “Imɛ ta ye mi nga ba!”

⁷³ Anakyua na zɛɛ ni aghɔ umani atara kina iBitrus va tɛri si “Aipang, ingɔ shi aghaye kide bɔ, ighɔ upii ngo yeni ngo.”

⁷⁴ Asa kpɛnɛ usra ɛrɛkwuyɛ nga anyu ababi kina usuu si, “Imɛ ta ye mi nga ba!” kide ana akyua ni akɔr va ta ɛrɛwuyɛ.

⁷⁵ IBitrus va shuni upii iYesu umani asa tɛri nga, “Akɔr ta kɔ ta ɛrɛwuyɛ ni ingɔ sɔ la inang uye mi ɛrɛtai.” Asa

kunu nga ki ya ta akpa uci nagigang.

27

IYahuda ta Ajee

(IMar 15.1; ILuk 23.1-2; IYah 18.28-32)

¹ Ikyua ya yɛɛ ni, nadidu afirst akakɔng kina aghite bajiya va tɛri ace bɔ si abɔ ba pii iYesu wɔ.

² Ava lor nga, ki wolu ni nga, ki ma nga kukushi iBilatus aghɔ ko ɛrɛbɔ.

³ IYahuda umani agbra iYesu nu ni awa iYesu ashuwa ukpo ni, ikwyi nga va bra yo, ava vuu ukushi afirst akakɔng, kina aghite, ki ma bɔ ufɛ aguza ishi itai ra.

⁴ Ava tɛri si, “Imɛ ju avulu nɔ umani imɛ ma ayi aghɔ utaa avulu ka apii nga kɔ.” Aba yira nga si, “Ikɛmbɔ sɔ unga yi? Udii ni, ɔɔɔma ngɔ kɔ.”

⁵ Ava naa ufɛ aguza ra kɔ kide ɔna Ɔnɔng, akunu ki ya ta ajee ki kpoo.

⁶ Kindɔ ni afirst akakɔng va yɛri ufɛ ko ki tɛri si, “Ushi wɔ ikikya na akyo ufɛ kɔ ɔkɔ ukyuru ufɛ ɔna Ɔnɔng ba, kɔ ufɛ na ayi bɔ.”

⁷ Ava pii ki kyo si, aghɛɛ ɔka nira ajiya umani abiba, insi akpuru bɔ ni, ɔka wɔ shi ayaye aghɔ uvra uwoo.

⁸ Kindɔ ki ta kaidii ni ayɔrɔ oka si, ayaye na ayi.

⁹ Kindɔ ni ahwura imumani aghɔ pii kɔ ɔtɔ Ɔnɔng Irimiya tɛri si, “Akpa ufɛ aguza ishi itai, ufɛ umani ajiya Israila yira si ama ki ɛrɛkwuyɛ nga wudu.

10 Ava ghee ayaye agho uvra uwoo no ufe, konon umani Ate teri mi ni."

IYesu kite IBilatus

(IMar 15.2-5; ILuk 23.3-5; IYah 18.33-38)

11 IYesu titara kite agho ko erebo, ava ghulu nga si, "Ingo shi Agom aYahudawa?" IYesu va teri nga si,

"Ingo teri kindo."

12 Afrist akakong kina aghite keli nga, ata teri nga ice ima ba.

13 IBilatus va ghulu nga si, "Ingo ta kong ngo uma umani aso teri kaya erekwuye ngo ba?"

14 Ni iYesu ta teri nga ice ima ba, ki ta ko umani agho uko erebo wo ica nagigang.

Awa IYesu Ashuwa ukpo

(IMar 15.6-15; ILuk 23.13-25; IYah 18.39; IYah 19.16)

15 Ko agba akyua usra agya ubulu ni, agho ko erebo ka sa ni awo ajiya ayeng agho shina na avulu umani awang.

16 Akyua ni ace agho umom shi ko ubo iting na ayoro nga si iBarabas.

17 AYahudawa ya curu ni, iBilatus va teri bo si, "Ingaa no wang si isher nu? iBarabas ta iYesu mani ayoro iKristi ni?"

18 Ka aye si irisho ko sa na agbra iYesu ko.

19 Akyua umani iBilatus ci koka ubo uteri ashuwa ni, ayiri nga va tuma sa ateri nga si, "Woo avo ngo wo ko upii agho taa avulu ra, ka aidi ni ikong olo nagigang ka amo kaya erekwuye nga."

20 Ni, afrist akakong va ser ajiya si ashoro ka asher iBarabas, na so pii iYesu ko.

21 Agho ko erebo va kimi uteri bo si, "Ingaa kide agha pai ri no wang si isher nu?" Ava teri si, "iBarabas."

22 IBilatus va teri bo si, "Ni ikembo ni iki ju ni iYesu umani ayoro si iKristi?" Nadedu bo va ju si, "Agra nga!"

23 IBilatus va ju si ki ike? Iligba ima ibibi yo na ju?" ni ajiya va shang ayue bo ki teri si, "Agra nga!"

24 IBilatus ya nu ni aki bra nga uju ima ba ni, na ajiya nga wang sang ikwyi bajiya ni, ava vo amusumu ki hwuru ivo nga ko kite ba ajiya, ki teri si, "Ime ni, ba imine mi na ayi agho taa avulu ri. Udi ni imine no yoo."

25 Ajiya nadedu va yira ki teri si, "Taa ni ayi nga ki lara kaya akwuye yi, iyi kina ano yi!"

26 Ukadu ni ava sher bo iBarabas ko umani azono sa na ju iYesu aiwili, ava ma nga si agra nga.

Aghina akpo Kali IYesu

(IMar 15.16-20; IYah 19.2-3)

27 Ukadu ni aghina akpo agho ko erebo va kyaa ni iYesu ka ide ugunu nga, acuru ikir aghina akpo ki erebo,

28 Ava wuli nga uma ko, ava fiya nga ice igbang isiseng.

29 Ava tii ifarkwuye eregom inga akara, ki somo nga ki erekwuye, ki sa nga uko ashi kavolo ila nga, ava ta aghong

kite nga na sọ kali nga na tẹri si, “Okyuọ ngo tẹrẹ kọ, Agom aYahudawa!”

³⁰ Ava taa nga na akpe, ava yira ashi ki ca nga kọ ki ẹrẹkwyue.

³¹ Aya kper ukali nga ni, ava woo nga igbang isiseng kọ, ki somọ nga inga ngaa, ni asi woru ni nga kaya gra nga ka ya ukumu ọshe.

Agra IYesu kaya Ukumu ọshe

(IMar 15.21-32; ILuk 23.26-43; IYah 19.17-27)

³² Asọ kyeng wudu ni, ava ta ẹrẹkwyue na ace ajiya aSayirin, ayọrọ nga si iSiman, ava mẹni nga sa akpaa ukumu ọshe.

³³ Aya foma okọ umani ayọrọ si aGolgota ni, okọ umani aka va ayọrọ si oka agboho ẹrẹkwyue.

³⁴ Ava ma nga amusumu ikọlọ na ashe kini ice ma okokasi si asa, aya gheli ni ava tọọ nga usa.

³⁵ Aya gra nga ni, ava kau ugba nga kọ uwuru itoo.

³⁶ Aya kper ni ava cica na sọ sha nga.

³⁷ Ka aya ẹrẹkwyue nga ni awọọ avulu nga si, ANGA SHI IYESU, AGOM AYAHUDAWA.

³⁸ Agra ace ayi agho dara itra agha apai kini inga, adaa kavọ ila adaa kavọ iproma nga.

³⁹ Ajiya mani awolu ni asọ jer nga amira na sha zuru akwyue bọ,

⁴⁰ Na sha tẹri si, “Ingo agho umani ingo tẹri si ingo ki pulu Ona ọnong, kọ vra ki da awii atai ni, foo ẹrẹkwyue ngo ni!

Insi ingo ni Anọ Ọnong nga ni, shulu kaya ukumu ọshe ni!”

⁴¹ Kindo ni afirist akakong, kina aghomee umee iMusa, kina akwyite sha sra nga, na tẹri si,

⁴² Afoo ace agho bọ, ata bra nga ufoo ẹrẹkwyue nga ba, inga ni Agom Israila nga, tara na shulu ka ya ukumu ọshe, akyua ra kọ ni iyi ki ma aipang ni ngaa wọ.

⁴³ Atoro nọ Ọnong. Tara na Ọnong kara nga ka kyuakyuari, ipeni awang ni, ka atẹri si inga ni anọ Ọnong ngaa.”

⁴⁴ Kindo ni agho dara itra mani agra bọ kọ, abo tọ tẹr nga upii ububi.

Ukpo iYesu

(IMar 15.33-41; ILuk 23.44-49; IYah 19.28-30)

⁴⁵ Kọ kpaa na atinong, iting yuru ẹrẹbong ya naidu, ki ta ka karfe atai angọ ọghẹ.

⁴⁶ Akarfe atai ni iYesu va shang ẹrẹwyue naigang ki tẹri si, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” si, “Ọnong mi, Ọnong mi, Ikembọ sa nọ ọta mi utumu?”

⁴⁷ Akyua umani ace agho uting kọ kadu ya kọng kindo ni, ava tẹri si, “Ajiya ri sọ yoro Iliya kọ.”

⁴⁸ Kaishang ace agho va titi ki ya kpaa asoso, ki sọ ka amusum ukpokpam ki ikọlọ na ashe, ki somọ kashi, ki nawa nga sa asa.

⁴⁹ Ni ushe agho bọ va tẹri si, “Inu ya yaa ki inu, ta Iliya ki ba ka ba foo nga ni.”

⁵⁰ IYesu va ci naigang, ava shee aghing nga.

⁵¹ Ugyauto umani ushi kọ ọna Ọnọng giya wo ika ipai, kọ kpaa kaya ki ba wọ ata. Ẹrẹbọng zuru, atii va sara yọ.

⁵² Ava yeri alọr, anọma aghọ shi ayer naigang mani akọ kpuru bọ sang ka akyuọ.

⁵³ Asang ka alọr bọ, iYesu ya sisang ka lọr ni, ava ghila bọ ifọng aghọ upipar, ajiya napam nu bọ.

⁵⁴ Akyua umani agha aghaghe aghina akpọ aRoma kina ọshe aghọmani ashi kọ ọna iYesu na nu zur ẹrẹbọng kini imumani ibani, ava kọng ẹrẹbata nagigang, ava ẹri si, “Aipang na ajiya ri ni Anọ Ọnọng nga!”

⁵⁵ Ace ayiri shiwu napam mani ayii iYesu kọ kpaa ka aGalili asọ she nga ni itina. Ati tara ka atọọ na sọ kyoo imumani isọ ba.

⁵⁶ kide bọ ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu kina iYusufu, kina ayuru anọ iZabadi.

Ọnaa iYesu ka Alọr

(IMar 15.42-47; ILuk 23.50-56; IYah 19.38-42)

⁵⁷ Ughe ya ju ni, ace aghọlo upeni, agha ifọng Arimatiya, aghonọ uca si iYusufu ba, inga ni aghoyii iYesu ngaa.

⁵⁸ Akyaa ukushi iBilatus kiya shọr si ama nga okong iYesu. IBilatus va ma anyu si ama nga.

⁵⁹ iYusufu va kpaa okong iYesu ki wuru kọ ugyauto alilin ọngọ upipar.

⁶⁰ Ata nga kide alọr asasa nga, angọ mani atumu kide

upang. Ava yini utii oghoghe ka anyu alọr, ava woru.

⁶¹ iMaryamu iMagadaliya, kini idaa iMaryamu ci ki ta ibate na alọr nga.

Aghọ usha ka Alọr

⁶² Awini ikyua ni, awii uloru ki kyo, afirst akakong kina aFarisiyawa curu kite iBilatus,

⁶³ Na ẹri si, “Aghọ ọna! Imẹ shuni kini imumani aghọ ghẹmi ajiya ra ẹri na sọ shi akyuọ, si kide awii atai ni aki sisang ka alọr.

⁶⁴ Kindọ ni sa ka asha alọr nagigang kaya ta awii atai, ka aghoyii iYesu kono maya yi okong ngau ba, na sọ yi ngau na ẹri ajiya si, asisang ka alọr. oghẹmi ti ẹ ki gina ọngọ tumu ubibi.”

⁶⁵ IBilatus va ẹri bọ si, “Inu nu aghina akpọ, inu kya kọ ya sha nga nọ mani oki bra.”

⁶⁶ Ava kya kiya sha alọr, ki gyo ẹrẹkwyue agom ya kọ utii alọr, ava sa aghina akpọ kọ okaa.

28

Usisang iYesu ko ukpo

(IMar 16.1-8; ILuk 24.1-12; IYah 20.1-10)

¹ Awii uwuru aYahudawa ya woru kọ, awii iLadi, na abidikyua ni, iMaryamu iMagadaliya kyeng na daa iMaryamu, ki kyaa ukra alọ.

² Ẹrẹbọ ukaa ba zuru ni ẹrẹkyuọ, atuma Ọnọng kunu ka ayaya, ki yini utii umani a fiya alọ kọ, ki cicaa ya ka yaa.

³ Ukunu nga shi kina ɔsɔma aviya wɔ ni, uma nga si ufu-fuu na tas.

⁴ Aghɔ sha ɛrɛsha sa kɔng ɛrɛbata nagigang, na asɔ titaa, ki kpaa ki ɛrɛbɔ kina akpuru bɔ ni.

⁵ Ni atuma Ɔnɔng tɛri ayiri si, “Inu ba kɔng ɛrɛbata ba, ime ye ni inu sɔ kra iYesu, aghɔmani agra nga ka ukumu ɔshɛ ra.

⁶ Ashi nga ya ba, akɔ sisang kɔnɔ umani atɛri ni. Inu ba ka inu ba nu ɔkɔ umani ayaa nga kɔ.

⁷ Inu wɛmɔɔ uvuu kɔ uya tɛri aghɔyii nga si, ‘Akɔ sisang kidɛ aghɔ ni akɔ kpuru bɔ na akɔ lite ki kyaa aGalili. Ukadu wɔ ni inu ki ya nu nga kɔ.’ Uwɔ ni ime utɛri nu.”

⁸ Ayiri ba wɛmɔɔ usang bɔ ka alɔɔ ni ɛrɛbata kina ik-wyifu, ki wor nɔ uti ki ya tɛri aghɔyii nga.

⁹ Ka akyua ra ni iYesu kunu ki peni bɔ ki tɛri bɔ si “Imɛ sɔ bili nu.” Asa yini kya ayayo nga ki kpɛnɛ afra nga ki jɔɔ nga.

¹⁰ Ni iYesu va tɛri bɔ si, “Inu ba kɔng ɛrɛbata ba. Inu kya kɔ ya tɛri anayuru mi si akya bɔ aGalili, ukadu wɔ ni aki nu mi ko.

Ila aghɔ sha ɛrɛsha alɔɔ

¹¹ Ayiri shi kɔ utra ni, ace aghɔ sha ɛrɛsha ki wor kya bɔ idɛ ifɔng ka aya tɛri afirist akakɔng ta imumani iba.

¹² Afirist akakɔng takwyue kina aghite ki dɔmɔ, ava ma aghina akpɔ ufɛ napam,

¹³ ki tɛri bɔ si, “Inu tɛri si aghɔyii nga bɔ ba yi nga kɔ

na ating akyua umani ayɔ sɔ moo kɔ.

¹⁴ Insi ila kyaa atɔ aghɔ ko ɛrɛbɔ ni, ayɔ ki peni ni nga inu ba ghila nu ɔlɔ la.

¹⁵ Aghina akpɔ ba kpaa ufɛ ki ju kɔnɔ umani atɛri bɔ ni. Ni ila ri sa kpaa kidɛ aYahu-dawa ki ta kaidii.

Utina ni iYesu ma Aghɔyii nga

(IMar 16.14-18; ILuk 24.36-49; IYah 20.19-23)

¹⁶ Aghɔyii nga ɔshɔ na aye sa wor kya bɔ ka aGalili, kɔ ɔpang umani iYesu tɛri bɔ si aya takwyue kɔ.

¹⁷ Aya nu nga ni asa jɔɔ nga, ace aghɔ bɔ ta yira bɔ ba.

¹⁸ IYesu sa yini kyaa ayayo bɔ ki tɛri bɔ si, “Ama mi ɛrɛɔrɔ ayaya kina ashɛ ri na-didu.

¹⁹ Kindɔ ni inu kya kɔ uya tɛri ajiya ashɛ ka ayii mi, usa bɔ ka aba aghɔyii mi, nu ju bɔ iminimini kidɛ nɔ uca Ate kini ugna Anɔ kini unga Agh-ing Ɔnɔng.

²⁰ Inu mɛɛ bɔ ka aju imumani ime sa nu uju. Imɛ wɛ ni ishi kini inu ko aligba akyua ki ya ta kɔ usang ashɛ.

ILA IDIDUMA KA AVO IMARKUS Unyeni

Ila ididuma ka vo iMarkus ukyo ba no upii si “Ila ididuma kaya iYesu iKristi, Anọ Onong.” IYesu anyeni nga ko tọ ajiya uju utina ni ẹrẹgọrọ. Ẹrẹgọrọ nga nyeni ko mēē nga, ki ẹrẹkyuọ kaya ọshei, kunu ukpa ajiya uvulu bu. IYesu pii ka ya ẹrẹkwẹ nga ko tọọ Anọ Ajiya ka ba ka ma ẹrẹkwẹ nga ka fo ajiya ka vulu bu.

iMarkus nyeni ila iYesu na ki kya, itra imogo, ki sa vulo ka uma ju iYesu, ki gina ighang upii kina umēē nga wu. Akperi uce unyeni ila iYahaya agho na aBaptisma kina aBaptisma kina umara iYesu, agho wọọ kishang A kpa utina uju iYesu ọnga lẹni na adumu kina umēē nga. Idẹ ukyeng akyua ni, aghoyii nga ava kpelẹ nga naiburu, ni agho tọrọ bu nga ba tọrọ bu nga nagigang. Irisop inga maa nyeni umumani iYesu ju ọnga awii atinsara utili nga ka sing, naiburu mani agira nga kaya ukumu shi kina usang nga ka lor.

Ika ipai amaa awọ ni, ingo mani ataa ago ko, nadidu na ayira si ace agho nga wo ba aghu mani awo awoo iMarkus ba.

Umumani ushi kide

Ireka ila ididuma 1.1-13

Utina iYesu ga aGalili 1.14-9; 50

Ko kpa ka aGalili kiya ta ka aUrshelima 10.1-52
Awii itinsara amaa kide aUrshelima kina uhọ nga wu 11.1-15; 47
Usisang iYesu ka alor 16.1-8
Ukunu kina ukyeng Ate mani asang ka lor ki kyaa ayaya 16.9-20

IYahaya ghila iminimini akeri utra

(iMat 3.1-12; iLuk 3.1-9; iLuk 3.15-17; iYah 1.19-28)

¹ Udiwu shi ila ididuma na kyo ju kaya ẹrẹkwẹ iYesu iKristi, Anọ Onong.

² Aju kindo kono mani awo kide awo agho pii ko oto Onong Ishaya ni si,
“Uwe ni, iki tuma atuma mi ka aba la ngo ite ko,
Agho umani aki ker ngo utra.”

³ Erewuyẹ yoro ka aghumu so teri si,

“Inu ker Ate ona utra,
Inu nawa itra nga.”

⁴ IYahaya agho uju iminimini vasa yeni ẹrẹkwẹ nga ka ghumu na aso teri upii Onong na teri si ajiya lokpaa na ju bo iminimini ka cira bo avulu bo ko.

⁵ Nadidu ajiya osii anorofong aYahudiya, kina ajiya Urushelima asha keng oko shi nga na asha teri avulu bo na asha lokpaa. Asa ju bo iminimini ka Ereyema Urdun.

⁶ Igbang iYahaya ni aju wu na ufung orahimi ko. Avasa lor abuu nga kini idang. Imila nga ni agiya yo kini iritong.

⁷ Ateri upii Onong, na ateri si, “Ace agho ki ba ko tumu mi agho umani agana mi no

ughoghe, agho umani ita ma mi ni kpogho ki yemi aning akpo nga ba.

⁸ Imẹ ju nu iminimini na amusumu, inga ni Aghing Onong nga ni aki ju nu ko.

Aju iYesu iminimini

(IMat 3.13-17; ILuk 3.21-22)

⁹ Akyua ra ni, iYesu ba ka aNazaret ki erẹbong aGalili, iYahaya vasa ju nga iminimini ka Ereyema Urdun.

¹⁰ IYesu so kunu kide na amusumu ni, avasa nu ayaya na yemi, Aghing Onong so shulu kaya nga ko to o ikhimi.

¹¹ Avasa kong iriywi ka ayaya ni teri si, “Ingo shi An o mi ang o umani ime yoo. Ika peni ikwyi to mo ni ngo nagigang.”

Ishe mra iYesu

(IMat 4.1-11; ILuk 4.1-13)

¹² Kaidu akyua ni Aghing Onong vasa kpaa iYesu ki kyaa ide aghumu ko,

¹³ ukadu wu na ci ko ki ta ka awii ishi nari. Ishe so mra nga. IYesu shi kini inoma aghumu, kindi wu ni Atuma Onong sha shi ni nga na aju nga utina.

IYesu kyo uju utina nga ka aGalili

(IMat 4.12-17; ILuk 4.14-15)

¹⁴ Aya ta iYahaya ko ubo iting ni, iYesu vasa ghila ifong aGalili na so teri ila ididuma umani ikunu kukushi Onong.

¹⁵ As o teri si, “Akyua ya ju! Ere gom Onong ya ba ayayo! Olokpaa, ko uma aipang ni ila ididuma.”

IYesu yoro agho hwiri itagbo anari

(IMat 4.18-22; ILuk 5.1-11)

¹⁶ IYesu so wolu ka abeni ighong aGalili ni, avasa nu iSi-man kina anayuru nga Andrawus, na so feri isha ang o hwiri itagbo ka ighong nga ka bo ni agho hwiri itagbo bo.

¹⁷ IYesu vasa teri bo si, “Inu yii mi, Imẹ ki tee ni nu agho hwiri ajiya ko ba no ukushi mi ko.”

¹⁸ Kaishang ni avasa ya isha bo ung o hwiri itagbo, ki yii nga.

¹⁹ Aya fuma ite naji ni, avasa nu iYakubu an o iZabadi, kina anayuru nga iYahaya, ashi kide ogbo lo bo, as o ker isha ang o hwiri itagbo.

²⁰ Kaishang ni ava yoro bo, avasa ya ate bo iZabadi ya kide ogbo lo nga kina agho ju utina umani akpaa, avasa yii nga.

IYesu wuli aghing ababi

(ILuk 4.31-37)

²¹ IYesu kina aghoyii nga ya ghila aKafarnahum ni. Awii Uwuru aYahudawa ya ju ni avasa ghila o ko takwyue aYahudawa na so me e.

²² Asa wo ica kon o um e e nga, ka am e e bo kini agho shi ni er e gor o nga ni, ashi kini aghom e e um e e iMusa ni ba.

²³ Ba irishu na ace ajiya ashi kina aghing ababi ashi kide o ko takwyue aYahudawa bo as o ca kpa na sha teri si,

²⁴ “Ikembo no wang kini yi, iYesu anga aNazaret? Ingo ba ko ma pili yi ko? Iye to ngo shi

nga ni, ingo shi agho upipar angō Onong!”

²⁵ IYesu vasa ger usheē nga, ki tēri si, “Komo na kikir! Kunu kide ajiya ri!”

²⁶ Aghing ababi vasa zuru ajiya nga nagigang, ata kpa, avasa kunu kide nga.

²⁷ Ajiya nadidu vasa wo ica, na asha ghulu ace bo na asha tēri si, “Ikembo shi kindi ni? Tabijam! Aidi ni umēē ososa wē kina erēgorō! Ajiya ri shi kini erēgorō umani aki gawa na aghing ababi ka kong nga le!”

²⁸ Kaishang ila vasa kpaa kwabi ki erēbong aGalili.

IYesu leni kini akēri IBitrus (IMat 8.14-15; ILuk 4.38-39)

²⁹ Aya kunu kō okō takwyue aYahuda ni, avasa ghila ona iBitrus kina Andrawus kina iYakubu ni iYahaya.

³⁰ Akēr iBitrus yēē ni erenoma nga furu wu ashi akuyuō ba. IYesu ya ghila ni, avasa tēri nga ila wu.

³¹ Avasa kyaa ukushi nga kiya kpene nga avo ki shang nga. Avasa leni nō udumu nga, avasa sisang ki ju utina ker bō imila.

IYesu leni na ajiya nagigang

(IMat 8.16-17; ILuk 4.40-41)

³² Kono onoghe, nō ukpaa onong, avasa ba iYesu nadidu adumu, kina ajiya shi nō usheē.

³³ Ajiya ifong nadidu vasa ta ikuu ka anyu ona.

³⁴ A leni na adumu na pam, kina agho shi ni idumu ighi-gho, avasa wuli ajiya usheē na pam. Ata va ma agolo nō ushee peni ba, ka aye ta anga shi inga.

IYesu kyaa oko pii no Onong oko umani ba ace agho ya ba (ILuk 4.42-44)

³⁵ Kono oti ikyua, itii su shi kō, iYesu sisang ki kunu ki kyaa uce uka umani ba ace agho ya ba, kiya pii nō Onong koka du.

³⁶ ISiman kini aghomani ashi kini nga vasa kunu wang nga.

³⁷ Aya peni nga ni avasa tēri nga si, “Ajiya nadidu sō wang ngo.”

³⁸ IYesu vasa yira bō si, “Ayo ma kēē kō ufong shi kite, ki ime ya tēri upii Onong kō kadu ki imumani iba ni mē yidu.”

³⁹ Aghemē ufong aGalili nadidu na asō tēri upii Onong ka okō takwyue aYahudawa bō, na sha wuli ajiya usheē kō.

IYesu leni kini aghono ubili (IMat 8.1-4; ILuk 5.12-16)

⁴⁰ Ace aghono ubili ba okō shi iYesu, ata aghong na sō shor na tēri si, “Ipeni uyira ushor mi ni, leni ni ime ki ba na pipar.

⁴¹ Ahwoo vasa kpene iYesu kō, avasa nawa avo nga ki piya nga kō, ki tēri nga si, “Ime yira, ba na pipar!”

⁴² Ki iripe ukadu ni ubili nga vasa kperi bō, avasa ba na pipar.

43 Ki iripe ukadu ni iYesu vasa shira nga kiva waa nga atong si,

44 “Ingo ba ya teri ace agho ba. Noso ya yeni erəkwe ngo kukushi ifirist, oso ya domo konon umani umee iMusa teri ni, ko hwuru erəkwe ngo ka ajiya kpele si oko leni.”

45 Ko taa udu ni, ajiya nga vasa kunu na sha teri upii Onong kwabi. Udu sani iYesu ta bra ughila ice ifong ka ayaye ba, a lite no ci ka sing oko mani ba ace agho ya ba. Kindi ni ajiya lite no keng ukushi nga ki eka na pam.

2

IYesu leni na agho shomo avo

(IMat 9.1-8; ILuk 5.17-26)

1 Ala nira awii ni, iYesu vasa kimi vuwa nga aKafar-nahum, ajiya vasa kong ila si ashi ka aca.

2 Ajiya nagigang vasa curu, ba ko she ki ta ka anyu bo. IYesu so teri bo upii Onong.

3 Agha nari vasa ba na kpaa ajiya mani avo nga ko shomo wu.

4 Na ra bra bo ghila ni nga ukushi iYesu ba ka ajiya fo nagigang, avasa yemi oko ufiya iripe oko mani iYesu shi ko. Akulu uka ni, avasa shulu kini ajiya nga kini ishoro nga.

Oko fiya mani a yemi

5 IYesu ya nu uma aipang bo ni avasa teri agho shomo avo si, “Ano mi, a cira avulu ngo ko.”

6 Kindo ni ace aghomee umee iMusa shi ko kadu, aso sha ghulu kide ikwyi bo,

7 asha teri si, “Ikembo ba ni ajiya ri so pii kindo? Aso pii no Onong kagbagbara kindi ni! Ingaa shini udu eregoro cira avulu ace agho basi Onong ba ni kayu nga?”

8 Kaishang iYesu vasa kpele imumani aso pii kide ikwyi bo, avasa teri bo si, “Ikembo ba ni oso pii kide ikwyi no kindo?”

9 Uligba ko gina no yuyo, na teri adumu nga si, ‘A cira avulu ngo ko,’ Kota ateru si, ‘Sisang ko kpaa ishoro ngo ko keng?’

10 kindo ni iwang so nu ye si Ano Ajiya shina eregoro cira avulu kaya asing ri.” Avasa teri agho shomo avo si,

11 “Ime teri ngo si, sisang, ko kpaa ishoro ngo ko kyang aca.”

12 Avasa sisang kaishang, ki kpaa ishoro nga, ki kunu nga. Nadidu ajiya nga so kyoo nga, na sa wo ica, na jojo Onong na teri si, “Iyi sonon nu yi igho ima ushii kindi ba.”

IYesu yoro iLawi

(IMat 9.9-13; ILuk 5.27-32)

13 IYesu vasa khimi kunu ku ki kyaa anyu Ighong aGalili. Ajiya nagigang ti kuu ki ghimi nga, avasa mee bo.

14 Aso wolu ni, avasa nu iLawi ano iHalfa na ci ko bo yira agonu. iYesu vasa ju nga si, “Yii mi.” Avasa sisang ki yii nga.

15 Ace awii ni, iYesu so la imila ko ona ilawi. Ace agho yira agonu kina ace agho vulu nagigang so la imila kina aghoyii nga ka ajiya nagigang kide bo yii nga.

16 Ace aghomee umee iMusa na aFarisiyawa bo, anu na so la imila kina agho wulu ra kina agho yira agonu. Avasa wulu atina nga si, "Ikembo sa na so la imila kina agho yira agonu kina aghila avulu?"

17 Ako kindi ni, iYesu vasa teri bo si, "Agha akyuo kara wang bo avaa ba, sa adumu. Ita bami ki ma yoro agho shina aipang ba, sa agho wulu."

Uwulu upii ka ukpenye anyu
(IMat 9.14-17; ILuk 5.33-39)

18 Kindo ni atina iYahaya aghila iminimini kina anga aFarisiyawa so kpenye anyu, ace ajiya vasa ba oko shi iYesu na so wulu nga si, "Ikembo ba ni atina iYahaya kina nga aFarisiyawa aka kpenye anyu bo, ni anga ngo ka ju bo ba?"

19 IYesu vasa yira bo si, "Ayikyo aghimi ubiya ka kpenye anyu ka kyua mani ashi kini bo le? Ai, na akyua mani aghimi ubiya shi kini bo ni, aki kpenye bo anyu ba."

20 Akyua ki ba mani aki kpaa aghimi ubiya kaya bo. Akyua ra ko na aki kpenye anyu ko.

21 "Ba agho ki ta igbang ititang kina ugyauto asasa. Insi aju kindo ni, uta ososa so yuru igbang ititang ya, ko giya gina konong ubibi."

22 Ba aghomani aki shiri amusumu ikolo na shi asasa kide uwo ototang. Ipeni aju kindo ni amusumu ikolo na shi ki sara uwo ko ka ava taa uwo kina amusumu ikolo

na shi, amusumu ikolo na shi asasa sa uwo ososa."

IYesu nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa
(IMat 12.1-8; ILuk 6.1-5)

23 Ace Awii uwuru aYahudawa ni iYesu kina atina nga aso wulu ki ija alkama. Ashi kide ukeng ni atina nga vasa wura akwyi alkama.

24 AFarisiyawa vasa teri nga si, "Nu imumani atina ngo su ju. Ikembo sani inu ju imumani umee iMusa kla ko si aju ka Awii uwuru aYahudawa?"

25 IYesu vasa yira si, "Inu sonong pila imumani iDauda ju ka akyua umani inga kina ayikyo ukeng nga ko idafu?"

26 Akyua Abiyata ifrist ighighe ni, iDauda vasa ghila ide ona Onong, kila ubiredi mani akyo, ungo umani umee iMusa ni, awang bo si ace agho la ba, se ifrist ka yayu nga, kiva ma ayikyo ukeng nga ko!"

27 Avasa teri bo si, "Aju Awii uwuru aYahudawa kaya ajiya ko, basi ajiya nga ni aju kaya awii wuru aYahudawa ba."

28 Kindi ni Anong Ajiya nga shi Ate ona kina Awii uwuru aYahudawa."

3

IYesu leni na aghoni avo nga shomowu

(IMat 12.9-14; ILuk 6.6-11)

1 Ace awii ni, iYesu ghila ide oko takwyue aYahudawa, ace ajiya shiya ni avo ila nga ko shomowu.

² Ace ajiya sa nga ica, ka anu ta iYesu ki leni ni nga ka Awii uwuru aYahudawa ni, kibō peni nga na uvulu.

³ IYesu ba tēri ajiya aghōmani avo nga shōmō wu si, “Sisang kōba titara kite bajiya.”

⁴ IYesu ba ghulu bō si, “Ikembō shi oḍoḍoma na ju ka Awii uwuru aYahudawa? Aju ima ididoma ta akakiya? Afoo okyuo ta apii wu ni?” Ni aba kōmō na kikir.

⁵ Aba kyoo bō nadidu bō na anang, kini ikwyi ibibi nō mani aka hwiri bō atōng ba, aba ju ajiya shōmō avo si, “Nawa avo ngo.” Asa nawa, avo nga ba akyuo.

⁶ Afarisiyawa ba kunu bō na aba deē kō wang utra kina ajiya iHiridus umani aki pii iYesu kō.

Ikir bajiya yii iYesu ki ya fuma ighōng aGalili

⁷ IYesu sang nga kina aghōyii nga ki kya bō anyu ighōng, ni ikir bajiya ka aGalili yii nga. Ajiya na pam ba ka aGalili yii nga kina ajiya aYahudiya,

⁸ kina Urushelima, kina aghō ishēē Edom, kina aghō ubuu eṛeyema Urdun, kina ajiya ishēē aTaya kina aSidon. Nadidu ajiya ri ba ukushi iYesu ka akōḍ nadidu umumani ashī kō ju.

⁹ Ikir bajiya sa ni, atēri aghōyii nga si awang nga anō oḡbōḷo, ka ajiya ba mēni nga kō ba.

¹⁰ Aju kindō ka akō ma ajiya na pam leni, ki ta kō

mani adumu su yiri kya bō na awang ya piya nga.

¹¹ Nadidu akyua umani aghing ababi nu nga kō ni, aka kpaa kite nga ki ci na tēri si, “Ingō ni anō Onōng nga.”

¹² Ni, aba waa atōng bō si, aba yeni ace aghō ta anga ni inga ba.

IYesu hwiya Atina nga ushō na apai

(IMat 10.1-4; ILuk 6.12-16)

¹³ IYesu ya Kila nga Aya ugbana, ni aba ba yōṛo aghōmani awang, ni aba ba ukushi nga.

¹⁴ Aba hwiya aghō ushō na apai kidē bō, ace aghō bō ni ayōṛo bō si atina nga. Aki ka shi kina nga, aki ka tuma ka aya tēri upii Onōng,

¹⁵ ka aba shi na eṛeḡōṛo uwuru ushēē.

¹⁶ Aghō ushō na apai na hwiya bē, iSiman, aghōmani iYesu ma nga uca si iBitrus,

¹⁷ iYakubu anō iZabadi kina anayuru nga iYahaya aghōmani ama bō uca si iBuwarnajis, anō iriviya.

¹⁸ Andarawus, iFilibus, iBartolomi, iMatiyu, iToma, iYakubu anō iHalfa, iTadiyos, iSiman, agha aKan’ana,

¹⁹ iYahuda Iskariyoti aghōmani agbara iYesu.

IYesu kina uBalzabul

(IMat 12.22-32; ILuk 11.14-23)

²⁰ IYesu ba ghila uce ona, ikir bajiya ba curu ki sa ni inga kina aghōyii nga ta peni bō akyua ula imila ba.

²¹ Aghō ona nga ya kōḍ kindi ni, aba kyaa si ibō ya

kpene nga, ka ajiya su teri si azo nga.

²² Aghomee iMusa na aba ka Urushelima ba ju si, “uBalzabul agom ushee nga ghila nga! Akyuo nga wu na asu wuru ushee wu.”

²³ IYesu ba yoro bo ki pii kina ibo na ighang upii, “Na nyi wu ni ishee ki woo ishee ko?”

²⁴ Insi eregom kau ni, ni iso ju irisho na ace ni, ita ki tara wu ba.

²⁵ Kindi wu ni insi ona kau ni, ni iso ju irisho na ace ni, uta ki tara wu ba.

²⁶ Ni insi Ishee ghila ki kau erewe nga ika ipai ni, aki tara nga ba.

²⁷ Aipang ni, ba aghomani aki ghila ide ona agha erkyuo kaya kpaa uma nga ba inbasi azon lo agha erkyuo ba ni, aki to bira uyi ka ona.

²⁸ Ime teri nu aipang, aki kpaa ajiya ko iligba igho avulu ko kina upii agbagbara mani apii nu Onong.

²⁹ Ni, aghomani apii agbagbara na aghing Onong ni, aki cira bo avulu nga ko ba; A vulu nga shi na amra ba.”

³⁰ Ateri kindi ka abo so teri si “Ashi na aghing ababi.”

Ayuru iYesu kina anayuru nga
(IMat 12.46-50; ILuk 8.19-21)

³¹ Ayuru iYesu kina anayuru nga ba ukushi nga, a tara ko seshi na asa tuma si ayoro nga.

³² Ikir baijiya ci ki ghimi nga, ni aba teri nga si, “Ayuru ngo kina anayuru ngo kina

afog ngo si ka useshi ni awang nu ngo.”

³³ Aba ghulu si, “Inga bu bo si ayuru mi kina anayuru mi?”

³⁴ Aba kra aghomani aci ki ghimi nga ki ju si, “Ayuru mi we kina anayuru mi!”

³⁵ Aghomani aju imumani Onong wang, anga si anayuru mi kina afog mi kina ayuru mi.”

4

Ighang upii agho upila
(IMat 13.1-9; ILuk 8.4-8)

¹ IYesu kpaa umee ka anyu Ighong aGalili. Ikir baijiya na acuru ni asi na pam nagigang ki ta ko umani aghila ide ogbolo ki cica ki ighong, ni ajiya nga shi ka ya ugbana ka anyu ighong.

² A mee bo uma na pam ni ighang upii, kide umee nga ni asi,

³ Inu ko! Agho uwuu kyaa upila igho nga.

⁴ Ashi kide uta igho ni, ice kpaa ka utra, anurunu la yo ko.

⁵ Ice kpaa ka uka mani atii shiya, uka umani ba erobo nagigang. Amii kaisa ka erobo ta shiwu ikyyu ba.

⁶ Onong utaa ya ba uci ni, oba for bo na ghau bo ka ataa shi bo na akang ba.

⁷ Idaa igho kpaa kide akara, iya fonon ni, isa tulu imila, na ataa sa bo ikii ba.

⁸ Ice kpaa ki erobo ididuma. Amii ki fonon ki sa ikir, ishi-shitai, ishi-shitin kina araraji.”

⁹ Asa ju si, “Nadidu agho shi na atong ni, ako.”

Ima ri ighang upii agho upila yeni

(*IMat 13.10-17; ILuk 8.9-10*)

¹⁰ Akyua ni iYesu shi kayu nga ni, aghoyii nga kina atina nga usho na pai ghulu nga imumani ighang upii yeni.

¹¹ Aba teri bo si, “Aku yeni nu ushi eredom Onong. Aghomani ashi bo kide nu ba ni, aka teri bo uma nadidu ni ighang upii.

¹² Uwu sa ni,
‘Aki nu ni ataa ki kpele bo ba,
Aki ko ni ataa ki kpele bo ba,
Iba kindi ba ni, ata ko vuwa na cira uvulu bo ko’ ”!

IYesu yeni ighang upii agho upila

(*IMat 13.18-23; ILuk 8.11-15*)

¹³ IYesu ba teri bo si, “Inu ta kpele nu ighang upii ri ba? Na nyi wu ni inu ki kpele ighang ushe wu?

¹⁴ Agho upila pila upii Onong.

¹⁵ Ace ajiya shi kini igho mani ikpaa ko utra ni, uka umani apila upii Onong ko ni. Akyua na akoo ni, Ishete ki ba ka aba kpaa upii na akoo wu.

¹⁶ Ace agho bo ni, ashi kina igho na apila kide atii ni, akoo upii ni, ayira ni ikwyifu.

¹⁷ Ashi bo na akang ba ni, a tara anakyua wu. Aso ko ububi kini umeni upii ni, kide anakyua ni aka vuwa no utumu.

¹⁸ Igho ni ikpaa kide akara ni, abo si aghomani akoo upii,

¹⁹ ni uduma asing nu ci kide, kina ahwula uce no uma sa ni upii ta ci wu kide ikwyi ki ju utina ba.

²⁰ Inga ni ikpaa ki erabo ididuma ni, abo si aghomani akoo upii, ki yira, ki ju utina wu ki jee kaya, ace agho bo ni ishi-shitai, ace agho bo ni ishi-shitin, ace agho bo ni ara-raji.”

Ighang upii agbilimo ni ima uting

(*ILuk 8.16-18*)

²¹ IYesu ju bo si, “Inu ka ta ugha ogbelemo ki kyo kide ikoo ko ata icuru? Ba inu ka kyo kaya uka ukyo ogbelemo ba?

²² Nadidu imumani aso ni, aki nu yo, nadidu imumani isi ko yuyi ni, aki ta yo ka yaye.

²³ Nadidu agho shi na ato ni, ako.”

²⁴ Aba ju bo si, “Inu ka ghla atong no ko na biribo! Imumani inu mira ko ni, iyo na aki mira nu ko, ka aba khimi ko.

²⁵ Aghomani ashi ni ima ni, aki khimi nga ko; aghomani ashi ni ima ba ni, ano imumani ashi ni yo ni, aki ya yira wu kukushi nga.”

Ighang upii igho umani imii

²⁶ Aba teri si, “Umani eredom Onong shi we. Shi kini ajiya na ata igho ki erabo ni.

²⁷ Ating kina atongo, ko ni amoo, ko ni ata moo nga ba ni, igho ki mii ki fonu, ni ata ye nga ba.

²⁸ Erabo ka ma imila ki kirkwyi wu, aka zono wo ushii, ni

atọ wo akwyi alkama, ẹrẹkwe ba ma ikir.

²⁹ Imila yọ ba ula ni, aki wa ni ikuma waa imila, ka akyua ucuru imila ya ba.”

Ighang upii ikii ikpo

(*IMat 13.31; ILuk 13.18-19*)

³⁰ IYesu ba ju si, “Ayo ki ẹri si ẹrẹgọm Ọnọng shi na nyi, ta iligba ighang upii yọ ni ayo ki yeni wu?”

³¹ Ishi kini ikir ikpo ni, inga ni iyọ cẹẹ nọ ọzọzi ikir kide uma umani apila ki ẹrẹbọ.

³² Kindi ni, insi apila ni, aka fọnu ki cẹẹ uma umani apila kide uwiya, kina aga akakọ, anurunu ayaya ka shulu ki ta asọọ ki ci ki iwuu nga.

³³ Ighang upii yọ na pam ni iYesu ẹri bọ upii wu, kọ mani aki kpele.

³⁴ Ata ẹri bọ ice ima ba ighang upii ba. Ni akyua umani ashii kina aghoyii nga ka ayu bọ ni, aka yeni kwikeye ka yaye.

IYesu dara ugya ẹrẹyema

(*IMat 8.23-27; ILuk 8.22-25*)

³⁵ Awii ra nọ ughe ni, iYesu ẹri atina nga si, “Ayo ba kyai kọ uda ugeẹ ẹrẹyema.”

³⁶ Asang bọ ki ya ikir baijiya kọ kaa, asang bọ kini inga kono umani ashii kide ọgbọlo ni. Ace agbọlo shiya kini nga.

³⁷ Uyuu afiya kina uwuu ni ẹrẹkyuọ sang, ni ugya sọ ghila ide ọgbọlo nga, ni uya sọ utii na amusum.

³⁸ IYesu shi kọ utumu ọgbọlo nga ni asọ moo, a tiya ẹrẹkwe nga ka ya ima utiya ẹrẹkwe. Atina nga shiya nga

ki ju nga si, “Aghomee, ingo ta duma ngo ko ni ayo kpuru yi ba?”

³⁹ Aba sisang ki ger uwuu ki ẹri ugya si, “Komo! Na kikir!” Uwuu ba kpee wu, uka ba komo nakikir.

⁴⁰ Aba ẹri atina nga si, “Ikembọ sa ni inu sọ ẹrẹbata? Ki ta ka kyuari inu ta shi nu nọ uma aipang ba?”

⁴¹ Aba kọọ ẹrẹbata nagigang ni asọ ghulu ace bọ si, “Inga wudi ri? Uwuu kina ugya sọ kọọ nga atong!”

5

IYesu leni na aghomani agh-ing Ababi ghila

(*IMat 8.28-34; ILuk 8.26-39*)

¹ IYesu kina aghoyii nga ya bulu ushii ighong mani ishi ka ẹlebo aGarasinawa.

² IYesu ya kunu nga ka ọgbọlo ni, ace ajiya umani asọ kina aghing ababi ba shi kunu ka uka na alor ki ma peni nga.

³ Ajiya ri ni, aci ka uka na alor, ba agho umani aki bra lo nga, ko na asara.

⁴ Aku ke loru nga ka na asara ka avo na afra, ni ava kara asara ki wura ima upowu ki ifra nga. Ba aghomani ashii ni ẹrẹkyuọ ude mi nga ba.

⁵ Ating na atono kide na alor kina aya apa na asọ taa akpa na asa waa ẹlenoma nga na atii.

⁶ Aya nu iYesu ado shi ka atatọ ni, asang nọ utite ki ya kpaa na agho ka sice nga.

7 Ata akpa nagigang, “Ikembọ duma ngo na ayo, iYesu, Anọ Onong, Aghọ uceę nọ Ughoghę? Suu nọ Onong ni ungo do ma mi nga ọlo ma!”

8 Ki iYesu kọ taa nga, “Kunu kide nga ungo aghing ababi!”

9 IYesu ba ghulu nga si, “Ikembọ sọ uca ngo?” A ya yila di taa nga,

“Uca mi bọ sọ Napam, ka ayo shi na pam.”

10 Ala kọ shọ iYesu ama kara bọ kọ uka ẹlẹbọ ma.

11 Atumu alade dogo pee ka ayayo upa.

12 Aghing ababi shọ IYesu, di taa ni, “Ta ma ayo kukushi alade li na ayo ghina kide bọ.”

13 IYesu yila bọ, aghing ababi kunu di ghila idir alade, idir bọ la aji usho upai, ado kya bọ anyu ighong, di kpaa ya kide di kpuru bọ kide amusum.

14 Kadu wu aghọ pee alade sang nọ utite di ya taa kide ifong kina ẹlẹbọ. Ajiya da ba ni ibọ ba nu imumani iba.

15 Aya ba ukushi iYesu ni, ada nu ajiya umani ashi nọ usheę na pam na akhii ni nga na igbang kana ọkyuo nga, ada kọng ẹrẹbata.

16 Aghọ umani aju ima kaya ica bọ ada taa ajiya umani aba na aghọ shi nọ usheę vasa ta bọ ukikile alade.

17 Ada dẹ ko shọ iYesu aya bọ ẹlẹbọ bọ.

18 Aya sang ghila nga kide ọgbọlo ni, ajiya umani ada shi nọ usheę da shọ ni nga ki yii nga.

19 IYesu yila nga ma, ada tẹri nga, “Kya ngo ide ọna kọ

ya pini ate ọna ngo nọ tẹri bọ ima li umani Onong ju ngo, kina umani akọọ ahwo kaya ngo.”

20 Ajiya nga da ki kyaa nga di ya tee aghọ tẹri upii Onong ka aDikafolis imumani IYesu ju nga. Nadidu ajiya wo ica.

IYesu sang anayiri mani akọ kpoo ki ba leni na ayiri mani ashi adumu

(IMat 9.18-26; ILuk 8.40-56)

21 IYesu ya bulu kide ọgbọlo di kyaa nga udaa uviya ighong ni, ikir majiya culu kukushi nga na shi ka ikyoro ighong.

22 Ace agha aghaghe uka takwyue aYahudawa aghono uca si iYayirus ada ba, aya nu nga, ada kpaa ka sici nga,

23 di shọlo nga nagigang ataa ni “Anano mi anayiri wang kpo nga; ime do shọ ngo ba ma tiya avo ngo kaya nga umani a pini ufoo le.”

24 Ni iYesu da kyaa ni nga.

Ajiya na pam da kiyii nga ado di menigang.

25 Ace ayiri shi kadu umani ala anyi usho na pai adu shiri ayi.

26 Akọ kọọ ọlo ka avo aghomẹę ikang nagigang. Akọ kpẹ na imumani aso ni yo nadidu, nọ umani apeni ọkyuo, ima pala ubira yo.

27 Aya kọng ila IYesu ni, ada ba ka utumu nga kide idir ma ajiya di piya igbang nga,

28 ka a kpaa ka ikwyi nga si, “Ime na piya igbang nga ni ime ki leni.”

29 Kide na akyua ni ushiri ayi nga da tra, akọọ kide

erēnoma nga umani apeni ọkyuọ ka diji ọlọ umani asọ kide.

³⁰ Ka adidu akyua ni iYesu kpelẹ kide nga ice erẹkyuọ kunu ka elenoma nga, atee kide ikir majiya di ghulu “Inga piya igbang mi?”

³¹ Aghoyii nga si, “Ingo nu idir majiya adọ go mēni ngo, ungo dọ va ghulu inga piya ngo?”

³² Ala ku va ghulu adọ go ki kala ukaa awang nu agho umani aju nedo.

³³ Ayiri ye imumani iba kini nga, ada kunu di kpaa ka sici nga ado titaa na erēbata, ataa nga nadidu aipang.

³⁴ Ada taa nga, “Anọ mi, uma aipang ngo ma ngo ọkyuọ; ki kya ngo ni ikwyifu kọ ungo leni kọ ọlọ umani ngo sọ kide.”

³⁵ Ashi kọ upii ni, ace ajiya na aghala kọ ọna agha aghaghe uka takwyue aYahudawa iYariyus, ataa si “Anọ ngo anayiri kọ kpo nga, Ikembọ sa ngo dọ dama aghomẹẹ wu?”

³⁶ Ni iYesu dama nga na imumani ataa ma, ada taa agha aghaghe uka takwyue aYahudawa, “Ama kọọ erēbata ma; uma aipang.”

³⁷ Aya nga ace agho na yii nga ma sai iBitrus, na iYakubu, na iYahaya anayuru iYakubu.

³⁸ Aya ba kọ ọna agha aghaghe uka takwyue aYahudawa ni, iYesu nu ni ajiya adọ go zọọ bọ, na ci na uwaa kpa nagigang.

³⁹ Aya ghina kide ni, ataa bọ, “Ikembọ sa unu dọ ci nu taa akpa nagigang nido? Anọ kọ kpo nga ma, adọ go moo wu.”

⁴⁰ Ada tee agho sala nga unga akakiya.

Aya woo ajiya nadidu na akya bọ useshi, a kpaa ate anọ na ayuru anọ na atina nga mani asọ kini nga, aghina uka mani anọ sọ.

⁴¹ A kpene avo anọ, ataa nga, “Italita kumi!” umani ọdọ go yeni, “Ananọ anayiri, mi dọ ta ngo sisang.”

⁴² Anọ anayiri da sang ka didu akyua da tee agho keng, asọ anyi usho na pai nọ ujee. Ka didu akyua ni awo ica.

⁴³ Ada waa atong bọ ama taa ace agho ma, ada taa bọ ama anọ imila na la.

6

Ayira bọ iYesu ka aNazaret ba

(IMat 13.53-58; ILuk 4.16-30)

¹ Asang kadu ki vuwa kya nga ifong nga, atina nga yii nga.

² Awii uwuru aYahudawa ya ba ni, ada tee aghomẹẹ kide ọkọ takwyue aYahudawa, ajiya na pam umani ahwiri nga wo ica na asu taa si,

“Ka abi kọ aghimi li peni diji uma? Ugba uye ukyuu wu na ama nga na dọ ju uma usa uwo ica?”

³ Awẹ ba anga shi anọ aghoshọ ra ba? Anọ iMaryamu, anayuru iYakubu na iYusufu na iYahuda, kini iSiman? Afọọ nga shi bọ ka ji

na ayo ma?" Aba kọọ anang ni nga.

⁴ IYesu taa bọ, agho pii kọ ọto Onong ka peni nga okpotoro ka ajiya ona nga kina anayuru nga ma."

⁵ Ado bra nga ju ima usa uwo ica kadu ma, asa do ciya avo nga kaya ace adumu na ji ki ma bọ leni.

⁶ Awo ica nọ umani ama bọ aipang ba.

IYesu tuma atina nga

(IMat 10.5-15; ILuk 9.1-6)

IYesu ba ghina nga anorofong ado mee.

⁷ Aya yolo usho na pai de tuma bọ agha pila pai, ada ma bọ eregoro kaya aghing ababi.

⁸ Ataa bọ ama kpaa ice ima ma sa ashi ukyeng bọ, ama kpaa imila ma, ko ipa, ko ufe ma.

⁹ Inu somo akpo, inu ma kpaa ice igbang ma si inga shi ki irinuma nu.

¹⁰ Ona umani inu ghina ni, inu ci ya sa akyua ni inu ya ifong.

¹¹ Inkini inu ghina ifong ada yila nọ ma ta atoro bọ kọọ nu, inu ya ukadu, nu zuru aco ifra nọ ka uyen ukpele amaa ka aya bọ."

¹² Akunụ di de agho teri upii Onong si ajiya lokpaa.

¹³ Aba wuli ushe na pam, ki ba coo adumu na pam anyi, na aba peni uleni.

Ukpo iYahaya aghono abaptisma

(IMat 14.1-12; ILuk 9.7-9)

¹⁴ Agom IHiridus ya kong diji ni, uca iYesu kpaa kwabi.

Ace agho bọ su ju si, "IYahaya agho uju iminimini nga sang kọ ukpo, uwu sa ni ashi ni eregoro ju uma usa uwo ica ri."

¹⁵ Ace agho bọ su ju si, "Atina Onong Iliya nga."

Ace agho bọ su ju si, "Kayi, ace agho pii kọ ọto Onong nga anga adaa akyua."

¹⁶ IHiridus ya kong diji ni, asi, "IYahaya aghomani imi kọ kyua nga erekwe wu, anga sang kọ ukpo!"

¹⁷ IHiridus kirekwyue nga sa si a kpene iYahaya ki taa nga kọ bọ iting. IHiridus ju diji kaya iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus aghomani iHiridus vo.

¹⁸ IYahaya la kọ taa iHiridus si, "Umee iMusa yeni si, ushi wu uduma ma ni ingo vo ayiri anayuru ngo ma."

¹⁹ IHiridiya ko IYahaya ka ikwyi nga na awang pii nga wu, ni ado peni utra ma,

²⁰ ka iHiridus ka kong erabata iYahaya, aye mani aso agha aipang kina agho upipar nga ado kala okyuo nga. IHiridus ka duma nagigang ka kyua mani iYahaya do pii, nido ni aka kọọ ododoma hwiri nga.

²¹ Kọ utumu ni, akyua ba. Awii agya ujee iHiridus ni, a sra aghakakong kina agom osii aGalili agya.

²² Ano iHiridiya ya ba ki ma ya ni, ikwyi iHiridus kina aghakakong tomo.

Agom ba taa anayiri si, "Ikembo ni ingo wang? Kwike

ingò shòr ni imẹ ki ma ngo yọ.”

²³ Ada va suu nga, di taa si, “Imumani ingò shòlò ni, imẹ dọ ma ngo ko na abiyatẹ ẹrẹgọm mi wu.”

²⁴ Akunú di kyaa nga kushi ayuru nga di taa nga si, “Ikẹmbọ ni imẹ dọ shòlò?”

Aba taa nga si, “Ẹrẹkwyue iYahaya aghọ uju iminimini.”

²⁵ Anayiri da sang kadu di wọmọ di kyaa ukushi agọm na di ya shòlò, “Imẹ wang ingò ma mi ka kyuakyuari ẹrẹkwẹ iYahaya aghọ uju iminimini kide ipe.

²⁶ Agọm da kọng ikwyi ibibi nagigang, umani akọ suu kina aghakakọng nga ni, ata bra nga tọrọ nga ma.

²⁷ Kide anakyua ni, agọm atuma aghọ sa nga si aya ba ni ẹrẹkwẹ iYahaya. Ajiya ba kya ki ya kyua ẹrẹkwẹ iYahaya kide ubọọ iting,

²⁸ ada ba ni ẹrẹkwẹ kide ipe. Ama anayiri, inga da ya ma ayuru nga.

²⁹ Atina iYahaya ya kọng diji ni, aba di ma kpaa okọ nga di ya naa kọ kide alọr.

IYesu cee ajiya aji ushọ atọ (IMat 14.13-21; ILuk 9.10-17; IYah 6.1-14)

³⁰ Atina iYesu curu kukushi nga di taa nga imumani ibọ ju ki ba mẹẹ.

³¹ Ni ajiya na pam sọ sa ba na asa sang bọ ni ashi bọ ni imumani aki la ba, adi taa bọ, Inu ba ki ba kya okọ umani aghọ shiya ba ka inu ya wuru.”

³² Ada kya bọ ide ọgbọlọ ka yayu bọ ki kya bọ okọ umani ajiya shi bọ ma.

³³ Ughe aghọmani anu bọ ni, akpili bọ na ada te ni ifra bọ, kọ ufong nadidu di la bọ ite wu.

³⁴ IYesu ya shulu okọ di nu idir majiya ni, ada kọọ ahwoo bọ, ka asọ lilẹ atẹm umani ashi bọ na aghọcee ma. Ada deẹ aghọmẹẹ bọ uma na pam.

³⁵ Adidu akyua ni ughe kọ kpaa, atina nga da ba di ma taa nga, “Aghọ shinga kawẹ ma, ating wẹ ni akọ kpaa.

³⁶ Shila ajiya na ki kya bọ ufong na anila ufong naya ghe ẹrẹkwẹ bọ imila.”

³⁷ Ada yira bọ si, “Inu ma bọ ice ima ka ala.”

Ava ghulu nga, “Ayo ya ghe imila inga mani iki la utina awii aji apai ọnga aghọ utina na yo maa bọ na la?”

³⁸ Ataa bọ, “Inu sọ na ubiredi a mii? Inu kya nu ya kẹr!”

Ada ya peni, ataa, ubiredi atong na itagbo apai.”

³⁹ IYesu ya taa bọ aya cica aga gimi ka ya nọ ọbong.

⁴⁰ Ada cica aga gimi ajilaji kini ishọ itili itong.

⁴¹ A kpaa ubiredi atong na itagbo apai ashang ibace nga ayaya, asa Onong izaa ada wula ubiredi dima atina nga na ama ajiya. Ada va kau itagbo upai kide bọ nadidu.

⁴² Nadidu bọ da la di suu,

⁴³ ni atina nga da culu okọọ ushọ nọ upai unga awo ubiredi na itagbo.

⁴⁴ Aghimi umani ada la shi agha aji ọshọ atong.

IYesu kyeng ka aya amusumu Ighong

(IMat 14.22-27; IYah 6.16-21)

⁴⁵ Kide akyua, iYesu sa atina nga na aghila ide ogbolo ka la ite nga ka akya bo aBetsaida ni inga sa shira ikir bajiya.

⁴⁶ Aya shira bo ni, ada kya nga aya ugbana ka aya upii no Onong.

⁴⁷ Oka ya ba ughe na ogbolo nga shi ka abiyate ighong ni inga shi ka yayu nga ka ya ugbana.

⁴⁸ Anu atina nga na ado koron o ogbolo nga ka uwuru sang. Ishii akyua atai anga ating wu na a kyeng ka aya na amusumu ighong ka ya peni bo. Awang wolu ka acee bo,

⁴⁹ aya nu nga adogo kyeng ka aya na amusumu ni, a kpaa sa ahwu nga. Aba ca akpa,

⁵⁰ no umani anu nga ni elebata kpeno bo ko.

Kide akyua ni aba peni kini bo di taa, "Ba duma ba! Imee. Inu ma koo erebata ma."

⁵¹ Kadu ni ada kila kide ogbolo ni bo, uwuru da tara. Nadidu bo wo ica,

⁵² ada kpele bo ekekele ubiredi ma; ikwyi bo ko ba na gbigbong.

IYesu leni na adumu ka aJanisarat

(IMat 14.34-36)

⁵³ Aya kpe ubuu udaa ushii ni, aya suu ka erebo aJanisarat, a ya lor ogbolo ka sice kadu.

⁵⁴ Aya kunu kide ogbolo ajiya da kpele iYesu.

⁵⁵ Ati ki kperi ifong ko ki yeri adumu ni ishoro ko ka mani a kong si aso

⁵⁶ Nadidu oka mani akya kide anorofong, ufong kina erebong ava kyuru adumu ko ka ju ize. Asa shoro nga si aya bo ka piya ifila igbang nga, nadidu aghomani a piya nga ni apeni okyuo.

7

Umee itali

(IMat 15.1-9)

¹ Ace Afarisiyawa kina aghomee iMusa na aba kisighi Urushelima ata ikuu kite iYesu.

² Avasa nu ni ace aghoyii iYesu aso la imila bo ni ivoro irigbeli, uwu shi si ara hwuru bo ivoro bo ba kono umani itali umee nyeni.

³ Ka Afarisiyawa, na ushe aYahudawa, ayii umee mani ayira kukushi akwyite bo, aka la bo ba sa hwuru ivoro bo kini mani itali nyeni.

⁴ Insi aya vuwa ka oka ta akwyi agho gheli no gbura aka la bo imila ba sa hwuru ivoro bo. Ni aka va yii ace idir umee mani ako yira, kini utra ododoma uhwuru asong, iwoo, usong, kina awuu.

⁵ Ni Afarisiyawa kina aghomee iMusa aghulu iYesu, "Ikembo sa ni aghoyii ngo ashi bo yii umee anirakpee ba, ni so sa la na avoro irigbeli?"

⁶ IYesu va yira bo si, "Aipang Ishaya teri imumani iki ba kaya akwyi nu! Inu agho ju unu ica bo, kunu mani aworo ni,

'Ajiya ri ni, anyu kọ na sọ jọọ mi ko,
Ni ikwyi bọ shi atatọọ kini ime.

⁷ Ijirija wu ni aka jọọ mi wu,
Ka abọ ka mēē umēē bajiya

Konọ ọngā mē wu ni!

⁸ "Inu kyo ọwọọ Ọnọng no vasa yii umēē bajiya."

⁹ Ni iYesu va tẹri bọ si, "Inu shi kini itra nā mira ingo tọrọ nọ umēē Ọnọng ki inu yii unga nu umēē.

¹⁰ Ki iMusa tẹri si, Jọọ ate ngọ kina ayuru ngọ, ni, 'Insi ingo cira ate ngọ kina ayuru ngọ, iyiya asọ pii nga wu.'

¹¹ Ni inu ka ya ajiya na aya agho jẹē nga ka kyua mani ashi kini imeni, asi nadidu imumani inu ki peni ukushi mi ni ime ko ma Ọnọng.

¹² Ama bọ ayaye anga taa sa ate ko ayuru bọ avọ wu.

¹³ Kindi wu ni oka pulu upii Ọnọng ko, ki itali mani inu ka mēē anọ nu. Kindi wu ni uka ju uce nu uma nagigang."

Uma mani oka sa ajiya ni irighe

(IMar 15.10-20)

¹⁴ NI iYesu vasa yorọ ikir majiya nga kukushi nga kiva tẹri bọ si, "Okong mi, nadidu nu, nu va kpẹlẹ na kikya.

¹⁵ Ba imumani ika ghila idẹ ajiya kọ kpaa ka sing ni ki sa nga irighe ba. Si, ingo mani ikunu ki idẹ iyu ki sa nu irighe."

¹⁶ Agho shina atong kong na kong.

¹⁷ Aya sheri ikir majiya kiya ghila nga idẹ ọna ni,

atina nga vasa ghulu nga si aterị bọ uyeri ighang upii ri.

¹⁸ "Inu shi kina ukpẹlẹ ki cẹri ushẹ majiya wu," iYesu tẹri bọ si. "Inu ma ra kpẹlẹ nu ba? Inu ta kpẹlẹ nu si ba imumani ighila idẹ ajiya kọ kpaa ka sing iyu ka sa irighe ba?

¹⁹ Ki ika ra kyaa yọ idẹ ikwyi ngọ ba si idẹ afo ngọ kiva kunu yọ kide ẹrẹnoma?" Uteri udu ni, iYesu yeni si imila nadidu shi na pipar.

²⁰ Avasa la ite nọ tẹri si, "Imumani ikunu kide nyu iyo ka sa ngọ irighe.

²¹ Ko kpaa kide ikwyi ajiya yọ ni, uju uma ubibi ka kunu wu, uju uma ẹrẹnoma, uyi, upili ajiya, ọfifong,

²² Aghula, akakiya, udoru, uwang okọọ ododoma, upii agbagbara, anang agho, ubira agho uca, usang ẹrẹkwẹ kina iribo.

²³ Nadidu uma ubibi ri ni uka kunu kide ikwyi ki sa nọ ba ni irighe."

Uma aipang ace ayiri

(IMat 15.21-28)

²⁴ Ni iYesu va sang nga ki kyaa isii ẹrẹbong aTaya kina aSidon. Aghila uce ọna na ara wang ace agho ye sa ashi ku kadu ba, na ara bra ushoru ba.

²⁵ Kide akyua ni ace ayiri, aghomani anano nga anayiri shi kina aghing ababi, kong ila iYesu nava ba ukushi nga ki kpaa kite ifra nga.

²⁶ Ayiri ni aBaheleniya nga, ajee nga ka aBasurofinikiya ka ẹrẹbong aSuriya. Aghulu

iYesu ka awo usheɛ mani ushi kide anɔ nga.

27 Ni iYesu va yira nga si, “Aya ananɔ ka kyo la ka suu. Ushi wu nu uyeri ba na A kpa imila anɔ ka fɛni ava ba.”

28 Ayiri va tɛri nga si “Ate ɔna, ko ava ka tata igɔ ka la imumani ishi inga anɔ wu mani upra ki ɛrɛbɔng!”

29 iYesu va tɛri nga si, “Kini mani uyira ri ni, kyang aca, uki ya nu ni usheɛ nga ko ya anɔ!”

30 Akya aca kiya nu anɔ nga na ayeɛ kaya curu, usheɛ nga ko ya nga.

iYesu lɛni na agbatɔng

31 iYesu ya isii aTaya ki wor ka aSidon ki kyaa Ighɔng aGalili, ki kyeng ki ɛrɛbɔng ufɔng aDikafolis.

32 Ukadu wu ni aba nga na ace ajiya agbatɔng na akara bra nga upii ba, nava shɔr iYesu sa atiya avɔ nga kaya ajiya nga ka lɛni ni nga.

33 iYesu kpa nga kayu nga, oka mani ba ajiya, ki sumu anivɔ kide ɔtɔng nga, ki ta akpe ki piya irighimi ajiya nga wu.

34 iYesu va sang ɛrɛkwɛ ka ayaya, ki sho ufeni nagigang, ki tɛri ajiya nga si, “Iffata,” Uwu shi, “Yemi!”

35 Kide agɔlɔ ayeng ajiya nga va bra upii, irigbatɔng nga va kpɛ wu, ava bra upii na bibɔrɔ.

36 Ni iYesu va tɛri bɔ si ama tɛri ace aghɔ ba, insi atɛri bɔ si ama tɛri ba ni, aka tɛri upii Onɔng.

37 Nadidu aghɔmani a kɔng ni awo ica. “Aju umari na bibɔrɔ!” Asɔ pii. “Asa agbatɔng na kɔng upii kina izii na pii!”

8

iYesu ma ajiya aji ushɔ anari imila
(IMat 15.32-39)

1 Awii ra ni, ikir majiya ba oka uyeng. Ashi bɔ ni mara aki la ba, iYesu va yɔrɔ atina nga ki tɛri bɔ si,

2 “Imɛ kɔng ahwoo ajiya ri, ka ashii ni imɛ awii atai na aikyuari ni ashii bɔ ni ima ri aki la ba.

3 Insi isa bɔ sa akya bɔ aca ba uma bɔ imila ba ni, aki kpaa ko utra, ka ace aghɔ bɔ ba ka atatɔɔ.”

4 Aghɔyii nga ghulu nga si, “Abi wu kide aghumu ri ace aghɔ ki peni imila mani aki ma ajiya ri?”

5 iYesu ghulu bɔ si “Ubiredi umi wu nu ushi ni wu?”

Ava yira si, “Ikɔlɔ itinsara,”

6 iYesu tɛri ajiya sa acica ki ɛrɛbɔ. Ava kpaa ikɔlɔ itinsara ki sa izaa, ava wura ki ma atina nga ka akau ajiya, atina nga va ju kindu.

7 Ashi kina itagbo na zɛɛ. iYesu sa izaa kaya bɔ ava tɛri atina nga si ava kau bɔ.

8 Ajiya nga la, ki suu, ki she awo ki tii ɔkɔɔ utinsara.

9 Ajiya nga la agha aji ushɔ anari. iYesu va shira bɔ.

10 Kide akyua ni iYesu va ghila idɛ ɔgbɔlɔ kina atina nga ki kyaa ifɔng aDalmanuta.

Uwang amaa

(*IMat 12.38-42; 16.1-4; ILuk 12.54-56*)

¹¹ Ace Afarisiyawa ba oka shi iYesu na so la inang kini nga. Awang mra nga, ava shor nga si ayeni bo amaa ka ayaya mani aki nyeni eregoro nga.

¹² Ni iYesu va sho ufeni nagigang nava teri si, "Ikembosa ni ajiya akyua ri wang amaa? kai, Iso teri nu aipang! Kai ba amaa mani aki yeni agha akyua ri ba!"

¹³ A ya bo, ki ghila nga ide ogbolo, bulu udaa ogha.

Uyisti aFarisiyawa kina iHiridus

(*IMat 16.5-12*)

¹⁴ Aghoyii nga yuu ukpa ubiredi ughe wu ni uyeng wu na ago kide ogbolo nga.

¹⁵ IYesu waa bo atong, "Inu sha kara, inu ci na zizal kina uyisti aFarisiyawa no nga iHiridus."

¹⁶ Ava kpenep upii na ace bo, "Ateri udi ka iyi shi yi kina ubiredi ba."

¹⁷ IYesu ye imumani aso teri, ava ghulu bo si, "Ikembosa ni inu so pii ko taa ubiredi? Ko taa ka aikyuari inu ta ye nu ba nu va kpele ba? Ikwyi nu ko kiri yu?"

¹⁸ Inu shini ica nu ka no nu ba? Inu shini atong, nu kara kong nu ba? Nu uta shuni nu ba?

¹⁹ Imep ya wura ki ma agho aji osho atong abiredi atong, okoro umi bo ni inu kpa awo na titot mani ashe wu?"

Avasa yira nga si, "Okopo usho no upai."

²⁰ "Ni, abiredi atinsara mani ime wura ki ma agho aji osho anari ni? Okoro okokong umi bo tii kina awo?"

Avasa teri nga si, "Okopo utinsara."

²¹ Avasa teri bo si, "Ni, ki ta ka akyua ri ni inu sono ko kpele no upii mi ba?"

Uleni ni afoo ka aBetsaida

²² Aya fuma aBetsaida ni, ava ba nga na ace afoo, ava shor nga ka piya nga.

²³ Ava kpenep avo afoo, ki kya ni nga utumu ifong. Aya ta nga na akpe ki ica nga, ki tiya nga avo, avasa ghulu nga si, "Ingo bra unu ice ma?"

²⁴ Ni afoo va sang erewe, ki teri si, "Imep kyoo ajiya, ashi kini ashe bo ni ime kyoo bo, aso goru."

²⁵ Avasa ba tiya nga avo ki ica nga. Afoo va wo ica, ava leni, ava nu kwike na biboro.

²⁶ Ni iYesu va shira nga na vuwa nga aca, ki teri nga si, "Ko anifong ni uma ghila ba."

IBitrus nyeni si iYesu nga shi iKristi

(*IMat 16.13-20; ILuk 9.18-21*)

²⁷ IYesu sang, kina atina nga, ki ghila anorofong aKaisariya aFilibi. Ko utra ni ava ghulu atina nga, "Inga ni ajiya teri si ime shi?"

²⁸ Avasa teri nga si, "IYa-haya agho uju iminimini, ace agho bo ni, Iliya, ace agho bo ni, ace agho kide agho pii ko oto Onong adaa akyua."

²⁹ Avasa ghulu bo si, "Ni inu ni, inga ni inu ka teri si ime shi?"

IBitrus va yira nga si, “Ingo shi iKristi.”

³⁰ Avasa waa atong bọ si ama teri ace agho ila nga ba.

Yesu teri igho ukpo nga
(*IMat 16.21-28; ILuk 9.22-27*)

³¹ Ava kpene umee bọ, si iyiya yọ ni Anọ Ajiya kong olo atataki, akwyite, kina ifrist ighighe, kina aghomee umee iMusa ki toro bọ nga. Iyiya ni aki pii nga wu, utumu awii atai ni aki sisang ni okyuo.

³² Ateri upii ka ayaye. Ni iBitrus waa nga ushi uyeng, ki sa no ger nga.

³³ Ni iYesu ya tee ki kyo atina nga ni, ava ger iBitrus ki teri si, “Kyang atato no ukushi mi, Ishee! Ingo ka pii kide ikwyi ngo kina ajiya ni ba si Onong ba.”

³⁴ Ava yoro ajiya kina atina nga, ki teri bọ si, “Nadidu aghomani awang yii mi ni, sa atoro erekwe nga, na a kpaa ukumu ushi nga, ka yii mi.

³⁵ Nadidu aghomani awang okyuo nga ni, sa ataa wu. Nadidu aghomani ataa okyuo nga kaya erekwe mi, kaya uteri ila ididuma mi ni, uwang ufoo wu na aju.

³⁶ Ikembọ na ajiya peni inkansi apeni asing nadidu ko taa okyuo nga?

³⁷ Ikembọ na ajiya ko taa okyuo nga?

³⁸ Nadidu aghomani akong ighong uyen mi kina upii mi akyua ri agho taa upipar kina aghila avulu, Anọ Ajiya ma ki kong ighong uyen nga, inkansi aya ba ni ujoo Ate

nga, kina atuma Onong utaa avulu.”

9

¹ Avasa terbo si, “Iso teri no aipang, ace agho bọ shiwu na ting ko ke, na ki kpuru bu ba, sa nu eregom Onong ni ba ni eregoro.”

Ushi iYesu tee
(*IMat 17.1-13; ILuk 9.28-36*)

² Aju awii atin ni, iYesu vasa kpa iBitrus, kini iYakubu, kini iYahaya, ki kya ni bọ ka yoo ice ikur ighighe ingo shi igbang na shi kayu bu. Ashi ko kadu ni ushi nga vasa tee ki te bu,

³ ogbang nga vasa ba na kpasi, noso taa onong, mani ba agho uhulu mani aki bra ju kindo ka asing.

⁴ Sa agho pii ko oto Onong Iliya kina agho pii ko oto Onong iMusa na akunu ukushi bọ, na so pii ni iYesu.

⁵ IBitrus vasa teri iYesu si, Aghomee, ushi uduma ushi yi ko kee, taa ni ta ozogho otai, iyeng shi inga ngo, iyeng ni nga agho pii ko oto Onong iMusa, iyeng ni nga agho pii ko oto Onong Iliya.”

⁶ Adaa ye nga imumani aki teri ba ka kong erabata nagigang.

⁷ Ace amo vasa ba ki ma yuru bọ ya, avasa kong ice erewyue kide amo nga, iso teri si, “A ngaa shi Anọ mi, angomanime yoo nagigang. Inu kong nga.

⁸ Ba irishu, atee ni ara nu bọ ace agho ba, si iYesu kaya yu nga kini bọ.

⁹ Asọ shulu ki tili ni, iYesu vasa waa bọ atong sa ma tẹri ace agho ima mani anu ba, sa Anọ Ajiya sisang ka lẹr.

¹⁰ Kindo ni avasa ko upii kide bọ, na sọ pii na ace bọ ka ara kpẹlẹ bu ẹrẹkwẹ upii ba, usang ka lẹr ni.

¹¹ Avasa wulu nga si, “Ikembọ sani aghomẹẹ iMusa tẹri si Iliya kyọ ba sọ mani iKristi sọ ra ba ni?”

¹² IYesu vasa tẹri si, aipang nga Iliya ki kyọ ba, ka ma kyer akọ ike. Ni awọọ kide upii ọnong si, Anọ Ajiya ki kọng ọlọ nagigang, aki va tọrọ bọ nga. Ba ushi wudu ba?

¹³ Ni isọ tẹri nọ si, Iliya kọ ba, akọ ju nga akọ ike mani awang ju nga, kọnọ mani awọọ mani uki ba ka ya ẹrẹkwẹ nga.

IYesu lẹni na anọ ushii na aghing ababi

(IMat 17.14-21; ILuk 9.37-43a)

¹⁴ Aya vuwa bu ukushi ọshe aghoyii nga ni, avasa nu ikir ma ajiya na aghimi bọ. Aghomẹẹ umẹẹ iMusa sọ la amuwa ni bọ.

¹⁵ Aya nu iYesu ni ikir ma ajiya nga vasa wo ica, avasa sang nọ utii kiya bili nga.

¹⁶ Avasa wulu si, ikembọ nọ sọ la amuwa kini bọ?”

¹⁷ Ace ajiya kide ikir ma ajiya vasa yira nga, ki tẹri si, “Aghomẹẹ, imẹ we ni ba ngo kina anọ mi, shi na ace aghing kila nga upii.

¹⁸ Uka mani aghing ababi sang yọ kọ ni, aka ta nga ki ẹrẹbong. Uka sa nga na

wuli ọfọ ka nyu nga, aka wula ayiri nga, ẹrẹnoma sa nawa na gbigbong. Ipeni na aghoyii ngo si awo bọ kọ ni, ata bra bọ ba.”

¹⁹ IYesu vasa terbọ si, unu ajiya aikyua ri agho ta aipang, kaya ta ka aligba akyua ni iki ci kini nu? Kaya ta ka gba akyua ni imẹ ki mọr kini inu? Ọbami kini anọ.”

²⁰ Avasa ba kini anọ. Aghing ababi ya nu iYesu ni, bọ bra akyua avasa gyo anọ, ẹrẹnoma nga sọ tagha, a kpaa ki ẹrẹbọ na sọ vula, anyu ni asọ wuli ọfọ.

²¹ IYesu vasa wulu ate anọ, “Kọ kpa ka aligba wii ko ni ima ri ba nga kọ?”

Ate nọ vasa tẹri nga si, “Asọ shi ananọ.

²² Udumu nga ka fẹni nga ki dọ ugha kini idẹ na amusumu ka pii nga. Insi ọki bra ju icima ni kọng ahwoo yi nọ she yi kọ.”

²³ IYesu ba tẹri nga si, “Ikembọ sa ni ọsọ wulu mi iki bra ni? kọ ike ni ima bra yọ ka aghomani ama aipang.”

²⁴ Ate anọ vasa shang iri wii ki tẹri si, “Imẹ ma aipang, she mi ki imẹ sher utaa aipang ya!”

²⁵ IYesu ya nu ajiya na kyeng ba nọ tii ni, ava gẹr aghing ababi ki tẹri si, “Ingo aghing kla Anọri upii kọ, igering si kunu ki ẹrẹnoma anọri, ma sọ ghila ẹrẹnoma nga ba.”

²⁶ Aghing ababi vasa ta kpaa, kiva zọọ anọ nagigang, avasa kunu. Anọ vasa nyeri kọnọ ọkọng wu ni, ajiya

nagigang vasa tɛri si, “Ako kpoo.”

²⁷ Ni iYesu vasa kpɛnɛ nga kavɔ kishang nga, avasa sisang ki titara.

²⁸ IYesu ya ghila idɛ ca ni, aghoyii nga vasa wulu nga kɔ yuyi si, “Ikɛmbɔ sa ni iyi ra bra yi uwuli aghing ababi ba?”

²⁹ IYesu vasa yira bɔ si, “Adibi aghing ta yo kunu bɔ ba sai nɔ upii nɔ ɔnɔng.*”

IYesu va peni kɔ kpo nga
(IMat 17.22-23; ILuk 9.43-45)

³⁰ IYesu kini atina nga vasa yɔ ka, ki lite nɔ kyeng, vasa wulu kide aGalili. IYesu wang si aca aghɔ ye ɔkɔ mani ashi wu ba,

³¹ ka sɔ mɛɛ aghoyii nga si, “Aki ma Anɔ Ajiya kide vɔ ajiya, aki pighi nga kɔ. kide awii atai aki sisang.”

³² Kindɔ ni ara kpɛlɛ bɔ ima mani asɔ tɛri bɔ ba, ahwiri ɛrɛbata uwulu nga.

Inga gina ni ughɔghɛ?
(IMat 18.1-5; ILuk 9.46-48)

³³ Afuma aKafarnahum ni. IYesu ya ghila aca na vasa wulu aghoyii nga si, “Ikɛmbɔ nɔ sɔ linang kɔ tra kɔ ni?”

³⁴ Avasa kɔmɔ na ikir, ka ala inang kɔ tra ka aghɔmani aki shi agha aghaghe kide bɔ.

³⁵ IYesu vasa cica, avasa yɔrɔ ɔshɔ na pai ki tɛri bɔ si, “Nadidu aghɔmani awang tee akwyi te ni sa tee aghɔ tumu nadidu, ka va tee agira majiya nadidu.”

³⁶ A kpa ana nɔ jii ki sa nga na tara ka biyating bɔ ki kɛni nga, ki tɛri bɔ si,

³⁷ nadidu ajiya mani ayira ananɔ jii, kide nɔ uca mi ni, imɛɛ na yira, aghɔmani ayira mi ni, ba imɛɛ na yira ba, aghɔmani atuma mi nga na yira.”

Aghɔmani ashi ashoyi bani anga yi nga
(ILuk 9.49-50)

³⁸ IYahaya vasa tɛri nga si, “Aghɔmɛɛ, iyi nu ace aghɔ na sɔ wuli ushɛɛ kide nɔ uca nɔ, iyi vasa kila nga kɔ, ka shi kide yi ba.”

³⁹ IYesu vasa tɛri bɔ si, unu ma kila nga kɔ ba. Ki ba aghɔ ki ju uce uma usa uwo ica kide nɔ uca mi, na pii ihang ibibi ka yiri kwyi mi ka kyua ba.

⁴⁰ Aghɔmani ashi kɔ ju iri shɔ ni yi ba ni, anga yi nga.

⁴¹ Isɔ tɛri nɔ aipang, nadidu aghɔmani ama nɔ asɔng amusumu ɔsa kide nɔ uca mi, ka inu anga iKristi bɔ, aipang ni sɔ tɛri nɔ, aki taa ɔka nga ba”

Uma usa kpa afra
(IMat 18.6-9; ILuk 17.1-2)

⁴² “Ipeni aca aghɔ sa uk-paa agha yeng kide ananɔ ri mani ama aipang ni me ni, ɔki gina mani alɔr nga utighi ɔghɔghɛ ko ɔmɔɔ ka fɛni nga kide avɔng.

⁴³ Ipeni avɔ nɔ ka sa nɔ uvulu ni, ɔsɔ kpa wu kɔ. ɔki gina nɔ nɔ mani ingɔ ghila nu ɔkyuɔ na avɔ ayeng, kɔnɔ mani uya ghila idɛ ugha kini

* 9:29 ɔkpini anyu

ivọ ngo ki pai, ugha mani uka kpo wu nga ba.

⁴⁴ Uka ni, igbii na aka la bọ ka kpuru bọ nga ba, ugha ka bra wu kpẹlẹ bọ ba.[†]

⁴⁵ Ipeni afra ngo ka sa ngo uvulu ni, nọsọ kyua kọ. Ọki gina nọ mani ọghila ọna Ọnọng na afra ayeng nọ ọkyuọ nọ mani aki feni ngo kide ugha ni ifra ngo ki pai.

⁴⁶ Uka ni, igbii na aka la bọ ka kpuru bọ nga ba, ugha ka bra wu kpẹlẹ bọ ba.[‡]

⁴⁷ Ipeni ica ngo ka sa ngo nu uvulu ni, nọ sọ wo yọ kọ. Ọki gina ngo nọ mani ọghila ide ẹrẹgọm Ọnọng ni ica iyeng, nọ mani ọghila ide ugha ni ica ipai.

⁴⁸ Uka ni,
Igbii na aka la bọ ka kpuru bọ nga ba,
Ugha ka bra wu kpẹlẹ bọ ba.[§]

⁴⁹ Aki hwuru akwi nga nọ ogha, kọnọ mani aka cira udumu kina atọ ni.

⁵⁰ “Atọ ni ima ididuma yọọ, ipeni atọ ya ọdidọwu nga ya ni, ikẹmbọ nọ inu ki keri kọ? iwang si inu shina atọ kukushi nu, kọ ci ọkyuọ na acee nu.”

10

Umẹẹ iYesu kaya upii ubọgha

(IMat 19.1-12; ILuk 16.18)

¹ IYesu ya ukadu, ki kya ẹrẹbọ aYahudiya, kiya bulu ẹrẹyema Urdun. Ajiya nagi-gang ba ukushi nga, nava sa

mẹẹ bọ kọnọ umani akọ ghẹli ko ni.

² Ace aFarisiyawa ba ukushi iYesu ka mra nga si, “Ọsọ ọdọma na Ajiya bara ubọgha na ayiri nga lẹ?”

³ Avasa yira bọ si, “Ikẹmbọ ni iMusa tẹri nọ?”

⁴ “IMusa ta anyu ki tẹri si aghimi wo awo pighi ubọgha, ka shira ayiri.”

⁵ IYesu vasa yira bọ si, “Ik-wyi ugboho nọ yọ sa ni iMusa woọ nọ ki tẹri nu udu kọ.

⁶ Kọ kpaa kọ keri asing ni, Ọnọng ju bu aghimi kini ayiri.

⁷ Udu ki sa ni aghimi kiya Ate nga kina ayuru nga, ka dẹri ayiri nga,

⁸ ka pai bọ ki tee ẹrẹnoma Iyeng. Aki sọ shibọ agha pai ba, sa agha ayeng.

⁹ Kindọ ni nadidu ima mani Ọnọng dara ki iripe iyeng ni, aghọ kọnọ ma bara ba.”

¹⁰ Ashi kide ọna ni, aghoyii nga vasa va wulu iYesu ka yọ du upii.

¹¹ Avasa yira bọ si, “Aghomani a bara ubọgha na ayiri nga ki vo ace ayiri ni avulu ingo ọfifong.

¹² Ipeni ayiri nga ya aghimi nga ki puga ace aghimi ni, avulu ọfifong na ju.”

IYesu kina anọ ọfisi

(IMat 19.13-15; ILuk 18.15-17)

¹³ Ajiya ba kina ananọ ọfisi ukushi iYesu ka piya bọ, kindọ aghoyii iYesu vasa gẹr bọ.

[†] 9:44 Ice iwọ inga ada akyua shi bọ nu wu ba. [‡] 9:46 Ice iwọ inga ada akyua shi bọ nu wu ba. [§] 9:48 Ice iwọ inga ada akyua shi bọ nu wu ba.

14 IYesu ya nu kindo ni, avasa kongo anang, ava teri bo si, “Unu ya anango ofisi ka ba ukushi mi, unu ma kla bo ba, ka eregom Onong ni inga igho bo ko.”

15 Ime so teri no aipang si agho mani ata yira eregom Onong kina umani anango jii shi ba ni, aki ghila ide eregom ba.”

16 Avasa kpaa ano ki keni bo, na so pra bo, aso sira bo anyu adaduma.

Ana ghimi shino upeni

(IMat 19.16-30; ILuk 18.18-30)

17 IYesu aya so ya oka ni, ace ajiya vasa ba no otiti, ki kpaa kpogho kite nga, avasa wulu nga si, “Aghomee adaduma, iki bo niki ju ki peni okyuo mani ushi wu na amra ba?”

18 IYesu vasa teri nga si ikembosani uyoro mi si agha adaduma? ki ba agha aipang so Onong kayu nga

19 Ingo ye imumani Onong teri, ‘Ingo ma pighi agho ba. Ingo ma nyeri na ayiri agho ba. Ingo mayi ba. Ingo ma lor ateri abugu ba. Kono mala akpara ace agho ba. Kongo upighi ate ngo kina nga ayuru ngo.’”

20 Ana ghimi vasa teri nga si, “Aghomee, nadidu umari ni ikos ju bu ni so shi anango.”

21 IYesu vasa kyoghu nga ongo yoo. “Avasa teri nga si, imi yeng yo she ngo,” Avasa teri si ya gbira upeni ngo ko, ko ma aghila amiri, oki shino upeni nagigang ka ayaya. Oso ba koma yii mi.”

22 A kongo kindo ni avasa shighi ibete nga ko, asang no bra ikwyi, ki inga na agholo ufe nga nagigang.

23 IYesu vasa kyoghu aghoyii nga, vasa teri bo si, “Oki lo nagigang na agholo ufe ghila eregom Onong!”

24 Aghoyii nga vasa woo ica no upii nga. IYesu vasa teri bo si, “Inu ano mi, oki lo nagigang, na ghila eregom Onong!”

25 Oki gina Orahimi no yuyo na ghila iwiri anyura, kono mani agholo ufe ghila eregom Onong.”

26 Aghoyii nga va woo ica na so teri ace bo na si, “Ipeni ashi wudu ni inga ki peni ufoo?”

27 IYesu kyoghu bu avasa teri si, “Ukushi Ajiya ni, aki bra ba, ni ukushi Onong ni aki bra. Ka kwiligba ima ukushi onong ni, aki bra.”

28 Ni IBitrus vasa shang iriywi ki teri si, “Iyi be ni, iya akwike ya ki yii ngo!”

29 IYesu teri si, aipang nga ni so teri no, Aghomani aya ona nga, ko Anayuru kina afos nga, ko Ayuru nga, ko Ate nga, ko Ano nga, ko irite nga, ko ayirikwi me ko ila ididuma,

30 Aki peni ka di asing ri, iki gina kota ka aji, ni irina, kina Anayuru na afos, kina Ate, kina Ano, kina Iriteh, ni oki dara kono olo. Asing ki ba ni, aki peni okyuo mani Ushi wu na amra ba.

31 Ajiya nagigang ngo shite, aki tee agho tumu, na agho tumu kite agho shite.

IYesu kimi upeni kọ ukpo nga
(IMat 20.17-19; ILuk 18.31-34)

³² A kyeng ghila bọ Urushelima ni, IYesu shi ki ite, atina nga sọ kyeng ni nga, na sa woo ica. Aghomani ayii nga kọ tumu ni, a huri ẹrẹbata. IYesu vasa yọrọ agho ọsho na pai uho kiva teri bọ imumani iki ba ni nga. Ateri si,

³³ “Iyi be ni iki kya yi Urushelima.” Aki ta Anọ Ajiya utumu kidi avo ifrist ighighe kina Aghomee iMusa. Aki wa nga ashu’a ukpo, ka ma nga kidi avo aghomani ashi bọ aYahudawa ba.

³⁴ Aki kali nga, ka ta nga akpe, ka ca nga na aiwirimi, ka pighi nga. Kide awii atai ni, aki sang ka kyo”

Ushor iYakubu kini iYahaya

(IMat 20.20-28)

³⁵ Ashi kide udu ni, Anọ iZabadi, iYakubu kini iYahaya, aba ukushi iYesu, avasa teri si, “Aghomee, iyi wang si uma yi, nadidu imumani iyi shor ngo”

³⁶ Avasa wulu si, Ikembọ nọ wang si ju nu?”

³⁷ Avasa yira si, “Ta ni agha yeng yi cicaa kavọ ila ngo ada gho kavọ iproma ngo ka awii ujọ ngo.”

³⁸ “Inu ye nu imumani uwulu ba,” IYesu wulu kindo. “Inu ki bra ọsa ka asong mani iki sa wu? Ta inu ki bra mani, aju nu abaptisma kina iminimini mani aki ju mi kọ?”

³⁹ Avasa yira nga si, “Ibọ ki bra.”

IYesu vasa teri bọ si, “Inu ki sa kọ ko mani iki sa kọ, aki ju nu iminimini kina abaptisma mani aki jumi kọ.

⁴⁰ Ni ọci kavọ ila mi, ni iproma mi, ba ọnga me kọ ba. udu ka ni, inga aghomani akọ kyer bọ wu.”

⁴¹ Ushe atina ọsho ya kọng kindo ni, avasa teghi agho huri anang iYakubu kini iYahaya.

⁴² IYesu sa yọrọ bọ ki teri bọ si “Inu ye si, aghomani aye bọ ni ẹrẹgom kide ajiya ri na ashi bọ aYahudawa ba, Aghakakong bọ ka nyeni bọ ẹrẹgoro.

⁴³ Ni bọ mani uki shiwudu kide nọ ba. Kindo ni, aghomani awang tee agha ghaghe kide nọ ni, sa tee agira,

⁴⁴ Aghomani awang tee akyote ni, sa tee agira akọ inga.

⁴⁵ Ka Anọ Ajiya ra ba ka ma ju nga irigara ba, si ni ka tee agho ju ajiya utina, ka va ma bọ ọkyuọ nga ka fo ajiya wu.”

IBartimawus afoo peni ọkyo uka

(IMat 20.29-34; ILuk 18.35-43)

⁴⁶ Aya ba aYeriko. Aya sang kunu bọ ka aYeriko ni, iYesu kina atina nga, kina ajiya nagigang, ava nu ace afoo aci ka nyu otra aso sholo. Ayoro nga si IBartimawus, anọ iTimawus.

⁴⁷ Aya kọng si IYesu agha aNazaret nga ni, avasa shang iriywi nga, na teri si “IYesu Anọ iDauda kọng ahomi!”

⁴⁸ Acegho bọ vasa ger ki teri si akomu nai kikir. Kindo

ni avasa shang ɛrɛwɪyɛ nga nagigang na sha tɛri si, “Ngo Anɔ iDauda, kɔng ahoml!”

⁴⁹ IYesu vasa titara ki tɛri si, “Oyɔr mi nga wu.” Aba yɔrɔ afoo ki ju si, “Kpɛnɛ ikwɪyɪ nɔ, sisang kaa ayɔrɔ ngo.”

⁵⁰ Ava naa imu fiya nga kɔ ka uyeng, ki ka ma! ki sisang ki kya ukushi iYesu.

⁵¹ IYesu va wulu nga si, “Ikɛmbɔ nɔ wang si iju ngo?”

Afoo vasa yira si, “Aghɔmɛɛ, imɛ wang peni ukɔyɔ ɔka.”

⁵² IYesu va tɛri nga si, “wolu, uma aipang ngo lɛni ni ngo.” Ki iripɛ ukadu ni avasa peni ukɔyɔ ɔka, avasa yii iYesu, avasa wulu.

11

IYesu ghila nga urushelima

(IMat 21.1-11; ILuk 19.28-40; IYah 12.12-19)

¹ Aya ba ayayo kina Urushelima ni, aba ba aBetafaji kina aBetani, ug-bana umani ushi uzaitun shi wu, iYesu ba tuma atina nga apai,

² aba tɛri bɔ si, “Inu kyaa anɔ ifɔng na ashɪ kite nu, inu ba ghila ni, inu ki ya nu anɔ izaki na alor, inga umani ba aghɔ ni akɔ kila wu ba. Inu shii ka inu ba wu kɔ kawɛ.

³ Insi ace aghɔ ghulu nu si, “Ikɛmbɔ sa ni inu su ju kindi?” Inu tɛri nga si, ‘Aghɔ ɔna nga wang wu ni aki vuwa ni kɔ kide akɔyua.’ ”

⁴ Aba wor ki ya peni anɔ izaki kɔ seshi anyu utra alor ka anyu ɔna. Asu shii wu ni,

⁵ ace ajiya na atɛng kɔ kaa ba tɛri bɔ si, “Ikɛmbo ni inu su ju, inu su shii anɔ izaki?”

⁶ Aba yira bɔ kɔnɔ mani iYesu tɛri bɔ ni, ajiya nga ba ya na awor ni kɔ.

⁷ Aya ba iYesu ni anɔ izaki ni, aba yaa nga ugbang bɔ ku tumu izaki, ni aba kila ki cicaa ka ayaa.

⁸ Ajiya na pam yaa ugbang bɔ kɔ utra, ace aghɔ bɔ ni, ayaa aniraga ashɪ afa umani akɛr.

⁹ Aghɔmani ashɪ kite nga kina utumu nga taa akpa na ju si,

“Hosanna*!

Anyu adaduma ka aghɔmani aba kide nɔ uca aghɔ ɔna!”

¹⁰ “Anyu adaduma na ɛrɛgom uki ba inga ate bayɔ iDauda!

Hosanna ka ɔnɔng aghɔcɛɛ nɔ ughɔghɛ!”

¹¹ IYesu ghila Urushelima ki kya idɛ ɔna ɔnɔng. A kra uka nadidu, aya nu ni ughe ya ba ni, aba kunu nga kina aghɔ ushɔ na pai ra ki kya bɔ aBetani.

IYesu ma ushi uwe anyu ababi

(IMat 21.18-19)

¹² Uka ya yɛ na aya sang ushee aBetani ni, iYesu ba kɔyɔ idafɔ.

¹³ Anu uce ɔshɛ uwe ka tatɔyɔ ni ɔshɛ ni ayaa, aba ka ya nu ta ushi shini ikɔlɔ ni. Aya fuma ni aba nu ni ayaa yɔ

shiya, ka akyua ula uwe kọ ba wu ba.

¹⁴ Aba tẹri uwe si, “Ace agho taaki ba la nga ikolo ngo ba ka ta kọ sang asing.” Atina nga kọọ imumani atẹri.

IYesu ghila ọna Onong

(*IMat 21.12-17; ILuk 19.45-48; IYah 2.13-22*)

¹⁵ Asu fuma Urushelima ni, iYesu ghila nga kide ọna Onong ki kila aghomani asu gheli na agbira uma kide. A yiri ugoo uka umani agho ser ufe shi wu kina uka ni agho gbara ukhimi shi wu,

¹⁶ Ki ba kila na a kpaa ice ima ka awor ni yo kọ ukaa ọna Onong.

¹⁷ Aba mēẹ bọ si, “Awọọ si, “‘Aki yoro ọna mi si ọna upii nọ Onong ajiya nadidu ba?’ Uwe inu tee ni wu uka sọlu ayi akakong.’ ”

¹⁸ Afirist akakong kina aghomēẹ umēẹ iMusa ya kọọ udi upii ni, aba wang utra ni aso pii nga wu, ka aso hwiri erēbata nga, ikir baiya ni icuru nadidu woo ica nọ umēẹ nga.

¹⁹ Uka ya ba ughe ni, aba kunu bọ kide ifong.

Ushii uwe mani uhwiya wu
(*IMat 21.20-22*)

²⁰ Asọ wor ni ikyuating ni, aba nu oshẹ uwe ra nọ uhwiya wu ku kpaa ka akang.

²¹ IBitrus ba shuni, aba ju iYesu si, “Aghomēẹ, nu! oshẹ uwe mani inga ma wu anyu ababi ra ni uhwiya wu!”

²² IYesu ba ju si, “Inu uma aipang kọ Onong!

²³ “Imẹ tẹri nu aipang, insi ace agho ju upang ri si, ‘Wor, ya kpaa kide erēyema,’ insi ama aipang kide ikwyi ni, ki ba yira si ima uteri nga ki ba ni, aki ju kono uteri nga ni.

²⁴ Kindo ni, imẹ sọ tẹri ngo, nadidu imumani inu shoro ki pii nọ Onong ni, uma aipang si ingo ki yira yo, ni iki shi inga ngo.

²⁵ Insi ingo tara upii nọ Onong ni ingo ko ace agho ki ikwyi ni, yira olo kpaa nga, ka Ate nu ka ayaya kọ cira uvulu nu kọ.

²⁶ Insi inu ta yira nọ ula ukpaa ba ni, Ate nu ka yaya ki kpaa nu nga nu uvulu kọ ba.”

Ayira bọ akyuo iYesu ba

(*IMat 21.23-27; ILuk 20.1-8*)

²⁷ Aya ba fuma Urushe-
lima, ni iYesu sọ kyeng kide ọna Onong, afirist akakong, aghomēẹ umēẹ iMusa kina agho ite ba ukushi nga.

²⁸ “Erēkyuo inga nga wu ni ungo su ju umari kọ? Inga ma ngo erēgoro ri?”

²⁹ IYesu ba yira si, Iki ghulu nu upii uyeng. Inu yira mi, imẹ ki kọ tẹri nu ta erēgoro nga wu ni imẹ su ju umari kọ.

³⁰ Iminimini iYahaya ni, ka ayaya ko ta unga ajiya ko? Inu tẹri mi!”

³¹ Apii kina ace bọ ka aya na aba ju si, “Insi ayo ju si ‘Ka ayaya’ ni, aki ghulu ayo si, ‘Ikembọ sa ni inu ta uma aipang ba?’

³² Insi ayo ju si unga ‘Ajiya wu’ ni (aso hwiri erēbata baiya ka kwinga ye si iYahaya ni agho pii kọ oto Onong nga.)

³³ Aba yira iYesu si, “Ayo ye yi ba.”

IYesu ba ju bu si, Imẹ ki kọ ẹrẹ ni nu nga ta ẹrẹgọrọ inga wu ni imẹ sọ ju umari kọ ba.

12

Ighang upii ka aya agho yira ija inabi

(IMat 21.33-46; ILuk 20.9-19)

¹ IYesu ba pii kini ibo na ighang upii, Asi, “Ace ajiya pila ija inabi nga. Asa viya uwiya ki ghimi wu, na aba tumu uhwo umẹẹ inabi nga wu ki ba viya ubo usha. Aba ma ace agho uwuu ija uta na asisang ukyeng.

² Akyua ucuru imila ya ju ni aba tuma ace agira nga ka ija ka aya yira ice ikolọ inabi ka aba ma nga.

³ Aba kpẹnẹ nga ki ca nga, ki ya nga na vuwa nga na avo ahwo.

⁴ Aba tuma ace agira nga kukushi bo; aba kyo ajiya nga ka ẹrẹkwẹ ki kọng nga ọlọ ki ju nga ububi.

⁵ Aba khimi utuma ace agho wo, aba pii nga wu. Aba tuma ace agho bo; aca ace agho bo ni asa pili ace agho bo wu.

⁶ Ashe na aghaye na atuma, anọ nga, aghomani anga yoo. Aba tuma nga kọ tutumu, si, ‘Aki ma anọ ẹrẹgọrọ.’

⁷ Aghotina ija ba ju ace bo si, ‘Agho ki lara ni ija nga we. Ayo ba pii nga ka ija tee inga yi.’

⁸ Aba kpẹnẹ nga ki pii wu, ki feni nga kọ seshi ija.

⁹ Ikembọ ni agho ọna ki ju ajiya nga? Aki ba ka aba pili aghotina ra ka ma ace agho bo ija.

¹⁰ Inu kọ pila nọ upii Onong ri ba,

‘Utii ni agho uviya toọ bo ni, Obo tee unga utina kọ uviya;

¹¹ Agho ọna nga ju udii, Ima ididuma yọ ka ica ma ajiya?’ ”

¹² Agha ite aYahudawa wang utira ni aki kpẹnẹ nga kọ ka aye si akwyi bo yọ ni ighang upii ri shiwu. Ni aso te ẹrẹbata ikir baija; aba ya nga ya na sa wor.

Ughulu ka aya uma uKaisar agonu

(IMat 22.15-22; ILuk 20.20-26)

¹³ Ko tumu ni aba tuma ace aFarisiyawa kina ajiya iHiridus kukushi iYesu ka aya peni nga na vulu ko upii nga.

¹⁴ Aba ukushi nga ki ba ju si, “Aghomẹẹ, ayo ye si ingo ni agha aipang nga. Agho ka biya nga utee ngo ba, ka ingo shi ngo nu uyoo ẹrẹkwyue ba; ingo ka mẹẹ utira Onong na aipang. Osọ odoma na ayo ja iKaisar nga agonu ta ushi wu uduma ba?

¹⁵ Ayo ja ta ayo ba ja ba?”

IYesu ye ima ushi kide ikwyi bo. “Ikembọ sa ni inu wang mra mi?” Aba ju bo si, “Inu ma mi ufe * ka imẹ kra.”

* 12:15 Dinari uwu shi ufe akyua bo

¹⁶ Aba ma nga, na aba wulu bo si, “Iwu uka ini uka inga bo shiya?”

Aba yira si, “IKaisar.”

¹⁷ IYesu ba ju bo si, “Ma iKaisar imumani ishi inga iKaisar ni inu ma Onong imumani ishi inga Onong.”

Aba woo ica nagigang.

Ughulu ka aya usang aghokpo

(IMat 22.23-33; ILuk 20.27-40)

¹⁸ Ni aSadukiyawa mani asi ba usang ko kpo ba ukushi iYesu ki ghulu nga si,

¹⁹ “Aghomee, iMusa woo ayọ si, insi anayuru ajiya kpoo ki shee ayiri nga ba anọ ba, iyiya yọ ni ajiya nga ki vo ayiri aghokpo ka apeni anayuru nga anọ.

²⁰ Ka kyuakyuari ni aju ace anayuru atinsara. Aghite vo ayiri ki kpoo ba anọ.

²¹ Aghi ipai ba vo ayiri aghokpo, aba kọ kpoo ba anọ. Kindo wu na aghi itai.

²² Nadidu bo ka atinsara bo ni ba agho ni apeni anọ. Kutumuni, ayiri kpoo.

²³ Awii usang agho kpuru ni, aki shi ayiri inga, ka agha atinsara kọ vo nga?”

²⁴ IYesu yira bo si, “Inu ta wulu nu ba ka inu ta ye nu upii Onong kina erekyuo nga ba?”

²⁵ Akyua usang aghokporu ni, aki ju bo obiya ba na ama bo obiya ba. Aki shi kina atuma Onong bo ni ka ayaya.

²⁶ Kaya awii usang agho kpuru ni, inu ta kọ pila nọ awo iMusa, ama ila umani ugha la kide aghumu, ni

Onong ju nga si, ‘Ime si Onong Ibrahim, kina Ishaku kina iYakubu?’

²⁷ Ashi Onong aghokpo ba, anga agha akyuo bu. Inu wulu nagigang!”

Ima uteri ighighe

(IMat 22.34-40; ILuk 10.25-28)

²⁸ Agha yeng kide aghomee umee iMusa ba ki ba kọ ni aso linang. Aya kpele si iYesu so yira bo upii na birbo ni, aba ghulu nga si, “Nadidu uma umani Onong sa uju ni, uligba wu cee nọ ughoghe?”

²⁹ IYesu ba yira nga ki ju si, “Ona ni ucee nọ ughoghe ni, ‘Inu kọ, Israila, Ate Onong bayo, Ate ni ayeng nga.

³⁰ Yoo Agho ona Onong ngo kina ikwyi nu nadidu kina okyuo nu nadidu, kina ikwyi ngo nadidu kina erekyuo ngo nadidu!

³¹ Ona ipai cee nọ ughoghe umani Onong sa uju kọ shi, Yoo agha ayayo ngo kina erekwe ngo ni.’ Ba ona mani ucee adii ri ba.”

³² Ajiya nga ba yira si, “Ingo teri aipang, aghomee umee iMusa. Ingo teri aipang nọ umani ingo si Onong shi uyeng ba ace agho ba sa anga.

³³ Yoo nga kina ikwyi ngo nadidu kina ukpili ngo nadidu kina erekyuo ngo nadidu, kọ ba yoo agha a yayo ngo kina erekwe ngo ni ucee nọ umani ingo ya ta ugha olokpa kunu uwa ifuu.”

³⁴ IYesu ya nu na a yira upii na uye ni, aba ju nga si, Ingo shi ngo atoo kina eregom Onong ba.” Kọ kpaa ka akyua

ra ni, ba aghomani aso ghulu nga ima ba.

Ughulu kaya iKristi

(*IMat 22.41-46; ILuk 20.41-44*)

³⁵ IYesu so meɛ kide ɔna Onong ni, aba ghulu si, “Ikembɔ sa ni, aghomeɛ umɛɛ iMusa si, iKristi ni Anɔ iDauda nga?”

³⁶ IDauda ki kirkwyi nga pii kide aghing Onong si, “Ate tɛri Agho ɔna mi si,

“Cica ka avo ila mi Sa ime sa asho ngo

Ka ifra ngo.

³⁷ IDauda ki kirkwyi nga yoro nga si ‘Ate ɔna,’ Na nyi wu ni aki ba yoro nga si anɔ nga?”

Ikir bajiya na ashi ko ukaa koɔ ikwyifu.

IYesu Ta Aghomeɛ iMusa ka Ayaye

(*IMat 23.1-36; ILuk 11.37-54; 20.45-47*)

³⁸ Ashi kide umɛɛ ni, iYesu ba ju si, “Inu ju na birbo na aghomeɛ umɛɛ iMusa agho wang soru uma okokong na aso goru. Awang si a bili bo ko ka ju ize

³⁹ ka aba ma bo uka uɛ okokong ko oko takwyue aYahudawa konɔ uka usra agya.

⁴⁰ Aka yira ayiri mani aghimi bo ko kpurubu ɔna bu na aka ba upii no Onong ogbogbang ka anu bo. Aki ju bo ashuwa nagigang.”

Uma aghomani aghimi ko kpoo

(*ILuk 21.1-4*)

⁴¹ IYesu cɛɛ kide ɔna Onong ko uka uta uma na aso kyoo

umani ikir bajiya su ma uma bo. Aghono upeni na pam ma na pam.

⁴² Ni aghina amir mani aghimi nga ko kpoo ba ki ba ta anini apai ya anga umani ata fuma yo ukobo ba.

⁴³ IYesu ba yoro atina nga ki ju bo si, “Imɛ so tɛri no aipang, aghina amir mani aghimi nga ko kpoo ri ma ki cɛɛ agho bo nadidu kide uka uta uma.

⁴⁴ Nadidu bo ma kide no upeni bo; inga ni, kide na amir nga ni ama nadidu imu-mani ashi ni yo ko cɛ nga.

13

IYesu pii kaya pulu ɔna Onong

(*IMat 24.1-2; ILuk 21.5-6*)

¹ Ashi ko kunu ka ɔna Onong ni, agha yeng kide atina nga taa nga si, “Aghomeɛ! Kala, igho apang li kini igho ivra li ododoma!”

² IYesu yira nga si “Ingo nu ivra ighighe li? Ba utii ko uyeng umani aki ya kaya uce. Aki pulu kwiligba wu!

Amaa asing

(*IMat 24.3-14; ILuk 21.7-19*)

³ IYesu shi ci kaya ugbana ishi uzaitun mani do kyo ɔna Onong, iBitrus, na iYakubu, na iYohana, na Andarawus ada ghulu nga ko yuyi di taa si.

⁴ “Taa ayo, awii mani ima li ki ba ko? “Ikembɔ wu ki shi amaa iyi do nu na yo kpɛɛ ni ima li ki ba?”

⁵ IYesu taa bọ, “Inu kala na ki kya nu ma yaya na ace agho dolu nu ma.

⁶ Ajiya na pam ki ba no uca mi, na taa. ‘Ime si Inga,’ ado dolu ajiya na pam.

⁷ Inkini nu ko irishu ikoro kini ila ikoro ni, inu ma duma ma. Iyiya ni uma li ki ba, ni usang ashi ko ta ko ba ma.

⁸ Ajiya ki ju irisho kina ajiya, eregom kina eregom. Aki peni uze e elebo ka ika na pam, idafodoshi. Ado sang koro olo wuji.

⁹ Inu ci nu ye. Aki kyaa na nu ka sice agho eleshuwa ka aca no ko oko takwyue aYahudawa. Aki kyaa ni nu kushi agho kakong na agom kaya no uca mi, inu kite agho ko elebo na agom ka inu ma ila ididuma.

¹⁰ Ni sa inu zono teri si ama ila ididuma ka ajiya nadidu.

¹¹ Akyua umani A kpene nu ki ba ni nu ka eleshuwa ni, inu ma duma ni imumani inu do taa ma. Taa imumani ama no ka akyua la, ka inu bo do pii ma, aghing Onong nga.

¹² Anayuru do gbala anayuru ka aya ta ko ukpo, ate kina ano nga. Anano ki ju irisho na ate bo ka aya ta ko ukpo.

¹³ Nadidu ajiya ki toro nu kaya uca mi, ni agho umani bra tra di fuma amara ni aki ufoo bo.

Olo ububi

(IMat 24.15-28; ILuk 21.20-24)

¹⁴ “Insi inu nu irighe ni ika sa ukpo ko oka umani oshiwu do ba, (ta ni agho pila kpele),

ni agho shi ka aYahudiya atii bo ka akyua bo aya apang.

¹⁵ Agho umani aso ka ayaya ona ama shuu ma ko na ghina kide na awang ice ima ma.

¹⁶ Agho umani aso kaya ibiya ama vura ni nga wang ya kpa igbang.

¹⁷ Olo ka ayiri mani ashi na afo kina agho ko ano ji kide na awii la!

¹⁸ Inu pii no Onong ka ima li ma ba na elekpelle ma.

¹⁹ Ka adidu akyua ni ado ghina olo ububi mani ako ju wu ma ko kpaa ka akyua umani Onong kyeli ashi dima ta ka diji akyua. Aki ba ju bu igho ma ta ka amaa asing.

²⁰ Kpaa si Ate ona kyua nga igbang na awii la ma ni, ba aghomani ada ko lang ma. Ni kaya aghomani ahwiya, owo sa na akyua igbang la wi ko ki ufoo bo.

²¹ Ka akyua la ni in kini ace agho taa si, “Nu, iKristi we, ko ni awa!” Inu ba ma aipang ba.

²² Ka iYesu ateri kina agho pii ko oto Onong ateri do ba da ama ju amaa na uma osa wo ica ka dolu nu kina agho umani ahwiya insi oki yini.

²³ Ni inu nu do ci na zizal; Ime yo titaa nu kwike kide akyua.”

Oki vuwa Ano Ajiya

(IMat 24.29-31; ILuk 21.25-28)

²⁴ Ni kide la awii la ni, bam ni olo mani aki kong ni, “Onong uta do ba ni iting.

Opri do ma wu uyeri ma, ²⁵ Eyere do ka kpala yo ka ayaya,

Ado zuru uma okokong
umani osok ka yaya.'

²⁶ Ka didu akyua ni ajiya do
nu Ano Ajiya ado ki ba kide
amo, kina erkyuo na ujo.

²⁷ Ni aki tuma atuma Onong
da ama culu agho umani
Ahwiya ka ushii onari mani
uwuu ka sang ko, ko kpaa
ka amara ashi kiya ta amara
ayaya."

Umee kaya ushi uweng

(*IMat 24.32-35; ILuk 21.29-*

33)

²⁸ Inu mee ighang upii nu
oshu uwe Insi aga nga de
ko shuu ni, adogo wo ayaa
asasa, inu ye si elokpele ko ya
sang ba wudu.

²⁹ Ushi wu du onga mani
inu nu ima le do ba, inu ye
ako ba yayo, ado shi ka anyu
bo.

³⁰ Ime do taa nu aipang,
ajiya akyua li ki wolu bo ma
sa ima li ba.

³¹ Ayaya na erobo ki wolu
wu ni upii mi ki wolu wu ma."

Ba agho ye awii uvuwa
iYesu ma

(*IMat 24.36-44; ILuk 17.26-*

30; *ILuk 17.34-36*)

³² Ni awii la ni, ko akyua
la ni, ba agho ye, ko atuma
Onong mani aso ka ayaya, ko
Ano Onong ma sai Ate kayu
Nga.

³³ Inu kala! Inu ci nu ye!
Inu ye nu akyua mani aki ba
ma.

³⁴ Uso lile ajiya umani
asang ukyeng di teri agira nga
na kala nga ona, kwinga so no

utina nga, adi taa agho sha
anyu bo sa aci na ye.

³⁵ Inu ci nu ye, ka inu ye nu
akyua mani ate ona ki vuwa
ma, ta no ughe, tanaa biy-
ateng ating ko, ta no uki ta
erewyue akoro wu, ta ni ikyu-
ating yo ni.

³⁶ Peni aba ba agho ye ni,
ama peni nu ni inu do moo
ma.

³⁷ Ima ni ime do taa nu ni,
mi do ta kwinga wu, wu ni
inu ci nu uye!"

14

Aghakakong aYahudawa
pii kina ace bo umani aki pii
iYesu

(*IMat 26.1-5; ILuk 22.1-2;*
IYah 11.45-53)

¹ Ushu awii apai na aju
Agya Ubulu na agya imila
mani shi yo no uyisti ma,
ni ifrist ighighe na aghomee
umee iMusa wang utra kpena
iYesu ko yuyi, ka apii nga wu.

² "Bam na akyua agya ma,"
Abu do taa, "Ka ajiya ma
kpena okoro ma."

Ashii iYesu na anyi uvong
ka aBetani

(*IMat 26.6-13; IYah 12.1-8*)

³ IYesu so ka aBetani ko ona
iSaminu aghono ubili. Ado la
imila ni, ace ayiri ya ba na
ni iwoo anga la anyi uvong
ododoma ungo ayaa unardi*,
ada tsiga ano iwoo, di shi anyi
kaya erokwe iYesu.

⁴ Ace aghomani ashi ko okaa
ada koo anang ko. Ada do taa
ace bo, "Ikembu sa ni adu biya
anyi uvong wu kini?"

* **14:3** Unardi Udi ni ayaa yo mani aka keri anye ovong ko.

5 Ada kọ dọ gbala anyi uvong ọdọdoma kọ kaya udinari aji atai, adi ma agho lamiri!" Ada kọng anang nga di ọer ayiri nagigang.

6 IYesu taa, "Inu ya nga ya. Ikembọ sa inu do dama nga? Ima ididuma yọ na aju mi.

7 Ko aligba awii ni inu sọ na agho lamiri, nu dọ bra nọ ju bọ ima ididuma ma, ime shimi kini nu ko aligba wii ma.

8 Aju imumani aki bra ju. A shii mi na anyi uvong ka ẹrenoma sọ mani akyua ukpo mi ya ba.

9 Imẹ dọ taa nu aipang, nadidu oka mani aki ẹri ila ididuma ka asing, adọ ka taa ima ni ayiri li ju, nọ mani aka shuni ni nga."

IYahuda Iskariyoti yira si inga dọ gbala iYesu ko

(IMat 26.14-16; ILuk 22.3-6)

10 IYahuda Iskariyoti, agha aye kidẹ agho ushọ na pai la, akyaa kukushi ifirist ighighe inga dọ gbala iYesu ku shi bọ.

11 Aya kọng nidọ ni ada kọ ọdọdoma, ada ta nga anyu si abọ dọ ma nga ufe. Inga la kọ wang utra ubgala bọ nga.

IYesu la imila Agya Ubulu kina atina nga

(IMat 26.17-25; ILuk 22.7-14; 22.21-23; IYah 13.21-30)

12 Awii iyeng agya ubulu mani ishi yọ nu uyisti ma, awii mani aka wa itimi inga Agya Ubulu, atina iYesu ba ghulu nga si, "Abi kọ nọ wang si iya ker ngọ imila Agya Ubulu kọ?"

13 Ada tuma atina nga agha pai, ataa bọ, "Inu ghina kidẹ ifong. Kadu nọ ọki takwyue na ace agho ako iwoo la amusum, nu kiyii nga.

14 Nadidu ọna mani aghina, nu taa agho ọna, "Aghomẹẹ ghulu, ki ọbọọ mani ime dọ la Agya Ubulu na atina nga?"

15 Anga ki yeni nu ọbọọ ughoghe kọ ọbọọ ayaya, akọ keli yọ. Kadu wu nu dọ keli ayọ imila wu."

16 Atina sang dẹ ghina bọ kidẹ ifong aya peni kwike kini mani ataa bọ ni, ada kyeli Agya Ubulu.

17 Uka ya ba ughẹ ni, ada ba kina agha ushọ na pai la.

18 Ashi kọ la imila ni, iYesu da taa, Imẹ dọ taa nu aipang, ayayi kidẹ nu ado gbala mi, aghomani ayọ do la ni nga."

19 Ada kọng ikwyi ibibi, ka yayi adọ taa nga, "Ta imeẹ?"

20 Ada taa bọ, "Agha aye kidẹ ushọ na pai li, aghomani ayọ sọ la kidẹ isọ iye.

21 Anọ Ajiya kpoo kono umani awoọ kaya nga ni. Olo kukushi aghomani adọ gbala Anọ Ajiya! Ada kọ do jee bọ nga ma."

Ọla imila amaa

(IMat 26.26-30; ILuk 22.14-23; 1AKor 11.23-25)

22 Ada shi kọ la imila, iYesu kpaa ubiredi, di sa Onong izaa, ada wura wu, di ma bọ ada taa, nu yila, diji ẹrenoma mi wu."

23 Ada kpaa isọ, aya kpee sa Onong izaa ni, ama bọ. Nadidu bọ da sa kidẹ.

24 Ada taa bọ, “Diji ayi mi bọ. Anḡo dọmọ mani anawu kaya ajiya na pam.

25 Imẹ do taa nu aipang, ime ki va sa mi amusumu ikọlọ na ashi ma, sa awii umani mi ki sa asasa ka ẹrẹgọm Ọnọng.”

26 Aya kpẹ ọta atẹ ni, avasa sang ki kyabọ ka yọ ugbanana ishi uzaitun shi wu.

IBitrus ki nẹrẹ uye iYesu

(IMat 26.31-35; ILuk 22.31-34; IYah 13.36-38)

27 IYesu tẹri bọ si, “Naidu nu ki ti nọ kọ yami yaa, “Ka woo kidẹ awọọ ọnọng si, ‘Iki pili aghọ cẹẹ kọ,

Na atẹm ki furu bu.’

28 Ipeni iya sang ka lor ni, Iki lite nu ki kyami aGalili.”

29 IBitrus vasa tẹri nga si, “Ko na ti bọ naidu bọ, ime ki ya ngọ ba.”

30 IYesu vasa tẹri nga, “Aipang, ime so tẹri ngọ, kaidi ating ri, akọr ta kọ ta iriywi iri pai ni ngọ, ki linang uyemi iri tai.”

31 Kindọ ni IBitrus vasa lite nọ vọlọ upii na kyo si, “Ko ni ikpo mi, iki lami inang uyeng ba.” Naidu bu vasa tẹri kindọ.

IYesu pii nu Ọnọng ka aGetsemani

(IMat 26.36-46; ILuk 22.39-46)

32 Ada ya fuma upye uka, ni uca si aGetsemani. IYesu do ta, atina nga “Nu cica koke ni ime ya pii nọ Ọnọng.”

33 Ada kpa iBitrus ni iYakubu, ni iYahaya, akyọ kọng ọlọ kọnọ bira ikwyi nga wu nagigang.

34 Ada ta bọ si, “Ikwyi mi dogo ko ọlọ nagigang, lele mi ukpomi ni. Nu tra ka ji, nu ka sha ka ji.”

35 Aya kya ite naji ni, avasa kpa ki ẹrẹbọng, ki pii nọ Ọnọng ki tẹri si, in peni uyira ushọr mi ni, kpa mi udi ọlọ wu.

36 “Ate, † kọligba ima ki bra ba, ukọ shi ngọ. Kindọ ni, kpa mi asọng ọlọ ri wu. Ni ba uyo mi ba sa imumani ingọ wang.”

37 Avura dima pini bu ado moo, ada ta IBitrus, “IBitrus, ngọ dogo moo? Ngọ do bra ngọ sha elesha ngọ akyua ayayi ma?

38 Inu ci sha elesha nu sa va pii nọ Ọnọng mani nu ma ghina kidẹ umra ma. Ni agh-ing wang, ni ẹrẹnọma tọrọ wu.”

39 Ada va vura, di pii nọ Ọnọng, asa va vọlọ upii aiwu.

40 Ada va vura, dima pini bu adoko moo, ọmọọ ku fuwa bu ica. Ada yebu ima mani aki ta nga ma.

41 Ava vura ngọ itai, ata bu, unu do shi kọ moo nu wuru? Ọmaa nedo! akyua ya ba, nu aki ma Anọ Ajiya ka vọ ma aghọ vulu.

42 Inu sisang na yo ma ke, aghọ gbala mi we ata ba!”

A kpẹnẹ IYesu

(IMat 26.47-56; ILuk 22.47-53; IYah 18.3-12)

43 IYesu so ko pii ni, iYahuda, agha aye ki de aya ọshọ na pai la, kunu. Kini inga ni ikir ma juwa kọnọ ukuma gbugbang na ashi. Agha afirst akakọng na

aghomēē iwoo iMusa na agho ite bo tuma bu.

44 Agho gbala nga ko nyeni amaa si, “Aghomani mi ki keni nga, adu agho nga; nudo kpeni nga nu kya ne nga na ace agho ko nga ni erēkyuo.”

45 Nu ba anga iYahuda uko shi iYesu, di ta nga, “Aghomēē!” ava keni nga.

46 Ada kpeni iYesu, ki wulu ni nga.

47 Ayi kide aghomani ating, da woo ikoma igbigbang nga, ada kpa ayi kide agira ifirst ighighe, acuwa nga otong.

48 IYesu da wulu bu, “Ukunu no okoma okokong na ashi kunu ma kpeni mi lilai agho yi?”

49 Kwaligba wii ni iso ni nu, isha mēē kide ona Onong nu, nu da bra nu kpeni mi ma. Aju diji ko upii Onong kaya erēkwē nga hwura.

50 Ni kwinga ya nga ki tii.

51 Ace anọ anaghēmē, ako nga ice ma ba si ima fuwa alili, ada kiya iYesu. Aju ta aki kpene nga,

52 inga da ya bu ima fuwa, ada tii ba ighima.

IYesu ki ite aghakakong

(IMat 26.57-68; ILuk 22.54-55; 22.63-71; IYah 18.13-14; 18.19-24)

53 Ada pka iYesu di kya ni nga ukushi afirst akakong, na agho ite na aghomēē umēē iMusa a culu ka ukushi nga.

54 IBitrus da ki yii nga ka tatoo, ada ya ghila ide ona ifirst ighighe la, aya ki ka na agho sha irisha ado kong oco ci ugha.

55 Afirst akakong na aghogunu nadidu da wang avulu mani aki yeni kaya iYesu, mani apeni na pighi nga ada peni bu ma.

56 Ajiya na pam yeni di ta ateri kaya nga, ni anyu bu da ba bo uka yeng ma.

57 Ace agho kutumu da va sang di ma taa ateri ka ya nga, dita si,

58 Iyi kong ateri si anga ki pulu diji ona Onong mani ajiya avura na avo, kide awēē atai mi ki vura uce mani aki vura bu na avo ma.

59 Nedu nadidu anyu bo yeni da ba wo ko yi ma.

60 Kadu ko ni ifirst ighighe da sang di tara ka buga ting bu di wulu iYesu dita ni, “Ingo shi ngo na ice ma mani Ingo ki teri ma? Uma mani ado ta ka ya ngo ni?”

61 Ni iYesu la na kikari a ghari nga ma,

ifirst ighighe da va wulu nga, “Ushi wu du Ingo so iKristi Anọ Onong agho shina anyu adaduma?”

62 IYesu ta, “Imē.” Nudo nu Anọ Ajiya cica avo ila aghomani ace na erēkyuo ado va suu kide elemo ayaya.”

63 Ifirst ighighe da giya igbang nga, ata agba upii iyi do va wang?

64 “Nu kong ado pii agbagbara mani ata! Inu nu na nyi?”

Nedo bu da wa nga ashuwa mani ama ukpo.

65 Ace agho bu ba tanga akpe, ada yuru nga ica ya, ada ca nga asa va ta nga si, “Nu teri yi imumani iki ba

kite!" Agho sha irisha da kpa nga di ca nga.

IBitrus anere uye iYesu

(*IMat 26.69-75; ILuk 22.56-62; IYah 18.15-18; IYah 18.25-27*)

⁶⁶ IBitrus shi ka ta ayaye ona odona, ace agira ayiri angō ifirist ighighe ada ba,

⁶⁷ Aya no iBitrus do whee ugha, asa nga ica, dita,

"ingō doshi na agho agha aNazaret li iYesu!"

⁶⁸ Ava nere dita, ime da do yemi imumani ingō do pii ma, ada kunu ba nga anyu utra, akor data erewyue.

⁶⁹ Ana agira ayiri la ya va nu nga ada va ta aghomani ating kadu ajiya so ayi kide bu."

⁷⁰ Ada va nere.

Ada teri bu ma aghomani ki ting ni nga data iBitrus, "Ingō aipang ingō so ayayi kide bu ni ingō so agho aGalili"

⁷¹ Ada vasa ma erekwe nga anyu, na vasa suu ado ta bu "Ime dado yemi ajiya li mani nu pii ma,"

⁷² Kide anakyua ni akor da ta erewyue onga ipai. IBitrus ya shuni no upii mani iYesu teri si, "Anakro da ko ta erekwe onga ipai ingō do nere ngō yimi nga ma iri tai." Ada kpaa kya nga nu uci.

15

Iyesu ki ite iBilatus

(*IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; ILuk 23.1-5; IYah 18.28-38*)

¹ Kini ikwyi kwyetin, afirist akakong, kina akwite, kina aghomee umee iMusa kina agha eregom nadidu ataa

anyu si. Alor iYesu, ava kpa nga kiya ma iBilatus.

² "Ingō shi agom aYahudawa?" iBilatus wulu nga.

"Mani uteri ni," iYesu yira nga.

³ Afirist akakong teri nga uma ikir.

⁴ iBilatus va kimi uwulu nga si, "Ushi ngō nu ice iri yara ba? Nu idir nu ma mani ajiya ri su cira ngō nu bo?"

⁵ Ni ko ta aikyuari ni iYesu ra teri ice ma ba, ni iBilatus va wo ica.

Awa iYesu ashuwa ukpo

(*IMat 27.15-26; ILuk 2.13-25; IYah 18.39*)

⁶ Akuari ni aku gheli nu ka sheri bu agha asara ayeng ka agolu usra agya aghu mani ajiya wang.

⁷ Ace ajiya ayuru nga si iBarabas ashi ka asara, kina ace aghula igigra na pigghi ukyo ka golo igigra bo.

⁸ Ikir majiya nga va ba ukushi iBilatus sa aju bu kini mani ako gheli ko.

⁹ iBilatus ghulu si, "Uwang si ime sheri nu agom aYahudawa?"

¹⁰ A kpele si uyo ikwyi kini irisho wu ni agha afirist akakong ma nga iYesu.

¹¹ Ni afirist akakong ava ser ajiya si iBilatus sheribo iBarabas.

¹² iBilatus va wulu bu si, "Ikembō ni ime ki ju, kina aghu mani inu yuru nga si agom aYahudawa?"

¹³ Avasa gyo anyu si "Gra nga ko ukumu ushi!"

¹⁴ iBilatus wulu bu si, "Kike? Ikembō na aju?"

Ni ava yemi ẹrẹwuyẹ nagi-gang, “A gara nga ku ukumu ushi!”

¹⁵ Uwang ju imumani ajiya wang, iBilatus sheri bu iBarabas. Asa na aca iYesu na awiwuru, ava ma bu na a gara nga.

Aghula ukpo a sira iYesu

(IMat 27.27-31; IYah 19.2-

3)

¹⁶ Aghina akpo kpaa nga ki kya bo ọna bo ide ugunu ava yoro nadidu ikir aghina akpo.

¹⁷ Avasa fuga nga nu ugee ugyauto ọnga amusum ulilere ubula, avasa ju nga ifa ẹrẹkwe inga akara ki somo nga.

¹⁸ Avasa tee aghu yuru nga si, “Pemi nga, agom aYahudawa!”

¹⁹ Asa tanga ashi kaya ẹrẹkwe na tanga na akpe. Na ata aghong, ki kpoo sa asu bili nga ọnga ujeri amiya.

²⁰ Aya kperi usra nga ni, ava wo nga igbang amusum ulilere ubula wu, ava sumu nga unga nga, ava wo nga ki kyabo asing ko kaya gara nga kaya ukumu ushi.

A Gara iYesu

(IMat 27.32-44; ILuk 23.26-43; IYah 19.17-27)

²¹ Ace agho wolu ayuru nga si, iSiman ajiya iSayirin, ate Alekzanda kina iRufas, aso ki vuwa ka anifong. Avasa sa nga na kpa ukumu ushi.

²² Avasa kya ni iYesu uce uka mani ayoro si aGolgota, (uko shi “uka igbahu ẹrẹkwe”).

²³ Avasa ma nga amusum ikolo ashi mani azogo kina okang, ava toro sa.

²⁴ Na vasa gara nga kaya ukumu ushi. Ava ko ugbang uko nga, ava feni itii ka nu ta ume bu ni ko inga ki peni.

²⁵ Kina agolo a laroshọ anga ikweting nga na a gara nga kaya ukumu ushi.

²⁶ Avasa woo avulu nga si, AGOM AYAHUDAWA.

²⁷ Avasa gara nga kina ace agha pai aghu pili ajiya kina inga, agha ayeng ka vo ila na agha ayeng kavọ ipuruma.

²⁸ Udiwu shi utighi upii mani ateri si “Apila nga kide aghila avulu”

²⁹ Aghu sa wolu sha teri nga upii bra ikwyi agbagbara, asa zuru akwyi bu na teri si, “Ni! Ingo ki pulu ọna Onong ko va vura wu kide awii atai,

³⁰ Shulu kaya ukumu ushi ko ufoo ẹrẹkwe ngo wu!”

³¹ Kindiwu ni agha afirist akakong kina aghomee umee iMusa a cira nga kide bu. “Afoo ace agho bu,” Ava teri si, “Ni uwe ni ata ki bra nga ufoo ẹrẹkwe nga ba!

³² Tara ni aghofoo, agom Israila, ashulu kaya ukumu ushi, kiyi nu ki ma aipang.” Aghu mani agira bu kini inga ni abu ma acira nga.

Ukpo iYesu

(IMat 27.45-56; ILuk 23.44-49; IYah 19.28-30)

³³ Kina atinong, iting ba ki ma fuga ẹrẹbong ya nadidu ki fuma agolo atai atinong.

³⁴ Kina agolo atai atinong iYesu va ta a kpaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktana?” Uwu shi si “Onong mi, Onong mi, ikembo sa ni ingo nami wu?”.

35 Aghomani ating kaya yo nga a kông ni, ava tɛri si, “Ukông, aso yuru Iliya.”

36 Ace agho va titi kiya so asoso kina amusumu ikolo na shi ukpokpam, ki sumu ka ashi, ki ma iYesu si asa. “Aikuari ni uya nga kaya yu nga. Ima nu ta Iliya ki ba ka ma shulu ni nga ni.”

37 Kina uci nagigang, iYesu waga ufeni unga amaa.

38 Ugyauto anyu bo ona Onong va gaa iri ipai ko kpa ka yaya ki ta ka taa.

39 Agho la kpɔ mani ating na kyu iYesu ya nu mani akpoo ni, ava tɛri si, “Aipang na ajiya ri ni Anɔ Onong nga!”

40 Ace ayiri asu kyu ka atatoo. Kide bu ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu aghu utumu kina iYusuf, kina iSalomi,

41 Ka aGalili ayiri ri yii nga na sa ju nga utina. Ayiri nagigang mani akyeng ni nga ka Urushelima shiya ko kaa.

Onaa okong iYesu

(*IMat 27.57-61; ILuk 23.50-56; IYah 19.38-42*)

42 Awii ucuru akpara (ako shi, awii lara awii uhuru aYahudawa). Ughe ya kpaa ni,

43 iYusufu agha Arimatiya, aghu aghaghe kide ugunu, aghu mani anga ma su sha eregom Onong, alor ikwyi nga ki kya ukushi iBilatus kiya shor ukong iYesu.

44 iBilatus wo ica nu mani a kông si iYesu ko kpo. Ava yoro agho la kpɔ erɛkyuo ta iYesu ko kpo ni.

45 Aya kông ka anyu agho la kpɔ erɛkyuo si ushiwudu ni, ava ma iYusufu ukong.

46 iYusufu va ghe ugyauto ufufugu, ki shulu nu ukong, ki fuga ni ugyauto, ki ta nga kide alor anga ughe upang. Ava fuga kina ubule otighi ka anyu alor.

47 iMaryamu iMagadaliya kina iMaryamu ayuru iYusuf anu uka mani anaa nga wu.

16

IYesu sisang ka alor

(*IMat 28.1-10; ILuk 24.1-12; IYah 20.1-10*)

1 Awii uwuru aYahudawa ya wolu wo ni, iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu, kina iSalomi, agho uma uvong kaya coo erenoma iYesu wu.

2 Kina iki kywating awii aye kide awii atinsara ni, onong ta, ava kpene utra alor nga

3 ava wulu ace bo, “Inga ki yini utighi wu ka anyu alor?”

4 Na aba sang ica ka yaya ni, ava nu ni utii, mani ushi ughoghe, ako yini bo.

5 Aya ghila alor ni, ava nu ace anɔ ajiya ago uma ufufugu acii ka vo ila, ayi vasa kpa bu.

6 “Ayi ma kpano ko ba,” Ateri bo. “Inu so wang iYesu anga agha aNazaret, aghu mani a gra nga kaya ukumu usho. Ako sisang! Ashi koke ba. Nu oka mani aya nga wu.

7 Ukyu, uya tɛri atina nga kina iBitrus, Aki shi ki te nu ka kya aGalili. Uka duwu ni

inu ki nu nga kọ, kini mani ateri nu.”

⁸ Aipang ni ava kunu kina uti nọ titaa ika, ki ya alọ iYesu ya. Ara tẹri bọ ace agho ighima ba, ka a kọng ẹrẹbata.

IYesu yeni ẹrẹkwyue nga ukushi iMaryamu iMagadaliya

(IYah 20.11-18)

⁹ IYesu ya sisang ko kpo ka awii ayeng ka awii ating sara ni, ava yeni ẹrẹkwyue nga ukushi iMaryamu iMagadaliya, aghomani awo nga usheẹ utinsara wu.

¹⁰ Ava kya kiya tẹri aghu mani ashi ni iYesu na asọ ju ikwyi ibibi na sa ci.

¹¹ Aya kọng si iYesu sha akyo ayiri si anga nu nga, ara ma bọ aipang ba.

IYesu yeni ẹrẹkwyue nga ukushi atina nga apai

(ILuk 24.13-35)

¹² Kusang kindi ni, iYesu vasa yeni ẹrẹkwẹ nga ukushi atina nga apai na aghing mani ashi ayeng ba mani a kyeng kidẹ anifong.

¹³ Kindo agha pai Avughu kiya tẹri ushe; kindo ni, ara ma bọ aipang ba.

IYesu yeni ẹrẹkwyue nga ka atina nga osho na ayeng

(IMat 28.16-20; ILuk 24.36-49; IYah 20.19-23)

¹⁴ Ata ricuru ni iYesu va yeni ẹrẹkwyue nga ukushi osho na ayeng mani asọ la imila. Ava gẹr bọ ko taa aipang bọ, kina mani atoro bọ uma aipang na aghomani anu nga mani asisang.

¹⁵ Ava tẹri bọ, si “Ukya ide asing kọ ya tẹri ila ididuma ko shi ajiya nadidu.

¹⁶ Aghomani ama aipang, na aju nga iminimini ni, aki peni foo. Aghomani ata ma aipang ba ni aki wa nga ashuwa.

¹⁷ Aki nu uma uwo ica ukushi agho ma aipang, Kide nu uca mi ni oki wuli usheẹ; aki pii ni irighimi mani ayebuba;

¹⁸ aki kpeni iyoo kina ivo bọ; insi asa akang ni, aki jubo icima ba; aki tila ivo bọ kaya adumu, na ki leni.”

A kpa iYesu ki kya bu ayaya
(ILuk 24.50-53)

¹⁹ Utumu mani Ate ona iYesu pii ni bọ ni, ava kpa nga ki kyabo ayaya ko, na va cica kavọ ila Onong.

²⁰ Atina nga va kunu kiya tẹri ila ididuma kwabi, Ate ona sha she bọ kọ na sha sa imumani ateri unga uwo ica nu shi kindo.

ILA IDIDUMA KA AVO ILUKA Uyeni

Ila ididuma ka avo iLuka shi kini iYesu nga ni, aghomani asi aki ba ka aba fo agha Israila kina ajiya nadidu. ILuka wọọ si ayọọ iYesu na Aghing Onong ka “aba aghila amir ni ila ididuma,” ingo umani iki shi na utina ka ajiya na shi kini kọ iligba igho imumani a awang. Okoọ ikwyifu shiya kide awo iLuka, asop ite yeni uki ba iYesu. Asop utumu yeni umani iYesu kyaa ayaya. Aghaye ra nga wọọ ila ulite aghoyii iYesu kọ mani aku kyaa ayaya kide awo Utina Aghotina (Acts). Uka 2 kina 6 (nu ka taata) ushi ni uma umani aki peni kide awo ri, ila atẹ atuma Onong kina aghocee, umani akyaa uka ujee iYesu, iYesu anano kide ona Onong, kina ighang upii kaya agha aSamariya adaduma kina ano mani a vulu nga. Nadidu awo ni, ama erẹkyuo kọ shor Onong (upii kini Onong), Aghing Onong, utina bayiri kide uka uju utina iYesu, kina ukpaa uvulu kukushi Onong. Uma ushi kide.

Uyeni 1.1-4

Ujee kini irinano iYahaya agho uju iminimini kina iYesu 1.5-2; 52

Utina iYahaya agho uju iminimini 3.1-20

Ubaftisma kina umra iYesu 3.21-4; 13

Utina iYesu ka aGalili 4.14-9; 50 Kọ kpaa ka aGalili kiya ta ka Urushelima 9.51-19; 27

Awii ayayo kina Urushe-
lima 19.28-23; 56

Usang, uyeni kono ukyaa
ayaya iYesu 24.1-53

Uyeni.

¹ Kono mani Ajiya nagigang kọ sher si ebo ki wọọ ila imu-
mani ako ju kide mayo ni,

² awọọ kono mani aghi ite
ma ayọ umumani ibọ nu na
aju ungo mani oba.

³ Imẹ nu ni ọsọ duma, ka
imẹ kọ kra uma ri nadidu na
sisong kọ kpaa ka kyua na aju
bu kọ, ni imẹ wọọ ngo agha
aghaghe iTiyofolos,

⁴ ka inu ye imumani amẹ
no na aipang nga.

*Atuma Onong Teri umani
aki Jee IYahaya aghono
Ubaftisma*

⁵ Akyua umani agom
iHiridus ko aYahudiya ni,
ace ifirist shi kọ ayoro nga si
uZakariya, asi kide ona mani
aka ma bo agho pii kọ oto
Onong ka ona Abija; ayoro
ayiri nga si Alisabatu kide ute
Aruna.

⁶ Ka pai bo na kyai na birbo
kishite Onong, aka ju imu-
mani Onong sa uju.

⁷ Ashi bo na ano ba ka Al-
isabatu sa akuu; anyi bo kọ
kyaa atọ.

⁸ Ace awii ni uZakariya so
ju utina ifirist ka kyua mani
akyo si ajiya nga bo shina
utina kide ona Onong.

⁹ Ahwiya nga kọ wuru ituu kono mani agho ifrist yira si ibo ki ka ju utina ni, anga ki ka ghila ide ona Ate ayaya, ka ya ta ugha ovong,

¹⁰ ajiya nadidu so upii no Onong ko seshi ka kyua uta ugha ovong nga.

¹¹ Ba irishu, ace atuma Ate ayaya kunu ki ma tara ko uhwo ila ko oka ni ata ugha ko.

¹² UZakariya ya nu nga ni, erabata kpena nga ko.

¹³ Atuma Onong ba teri nga si, “Ba kong erabata ba uZakariya, Onong yira ushor ngo, ayiri ngo Alisabatu ki jee ngo ano, ingo ki ma nga uca si iYahaya.

¹⁴ Ingo ki koo uhwai kini ikwyifu nagigang, ajiya na pam ki ju ikwyifu no ujee nga,

¹⁵ ano ki tee agha aghaghe kukushi Ate Ayaya. Aki sa nga akuma ko ima usa uvra ba. Aki sa nga na aghing Onong na aku jee bo nga ba.

¹⁶ Aki vuwa na agha Israila na pam kukushi Ate Ayaya Onong bo.

¹⁷ Aki lite kide aghing uyeri kini erekuyo nga kini Iliya ni. Aki ba no uci okuyo ka aghojee kina ano bo, ka ba tee na agho na aka hwiri bo atong ba ka tee agha aipang, ka wang Ate ayaya ajiya nga, ka peni bo na so ci sha.”

¹⁸ UZakariya ba teri atuma Onong si, “Ime ki ju nanyi ki me ye kindo? Ime we ni ito anakpii agho bo mi ko la awiiapai.”

¹⁹ Atuma Onong ba yira nga si, “Ime si iJibrilu na ating ki

shite Onong. Atuma mi si iba teri ngo upii, ki ba teri ngo idi ila ididuma.

²⁰ Ingo we ni ingo ki komo, ingo ki biya ngo upii ba, sa awii mani uma ri ki ba ko, ka ingo ta ma ngo aipang ko upii ba, aki ju wu ka akyua nga.”

²¹ Ajiya so sa ukunu uZakariya, awo ica no umani ata kunu nga kaisa kide ona Onong ba.

²² Aya kunu ni, ata biya nga upeni kini bo ba. Asa kpele si anu amo aghaghe kide ona Onong wo, asa so yeni bo na ivo ka ata biya nga upii ba.

²³ Akyua uju utina ifrist ya kpe wu ni, aba suwa nga aca.

²⁴ Awii ra ya wor bo ni, ayiri nga Alisabatu kpaa afo. Asa shoro nga ki la ipiri ito, aso teri si,

²⁵ “Imumani Agho ona ju mi yidi kide na awii umani a kra mi na ahwo ko, awo mi ighong ko kide bajiya.”

Ateri Ujee IYesu

²⁶ Kide upiri itin ni, Onong tuma atuma nga iJibrilu ki ice ifong kide erabo aGalili, aka yoro si aNazaret,

²⁷ kukushi ace anayiri mani ata ye nga agheme ba, na ako cira ace ajiya na aka yoro nga si uYusufu, kide ute uDauda, uca anayiri bo si uMaryamu.

²⁸ Atuma Onong ba kyaa ukushi nga ki ya ju si “Isu bili ngo, agho na hwiya, Onong si ki ni ngo!”

²⁹ Aba duma nagigang no upii, na sa ghulu ikwyi nga si iligba igho ubili yidi ni,

30 atuma Onong ba teri nga si, “Ba kong erɛbata ba, uMaryamu ka Onong hwiya ngo.

31 Ingo we ni ngo ki kpaa afo, ko jee anɔ anagheme, ingo ki ma nga uca si iYesu.

32 Aki tee agha ghaghe, aki yoro nga si Anɔ agho cee no ughoghe. Ate aYaya Onong ki ma nga erɛgom ate nga uDauda.

33 Aki ko ute uYakubu so usang asing. Erɛgom nga ki shi wu na amara ba.”

34 UMaryamu ba teri atuma Onong si, “Na nyi ko ni udi ki ba ko, ni ime ta ye mi agheme ba?”

35 Atuma Onong yira nga si, “Aghing Onong ki ba ngo, erɛkyuo agho cee no ughoghe ki yuru ngo ya. Agha Uyeri na aki jee ni, aki yoro nga si Anɔ Onong.

36 Uwe ni, anayuru ngo Alisabatu, aghomani asi aki jee nga ba, ka kyuakyuari ni, ashina afo ipiri itin, kide iri-hua nga.

37 Ki ba imumani Onong ta ki bira nga uju ba.”

38 UMaryamu ba ju si, “Ime ni agira Onong nga, ta ni obami konɔ mani ingo teri ni.” Atuma Onong ba sang nga kukushi nga.

UMaryamu Kyaa Ila Kukushi Alisabatu

39 Awii ra ni uMaryamu sang kaisa, ki wor kyaa ice erɛbo mani ishi na ako, ka anɔ ifong erɛbo aYahudiya.

40 Aghila ide ona uZakariya ki ya bili Alisabatu.

41 Alisabatu kong ubili uMaryamu ni, anɔ ide afo nga tee. Aba ma Alisabatu nga Aghing Onong.

42 Aba gyo anyu nagigang, ki teri si, “Ingo shi na ayi afafu kide ba yiri. Anɔ ide afo ngo shi na anyu adaduma!

43 Na nyi ko ni udi uyoo ba mi ko, na ayuru Ate aYaya mi ki ba ukushi mi?

44 Ka ime kong erɛyue ubili ni, anɔ tee kide afo mi na ik-wyifu.

45 Ama anyu adaduma na aghomani ama aipang na utuma mani Ate aYaya ba nga ko ki hwura.”

Ate UMaryamu

46 UMaryamu ba ju si, “ik-wyi mi so bre Ate aYaya.

47 Aghing mi kong ikwyifu na Onong aghofoo mi,

48 ka sa mi ka ikwyi nga na ime kina umani agira ngo nga! Ko kpaa ka kyuari ni ajiya nadidu ju si ime ni ata mi anyu adaduma.

49 Ka agho shina akyuo ko jumi uma kokong. Uca nga ni agho uyer nga!

50 Ko kpaa ka ace akyua ki ma ta ace akyua, ahwoo nga si ka aghomani aka kong erɛbata nga,

51 uma okokong na ju, aghomani aka hwiri bo atong ba, ibo kina amara bo ni, afu bo ko.

52 A wuru agom wu ki erɛgom bo, asa zee aghomani aka ra sang bo akwyi bo ba,

53 ama agho idafa uma udodoma, na sa shira aghono upeni na avo ahwoo.

⁵⁴ Ashe agira nga Israila, ka ashuni na ahwoo nga,

⁵⁵ kono mani ateri anarakpii mayo, kushi Ibrahim kina ute nga ki ta ko sang asing.”

⁵⁶ UMaryamu lara nga kina Alisabatu ki la ipiri tai, na sa to vuwa nga aca.

Ujee IYahaya aghono Ubaptisma

⁵⁷ Akyua na Alisabatu ki jee wu ya ju ni, ajee ano anagheme.

⁵⁸ Agha yayo kina anayuru ya kong umani Onong kong ahwoo nga ni, ashe nga no kong uhwai wu.

⁵⁹ Awii inanari na asho aghumu na ano ni, awang ma nga uca ate nga uZakariya,

⁶⁰ ayuru ba ju si, “Kaayi, aki yoro nga si iYahaya.”

⁶¹ Aba teri nga si, ayoro shibo na ace anayuru umani ashi no uca kindo ba.

⁶² Asa ghulu ate na avo, uca na wang sa ama ano.

⁶³ Aba ju si ama nga ima uworo, aba woro si, “Uca nga bo si iYahaya.” Awo ica nadidu bo.

⁶⁴ Anyu nga ba bo yemi na ererheme nga ba sheri, na ade ko pii, na bre Onong.

⁶⁵ Ererata ba kpena agha yayo bo nadidu. Ajiya de ko ma ila imumani iba nadidu ererata na isi na ako ka aYahudiya.

⁶⁶ Aghomani a kong ni, ako kide ikwyi bo, asu teri si, “Ikembo na anano ri ke tee ko?” Ka avo Ate aYaya shi kini nga.

Ate uZakariya

⁶⁷ Aba sa ate nga uZakariya na Aghing Onong, aba nu amo aghaghe, asi,

⁶⁸ ubre kukushi Ate aYaya, Onong Israila, ka aba ki ba foo ajiya nga.

⁶⁹ Ashang ayoro agho ufoo, agho erakyuo, Kide ute agira nga, uDauda.

⁷⁰ Kono mani ateri ka anyu atina nga agho upipar aiwuu.

⁷¹ Afoo ayoro kide ivoro ayikyo okoro bayo, kina aghomani awang bo nu ayoro ba.

⁷² Kono mani ayeni anarakpii bayo ahwoo, ashuni na odomo upipar na sa ju.

⁷³ Usuu na ju ate mayo Ibrahim ko.

⁷⁴ Ka kara ayoro kide ivoro ayikyo okoro bayo. Ka ayoro ju nga utina ba ererata.

⁷⁵ Sa yoro shina uyeri ki shite nga, nadidu awii bayo.

⁷⁶ Ingo ano mi, aki yoro ngo si agho pii ko oto Onong agho ucee no ughoghe. Ingo ki lite Ate na oyoro ba, ka ingo ya ker nga utra,

⁷⁷ Ki ngo teri ajiya si agho ufoo bo we kono ucira bo avulu bo woro,

⁷⁸ ka ahwoo Onong ba ayoro, ka yaya ni uyeri abidikyua ki kunu yi woro, ki ba ka yaya kukushi bayo,

⁷⁹ Ka ta agho kyeng kide iting uyeri, kina agho kyeng ka iwuliwu ukpo, ka kyeng kina ayoro ko utra ikwyifu.”

⁸⁰ Ano fonu, ki ba ni erakyuo kide aghing. Aghila nga ide

aghumu sa awii mani ayeni
 ẹrẹkwẹ nga ki Israila.

2

Ujee IYesu
(IMat 1.18-25)

¹ Awii ra ni iKaisar Agustus
 sa si agyo anyu, si awọọ uca
 aghomani asi ki ẹrẹbọ nga.

² Udi wu si upila ite na aju
 ka kyua Ukiriniyas, agho ko
 ẹrẹbọ Asuriya,

³ kwinga na akyaa ifong bọ
 ka aya wọọ uca nga.

⁴ IYusufu ma na aya ifong
 aNazaret, kide ẹrẹbọ aGalili
 ki kyaa aBaitalami kide ẹrẹbọ
 aYahudiya, uwu shi ifong
 mani ajee agomo uDauda wọ.
 IYusufu kyaa ukadu ka anga
 ni aghote uDauda nga.

⁵ Akyaa konọ uMaryamu
 anayiri na cira nga ka aya
 wọọ uca bọ, aghomani asi na
 afo.

⁶ Ashi ka aBaitalami ni,
 akyua ujee nga ba ju.

⁷ Aba jee ẹrizeri nga, ki yuru
 nga na ugyauto uworo, ayaa
 nga kide utakpo ka ata peni
 bọ ubọọ kọka ushulu akyeng
 ba.

Aghocee kina Atuma Onong

⁸ Ki ididu ẹrẹbọ ni, ace
 aghocee ka nyẹ kọ sẹsing, na
 asọ sha atẹm bọ na atii.

⁹ Ace atuma Onong ba
 irishu va kunu kite bọ,
 ujọọ Agha aYaya ta uyeri ki
 ghẹmẹ bọ, nava kọng ẹrẹbata
 nagigang,

¹⁰ atuma Onong ba tẹri bọ si,
 “Inu ba kọng ẹrẹbata ba, uwe
 ni ime banọ ni ila ididuma,

mani ki sa ikwyifu ka ajiya
 nadidu.

¹¹ Aidi ni, ajee nọ aghofoo
 kide ifong uDauda, aghomani
 anga shi uKristi, Ate.

¹² Amaa ni inu ki nu we,
 inu ki ya nu ẹrẹpalẹ anọ na
 ayuru na ugyauto uworo, na
 yẹẹ kide utakpo.”

¹³ Ba irishu, na ikir atuma
 Onong ba ka ayaya ki ba ta ak-
 wyue kina atuma Onong ra,
 na brẹ uca Onong, na asu ju si,

¹⁴ “Ujọọ kushi Onong ka
 ayaya!

Taani ikwyifu shi kọ ka
 asing kina ajiya ni
 Onong kakong ododoma
 bọ!”

¹⁵ Atuma Onong ya sang bọ
 kọ ukushi bọ ni, asa vuwa bọ
 ayaya, aghocee ba tẹri ace bọ
 si, “Ayo bakye ka aBaitalami
 ka kyuari ka ayo ya nu ima ra
 mani iba, inga ni Onong tẹri
 yi.”

¹⁶ Asa wor kaisa, ki ya peni
 uMaryamu kina IYusufu,
 kina ẹrẹpali anọ ni yii kide
 utakpo.

¹⁷ Aghocee ya nu nga ni aba
 tẹri ajiya ila umani atuma
 Onong sa tẹri bọ ka ya anọ ri.

¹⁸ Nadidu aghomani a kọng
 imumani aghocee ra sa tẹri
 bọ, na asa wo ica.

¹⁹ UMaryamu ba ko imu-
 mani atẹri nadidu, nasosa
 ghulu ikwyi nga ka aya.

²⁰ Aghocee vuwa bọ oka
 mani atẹm bọ shiwu, na sọ
 brẹ na jọọ Onong, imumani
 a kọng ki ba nu kọng mani
 atuma Onong tẹri bọ ni.

Uma Uca IYesu

21 Awii inanari ya ju, naya sho aghumu ni nga ni, * aba ma nga uca si iYesu, uca mani atuma Onong ma na ko kpaa bo afo nga ba.

Akyaa ni IYesu ka Ona Onong

22 Akyua ya ju ni uMaryamu kina uYusufu ki ju imumani umee iMusa teri saju ka hwuru irighe ni, avasa kpaa iYesu ki kya bo Urushelima kaya ma Onong.

23 Kini mani Awoo kide umee Ate aYaya ni, “Ko iligba erizeri anaghemu umani ajee ni, aki hwuru nga irighe wo.”

24 Ki ba ju wa ifuu konon mani ateri kide umee Ate aYaya si, “Ukhimi upai, kina atattabara† ayoro apai na ki wa.”

25 Adakyua ra ni ace ajiya shiwu ko Urushelima. Aghono uca si iSaminu, agho ju aipang nga, agho ju utina Onong, aso sa awii mani aki foo Israila. Aghing Onong shi kini nga.

26 Aghing Onong ko yeni nga si, aki kpoo nga ba sa nu Ate yi uKristi umani Onong teri si aki tuma.

27 Aghing ya ser nga, na ba ghila ide ona Onong ka kyua mani aghojee iYesu ya ba ni nga kide ona Onong ka ju konon mani umee iMusa yeni saju,

28 iSaminu ba yira ano ki ko na avo, ki sa Onong izaa, si,

29 “Ka kyuari, Ate Yaya, Shira agira ngo ni ikwyifu, konon mani uteri,

30 Ki me nu ufoo ngo.

31 Uwo mani ingo ju ki shite ajiya nadidu,

32 Uyeri no so yeni aghomani ashi bo aYahudawa ba itra ngo,

Ko ba na ujo ko ajiya ngo Israila.”

33 Aghojee iYesu wo ica ni umumani ateri kaya erewe nga,

34 uSaminu sa bo anyu adaduma. Ki teri uMaryamu ayuru iYesu si, “Onong hwiya ano ri ka asa ace agho bo ukpaa, na ace agho bo nagigang ka sisang kide Israila. Aki shi amaa ukushi Onong mani ajiya nagigang ki wang bo ba.

35 Kindiwu ni imumani ishi kide ikwyi na pam ki yeni. Ima ri ki ta ngo ulo konon atuu ikwyi ngo ni ikuma okoro.”

36 Ace anahua agho nu, kide ona Onong ayoro nga si Anatu, ano iFanuwel ki ijiya Asher. Aci obuwa anyi atinsara wu,

37 aghemu nga ya kpo ni, anyi, kina uci nga ba aghemu ashi anyi Ishonanari na nari. Ata ya nga ona Onong ba, aso ju Onong utina atii kina atono, na aso shor Onong kina ukpen anyu.

38 Inga va ba Ka kyua ra, ki sa Onong nga izaa, kiva pii kaya erewe ano ko shi aghomani aso sha ka ama wo Urushelima.

Uyuwa ANazaret

39 UYusufu Konon uMaryamu ya kpee kwike konon mani

* 2:21 Sho aghumu Uwu shi ukyeri oka aghimi. † 2:24 Atattabara Aninu mani ilileri ikhimi mani aka cee ka ca.

umẹẹ Ate aYaya ɾeri ni, aba vuwa bọ ẹrẹbọ aGalili ki kyabọ ifọng bọ aNazaret.

⁴⁰ Anọ ya fọnu, ki ba ni ẹrẹkyuọ, asi na uye nagigang. Onọng ta nga anyu adaduma.

IYesu, Ananọ kide Ọna Onọng

⁴¹ Aghọjee nga ka kyaa Urushelima kọ aligba anyi ka kyua usra agya ubulu,

⁴² Aya la anyi ushonapai ni, aba kyaa usra ipara kini nga kọnọ mani akọ ghẹli wu ni.

⁴³ Aya kpẹẹ usra ipara ni, asa kpẹnẹ utra uvuwa bọ, na anọ, iYesu, aba laa nga kọ Urushelima ba si aghọjee nga ye ba.

⁴⁴ Ibọ ni, awiya kọ kyeng, akpaa si ashi ki dẹ bajiya. Asa dẹ kọ uwang nga kide anayuru kina ayikyo bọ,

⁴⁵ Aya peni bọ nga ba ni, aba vuwa bọ Urushelima, kiya wang nga.

⁴⁶ Awii itai ni aya peni nga na ci kide ọna Onọng kina aghomẹẹ, na asọ hwiri bọ, na sa ghulu bọ uma.

⁴⁷ Nadidu aghomani a kọng nga ni, asa wo ica nu ukpẹlẹ nga kọnọ uyira upii nga.

⁴⁸ Awo ica nu mani anu nga kọ kawẹ, ayuru nga va ju si, “Anọ mi kọng, ikẹmbọ wu nu ju ayọ kindọ? Imẹ kina ate ngọ duma nu mani ayọ ta nu ngọ nga ba.”

⁴⁹ Aba ɾeri bọ si, “Ikẹmbọ sa ni inu so wang mi? Inu ta ye nu si iyiya ni imẹ ki shi kide ọna ate mi ba?”

⁵⁰ Na ata kpẹlẹ bọ upii na aɾeri bọ ba.

⁵¹ Aba sisang ki yii bọ ki vuwa bọ aNazaret, na su kọng ima ɾeri aghọjee nga. Ayuru nga kyo uma kide ikwyi nga.

⁵² IYesu lite nu ukyimi nu uye, nu fonu, kina uyoo ko ukushi Onọng kina ajiya.

3

Uteri Upii Onọng IYahaya aghonọ Ubaftisma.

(IMat 3.1-12; IMar 1.1-8; IYah 1.19-28)

¹ Kide anyi uso na itọ na ẹrẹgọm ighighe iKaisar iTibariyas ni, iBuntus iBilatus so ko aYahudiya, iHiridus nga so ko ẹrẹgọm aGalili, anayuru nga iFilibus nga ko ẹrẹgọm Ituriya kina aTarakunitas, aLisaniya ko ẹrẹgọm Abiliya,

² akyua ni Hanana kini iKayafa sa afirist akakọng, Upii Onọng va ba iYahaya anọ uZakariya kide aghumu.

³ Aba ghẹmẹ nadidu ẹshẹẹ ẹrẹyema Urdun, na sọ ɾeri upii Onọng si, ajiya lẹkpaa na ju bọ iminimini, ka acira bọ uvulu bọ kọ,

⁴ kọnọ mani awọọ kide awọ aghọ pii kọ ọtọ Onọng, Ishaya si, “Ẹrẹwyuẹ uyọrọ ka aghumu si, ‘Inu ker Onọng utra, ka inu nawa itra nga.

⁵ Aki hwura kọlọgba uhuo, aki yaa kọlọgba utii nọ ug-bana ughoghẹ. Aki nawa utra umani ugomu wu, ka akeri itra ibibi ki ba iduma.

⁶ Nadidu ajiya ka ya sing ki nu ufoo Onọng!”

⁷ IYahaya ɾeri ikir bajiya na aba sa aju bu iminimini si, “Inu iyọọ na kang! Inga waa

nọ atọ si inu tẹ anang Ọnọng uki ba?

⁸ Inu ju utina mani uki yeni ọlọkpaa nọ, kọnọ umani ashe ka ma ikọlọ ni, inu ba sa ka ikwyi nu si, 'Ibrahim nga sa ate bayọ ba.' Imẹ so tẹri nu si Ọnọng ki bira ukeri Ibrahim anọ ka atii ri.

⁹ Ka kyuari ni anyu akperi she ki ẹrẹpiya ọshẹ. Kindu ni nadidu ushe mani uta ma wu ikọlọ ididuma ba ni, aki kpa wu kọ, ka fẹni kide ugha."

¹⁰ Ajiya ba ghulu nga si, "Ikembọ na ayọ ki ju?"

¹¹ Aba yira bọ si, Aghọmani ashi ni ugba upai, na kau kina aghọmani ashi nga ni kọba, aghọ shii ni imila ju kindọ."

¹² Aghọ yira agonu ba sa aju bu iminimini, "Aghọmẹẹ, ikembọ na yọ ki ju?"

¹³ Aterị bọ si, "Inu ba yira ki nu cẹ imumani asa nu uyira ba."

¹⁴ Ace aghila akpọ ghulu nga si, "Ayọ ni, ikembọ na ayọ ki ju?" Aba tẹri bọ si, "Inu ba kara ajiya ẹfẹ basi uyo bọ ba, inu ma ta aterị kaya akwyi bọ ka ataa manọ nga ẹfẹ ba. Inu sa iza ni imumani aka ja nu."

¹⁵ Umani ajiya so sha aghọ ufo ni, na didubu kpaa kide ikwyi bọ si iYahaya nga sa aghọfoo ra.

¹⁶ iYahaya ba tẹri bọ na didubu si, "Imẹ ni, ika ju nu iminimini na amusum, kindọ ni ace aghọ na aceẹ mi na ẹrẹgọrọ ki ba, ungani iki biya mi ushii anii akpọ nga ba. Anga ki ju nu iminimini na Aghing Ọnọng, kina ugha.

¹⁷ Akọ ọfọọ nga kavọ nga, aki pẹr ẹrẹwọọ ka nau, na sa cur alkama ka sa kide afo nga. Na sa foru ẹrẹwọọ na ugha mani uka kpo wu nga ba"

¹⁸ Kinọ uwaa atong nagi-gang, iYahaya ma ajiya ila ididuma.

¹⁹ iYahaya gẹr iHiridus na umani avo iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus, ki ba ju uce nu uma ububi.

²⁰ iHiridus kimi kaya uma ri, aba sa na ta iYahaya kide ubọọ itii.

Aju iYesu Ubaftisma

(IMat 3.13-17; iMar 1.9-11)

²¹ Aso ju ajiya iminimini nadidu ni, asa kọ ju iYesu. Aso pii nọ Ọnọng ni, a yaya ba fẹmẹ,

²² aghing Ọnọng na alile ikhimi ba ka ayaya ki ba shulu kaya ẹrẹkwẹ nga. Na sa kọọ ice ẹrẹwyue ka yaya si, "Ingọ sha anọ mi, angọ mani ime yoo. Imẹ ka kọọ uhwai ngọ nagigang."

Iripiya iYesu

(IMat 1.1-17)

²³ Akyua ni iYesu kyoju utina umẹẹ nga ni, ashina anyii ishi tai wu ka sing ri. Ajiya kpaa si inga ni anọ uYusufu nga,

iYusufu anọ iHeli,

²⁴ iHeli anọ iMattat, iMattat anọ iLawi,

iLawi anọ iMalki, iMalki anọ iYanna,

iYanna anọ uYusufu,

²⁵ uYusufu anọ iMattatiya, iMattatiya anọ Amos,

Amos anọ iNahum,

INahum anọ Azaliya, Aza-
liya anọ iNajaya,
²⁶ iNajaya anọ iMata, iMata
anọ iMattatiya,
 IMattatiya anọ iShimeya,
 iShimeya anọ uYusufu,
 IYusufu anọ iYahuza,
²⁷ iYahuza anọ iYowana,
 IYowana anọ iRefaya, iRe-
faya anọ iZerubabel,
 IZerubabel anọ iSheyaltiyel,
 iSheyaltiyel anọ iNiri,
²⁸ iNiri anọ iMalki, iMalki
anọ Addi,
 Addi anọ iKosama,
 iKosama anọ Elmadama,
 Elmadama anọ Er,
²⁹ Er anọ iYosi,
 IYosi anọ Eliyezar, Eliyezar
anọ iYorimi,
 IYorimi anọ iMattat,
 IMattat anọ iLawi,
³⁰ iLawi anọ iSaminu,
 ISaminu anọ iYahuza,
 iYahuza anọ uYusufu,
 IYusufu anọ iYonana, iY-
onana Eliyakim,
³¹ Eliyakim anọ iMalaya,
 iMalaya anọ iMainana,
 IMainana anọ iMattata,
 iMattata anọ iNatan,
 iNatan anọ uDauda,
³² uDauda anọ iYesse,
 IYesse anọ Obida, Obida
anọ iBowaz,
 iBowaz anọ iSalmōn,
 iSalmōn anọ iNashon.
³³ iNashon anọ Ammi-
nadab, Amminadab anọ
Aram,
 Aram anọ iHesruna, iHes-
runa anọ iFeresa,
 iFeresa anọ iYahuza,
³⁴ iYahuza anọ iYakubu,
 iYakubu anọ Ishaku,
 Ishaku anọ Ibrahim,

Ibrahim anọ iTera, iTera
anọ iNahor,
³⁵ iNahor anọ iSerug,
 iSerug anọ iReyu,
 iReyu anọ iFeleg, iFeleg
anọ Eber,
 Eber anọ iShela,
³⁶ iShela anọ iKenan,
 iKenan anọ Arfakshad, Ar-
fakshad anọ iShem,
 iShem anọ iNuhu, iNuhu
anọ iLamek,
³⁷ iLamek anọ iMetusela,
 iMetusela anọ Anuhu,
 Anuhu anọ iYared, iYared
anọ iMahalalel,
 iMahalalel anọ iKenan,
³⁸ iKenan anọ Enosh,
 Enosh anọ iShitu, iShitu
anọ Adamu,
 Adamu ni anọ Ọnọng.

4

Isheę Mra IYesu

(IMat 4.1-11; IMar 1.12-13)

¹ IYesu ya vuwa ki ẹrẹyema
Urdun kina Aghing Ọnọng,
Aghing ba kyeng ni nga ki
kyaa aghumu kọ,

² uka umani Isheę mra nga
ki la awii isinar. Awii ra ni ata
la nga ighima ba. Aya kpẹ ni
asa kọng idafọ.

³ Isheę ba tẹri nga si, “In
kini ingo ni Anọ Ọnọng nga ni,
sa atii ri ka tee ubiredi.”

⁴ IYesu ba gẹr nga si, “Awọọ
kide ila Ọnọng si, ‘Ba Imila yọ
kiyu yọ na ajiya ki lang kọ
ba.’”

⁵ Aya sang kọ kadu ni, Isheę
ba kpaa nga ki kya uce uka
ka yaya nagigang, ayeni nga
ẹrẹgọm asing ri nadidu kide
anakyua.

⁶ Isheę ba tẹri nga si, “Imẹ
ki ma ngọ uma ọdọdọma ri

nadidu kinɔ ujoɔ bɔ, kɔ uma ri ni ama mi bɔ, ika va ma aghɔmani imɛ yoo.

⁷ Nadidu uma ri ki tee unga ngɔ in kini ingɔ ki joɔ mi ni.”

⁸ IYesu tɛri nga si, “Awoɔ si, ‘Onɔng ngɔ nga ni ingɔ ki joɔ nga kina utina kayu nga.’ ”

⁹ Ishɛɛ ba kpaa nga ki kyaa Urushelima, aya kyo nga ka amaa yaya ɔna Onɔng, atɛri nga si, “In kini ingɔ na anɔ Onɔng nga ni, funu kɔ kpaa ki ɛrɛbɔ.

¹⁰ Ka awoɔ kidɛ ila Onɔng si, ‘Aki sa atuma Onɔng ka dara ngɔ ka ɛɛrɛgɔm,

¹¹ aki dara ngɔ ni ivɔ bɔ kɔ ba gyo ifra ngɔ kɔ utii ba.’ ”

¹² IYesu ba tɛri nga si, “Awoɔ si, ‘Ba mra Onɔng ngɔ ba.’ ”

¹³ Ishɛɛ ya kpɛɛ kɔ iligba umra nga ni, asa zɔnɔ ya nga ya unga nagɔlɔ.

IYesu Kpaa Utina nga ka aGalili

(IMat 4.12-17; IMar 1.14-15)

¹⁴ IYesu vuwa nga aGalili kidɛ ɛrɛkyuɔ Aghing Onɔng, ila nga kpaa ko abi ki ɛrɛbɔ.

¹⁵ Alite nɔ umɛɛ kidɛ ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa, kwinga so brɛ nga.

Atoɔ bɔ IYesu ka aNazaret

(IMat 13.53-58; IMar 6.1-6)

¹⁶ Ukadu ni iYesu ba aNazaret, ukɔ mani afɔnɔ kɔ. Aghila nga ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa ka Awii uwuru aYahudawa kɔnɔ mani aku ghɛli kɔ ni. Aba sisang ka pila iwɔɔ,

¹⁷ Aba ma nga awoɔ aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng Ishaya, aba fɛmɛ ki peni ukɔ mani awoɔ si,

¹⁸ “Aghing Ate aYaya shi kini imɛ, ka kyo mi ka imɛ ba aghina amir ni ila ididuma. Atuma mi si imɛ tɛri nɔ si aki shee aghɔmani alor bɔ, afoo ki peni ukyoo uka, aghɔmani ademi bɔ ki sisang.

¹⁹ Iki ba gyo anyu si akyua ya ju ni Ate aYaya ki foo ajiya nga.”

²⁰ Aya kpɛɛ upila ni, aba wuru awoɔ ki ma aghɔ ju itina ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa ya, na sa cica. Nadidu aghɔmani ashi kidɛ ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa sa nga ica.

²¹ Aba tɛri bɔ si, “Imumani awoɔ kidɛ ila Onɔng hwura ka ayatɔ nɔ kaidii.”

²² Nadidu aghɔmani ashiya kɔ uka ni, a kɔng uhwai na asa wo ica ni ighang upii ididuma ni ikunu ka anyu nga, asu sa ghulu si, “Ni, ba anɔ uYusufu wɛ ri ba?”

²³ IYesu tɛri bɔ si, “Imi yeni inu ki bami ni idi ighang upii, ‘Aghɔmɛɛ ikang, ma ɛrɛkwɛ ngɔ ɔkyuɔ.’ Inu ki ba tɛri mi si, ‘Ju uma umani ayɔ kɔng ni ingɔ ju ka aKafarnahum ki ifɔng nu ni.’ ”

²⁴ Aba tɛri bɔ si, “Aipang ni, imɛ so tɛri nɔ si, ba aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng mani aka yira nga ki ifɔng nga.

²⁵ Aipang ni imɛ so tɛri nɔ, akyua aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng Iliya ni, ace ayiri shi kɔ aghɔmani aghɛmɛ bɔ kɔ kpu-rubu na pam ki Israila, akyua mani aviya kpaa wu ba ki la

anyi atai ni ipiri itin, idafɔ lo nagigang nadidu ki ɛrɛbɔ.

²⁶ Nadidu kindɔ ni ata tuma bɔ aghɔ pii kɔ ɔtɔ Ɔnɔng Iliya nga kukushi agha yayi kide bɔ ba, nava tuma kukushi ace ayiri kayu nga ka aZarafat ki ɛrɛbɔ aSidon aghɔmani aghɛmɛ nga kɔ kpoo.

²⁷ Akyua aghɔ pii kɔ ɔtɔ Ɔnɔng Ilisha ni, ace aghɔnɔ ubili shi kɔ na pam ki Israila, ba agha yeng mani a hwuru nga ugunu wu ba, iNa'aman nga kayu nga, agha aSuriya."

²⁸ Ajiya mani ashi kide ya kɔɔ kindɔ ni asa kɔng anaa wu na didu bu.

²⁹ Asa sang ki woo iYesu ki kyabɔ usutumɔ ifɔng kɔ, kiya kyo nga ka ya ugbana mani aviya ifɔng bɔ kibɔ ya kuma nga ka fɛni ki ɛrɛbɔ,

³⁰ Nava ghila nga ide bɔ ki sang nga.

Aghɔnɔ Usheɛ Ususu
(IMar 1.21-28)

³¹ Asa wor ki kya aKafar-nahum, ice ifɔng ki ɛrɛbɔ aGalili, na so mɛɛ bɔ ka Awii uwuru aYahudawa.

³² Awo ica ni umɛɛ nga, ka upii shina ɛrɛkyuɔ.

³³ Kide ɔkɔ shɔr Ɔnɔng ni ace ajiya shiya na ashina usheɛ, aghing ababi. Asa sang anyu ni ɛrɛkyuɔ ki ju si'

³⁴ "Sang ngɔ kɔkɛɛ! Ikɛmbɔ ni ingɔ wang kukushi bayɔ, iYesu anga aNazaret? Ingɔ wang ba pii ayɔ kɔ? Imi ye ti ingɔ ni inga ni, ingɔ sa agha uyer Ɔnɔng ra!"

³⁵ "Kɔmɔ!" IYesu gawa ni nga. "Kunu kide ɛrɛnɔma

nga!" Usheɛ nga ba kuma nga ki fɛni ki ɛrɛbɔ na si kunu nga bu sa nga ugunu.

³⁶ Ajiya nadidu wo ica, nasu tɛri ace bɔ si, "Iligba ighɔ upii yidi? Ni ɛrɛkyuɔ kini ɛrɛɔrɔ ajiya ri sa usheɛ ususu so ukunu bu, usa kunu bɔ!"

³⁷ Ila nga kpaa ko abi ki ɛrɛbɔ.

IYesu Lɛni na ajiya na pam
(IMat 8.14-17; IMar 1.29-34)

³⁸ IYesu kunu nga kide ɔkɔ shɔr Ɔnɔng, ki kyaa ɔna iBitrus. Akɛri iBitrus shi akyuɔ ba, Ɛrɛnɔma nga furu wu nagigang, aba shɔr iYesu sa ama nga ɔkyuɔ.

³⁹ Aya tara ka yayo icuru nga, asa sa ufuru ɛrɛnɔma si isher nga, aba sisang ki ju bɔ utina.

⁴⁰ Ɔnɔng ta ya ghila wu ni, ajiya ba iYesu na aghɔmani asini ko iligba ighɔ udumu, atiya bɔ avɔ ka ya ikwyi, ki ma bɔ ɔkyuɔ.

⁴¹ Usheɛ ba kunu kide anɔma baijiya na pam, nasu taa akpa na tɛri si, "Ingɔ ni anɔ Ɔnɔng nga!" Aba gawa kini bɔ, akrabɔ upii kɔ, ka aye si anga sa aghɔfoo.

IYesu Kyaa ɔka Uteri Upii Ɔnɔng
(IMar 1.35-39)

⁴² Ikyua ya yɛɛ ni aba kunu nga, ki kyaa uce uka mani aghɔ shi ya ba. Ajiya na pam sɔ wang nga, akyaa ukushi nga. Uwang bɔ ni ibɔ dara nga, ka aba sang nga kukushi bɔ ba,

⁴³ aba tɛri bɔ si, “Iyiya yɔ ni imi ma ufɔŋ ushɛ ila ididuma inga ɛrɛŋɔm Ɔnɔŋ, ka imumani isa ni atuma mi yidii.”

⁴⁴ Asa lite nɔ utɛri upii Ɔnɔŋ kide ɔkɔ shɔr Ɔnɔŋ ɛrɛbɔ aYahudiya.

5

IYesu Yɔrɔ Atina Nga

(*IMat 4.18-22; IMar 1.16-20*)

¹ Ace awii ni iYesu tɛŋ ki kyɔr ighɔŋ aJanisarat. Ajiya so yiri kyabɔ ayayo nga kibɔ kɔŋg ila Ɔnɔŋ.

² Anu agbɔlɔ apai ka nyu ighɔŋ, aghɔ hwiri itagbo kunu bɔ kide, na asɔ hwuru isha bɔ.

³ Aba ghila ɔgbɔlɔ uyeng, unga iBitrus, a shɔr nga sa ayini ɔgbɔlɔ ki ɛrɛbɔ ka ghila nga idɛ wu. Aba cica kide ɔgbɔlɔ kɔ mɛɛ ajiya mani acur.

⁴ Aya kpɛɛ upii ni, aba tɛri iBitrus si, “Khimu uyini ɔgbɔlɔ kɔ kya ngɔ uka ukyukyu wu, inu shee isha nu, kunu waa itagbo.”

⁵ iBitrus yira ki ju nga si, “Aghɔ ɔna mi, ayɔ kɔ ju utina kɔ kpaa na atii, ayɔ ta kpɛɛ yi ighima ba, kɔŋɔ ingɔ pɛni ni isu ba shee isha.”

⁶ Aya ju kindu ni, asa hwiri itagbo na pam, ki ta kɔmani isha bɔ dɛkɔ kɛr yɔ.

⁷ Asa yɔrɔ ayikyo bɔ kɔ daa ɔgbɔlɔ ka ba sɛbɔ kɔ. Aba kɔ ba, ki sa itagbo ka agbɔlɔ ki tii wu ki wang ghila wu.

⁸ iBitrus ya nu kindu ni, aba kpaa ki isite iYesu ki ju si.

“Sang ngɔ ɔkɔ shi mi Ate, ki imɛ na aghɔ vulu nga.”

⁹ Ki inga kina aghɔmani ashi kini nga nadidu bɔ ni, awo ica ni itagbo na ahwiri,

¹⁰ kindɔ wu ni iYakubu kina iYahaya anɔ iZabadi, ayikyo utina iBitrus. IYesu ba tɛri iBitrus si, “Ba kɔɔ ɛrɛbata ba. Ite ni ajiya bɔ ni ungo ki hwiri.”

¹¹ Aya yini ɔgbɔlɔ bɔ ki fuma uviya ni, aba sheri kwikɛ ya na si kiyii nga.

IYesu Lɛni na aghɔnɔ ubili
(*IMat 8.14; IMar 1.40-45*)

¹² Ace awii ni iYesu shi ki ice ifɔŋ, na ba nu ace ajiya mani ubili kɔ la ɛrɛkyuɔ nga. Aya nu iYesu ni aba kpaa ki shite nga, ki shɔr nga si, “Ate, inkini ingɔ yira ni, ingɔ ki bira sa mi ki ba na pipar.”

¹³ IYesu ba nawa avɔ nga, ki piya nga, ki ju si, “Imɛ yira, ba na pipar.” Kide akyua ni ubili shee nga.

¹⁴ IYesu ba waa nga atɔ si aba tɛri aghɔ ba, asi, “Ɔsɔ kya ngɔ ukushi ifirist kaya nu ngɔ, kɔ ya ma ifuu ki ngɔ ba na pipar ki ibɔ ye, kɔŋɔ umani iMusa tɛri ni.”

¹⁵ Ni kindu ni ila lite nu ghimi na ajiya na pam dɛ kɔ kyeng ukushi nga ki ibɔ ya kɔɔ upii nga, ace aghɔ bɔ ni ka lɛni ni idumu ni ɔsɔ lɔ bɔ kɔ.

¹⁶ Ni iYesu ka kyaa ukɔ mani aghɔ shiya ba, ki ya pii nɔ Ɔnɔŋ.

IYesu Lɛni na aghɔmani Ako
Hwiya nga
(*IMat 9.1-8; IMar 2.1-12*)

17 Ace awii ni, iYesu so mēē na ace aFarisiyawa kina aghomēē umēē iMusa akunu ki kwiligba ifong ki ẹrẹbọ aGalili, kini ẹrẹbọ aYahudiya, kọ Urushelima kuma, na aci ya kọ kaa. Ẹrẹkyuọ Ọnọng ingo sa ọlẹni shi ni nga.

18 Ace ajiya ba na ko aghomani ako hwiya nga ka ya ishọr, asu sheri ni ẹrẹkyuọ na wang ghila kaya kyo nga ki ishite iYesu.

19 Ara bira bọ ọghila idẹ ba ka ajiya shiya na pam, aba kiya bọ aya ufiya ubọọ, kiya yemi ufiya wu ki suu ni nga kini ishọr na ayẹ kọ, asa kyo nga ka biyating bajiya ki shite iYesu.

20 IYesu ya nu uma aipang bọ ni aba ju si, “Ayikyo, a cira uvulu ngo wọ.”

21 Aghomēē umēē iMusa kina aFarisiyawa va ghulu ace bọ si, “Inga sọ pii upii Ọnọng ka agbagbara kindo ni? Inga ka bira cira uvulu inbasi Ọnọng kayu nga ba ni?”

22 IYesu ya kpẹlẹ uma ushi kide ikwyi bọ ni, asa jubọ si, “Ikembọ sa ni inu so ghulu ikwyi nu ka aya ni nu uma ri?”

23 Uligba wọ cẹ nọ yuyo, ataa si, ‘A kpaa uvulu ngo wọ,’ Ko na aju si, ‘Sisang, kọ kyang?’

24 Ka imẹ wang si inu ye si anọ Ajiya sini ẹrẹkyuọ kpaa uvulu ka asing ri.” Ava tẹri adumu nga si “Imẹ tẹri ngo si, sisang, kpaa ishọr ngo kọ kyang aca.”

25 Kide akyua ni asang ka ya ica kwinga, ki kpaa ishọr

na ayii kọ, ki kya aca, na asọ brẹ Ọnọng.

26 Nadidu bọ kpẹnẹ anyu bọ na sa wo ica! Na aba kọng ẹrẹbata, na brẹ Ọnọng, na asọ ju si, “Aidi ni ayu nu ima usa uwo ica!”

IYesu Yoro ILawi

(IMat 9.9-13; IMar 2.13-17)

27 Aya kpẹnẹ ni, iYesu kunu nga, anu ace agho yira agonu aghono uca si, iLawi, aci ko oka yira agonu, iYesu ba ju nga si, “Yii mi!”

28 ILawi ba shẹ kwikeya, asisang ki yii nga.

29 ILawi ba yoro nga ula imila kọ ona nga, ace agho yira agonu kina ajiya na acur shiya na pam na so la imila kini bọ.

30 AFarisiyawa kina aghomēē umēē iMusa dẹ kọ tẹri ipii ni asọ tẹri aghoyii nga si, “Ikembọ sa ni inu sọ la, ni inu sa kina agho yira agonu kina agho uvulu?”

31 IYesu yira bọ si, “Agho shi akyuọ wang bọ aghomēē ikang ba, sa adumu.

32 Imẹ bami kaya agho uju na biboro ba, sa agho uvulu, ka a lōkpaa.”

Ughulu kaya Ukpẹnẹ Anyu

(IMat 9.14-17; IMar 2.18-22)

33 Aba ju nga si, “Atina iYahaya aka kpẹnẹ anyu kwaligba kyua, aka ba pii nọ Ọnọng, kindiwu kina atina aFarisiyawa, uwẹ ni angọ so la na sa.”

34 IYesu ba ju bọ si, “Inu ki bira sa ayikyo aghemẹ asasa

ukpenẹ anyu, na aghẹmẹ asasa shi kini bọ?”

³⁵ Akyua ki ba ni aki kpaa aghẹmẹ asasa kọ na sa shee bọ ya, tọ, akyua ra kọ ni ibọ ki kpẹnẹ anyu kọ.

³⁶ IYesu ba ma bọ igbang upii, “Ba aghọ na aki gaa ugii ugyauto ki gbang isisa ka ya ta igbang ititang kọ ba. In kini aju kindọ ni, aki gaa igbang isisa wọ, kọ umani, uta taki ju wọ igbang ititang uduma ba.

³⁷ Ba aghọmani aki shii amusumu ikọlọ na shi asasa ki ubom ututang. In kini aju kindu ni, amusumu ikọlọ na shi asasa ki shiya ubom nga wu, kina ayọ, ubom nga kuma ki bira bọ.

³⁸ Amusumu ikọlọ na shi asasa ni, aki sa bọ kọ ubom ususa.

³⁹ Ba aghọ na aki wang usa amusumu ikọlọ na shi asasa, in kini asa atatang ni, aki ju si, ‘Atatang cẹẹ nọ ọdọdọma.’

6

Ughulu kaya Awii Uwuru AYahudawa

(IMat 12.1-8; IMar 2.23-28)

¹ Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu kina atina nga yii bọ isii ija alkama, atina nga ba kpẹnẹ ace akwyue alkama na asọ wuli na coo na sa la.

² Ace aFarisiyawa ba ju si, “Ikẹmbọ sa ni inu su ju imumani umẹẹ iMusa kila ujuwu ka Awii uwuru aYahudawa kọ?”

³ IYesu ba yira si, “Inu ta kọ pila nọ imumani uDauda

ju ka kyua umani inga kina ajiya nga kọng idafọ wọ ba?

⁴ Umani uDauda ghila idẹ ọna Ọnọng, kiya woo, ubiredi ki la, ki va ma ayikyo ukyeng nga imumani ace aghọ taki la ba si iFirist kayu nga?”

⁵ Aba tẹri bọ si, “Anọ Ajiya nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa.”

Aghoni Avọ nga Shọmọ wu (IMat 12.9-14; IMar 3.1-6)

⁶ Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu ghila idẹ ọkọ takwyue aYahudawa na asọ mẹẹ. Ace ajiya shiya ni avọ ila nga kọ shọmọ wọ.

⁷ Aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa sa ica, ka anu ta iYesu ki lẹni ni nga ka Awii uwuru aYahudawa ni, kibọ peni nga na uvulu.

⁸ Ni iYesu ye imumani ishi ki ikwyi bọ. Aba tẹri ajiya ra mani avọ nga shọmọ wọ si, “Sisang kọba titara kọ kawẹ.” Ajiya nga ba sisang ki ya titara kọ kaa.

⁹ IYesu ba ju bọ si, “Imẹ sọ ghulu nu, ikẹmbọ shi iduma na ju ka Awii uwuru aYahudawa ni, aju ima ididuma ta akakiya? Afoo ọkyuọ ta apii wọ ni?”

¹⁰ Aba kyoo bọ nadidu bọ, ki ju si, “Nawa avọng.” Asa nawa, avọ nga ba akyuọ.

¹¹ Aba kọng anang nagi-gang, aba lite nọ upii kina ace bọ imumani ibọ ki ju iYesu.

IYesu Hwiya Atina Nga Ushọ na Apai

(IMat 10.1-4; IMar 3.13-19)

¹² Awii ra ni, iYesu ya kila nga aya ugban a ka ya shọr

Onong. Anye na so pii no Onong.

¹³ Ikyua ya yer ni, aba yoro aghoyii nga, Ahwiya agho usho na apai kide bo, ace agho bo ni ayoro bo si atina nga.

¹⁴ Aboshi iSiman aghomani iYesu yoro si, iBitrus, kina anayuru nga Andrawus, kina iYakubu, kina iYahaya, kina iFilibus, kina iBartalamawas,

¹⁵ kina iMatiyu, kina iToma, kina iYakubu ano iHalfa, kina iSaminu, aghomani aka yoro si iZaloti,

¹⁶ kina iYahuza ano iYakubu, kina iYahuza Iskariyoti, aghomana agbara nga.

IYesu Mee Ajiya, ki ba Leni ni bo

(IMat 4.23-25)

¹⁷ IYesu shulu kina bo, ki titara ko uce uka ayaye na tes, kina ajiya na pam aghomani ashi aghoyii nga. Ukadu wo ni ajiya na pam ba ko abi ki erabo aYahudiya, kina Urushelima, kina erabo aTaya kina aSidon aghomani ashi ka anyu ereyema ighighe.

¹⁸ Aghomani aba ka ma kong upii nga, ka peni uleni ko ki idumu bo nadidu bo. Agho shina aghing ishee a leni ni bo.

¹⁹ Kwinga wang piya nga, kaa erakyuo so hwuru ko ukushi nga, aba leni kini bo nadidu.

Anyu Adaduma olo

(IMat 5.1-12)

²⁰ IYesu kyoo aghoyii nga ni aba teri bo si, "Inu ni agha anyu adaduma bo, inu aghila

amiri, eregom Onong ni anga nu wo!

²¹ Inu ni agha anyu adaduma bo, inu agha idafoka akyua ri, aki manoshuu! Inu ni agha anyu adaduma bo, inu agho uci ka akyua ri, inu ki sra!

²² Inu ni agha anyu adaduma bo peni ajiya toro no ni, ki woo nu ko, na aso cira no, si inu ni agho akakiya bo, kaya Ano Ajiya!

²³ Inkini udibi uma ba ni, inu ju ikwyifu! Inu so ya ni ikwyifu, uka no shina pam ka ayaya. Kindu wo ni anirakpee bo ju agho pii ko oto Onong wo."

²⁴ Ni olo no, inu aghomani ashi ni upeni ka kyuari, ka inu ko kong ododoma no!

²⁵ Olo no, inu aghomani ashi nu ushuu kakyuari, inu ki kong idafoka! Olo no, inu aghomani aso sra kakyuari, inu ki kong ubira ikwyi, nu sha ci!

²⁶ "Olo no, inu aghomani ajiya nadidu so bre no, kindo wo ni anirakpee no ta agho pii ko oto Onong ateri ko."

Inu Yoo aghomani Aso Ju Irisho kini Inu

(IMat 5.38-48; 7.12)

²⁷ "Iso teri no, inu aghomani inu hwiri mi, inu yoo asho nu, ka inu ju aghomani atoro nu ododoma.

²⁸ Inu sa aghomani aso cira no anyu adaduma, no shoro Onong kaya aghomani aso deri nu.

²⁹ In kini agho gyo ngo na avo kudii utuma ni, tee nga udaa. In kini agho yira ngo

igbang kọ ni, woo inga idẹ kọ ma nga.

³⁰ Nadidu aghomani ashọr ngọ ice ima ni, ma nga. Aghomani ayira ngọ umani, ba wang nga ba.

³¹ Inu ju ajiya imumani inu wang sa aju nu.

³² “In peni inu yoo aghomani aka yoo nu wu ni, ikembọ ni inu ki peni? Ko aghila avulu ni ayoo aghomani ayoo bọ.

³³ In peni inu ju ọdọdọma ka aghomani aju nu udọdọma ni, ikembọ ni inu ki peni? Ko aghila avulu ma ka aju kindọ.

³⁴ In peni aghomani aki bira biya nọ bọ ni uka ma bọ ita ni, na ikembọ ni inu ki peni? Ko aghila avulu mani aka mē ita ka ace bọ na asa biya na ki kya.

³⁵ Inu yoo aghomani atọrọ nọ, ki nu ju bọ ọdọdọma, inu ma bọ uta basi sa atọ biya nu ba, uju kindiwu inu ki peni uka nọ nagigang, inu ki tee anọ Ọnong agho uceẹ nọ ughoghe. Inga ni agho ju uma ọdọdọma nga ka aghomani aka sa bọ iza ba kina agha aikiya.

³⁶ Inu kọng ahwoo, kọng umani Ate nu shi agho kọng ahwoo ni.

Inu ba Ma ace nu Avulu ba (IMat 7.1-5)

³⁷ “Inu ma ju ace agho ashuwa ba, ki inu ma ni, aki ju nu ba. Inu ba bra ace agho ba, inu ma ni aki ju nu ba, inu yira ọlọkpaa, ka aki yira ọlọkpaa nu.

³⁸ Inu ma, ki inu mani aki manọ ka tii umumara na titọ,

atighi na zezọgọ kọ ninira wu, ka sira nọ kide avọ igbang. Kọnọ mani imumani inu ka mara Ajiya kọ ni, iyọ na ki mara nu wọ.”

³⁹ IYesu ba ma bọ ice ighang upii si, “Afoo ki biya ugo afoo kashi lee? In kini aju kindu ni, nadidu bọ ki kpaa bọ kide uhwo ba?

⁴⁰ Ba anọmē mani a gina aghomē nga ba. Anọmē mani akpē upila iwọ nga ni, aki ba kini aghomē nga ni.

⁴¹ “Ikembọ sa ni ingọ sọ kra ani anọ ibong mani ashi kide ica anayuru ngọ, ingọ ta ma ngọ ni ukumu ọshẹ nọ ushi kide ica ngọ ba?

⁴² Na nyi wu ni ingọ ki bira uteri anayuru ngọ si, ‘Anayuru, ta ni imẹ woo ngọ anọ ibong mani ashi kide ica ngọ,’ Ni ingọ ta nu ngọ ukumu ọshẹ nu shi kide ica ngọ ba? Ingọ ishọ ajiya! Kyọ uwo ukumu ọshẹ nu shi kide ica ngọ, nọ ta bra unu naiburu mani uki tọ woo anayuru ngọ anibong mani ashi kide ica nga.

Aka Ye ọshẹ ki Igho Ikọlọ nga

(IMat 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ “Ọshẹ ọdọdọma ka ma wọ ikọlọ ibibi ba, kindi wọ ni ọshẹ ubibi ka ma wọ ikọlọ ididuma ba.

⁴⁴ Aka ye koligba ọshẹ ki Igho ikọlọ nga. Aki kara bọ uweng ki ẹrẹnoma ukara ba, ko inabi kọ ọshẹ ukara ba.

⁴⁵ Ajiya ukikilẹ ka woo uma ọdọdọma kide uma ọdọdọma mani akyo kide ikwyi nga.

Ni agha aikiya ka woo uma ububi kide ikwyi nga. Imu-mani isi kide ikwyi ni, iyu ka kunu ka nyu nga.”

Agho Vura Apai
(IMat 7.24-27)

⁴⁶ “Ikembō sa ni inu sō yōrō mi si ‘Ate, Ate,’ ni nu tōrō nu ju imumani imē sa saju?”

⁴⁷ Ka aghōmani aka ba ukushi mi, ki ba kōng mi ni, ki ba ju imumani imē tēri sa ju ni, imē ki yeni nu mani ajiya nga shi.

⁴⁸ Inga shi kini ajiya nga ni, aya sang uvra ɔna nga ni, asa tumu ɛrēbō ikikyughu, ki ta ɛrēkpa uvra nga kaya utii. Ugya ya ba ni, uta bra bō uk-paa ɔna kō ba, ka vra uvra nga na bibōrō.

⁴⁹ Insi ni aghōmani a kōng upii mi na ta ju nga imumani imi tēri sa aju ba ni, ashi na ki kyaa kina ajiya mani a vra ɔna nga bō uta ɛrēkpa na bibōrō. Ugya ya ba ni uba pulu ɔna wō. Ukpaa ɔna so ububi!”

7

Uma Aipang Aghina Akpō
(IMat 8.5-13)

¹ IYesu ya kpēɛ utēri upii nga kite baiya ni asa ghila nga Akafarnahum.

² Ni ace agira agha aghaghe aghina akpō, aghōmani Ate ɔna nga ka kōɔ ɔdɔdɔma nga naigang, ashi nga akyuɔ ba kina asu kpoo ni.

³ Aghinakpō ya kōng ila IYesu ni, aba tuma ace agha akakōng aYahudawa kō

ukushi nga, ka ya shōr nga sa aba lēni na agira nga.

⁴ Aya fuma ukushi IYesu ni, ava shōr nga nagigang ava tēri si, ‘Ushi umani aju nga kindi,

⁵ ka ayoo Ajiya yi, anga vra ayō ɔkō takwyuɛ aYahudawa.”

⁶ IYesu ba kyaa kini bō. Aya kya ayayo kōnō ɔna ni, agha aghaghe aghina akpō ba tuma aghikyo nga kukushi nga ka ya tēri nga si, “Ate ɔna, ba ma ɛrēkwē ngō utina ba. Ita maami ni ingō ba ɔna mi ba.

⁷ Uwu sa ni ita nu mi ni ima ni ba ukushi ngō ba, tōrō pēni ka agira mi ki lēni.

⁸ Ki mē mani avō ace agho wō ni ishi wu, kina aghinakpō kide ivō mi, imē wang tēri adi agho si, ‘Kikyang’, Asō kyaa, ace aghōni imē tēri nga si, ‘Ba,’ Asu ba, imē tēri agira mi si, ‘Aju ima,’ Asō ju.”

⁹ IYesu ya kōng kindi ni, aba wo ica ni nga, aba tee ki tēri Ajiya mani so yii nga si, “Imēšō tēri nō si, imē sōnō kō nu mi uma aipang na ɛrēkyuɔ kindi ko ki Israila ba.”

¹⁰ Ajiya na atuma bō ya vuwa bō aca ni, aya peni ni agira nga tō akyuɔ.

IYesu Shang Anō Ayiri
mani Aghemē Nga kō Kpoo

¹¹ Aya kpēɛ ni IYesu ba wor ki kyaa ice Ifōng na aka yōrō si Anayin, atina nga kina ikir baiya ba kyaa kini nga.

¹² IYesu ya sang fuma anyu uka ughila ifōng ni, aba nu ni a kpaa ɔkōng ace anaghēmē na ki kyabō kō naa kō. Anō

ayeng ayiri mani agheme nga kọ kpoo. Ikir baiya ki ifong kyeng kina inga.

¹³ Ate ona ya nu nga ni, aba kong ahwoo nga. IYesu teri nga si aba ci ba.

¹⁴ Aba kyaa ki ya piya imumani ago okong kọ. Ajiya na go okong ba titara. IYesu ba ju si, “Ano, sisang!”

¹⁵ Aghokpo va sisang ke cica, Ki tee agho upii!. IYesu ba kpeneg nga ka avo ki ma ayuru nga.

¹⁶ Erebatu kpeneg bo kọ nadidu bo, aba jo Onong na teri si, “Atina Onong aghaghe ba ukushi bayo.” Aba ju si “Onong ba ukushi bayo ka ba she Ajiya nga.”

¹⁷ Upii IYesu ghila nadidu aYahudiya kina ufong shi ka ayayo bo.

*IYesu kina IYahaya
Aghono iminimini
(IMat 11.2-19)*

¹⁸ Aghoyii IYahaya ba teri nga omari nadidu, na ba woo agha pai kide bo,

¹⁹ ki tuma bo kọ kushi Ate ona ka ya ghulu nga, “Ingoo shi aghomani aki ba, ko ta ayọ sha ace agho ni?”

²⁰ Aya fuma ukushi iYesu ni, aba ju si, iYahaya agho uju iminimini tuma ayọ sa aba ghulu ngo si, “Ingoo shi aghomani aki ba, ko ta ayọ sha ace agho ni?”

²¹ Ka kyua ra ni, iYesu ma ajiya ni asa adumu okyuo, ki ba kiya aghono ushe uduma ajiya wo. Ki ba sa afoo na kyoo.

²² Aba yira aghomani iYahaya tuma si, “Inu vuwa no kọ ya teri iYahaya imumani inu kong ki ba nu. Afoo so kyoo uka, agunu so kyeng, aghono ubili ba na pipar, agbatong hwiri atong, asang aghomani a kpuru bo, asu ma ila ididuma kukushi aghila amir.

²³ Anyu adaduma kukushi aghomani ata vulu bo ni umumani isu ju ba.”

²⁴ Agho tuma iYahaya ya sang bo ni, IYesu ba teri bo upii iYahaya, asi, “Ikembo ni inu kyaa unu ka ghumu? Inu kyaa ki inu ya nu obong mani uwuu so ca?”

²⁵ Iba kindi ba ni, ikembo ni inu kyaa unu? Ace aghomani asomo uma ododoma? Kayi, agho osomo ugbang ododoma ni, agho ci kide ugee agom bo.

²⁶ Ni, ikembo ni inu kyaa ukyoo? Atina Onong? Iso teri no, aceri agho pii kọ oto Onong nagigang.

²⁷ Anga shi aghomani awo pii kaya erekwe nga si, ‘Ime ki tuma atuma mi ka ghila ite ni ngo, Aghomani aki kyer utra na sha uba ngo.’

²⁸ Iso teri no, ba Ajiya ujee ayiri na aceri IYahaya kini ughoghe. Kindi ni aghomani ashi naji kọ oka eregom Onong aceri nga.”

²⁹ Ajiya nadidu kina agho yira agonu ya kong kindi ni, aba yira si Onong ni agha aipang nga, IYahaya ba ju bo iminimini.

³⁰ Ni AFarisiyawa kina aghomee meee iMusa ba toro bo imumani Onong wang

bọ si aju, ka ata yira bọ ni IYahaya ju bọ iminimini ba.

³¹ Ikembọ ni ki mara Ajiya akuakuari wọ? Ashi na nyi?

³² Kini anọ bọ ni aci ka anyu oko la ize, asu yoro ace bọ, nasu teri si, 'Iyi peni igbee, inu ta ya no ba, ayoo taa ate ukpo, inu ta ci nu ba.'

³³ Uwẹ ni, IYahaya agho uju iminimini ba ni, aka ra la ubiredi ba, akarasa amusumu ikolo na ashe ba, ni inu se teri si, 'Ashi kina ushee.'

³⁴ Anọ Ajiya we naya ba, asu la na sa, inu so teri si, 'Agho bra ula, agho usa ikolo na ashi, aghikyo agho yira agonu kina agho uvulu'.

³⁵ Kindi ni uye ukyuu, yeni si utra Onong na Aipang nga kukushi anọ nga."

IYesu ko ona iSaminu aBafarisiye

³⁶ Ace aBafarisiye yoro nga ula imila. Aba ghila ona aBafarisiye, ki ya cica koka imila.

³⁷ Ace ayiri ki ifong, aghila vulu, a kong ni iYesu so la imila ko ona aBafarisiye ni, ava ba ni ace anibom na anyi uvong.

³⁸ Aba titara ko tumu ko oka ifra nga, nasu ci. Ayiri nga ba ghele nga ifra ko. Aba cra nga ko ni ufilikwe nga, ki keni nga, ni asa ba shii anyi uvong nga ki coo nga ki ifra.

³⁹ aBafarisiye na ayoro ula imila ya nu kindo ni, aba kpaa kide ikwyi nga si, Ata wasi Ajiya ri ni agho pii ko oto Onong nga ni, ata ko ye aghomani asu cira nga, kina igho ayiri. Si asa aghila avulu."

⁴⁰ IYesu ba yira si, "ISaminu, iwang yeni ngo upii." Aghomee, ime so hwiri ngo."

⁴¹ IYesu ju si, "Ace Ajiya apai na ayii bọ uta no ufe. Agha aye ni, ayii nga adinari araji ato, ada aghoni ishitọ.

⁴² Aya bira bọ obiya ba ni, aba shee bọ ya ka apai bọ. Kide bọ ka apai bọ ni, inga ki cee no uyoo nga?"

⁴³ ISaminu ba yira nga si, "Ku nu mi ni, aghomani aya nga ughe." Aba ju si, "Ingo teri na biboro."

⁴⁴ Aya tee kukushi ayiri ni, aba ghulu iSaminu si, "Unu ayiri ri? Ighila ona ngo, ingo taa ma mi nga amusumu uh-wuru ifra ba, inga shiri mi na ayiri nga ki ifra ki cira mi na ufilikwe nga.

⁴⁵ Ingo ta keni mi nga ba, anga ni, ko ghila mi ni ata ya nga keni mi ifra ba.

⁴⁶ Ingo ta coo mi nga anyi ka erekwe ba, inga coo mi anyi uvong ki ifra.

⁴⁷ Kindi ni, ime so teri ngo, avulu nga nagigang ra ni a kpaa nga ko, ka ayeni uyoo nagigang. Aghomani a kpaa nga ko nazii ni, uyoo naziwu ni ayeni."

⁴⁸ Aba teri nga si, "a kpaa ngo avulu ngo wu."

⁴⁹ Agho la kini nga ba teri ace bọ, "Inga shi nga na aso kpaa avulu?"

⁵⁰ IYesu ba teri ayiri si, "Uma aipang ngo foo ngo. Kyaikyang ni ikwyifu."

Ace Ayiri Wolu kini IYesu

¹ Aya Kpɛɛ ni iYesu va ghila idɛ ufɔŋ kina anɔrifɔŋ nasu tɛri upii ɪla ididuma ɛrɛŋɔm ɔnɔŋ. Aghɔ ushɔ na apai ni ashi kini nga,

² ace ayiri mani awuli bɔ ushɛɛ usulusu kina idumu. Kidɛ bɔ ni, uMaryamu (aghɔmani ace aghɔ bɔ yɔrɔ nga si iMagadaliya), aghɔmani awoo nga ushɛɛ utinsara wɔ,

³ IYuwana ayiri iKuzɔ, aghɔtina aghaghe ɔna iHiridus, kina iSuzanatu, kina ace aghɔ bɔ nagigang mani ashe bɔ ni ugo uma bɔ.

Ighang Upii Aghɔ Pila

(IMat 13.1-9; IMar 4.1-9)

⁴ Umani ajiya nagigang adugo curu, aba ka ufɔnufɔŋ ukushi IYesu, avasa ma bɔ ighang upii shi.

⁵ “Ace aghɔ wuu kya ɔka up-ɪla ighɔ. Ashi kidɛ uta ni, ice ighɔ va kpaa kɔ utra, ava tina yɔ, anurunu ayaya va tara yɔ kɔ’

⁶ Ice va kpaa ka atii. Iya ta ikumu ni iva hwiya yɔ, ba ɔlɔlɔr.

⁷ Ice va kpaa kidɛ akara, iva mighi kukuyeng, akara va mɛni yɔ.

⁸ Ice va kpaa ki ɛrɛbɔ ididuma, ava fɔŋ, ki sa ikir ajilaji.” Aya tɛri kindi ni, ava sang ɛrɛwyue ki tɛri si, “Aghɔmani ashina atɔŋ kɔŋ ni, a kɔŋ.”

Ima ri Ighang Upii aghɔ Pila Yeni

(IMat 13.10-17; IMar 4.10-12)

⁹ Aghɔyii nga va ghulu nga ikɛmbɔ ni ighang upii yeni.

¹⁰ Ava tɛri si, “Inu ni, ama nu si inu ye ɛghɛrɛghɛmɛ ɔka ɛrɛŋɔm ɔnɔŋ. Uwɛ ni aghɔshɛ ni sai ni ighang upii, unu ni anu, na aki kpɛlɛ bɔ ba. ɔkɔŋ ni, na ki kɔŋ na ki kpɛlɛ bɔ ba.

IYesu Yeni Ighang Upii Aghɔ Pila

(IMat 13.18-23; IMar 4.13-20)

¹¹ “Ni, ighang upii yɔ shi, ighɔ yɔ shi upii ɔnɔŋ.

¹² Ighɔ mani ikpaa kɔ utra iyɔ shi aghɔmani a kɔŋ upii ɔnɔŋ, ni Isheɛ ba ki ma kpaa upii wu ka ikwyi bɔ, ka ba ma aipang na peni ufoo bɔ ba.

¹³ Unga ayɔ utii ni iyɔ shi aghɔmani atɔrɔ kɔŋ upii ɔnɔŋ ni, aka yira ni ikwyifu. Abɔ ni, ashi bɔ ni akang ba. Aka ma aipang anirawi naji ni, akyua umra ni, na ka kpaa.

¹⁴ Ighɔ mani ikpaa ka akara ni iyɔ shi aghɔmani a kɔŋ upii, ana gɔlɔ ni, igɛr asing, kina uyoo ufe, na uyoo ɔkɔŋ ɔdɔdɔma asing la ɛrɛkyuɔ bɔ uwɔ sa ni ara ma bɔ ikɔlɔ ba.

¹⁵ Ighɔ mani apila ka ɛrɛbɔ ididuma ni iyɔ shi aghɔmani a kɔŋ upii, na yira kini ikwyi iye ididuma, amɔr ki ma ikɔlɔ.

Ighang Upii Agbilimɔ

(IMar 4.21-25)

¹⁶ “Ba aghɔmani aki ta agbolimɔ ka fɔgha ya ni ublikyo, kɔ na akyo yɔ ka tata icuru. Kayi, sai na tiya kɔ ka mani

aka tighau, ka agho ghila nu uyeri.

¹⁷ Ba imumani afuwa ya mani aki fomō bō ba. Ba imumani ateri kide tii mani aki kōng bō ba.

¹⁸ Kindo ni inu sa atōng kō kōng, ka aghomani ashi ni yō na aka va kimi ngau. Aghomani ashi ni yō ba ni, ko ani mara asu sa ikwyi ni yō ni, aka va yira wō.”

Ayuru IYesu kina ‘Anayuru nga

(IMat 12.46-50; IMar 3.31-35)

¹⁹ Ayuru nga kina anayuru nga aba ukushi nga, na ara bira bō ufuma ukushi nga ba ka Ajiya fo aghe.

²⁰ Ace agho va teri nga si, “Ayuru ngo kina anayuru ngo ting ka sing, awang nu ngo.”

²¹ Na va teri bō si, “Agho kōng upii Onōng, kiva ju, na abo shi ayuru mi, kina anayuru mi.”

IYesu Dara Ugya Ighōng

(IMat 8.23-27; IMar 4.35-41)

²² Ace awii ni aghila ide ogbolo kina atina nga. Ava teri bō si, “Ima bulu Uda ugee ighōng.” Ava sisang ki wolu.

²³ Ashi kide ukyeng ni omōo va kpaa iYesu wō. Ba irishu ni uwuru va sang ka ighōng, ogbolo va deri kōghilawu ide na amusum, aghila bō ubura ikwyi.

²⁴ Avasa ya shang nga, ki teri nga si, “Agho ona, Agho ona, ayō ki kpuru yi.” Ashira, ki ger uwuru kina iyagha

amusum. Ava nyenyeri, uka va komo na kikir.

²⁵ Ava teri bō si, “Kyu uma aipang nu wu?” A kōng erēbata ava woo ica, asu teri ace bō, “I nga shi kō kawē ni, uwuru na amusum na so ma bō upii, nasu yii ima teri nga?”

IYesu Leni na Agho Shi nō

Usheē ka Agarasinawa

(IMat 8.28-34; IMar 5.1-20)

²⁶ Aya fuma erēbō Agarasinawa ingo mani ishi na avo igbang kina ifōng aGalili.

²⁷ Nō ufuma iYesu ni, ace aghomani ashi ni usheē kunu kide ifōng ki sa nga ashō. Aka somo uma ba, ashi nu ona ba, aci kide na alor.

²⁸ Aya nu iYesu ni ava gyo a kpa, ava kpaa kite nga ki sang erewyue ki teri si, “Ikembō lō ngo kini ime, iYesu Anō Onōng agho cee nō ughoghē? Imē sō shōr ngo, ba ju mi ubibi ba.”

²⁹ Ateri kindi ki iYesu kō teri usheē usulusu sa aya ajiya nga yaa. Agolo nagigang usheē nga ka gyo nga, na aka dara nga, Alor nga na asara nu uca, na aka kara uloru wō, usheē nga ka kela nga na kyaa aghumu.

³⁰ Ni iYesu va ghulu nga, “Ikembō shi uca ngo?” Ava teri si, “Na pam,” kō usheē kō ghila nga na pam ide erenoma nga.

³¹ Avasa shōr nga ka ma sa bō ka kpaa kide uhwo okōng olo ba.

³² Ni oka ni ace idir alade aso cee ka ta noo upang,

avasa shor nga si aya bo ka ghila ide bo. Avasa ya bo ya.

³³ Ni usheɛ nga va sher Ajiya nga, ki ghila bo ide alade. Idir vasa vula kaya ugbana ki kpaa kide ughong, ava kpurubu kide na amusum.

³⁴ Aghocee alade nga nu ima ri eba ni, ava ti bo, ava ya teri ima ri ebani ki ide ifong kina anorofong.

³⁵ Ajiya vasa kunu, ki ma nu ima ri ba. Ava ba oko shi iYesu, avasa nu aghomani usheɛ nga ya nga, aci kite iYesu, kina uma ugo, ashini ijiya nga. Avasa kong erɛbata.

³⁶ Aghomani aju ima kaya ica bo ni, ava teri bo mani asa ni agho shi no usheɛ nga peni okyuɔ.

³⁷ Ajiya nadidu ki erɛbo aGarasinawa vasa shor iYesu na sheri bo ya, ki erɛbata nagigang kpenɛ bo wu. Avasa ghila ogbolɔ ki vuwa nga.

³⁸ Aghomani usheɛ nga ya nga ni, ava shor nga ka kyeng ni nga. Ava shira nga si,

³⁹ “Vuwa ngo aca, ya teri igho uma okokong mani Onong ju ngo.” Ava ghimi ifong nadidu kiya teri uma okokong mani iYesu ju nga.

Ashang Anayiri mani Akpoo kina Ayiri mani a Piya Igbang IYesu

(IMat 9.18-26; IMar 5.21-43)

⁴⁰ Ni, iYesu ya vuwa ni, agho bo ma sa nga ashɔ nadidu bo na so sha nga.

⁴¹ Na ace Ajiya we na yoro nga si iYayirus, ace aghotina

aghaghe oko takwyue aYahudawa, aba ki ma kpaa kite iYesu, ki shor nga ka kyaa ona nga.

⁴² Ashi na anɔ anayiri ayeng, ashikina anyi osho na pai, ashika anyu ukpo. Akyeng ni, Ajiya nagigang sha dara nga,

⁴³ Na ace ayiri mani ako la anyi osho na pai na aso nira ayi, ako pii imumani ashini yo ko kang, ba aghomani abra ma nga okyuɔ ba.

⁴⁴ Aba utumu nga, ki piya ifila igbang nga. Ko kadu unira ayi nga va tara wo.

⁴⁵ Ni iYesu va ghulu si, “inga piya mi?” Ni kwinga ya la inang wo ni, iBitrus va teri si, “Agho ona, Ajiya bo nagigang yii ngo, aso meni ngo.”

⁴⁶ Ni iYesu va teri si, “Ace agho piya mi, ki ime kong ni erɛkyuɔ kunu kide erenoma mi.”

⁴⁷ Ayiri nu ni ba oko shor ba ni, avasa yini ki ba kina utagha eka, ava kpaa kite nga, ki yeni kite majiya ima usa mani anga piya nga, ni ma anga leni ki iripe.

⁴⁸ Avasa teri nga si, “Anɔ mi, uma aipang ngo wu uleni ni ngo. Kyeng ni ikwyifu.”

⁴⁹ Ashi kide upii ni, ace agho vasa ba ko ona iJarus agho atina aghaghe oko takwyue aYahudawa, ki teri si, “Anong ko kpoo. Ma so ma aghomeɛ utina obo ona ngo ba.”

⁵⁰ Ni iYesu ya kong kindi ni, avasa yira ki teri si agho utina aghaghe oka ta akwyi aYahu-

dawa, “Uma kōng ẹrẹbata ba. Kpaa ki ikwyi, aki ba akyuo.”

⁵¹ Aya fuma idẹ ọna ni ara ya nga na ace agho ghila ni nga ba, sai IBitrus, kina iYahaya, kina iYakubu, kina ate anọ na a yuru,

⁵² Ajiya nadidu so ci kono ukpo anọ. Ni iYesu va tẹri si, “Inu ma ciba. Ara kpo ba, aso moru wu.”

⁵³ Avasa sra nga ungo jer amra, ka abo ye sa akokpo.

⁵⁴ Ava kpene avo nga, ki yoro nga si, “Anayiri, sisang.”

⁵⁵ Aghing nga va vuwa, ki iripe ukadu ni ava sisang. Ava tẹri si ama nga imila.

⁵⁶ Aghojee nga va woo ica. Ava tẹri bo si ama tẹri ace agho ima ri iba ba.

9

IYesu tuma osho na pai ra (IMat 10.5-15; IMar 6.7-13)

¹ Avasa curu osho na pai ra ki ma bo ẹrẹkyuo kina uloru abugu kaya ushee, aso va wuli idumu,

² Ava tuma bo si aya tẹri upii ẹrẹgom Onong, aso sa agho shi bo akyuo ba ka leni.

³ Avasa tẹri bo si, “Ama kpaa icima ka go ko kyeng bo ba, ko ashi, ko ipa, ko imila, ko ufe. Ama kpaa uma ugo pai ba.

⁴ Nadidu ọna mani uya shulu wo ni, uci kukadu sa agolo usang no ya ju.

⁵ Nadidu aghomani ara yira no ba ni, insi oki ya ọna ni, o si zuru aco ifra no ko yeni amaa uwo ivo no ka ya akwyi bo,”

⁶ Ava sisang ki ghila anorofong aso tẹri ila

ididuma, na sa leni na dumu kwabi.

Ukpo IYahaya Aghono UBaptisma

(IMat 14.1-12; IMar 6.14-29)

⁷ Ni, agom iHiridus agho go ogye ẹrẹgom a kōng imumani aso ju nadidu, ava bra ikwyi nga nagigang, ka ace agho so tẹri si iYahaya agho uju iminini nga na ashang ko ukpo.

⁸ Ace agho bo ni ava tẹri si iLiya nga kunu. Ace agho bo ni ava tẹri si ayayeng kide Atina Onong adaa akyua nga sisang.

⁹ Ni iHiridus va tẹri si, “IYahaya ni Imẹ kyua nga ẹrẹkwe wo. Inga shi ko kaa ni ihwiri uma kaya ẹrẹkwe nga?” Ava wang unu nga.

IYesu ma Ajiya Aji Usho Itong Imila

(IMat 14.13-21; IMar 6.30-44; IYah 6.1-14)

¹⁰ Atina iYesu ya vuwa ni, ava tẹri iYesu ima ra abo ju. Ava kpaa bo ka yayu bo ki kyabo ice ifong si aBetsaida.

¹¹ Ni, aya nu kindi ni ikir bajiya nga va yii nga. Ava sa bo asho no uba, ki tẹri bo upii ẹrẹgom Onong, ki wuli idumu aghomani ashi bo akyuo ba.

¹² Onong uta ya kpa wo ni, osho na pai va ba ayayo, ki tẹri nga si, “Shira ajiya, ka aghila idẹ ifong ayayo, ashulu ka wang oka nyẹ kina imila, ka oka mani iyi shiwu ni oshiwu ayayo na ca ba.”

¹³ Ni ava tẹri bo si, “Inu ma bo imila.” Ava tẹri nga si, “Ima ra iyi shi kini yo ni ira

wolu yọ ubiredi ọtong kina itagbo ipai ba, si iyi kyaa ki ya ghe ajiya ri imila nadidu bọ.”

¹⁴ Agheme foma aji usho atong. Ava teri atuma nga, “Uteri bọ si acica kaga gimi kaga gimi, kogba ugimi agho ishitilitong.”

¹⁵ Kindi wu na avasa ju, avasa bọ na cica nadidu bọ.

¹⁶ Aya kpaa ubiredi ọtong kina itagbo ipai, ava sang ica ka yaya, ki sa Onong iza, ava wraa, ki meri atuma nga, na sha meri ajiya.

¹⁷ Nadidu bọ la ki shuu, na sa yeri akumu umani ashe wu okoro osho no pai.

IBitrus Yeni umani IYesu na Anọ Onong nga

(*IMat 6.18-26; IMar 5.21-43*)

¹⁸ Ace awii na aso shor Onong kaya yu nga, atina nga va ba oko shi nga. Ava ghulu bọ, si, “Inga na ajiya teri si ime shi?”

¹⁹ Ava yira si, “IYahaya aghila iminimini, ace agho bọ ni, Iliya, ace agho bọ ni, ayayeng kide agho pii ko oto Onong adaa akyua nga sisang.”

²⁰ Ava teri bọ si, “Ni inu ni, inga ni oka teri si ime shi?” Ni iBitrus va yira si, “IKristi anga Onong.”

IYesu teri Igho Ukpọ mani aki Ju Kunu Sang nga

(*IMat 16.20-28; IMar 8.30-9.1*)

²¹ Ava ger bọ sa ama teri ace agho upii ba.

²² Ateri si, “Iyiya yọ Anọ ajiya kong olo atataki, agho

go eredom kina agha akakong afirist kina aghomee umee iMusa atorọ bọ nga, ki ta ko umani aki pii nga wọ, awii itai na va sisang.”

²³ Ava teri bọ nadidu bọ, “Nadidu aghomani awang yii mi ni, sa a toro erewe nga, na akpaa ukumu osho kwagba awii, ka yii mi.

²⁴ Nadidu aghomani awang okyuo nga ni, aki taa wọ. Nadidu aghomani a taa okyuo nga ka ya erewe mi ni, aso wang wọ ka peni ba maa.

²⁵ Ikembọ shi ododoma ajiya apeni asing na taa okyuo nga, ko ka anyu okyuo nga?

²⁶ Nadidu aghomani a kong ighong uyen mi kina upii mi, Anọ ajiya ma ki kong ighong uyen nga insi aya ba kina ujoo nga, kina nga Ate, kina nga aghing uyer atuma nga.

²⁷ Iso teri no aipang, ace agho ting ko ke na ki kpo bọ ba sa anu eredom Onong.”

Utee Ushii nga

(*IMat 17.1-8; IMar 9.2-8*)

²⁸ Awii ananari ya wolu bọ ni, iYesu kpaa iBitrus, kina iYahaya, ni iYakubu, a va kila upang kaya shor Onong.

²⁹ Ashi kide upii no Onong ni, ibate nga tee, uma ugo nga va ba ufufugu, noso kpaa ica.

³⁰ Ba irishu na agha pai so pii ni nga, iMusa kina Iliya.

³¹ Ayeni ujoo nga, na so teri uki hwura ukyaa ayaya nga, mani aki kpoo ka Urushelima konọ umani Onong kyo ni.

³² Ni iBitrus kina aghomani ashi kini nga, omoo tii ki de ica bọ, na aya sisang ni ava

nu ujoŋ nga, kina agha pai na ting ni nga.

³³ Ajiya ya sang bō ni, iBistrus va tēri iYesu, “Aghō ōna, ukpaa nō umani iyi shi kō kēē. Ima ta asōŋ atai, iye inga ngō, iye inga iMusa, iye ni inga iLiya.” Ara tō ye ima ra asō tēri ba.

³⁴ Asō tēri kindi ni amō va ba ki ma fuga bō ya. Na ava kōng ɛrēbata.

³⁵ Ava kōng ice ɛrēwyuē kide amō, ni tēri si, “Adawō nga shi Anō mi anga uhwu hwiya, ōkōng nga.”

³⁶ ɛrēwyuē ya kpēē upii ni, ava nu iYesu ka yayu nga. Ava kōmō. A wi ra ni ara tēri bō ace aghō ima ri anu ba.

IYesu Lēni na anō ushi na Aghing Usheē

(IMat 17.14-21; IMar 9.14-29)

³⁷ Ikyua ya yeri ni ava shulu ka aya upang, ikir majiya va ma takwyuē ni nga.

³⁸ Na ace aghō kide ajiya nga va yōrō, ki tēri si, “Aghōmēē, isō shōr ngō nu anō mi kina ica ahwoo, ka anga ka yayu nga.

³⁹ Awē ni, usheē ka kila nga, aka waa akpa ba uye ba. Usheē nga ka gyo nga, ɛrēnōma nga ka tagha, anyu nga ka hwuru ōfō. Akara shēri bō nga ba sa a fila.

⁴⁰ Imē shōr atina ngō ka awoo nga wō, na ara bra bō ba.”

⁴¹ Ni iYesu va yira nga si, “Inu ōfōnō akyua ri ōngō ta uma aipang, aghō torō bō ōkōng, sa agba awii ni iki ci ni

nu, ni ɛkōng ni nu? Ba na anō ngō kō kēē.”

⁴² Asō ba ni, usheē nga vasa sang nga ki gyo ki ɛrēbō na lip, ɛrēnōma nga sō tagha. Ni iYesu va gēr usheē usulusu, ki lēni na anō, ava ma ate anō nga.

⁴³ Nadidu na va wō ica ni ɛrēkyuō Ōnōng.

IYesu Tēri Ighō Ukpo nga
(IMat 17.22-23; IMar 9.30-32)

⁴⁴ Tara ni upii ri ghila ide atōng nu. Aki ma Anō Ajiya ka ajiya.”

⁴⁵ Ni ara kpēlē bō upii ri ba, ashō wō ka ma nu ba. Abō ni ahwiri ɛrēbata ughulu nga upii.

Inga cēri ni ōghōghe?
(IMat 18.1-5; IMar 9.33-37)

⁴⁶ Inang va sang ki ɛdēbō kaya inga shi aghaghē kide bō.

⁴⁷ Ni iYesu ya kpēlē ima shi ki ide ikwyi bō ni, ava kpēnē avō ace anō ji ki waga nga ayayo ni nga.

⁴⁸ Ava tēri bō si, “Nadidu aghōmani ayira ananō ri ko ōcami ni, imē na yira. Aghōmani ayira mi ni, ayira aghōmani atuma mi wodu. Aghōmani ashī na ji kide nu anga shi aghaghē.”

Aghōmani Ashi kō Yeni nu Ōtorō Ba ni, anga Shi anga nu
(IMar 9.38-40)

⁴⁹ IYahaya va yira nga si, “Aghō ōna, inu ace aghō na awili usheē nō uca ngō, iyi vasa kla nga, ka ashī ni iyi ba.”

50 Ni iYesu va tɛri bɔ si, “Uma kla nga ba. Nadidu aghɔmani ara torɔ nu ba ni, anga nu nga.”

ASamariya ace Anifɔng Atorɔ Oyira IYesu

51 Agɔlɔ oyira nga ka yaya aya ba ayayo ni, avasa ikwyi nagigang nɔ ukyaa Urushelima.

52 Ava tuma aghɔtina nga na asɔ kyeng kite nga, avasa wolu ki ghila ace aghɔ aSamariya kaya kerɩ nga ya.

53 Na ASamariyawaa va torɔ bɔ uyira nga, ka ɔsa ikwyi nga ni nadidu kaya Urushelima wɔ nɔ shi wɔ.

54 Ni atina nga iYakubu kina iYahaya aya nu kindi ni ava tɛri si, “Aghɔ ɔna, uwang si iyi tɛri ugha kɔ ushulu ka ayaya kɔ ma ghɛli bɔ kɔ?”

55 Nava tee, ki wang bɔ ɔrang.

56 Ava wolɔ, ki kyabɔ ace anifɔng.

Aghɔmana Aɛri si Abɔ ki Yii IYesu (IMat 8.19-22)

57 Asɔ kyeng kɔ utra ni, ace aghɔ va tɛri nga si, “Iki yii ngo nadidu ɔka mani ɔkikya.”

58 IYesu va tɛri nga si, “Ava aghumu kina afɔng bɔ, un-ung kina ɛrisɔgɔ bɔ, uwɛ ni Anɔ Ajiya ashi nga kina ɔkɔ sɔmɔ ɛrɛkwɛ ba.”

59 Avasa tɛri ace aghɔ si, “yii mi.” Ava tɛri si, “Aghɔ ɔna, yami kiya naa ate mi.”

60 Ni IYesu va tɛri nga si, “Ya aghɔkpuru ka nira anayuru bɔ aghɔkpuru. Ka ingɔ ni, kya kɔ ya tɛri ɛrɛgɔm ɔnɔng ba.”

61 Ace aghɔ va tɛri si, “Aghɔ ɔna, iki yii ngo, zɔnɔ yami kiya shira ajiya mi.”

62 IYesu va tɛri nga si “Aghɔmani asɔ wuu kina ihwari uwuu ni, na asɔ kyoo utumu ni, ara kpaa kina ɛrɛgɔm ɔnɔng ba.”

10

IYesu Tuma Ajiya Ishi Itin-sara na apai

1 Aya kpɛ kindi ni ɔnɔng va hwiya ace aghɔ bɔ agha ishi itinsara na apai, ki tuma bɔ aya pilapai, ka lite ukyaa ɔfɔnɔfɔng kini ika mani anga ma ki kyaa.

2 Ava tɛri bɔ si, “Ucuru ija shi nagigang, na aghɔ ju utina shina ji. Kindi ni ushɔr ɔnɔng ucuru ija ka tuma aghɔtina kidɛ ija, ka ma ju nga ucuru ija.

3 Ni, ɔsi wolu! Uwe ni imɛ tuma nu kini anɔ atɛm ka biy-ating ava aghumu.

4 Uma kpaa ipa nɔ ufe ba, kɔ ipa, kɔ akpɔ. Uma bili kɔtɔtang na ace aghɔ kɔ utra ba.

5 Nadidu ɔna mani ɔghila ni, ɔsɔ tɛri si, ‘Ikwyifu ka ajiya ɔna ri.’

6 Insi aghɔ shi ni ikwyifu shi kidɛ ɔna ri ni, ikwyifu ki peni nga. Insi ba aghɔ ba ni, ɔki vuwa ukushi nu.

7 Inu cica kɔ ɔna, nɔ la nɔ sa nadidu ighɔ ima ra ama nɔ, ka aghɔtina kpaa kina ɔka nga. Uma ka tili ika ushulu ba.

8 Nadidu ifɔng mani ɔghilani, insi ayira nɔ ni, ɔla nadidu ighɔ ima ra abanɔ.

9 Inu leni na adumu ushi kide ifong, inu sa va teri bo si, 'Ereğom Onong ya ba ayayo nu.'

10 Nadidu ifong mani inu ghila ni ara yira no ba ni, inu so ghila itra bo no teri si,

11 'Aco ifong no umani ashi ki ifra yini, izara no ya. Nadidu kindi ni uye si ereğom Onong ya so ba.'

12 Iso teri no, awii ra ni, aki cee no okong ahwoo aSodom kini ididu ifong."

Olo ko ofonofong mani ora La bo Ukpaa ba

(IMat 11.20-24)

13 "Olo ngo, aKorasinu! Olo ngo aBetsaida. Kina uma usa uwo ica mani aju kide no, obo ni aju ka aTaya kina aSidon, ada ko la ukpaa aiwu, acii kina uma ikwyi ibibi kina otong.

14 Na awii ashuwa ni, aki ceni no kong ahwoo aTaya kina aSidon ki cee no.

15 Ingo aKafarnahum, ujoo ngo ni aki ju kaya eremo? Kai, ingo na ki feni ngo kide ugha.

16 "Nadidu aghomani ah-wiri no ni, ime na ahwiri. Agho toro no ni, ime na toro. Nadidu aghomani a toro mi ni, aghomani atuma mi nga na toro."

Uvuwa ishi itinsara na apai

17 Ishi itinsara na apai vuwa ni ikwyifu, na aso teri si, "Agho Ona, ushee ma so kong yi kaya no uca ngo."

18 Ava teri bo si, "Ime nu Ishi na akpaa ko ba ka yaya kini osuma ugha ni.

19 Uwe ni, ima no erekyuo tina iyoo kina inang, no va shi ni erekyuo ka erekwe agho toro no, ni ba imumani iki peni no ba.

20 Nadidu kindi ni, uma ju ikwyifu si ushee so kong nu ba, inu ju ikwyifu si awoo uca no ka ayaya."

IYesu ju ikwyifu

(IMat 11.25-27; IMar 13.6-17)

21 Agolo ra ni ava ju ikwyifu nagigang kina Aghing Onong, ava teri si, "Isa ngo izaa Ate, Ate ayaya na erebo, ko sho omari ukushi aghina uye kina okpeli, ovasa yeni aghomani ayebo ice ima ba. Ime sa ngo izaa Ate, ka udi woshi umani ingo cee no okong ododoma.

22 Ko iligba ima ni Atemi nga ma mi. Ba aghomani aye si inga shi ano sa Ate, ko na aye Ate sa Ano, kina aghomani Ano wang yeni bo."

23 Ava tee kukushi atuma nga, ki teri bo ko yuyi si, "Anyu adaduma shi ki ica mani inu ima ri inu nu.

24 Iso teri nu, agho pii ko oto Onong kina agom nagigang wang nu ima ra inu nu, na ara nu bo ba, awang va kong imumani inu kong, na ra kong bo ba."

ABasamariye umani ayeni ahwoo

25 Ace wii ni aghomee umee iMusa va sisang ki titara na aso mra nga, ki teri si, "Aghomee, ikembu ni ki ju ki peni okyuo onga mani ushi wu na mara ba?"

26 IYesu va tɛri nga si, “Ikembɔ shi kide umɛɛ iMusa? Uka pila na nyi?”

27 Ava yira nga si, “Yoo Onong ngo kina ikwyi ngo nadidu, kina okyuɔ ngo, kina ɛɛkyuɔ ngo, kina utiling nadidu. Ni va yoo ayikyoo uci ngo kini ɛɛkwɛ ngo ni.”

28 IYesu va tɛri nga si, “Ingɔ yira na bibɔrɔ. Ka ju kindi, ɔki lang.”

29 Ajiya nga, wang hwuru ɛɛkwɛ nga ni, iva tɛri iYesu si, “Inga shi ayikyoo uci mi?”

30 Ni IYesu va yira nga si, “Ace aghɔ nga sang ka Urushelima na aki ya Ayeriko Na ayi vasa dara nga, ki wuru nga uma wɔ, ki tara ma nga uca ububi, ava wolu ki ya nga okyuɔ ukushi Onong.”

31 Ukadu wɔ ni ice ifirist va yii utra. Ava nu nga ni ava yii udaa ɛshɛɛ ki wolu ila nga.

32 Kindi ni ace aBalawe, ya fɔma ɔka ki nu nga ni, anga ma va yii udaa ushɛɛ, ki wolu ila nga.

33 Ata icuru ni utra va ba na ace aghɔ aSamariya kukushi nga. Aya nu nga ni, ahwoo va kpɛnɛ ngau,

34 ava kya ukushi nga, ava lolu nga irinyuru, na sha coo nga anyɛ kina amusum ikɔlɔ ashi. A va kpaa nga kaya iZaki nga, ki kya ni nga ɔna nga ki ya wang nga okyuɔ.

35 Ikyua ni ava kpaa adinari apai ki ma aghɔ kang, ki tɛri nga si, ‘Awang nga okyuɔ wɔ, nadidu ima ri upii ni kutumu idi ni, insi iya vuwa ni iso ma nga ya.’

36 Ni, kide aya tai ri ni,

inga ni unu ni atee anayuru aghɔmani ayi ca?”

37 Ava tɛri si, “Aghɔmani a yeni nga ahwoo.” Ni IYesu va tɛri nga si, “Ingɔ ma, kya kɔ ka ju kindɔ.”

IYesu kya Ila Kukushi IMarta kina IMaryamu

38 Aso kyeng ni, ava ghila ace anifong, ace ayiri aghɔlɔ ca iMarta ava yira nga ka ɔna nga.

39 Ashi kina anayuru aghɔlɔ ca si uMaryamu, aghɔmani acica ki shite Ate aso hwiri upii nga.

40 IMarta ni apii Utina kpaa nga ikwyi wu, ava kya ɔkɔ shi nga, ki tɛri nga si, “Ate, ɔra nong ni, anayuru mi yami ni sɔ ju utina ka yayu mi ba? Tɛri nga si ashɛ mi kɔ.”

41 Ni Ate va yira nga si, “IMarta, iMarta. Ikwyi ngo tɛɛ nɔ uma nagigang.

42 Ima iyeng yu na wang. UMaryamu hwiya ima ididuma, na ki ba yira bɔ yɔ kɔ ba.”

11

Umɛɛ IYesu kaya Upii nɔ Onong

(IMat 6.9-15; 7.7-11)

1 Ace awii ni IYesu sɔ shɔr Onong kɔ uce uka. Aya kpɛ ni, ace aghɔ kide aghɔyii nga ba tɛri nga si, “Ate, mɛɛ ayɔ upii nɔ Onong, kɔnɔ mani iYahaya mɛɛ aghɔyii nga ni.”

2 Aba tɛri bɔ si, “Insi inu sɔ pii nɔ Onong ni, inu tɛri si, ‘Ate yi ka yaya, ta ni ajɔɔ uca ngo, ɛɛgɔm ngo ba,

³ Ma ayọ imila aidi kina kwagba awii.

⁴ Kpaa ayọ uvulu kọ, kọnọ umani ayọ ka kọ shee aghọmani aju ayọ uvulu. Ba ya ayọ kiyi kpaa kide umara ba.'"

⁵ IYesu ba tẹri aghoyii nga si, "Aba ju si agha aye nu shina aghikyo, ni aba kyaa ọna nga na abiyatẹ atii kiya ju si, aghikyo, kilikulu ma mi uta Imila,

⁶ ka ace aghikyo mi shi ka utra ukeng na aba na acii kina ime, ni ime ta shimi na imumani ime ki ma nga ba.'

⁷ Ni agho shi kide ba yara si, 'Ba duma mi kọ ba. Aku ta anyu ubọọ ya, na anọ mi shiya kini ime ka ya icuru. Imẹ taki brami usang ka ime manọ ice ima ba.'

⁸ Imẹ so tẹri nu, ime ye ni aki bọọ sang nga ka ma nga imila si asa ayikyo nga ba, aki sang ka ma ajiya nga ima umani awang ka dọrọ kọ ca anyu bọọ.

⁹ Kindii ni, Imẹ so tẹri nu, shọru, aki ma ngo. Wang, ingo ki peni; hwura, aki fumu ngo anyu ubọọ.

¹⁰ Aghọmani ashọr ni aka ma nga; aghọmani awang ni aka peni; Na aghọmani a hwura ni, aki fumu nga anyu ubọọ.

¹¹ Agba Ate nga kide nọ, anọ nga ki shọr nga itagbo na sa ma nga iyọọ?

¹² Ta aki shọr nga A kpa, asu ma nga inang?

¹³ In kini inu aghọmani inu shi agha akakiya ye uma anọ nu uma udodoma, inu ye ni

na nyi wu ni Ate aYaya ki ma wu, aki ma aghọmani ashọr nga Aghing Onong."

IYesu kina UBalzabul

(IMat 12.22-30; IMar 3.20-27)

¹⁴ Ace awii ni, IYesu sọ woo agbatong nọ usheẹ kọ ka ace ajiya ni. Isheẹ nga ya kunu ni, agbatong va peni, ajiya va woo ica.

¹⁵ Ace agho bọ ba tẹri si, "Erekyuo uBalzabul agom nọ usheẹ wọ na asu wuru usheẹ wọ."

¹⁶ Ace agho bọ ghulu nga ka amra nga, ava wang mani a yeni bu ace amaa ka ayaya.

¹⁷ Anga ni aye ima ushi kide ikwyi bọ, aba tẹri bọ si, "Ereğom mani ikau oka upai, ita ki tarau wu ba. Kindi ni, insi ọna mani okau oka upai, oki kpaa wu.

¹⁸ Insi isheẹ kau oka upai, na nyi wu ni ereğom nga ki shi na akyuo kọ? Inu si akyuo uBalzabul kọ ni ime sọ wuru usheẹ kọ.

¹⁹ Insi akyuo uBalzabul wu ni ime so wuru usheẹ wu ni, aghoyii ngo ni? Akyuo inga wu ni ibo so wuru wu? Kindi ni, abọọ ki wa ashuwa.

²⁰ In kini ime woo usheẹ ni erekyuo Onong ni, ereğom Onong kọ ba ukushi nu.

²¹ Insi ajiya umani ashina erekyuo loru abuu nga nagigang ni, asu sha ọna nga, uma onanga ki ci ila bọ.

²² Insi agho cẹri nga ni erekyuo okoro ni nga, ki va ca nga ni, ajiya nga sọ yeri uma okoro nga mani asa erekyuo

ni bọọ, ka va kau uma na ayeri,

²³ Aghomani ashi anga me ba ni, ashi asho mi. Aghomani aka shemi nga ucuruwu ba ni, ufuruwu nasu ju.”

Uvuwa Usheę Usulusu
(IMat 12.43-45)

²⁴ “In kini usheę ususu kunuwu kide erenoma ajiya ni, ika kya wu oka mani amusumu shibo ya ba na so wang oka uwuru. In kini a peni nga ba ni, aki ju si, ‘Ime ki vuwa mi ona ni ime kunu wu.’

²⁵ In kini aya ba ni, aki ba peni ona ni ako yeri wu ki ky-eri wu.

²⁶ Aki vuwa nga ka ya yer uce usheę utinisara unga umani ucer nga na akakiya, na aki va ba ka ba ci ko okaa. Kindo ni uci nga ki cer akyua ni ububi.”

Uta anyu aipang

²⁷ IYesu so teri uma kindi ni, ace ayiri kide ikir bajiya ba sang erewye ki teri nga si, “Onong ta ayuru mani ajee ngo ki cee ngo anyu adaduma.”

²⁸ IYesu ba yara si, “Aghomani aka ko upii Onong ki ba yii wu acee nu peni anyu adaduma.”

Uwang amaa
(IMat 12.38-42; IMar 8.12)

²⁹ Ikir bajiya ya kheme ni, iYesu ba ju si, “Akyua akakiya wudi ri. Awang si ayeni bo amaa, aba yeni bo ace amaa ba bam ni anga iYunusa.

³⁰ Kono mani iYunusa ni amaa nga ka ajiya aNineba,

kindi wu na ano ajiya ki shiwu ka akyua ri.

³¹ Awii ashuwa ni, ayiri agom iSheba ki sang kina ajiya akyuakyuari ri ka yeni si ata ju bo na biboro ba, ka aba ka uce uka atatoo na giga ka aba ko umeę uye iSolomon. Ni aghomani acer iSolomon we ko ukadii.

³² Awii ashuwa ni, ajiya Anineba aki sisang kina ajiya akyua ri, ka yeni bo si ata ju bo na birbu ba, ka ibo sher uvulu ya ni odomo iYunusa. Aghomani acer iYunusa we kukadii.”

Uyeri Erenoma
(IMat 5.15; 6.22-23)

³³ “Ba aghomani aki ta ugha ka agbilimo na sho wo ba, ko na fuga kina ublikyo. Kayi, aso tiga kaya ima utiga, ka agho ghila nu uyeri.

³⁴ Ica yo shi agbilimo erenoma. Insi eca ngo shi ikyuo ni, nadidu erenoma ngo ki shi na uyeri. Insi Ica ngo shi kina udumu ni, erenoma ngo ki shi ni iting.

³⁵ Kindii ni, ingo so kra ta uyeri ngo ni iting yo ni.

³⁶ Insi erenoma ngo nadidu shina uyeri ni, uce uka shiwu na iting ba ni, osu ta uyeri nadidu, oso ta uyeri ki ghimi ngo konu umani agbilimo ka ta uyeri kaya erenoma ngo ni.”

IYesu ta AFarisiyawa kina Aghomeę Umeę IMusa ka Ayaye

(IMat 23.1-36; IMar 12.38-40; ILuk 20.45-47)

³⁷ IYesu ya kpɛɛ upii ni, ace aBafarisiye va yɔrɔ nga ula imila. Aba kya uka ula imila ki ya cica ka la.

³⁸ Na aBafarisiye ba wo ica nu mani IYesu kpɛɛ ula imila ba uhwuru ivɔ nga kɔnɔ mani abɔ ko ghɛli wu ni.

³⁹ Ate ba tɛri nga si, “Inu aFarisiyawa ni, inu ka hwuru utumu iwoo kina iso, ni kide no ni uder ajiya wu kina akakiya.

⁴⁰ Inu abo! Inu ye nu si aghɔmani aju utumu nga ju ide ba?

⁴¹ Inu ma aghɔmani ashi bɔ ni ima ba ima ni ushi kide, na didu uma ki ba na pipar kukushi nu.

⁴² “Olo nu, aFarisiyawa! Uwe ni, uka ma Onong ima iye kide usho, okyulo, aya kina uma ɛɛ nang. Inu ta dumanɔ na uju aipang kina uyoo Onong ba. Omari bɔ si umani inu so ju, basi ashe uce ya ba.

⁴³ Olo nu, aFarisiyawa! Uwe ni, inu ka yoo na ama nu uka uci ododoma kide oko takwyue aYahudawa, kina ubili ika ize.

⁴⁴ Olo nu! Inu shi kini alɔr bɔ angɔ mani ajiya keng ka ya na ata ye bɔ ba.”

⁴⁵ Agha aye kide aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa ba yira nga si, “Aghɔmɛɛ, Insi ingɔ tɛri kindi ni, iyi ma ni ingɔ cira yi.”

⁴⁶ Ni iYesu va yira si, “Inu aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa, olo nu! Ka inu kpɛ ajiya akpara na pam mani aki bira bɔ uko ba, inu ta taa nɔ bɔ avɔ ka inu shɛbɔ kɔ wɔ ba.

⁴⁷ Olo nu! Ka inu ka vra alɔr anga aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onong mani anirakpɛɛ nɔ pili.

⁴⁸ Ushi ra ni inu ki ba yira umani anirakpɛɛ nu ju. A pili aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onong, inu sa tumu bɔ alɔr.

⁴⁹ Kindii ni, amra Onong si, ‘Tki tuma bɔ kina aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onong kina aghɔtina Anɔ Onong, ka pili ace aghɔ bɔ, na ma ace aghɔ bɔ olo.’

⁵⁰ Uwu sa ni aki ma ajiya akyuakyuari olo nɔ umani a pili aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onong kɔ kpaa ka kyua na akeri asing kɔ,

⁵¹ Kɔ kpaa ka ayi Abila kina anga uzakariya, Aghɔmani apii ka biyatɛ agoo kina uka upipar kide ɔna Onong. Isu tɛri nu, ayii bɔ shi kaya akwyi nu.

⁵² Olo nu, aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa! Inu kpaa aca ufumu ɔna uye, inu ka kyakwyi nu ni, inu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu aghɔ wang ughila ka ghila ba.”

⁵³ IYesu ya kunu kɔ kadu ni, aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa kina aFarisiyawa ba dɛɛ kɔ mɛni nga nagigang, asɔ pura nga ka peni uma nagigang,

⁵⁴ asɔ sha ka kpɛɛ nga kide upii nga.

12

IYesu Waa Atɔng aghɔyii nga

¹ Agɔlɔ ra ni, ikir baija nagigang curu na sɔ tang ace bɔ, iYesu ba kpɛɛ upii kina aghɔyii nga, asi, “Inu ju na bribɔ kina uyisti aFarisiyawa, aghɔ ju unu ica.

² Ba imumani afugaya ni iki kunu yọ ba, ko ni imumani ashọ yọ ni aki ye bọ ba.

³ Imumani inu ẹri kọ uyuyi ni sa a kọng yọ ka ayaye. Imumani inu ẹri kide ide igunu ni, aki gyoo a kpa wu ka yaya ọbọ ajiya na pam ki kọ.

Aghomani aki Kọng Ẹrebata nga

(IMat 10.28-31)

⁴ “Inu ayikyo mi, ime so ẹri nu, inu ba kọ ẹrebata agho pii ẹrenoma ba, in kini akpee upii ni, ba imumani aki bra uju ba.

⁵ Ime ki ẹri nu aghomani inu ki kọ ẹrebata nga. Inu kọ ẹrebata aghomani insi api ni, asi ni akyuo ufeni kide ugha. Ime so ba ẹri nu, anga si aghomani inu ki kọ ẹrebata nga!

⁶ Ba aka gbara anuruderi ato na anei apai ba? Nadidu kindo ni, Onong ta yuu nga agha ayaye kọ ba.

⁷ Ingo ni, kina ufilikwe ngo nadidu ni aku pila bọ. Inu ba kọ ẹrebata ba, ka inu ẹr Anuruderi na umani a wang nagigang!”

Uyeni Uyira IYesu kite ba Ajiya

(IMat 10.32-33; 12.32)

⁸ “Ime so ẹri nu, nadidu aghomani ayeni kite ba ajiya si inga yira mi ni, Anọ Ajiya ki kọ yeni si inga yira nga kite atuma Onong.

⁹ Aghomani a yeni si inga ọtumi kite ba ajiya ni, ime kiku yeni si itoro mi nga kite atuma Onong.

¹⁰ Aghomani kpaa ẹrekwyue nga kini Onong nga ni kaya Anọ Ajiya ni, aki yira nga uvulu nga wu, nadidu aghomani akpaa ẹrekwyue nga kini Onong nga ni ka ya Aghing Onong ni, aki yira bọ ọlọkpaa nga ba.

¹¹ In kini aba ni inu kite uka ta akwyi aYahudawa, ko ite agha ẹri ashuwa, ko ite agha ite ni, inu ba meni ikwyi nu na imumani inu ki ẹri ba, ka inu woo akwyi nu kọ ba,

¹² ka Aghing Onong ki mee nu imumani inu ki ẹri ka agolo ra.”

Ighang Upii ka Aya Aghono Upeni, Abo

¹³ Ace agho kide ikir ba ajiya ẹri iYesu si, “Aghomee, ẹri anayuru mi si akau uma ungomani ate bayo kpoo ki ya ayọ na ama mi oka mi.”

¹⁴ IYesu ba ẹri nga si, “Ayu! Inga sa mi ni ime ba nu agho ashuwa ko ni ime kau nu imumani ate nu kpoo ki ya nu?”

¹⁵ Aba ẹri bọ si, “Inu sa kra, inu ju atatọ kina kọ iligba ahwula, ka ba upeni uma wọ sa upeni okyuo ba.”

¹⁶ A va ma bọ ila ki ẹri si, “Ija ace aghono upeni ju imila nagigang.

¹⁷ A va ẹri kide ikwyi nga si, ‘Ime ki ju na nyi? Oka mani iki sa uma aghumu mi wọ ki lara.’

¹⁸ A va ẹri si, ‘Imumani ime ki ju ye, ime ki pulu afọ mi wọ, ki vra ace akakong, ki sa uma aghumu mi kina uma mi kide.

19 Imẹ ki ɛrẹkwe mi si, “Imẹ shi kina uma na pam mani imẹ ki kọọ ọdọdọma wu anyi kina anyi. Tara ni iwuru, ni sha la, ni sha sa, ni ju uvra mi.”

20 Onong ba ɛrẹkwe mi si, ‘Ingo abo! Atii ri ni aki yira ọkyuọ ngo wọ. Uma umani Ingo curu ẹrẹkwe ngo ni ọki tee unga inga?’

21 Umani, agho curu upeni ẹrẹkwe nga shi wudu, ashi na upeni kukushi Onong ba.”

Inu ba bra ikwyi nu kaya ice ima ba
(IMat 6.25-34)

22 IYesu ba ɛrẹkwe mi si, “Uta kindi ni Imẹ so ɛrẹkwe mi nu, Inu ba bra ikwyi nu ni ọkyuọ nu ba, ima ni inu ki la; ko imumani inu ki sọmọ ki ẹrẹnoma nu.

23 Ka ọkyuọ cẹri imila, ẹrẹnoma ni icẹri umugo.

24 Inu kra uunu! Aka pila bọ ba na acuru bọ ba, ashi bọ na afọ ba, kindi ni Onong ka ma bọ imila. Utina nu cẹr unga uunu nagigang!

25 Inga kidẹ nọ ni ubra ikwyi nga ki bra ukhimi agolo kọ ọkyuọ nga?

26 Insi inu bra nọ uju ima jii kindo ba ni, ikembọ sa ni inu sọ bra ikwyi ka aya uma ọkọkọng ushe?

27 Unu kra umani ufuru ka fonu, aka ju bọ utina ufufugu ba, ko ọnga ususugu, kindi ni, imẹ so ɛrẹkwe mi nu, ko iSulemanu, kina ọla irinofono nga ni, asono kọ sọmọ nga uma umani ucẹr unga ayayeng bọ ba.

28 In kini Onong ka fiya ọbong aghumu kindo ni, unga umani Ushi wu kaidi ni, ikyua ni aki sa bọ kide ugha, inu bọ ni aki to ya nu ya? Inu agho ma aipang na jẹ?

29 Inu ba bra ikwyi ni imumani inu ki la ba, kini umumani inu ki sa ba.

30 Ajiya asing aghomani ashi bọ aYahudawa ba so wang igho nu uma ri, inu ma ni, Ate nu ye si inu wang bọ.

31 Inu sa ikwyi nu ka umumani ushi unga ẹrẹgom Onong, aso kimi nu udibi uma wọ.

Umẹ kaya Ucuru Upeni Kayaya
(IMat 6.19-21)

32 “Inu ishu ajaji, inu ba kọng ẹrẹbata ba, ka Ate nu hwiri uwhai uma nọ ọka kide ẹrẹgom nga.

33 Inu gbura umumani inu shini bọ, kọ inu ma aghila amir. Inu wang akwyi nọ ipa nọ ufe umani ika bayo ititang ba, upeni mani ọka kperi bọ nga ba ka yaya, ọka umani ba ayi mani aki ba, ba iriyi mani iki bra wọ ba,

34 Uka umani upeni ngo shi wu ni, ọka wọ ni ikwyi ngo shi wọ.”

Agra umani Aka ci na Zizal

35 “Inu lolu abuu nu, agbilimo nọ sọ la ugha.

36 Inu ba kini agho ci sha agho ọna bọ ka vuwa ka ọna agya ubiya wọ ni, in kini a hwura anyu ubo ni na aso fumu.

37 Ọki shi uduma kukushi agira mani agho ọna bọ kọ vuwa ka ba peni bọ na ci na

zizal. Imẹ so ɛri nu aipang, aki loru abuu nga, ka ɛri bọ si acica ọla imila, aki sa ka ama kọ aligba agra nga imila.

³⁸ Agra ra ki shi agha anyu adaduma insi aba kina abiy-atẹ ating, ko kina ikwyating, ka peni bọ na zizal.

³⁹ Inu ye si, aghọ ọna ta ye akua umani ayi ki ghila idẹ ọna nga ni, ata ki ya nga ya ka ghila ba.

⁴⁰ Inu ma so ci na zizal, ka agọlọ mani inu ta sanu ikwyi wọ ba ni, Anọ Ajiya ki ba.”

*Agra anga ushi na Aipang
kina anga taa Aipang
(IMat 24.45-51)*

⁴¹ IBitrus ghulu si, “Ate, idi ighọ ighang upii ni, ayọ bọ ta nadidu ajiya wọ?”

⁴² IYesu ba yira si, “Inga shi agira aipang anga uye ukyuu, mani aghọ ọna nga ki ma nga uko ọna nga, aka ma agira ushẹ imila bọ kide agọlọ?”

⁴³ Agira anyu adaduma nga aghọmani aghọ ọna nga ba peni nga ni asu ju utina nga.

⁴⁴ Imẹ so ɛri nu aipang, aki sa adidu agira ukra uma nga nadidu.

⁴⁵ Insi agira nga va ɛri ikwyi nga si, ‘Aghọ ọna mi ki trẹ wọ nọ uba,’ na sa dẹ kuca agira ba ghimi kina ayiri, na asa ghila ula kina usa ki vra,

⁴⁶ Aghọ ọna agira ra ki ba, awii ni ata sa nga ikwyi wọ ba, ko akyua mani ata ye nga ba. Ki vuwa ka awii mani ata sa nga ikwyi wu ba, aki ca nga nagigang. Ka ba sa ulo kina aghọ umani ashi bọ na aipang ba.

⁴⁷ Agira umani aye imuwang aghọ ọna nga ni ata ju nga uci na zizal ba na ata ba ju nga ba ni, aki ju nga uca nagigang.

⁴⁸ Aghọmani ata ye nga imuwang aghọ ọna nga ba ni, insi aju imumani ima uca ni, aki ca bọ nga nagigang ba. Nadidu aghọmani ama nga uma na pam ni, aki wang uma na pam kukushi nga, Aghọmani ama uma upam nagigang ni, aki wang uma upam nagigang kukushi nga.

*IYesu ba na ọkau Akwyi
(IMat 10.34-36)*

⁴⁹ “Ugha wu ni imẹ ba usa ka sing. Uwang mi ni, ata kọ ta wu!

⁵⁰ Ka imẹ shi kina imini-mini agna ulọ mani aki ju mi, imẹ kpaa sa aki ju mi nga!

⁵¹ Inu kpaa si imẹ ba na uci ọkyuọ wu ka sing? Kaa yi! Imẹ so ɛri nu, ukau akwyi bajiya wu ni imẹ ba wu.

⁵² Kọ kpaa ka kyuaryu ni, ọna ugha agha atong ki kau uka upai, agha apai ki la inang kina agha tai, agha tai ki la inang kina agha apai.

⁵³ Ate ki la inang kina anọ nga, anọ ki la inang kina ate nga. Ayuru kila inang kina anọ nga, anọ kila inang kina ayuru nga. Akẹri li la inang kina abiya nga, abiya ki la inang kina akẹri nga.”

*Ukpili ushi akuari
(IMat 16.1-4; IMat 8.11-13)*

⁵⁴ IYesu ba ɛri ajiya si, “Insi inu nu uyuu aviya ka iriwura ni, inu ka ju si, aviya ki kpaa, aki ba kpaa.

⁵⁵ Insi inu ba nu uyu ka use ıla nusang ni, inu ka ba ju si, aki ju ıcı. Asu ba ju.

⁵⁶ Agho ju unu ica! Inu bira unu ushi asing, inu ta bira no ukpi amra adi akyua ba kukushi nu ba?

⁵⁷ Ikembo sa ni inu ta ki ju nu imumani isi iduma ba?

⁵⁸ Insi ayikyo okoro ngo kyaa ashuwa ngo ni, ju ka inu yira ace ko tra, ingo ba to ngo ni, aki kyaa ni ngo ki ite agho teri ashuwa. Agho teri ashuwa ki kyaa ni ngo kukushi agha anirashi. Agha anirashi ki ta ngo kide ubo itii.

⁵⁹ Ime so teri nu, Ingo taki kunu ngo ko ukadu ba si ingo ja imumani asa ngo, ba imumani iki se.”

13

Olokpa ta Ukpo

¹ Akyua ra ni aghomani so ko oka ma iYesu nga ıla agho aGalili mani iBilatus asa si aya pii, ayii ma zo ya na no mani awa ifuu wo.

² IYesu ba yira bo dita bo inu du kpaa si adi aGaliliyawa ce ushe ma agho aGalili nu uvulu, no umani a ko kong olo?

³ Ime do taa nu, kayi, inkini inu la no ukpaa mani nadidu nu nudo kpuru nu kini ibo ni.

⁴ Inu kpaa si usho nuna-nari le agho mani ovra kpa ka ya bo ka uSiluwam, ko kyo nu a pyi oshe ma ajiya ngo Urushelima nu uvulu? Kayi.

⁵ Ime do ta no ushiwudu ma, inkini inu lanu ukpaa ma

ni, inu do kpuru nu kini ibo ni.

Ighang Upii Uwe mani Uka ma wo Ikolo ma

⁶ Ama do ma bo ighang upii do taa bo ni, ace aghimi sa no osho uweng mani a pra ka ide owra nga abo kala ikolo ada peni nga ma.

⁷ Ada do taa agho keri ija, ngo nu aidi anyi atai wuji ime do kyeng wang ikolo osho mi daa peni mi ma. A kpa da naa wo. Ikembo sa ado dala oka ki lilo.

⁸ Ada yila nga di taa ni atina mi, yawoya mi kyele yo ka anyi ayi, mi sa culu wu elebo,

⁹ inkini asa nga ikolo ka anyi ki ba ma ni, ado kpa ko.

IYesu leni na Ayiri Agunu ka Awii Uwuru aYahudawa

¹⁰ Ace awii ni iYesu so mee ko uce oka otakwyi aYahudawa ka Awii uwuru bo,

¹¹ ace ayiri mani aghing Isho sa nga ugunu anyi usho na ananari, aku gamu nga, aka bra nga tara na kikyama.

¹² IYesu ya nu nga ni, ava ayoro nga di taa nga, ayiri akau ngo nu ugunu ngo.

¹³ A ciya nga avo ka didu akyua asisang ki bre Onong.

¹⁴ Agha akakong oko takwyue aYahudawa kong anang, mani iYesu ma ayiri la okyuo ka wii uwuru aYahudawa, ada taa ajiya, ayo so na awii mani ala atin mani ayo kyeli utina, inu ba ka dalawii la nama manoko okyuo, ba awii uwuru li ma.

¹⁵ Ate yila nga di taa, “Agho ju unu ica! Kwinga kide

nu aka shii nga inaa nga ko izaki nga ko uka mani aka lor bọ, na kya niyo naya ma yọ amusum ka awii uwuru ma?

¹⁶ Ushiwo duma ma ayiri li aghọ ute Ibrahim mani Isheẹ lor nga anyi usho na ananari, ushi wọ umani ashii nga kọ dudii ọlọ ka awii uwuru ma?

¹⁷ Aya taa nido ni aghomani atoro bọ nga kọng igho, na didu ajiya kọng ikwyifu nọ ima ọdọdọma mani adọ ju.

*Ighang Upii kaya Ikir Ikpo
(IMat 13.31; IMar 4.30-32)*

¹⁸ IYesu taa bọ, “Ereğom Onong lileẹ ike? Ikembọ adọ malaa kọ?

¹⁹ Iso lileẹ ikir Ikpo mani ace aghọ pila kide uwra nga, a fonu di cii ọshe, anelinu ma taa asọ bọ kaya ọshe.”

*Ighang Upii kaya Uyisti
(IMat 13.33)*

²⁰ Ava tẹri bọ si “Ikembọ mi ki malaa ereğom Onong kọ?

²¹ Iso lileẹ uyisti mani ace ayiri a kpa dizo ka iribii alkama imu mara itai, sọ peni uyisti nga nadidu.”

*Utra Umumẹni
(IMat 7.13-14; 21.23)*

²² A kpene utra kyaa nga efelefonng na anelefonng, adọ mee Ajiya, na ta kyaa nga Urushelima.

²³ Ace aghọ taa nga ni Ate ma ayọ aghomani adọ peni ufoo ni adọ shi bọ aghọ ma? Ada taa bọ ni.

²⁴ Inu ma erekyuọ kọ ghila anyu mumẹni, ime dọ taa nu ajiya na pam aki wang mani aghina, adọ bra bọ ma.

²⁵ In kini ate ọna ghina di fowa anyu ubọ, nudo tra kọ sosing nudo hwura anyu ubọ ngo dọ taa ni Ate ma ayọ, fẹmẹ anyu ubọ, adọ yila bọ na taa ni, “Imẹ ye mi ọka mani inu ghala ma.

²⁶ Kadu inu dọ taa ni, ayọ la di sa ni ngo, ingọ mee ki ifong ma ayọ.

²⁷ Adọ taa ni, ime ye mi ọka mani inu ghala ma. Inu sang nọ kọ shi mi nadidu nu, inu aghọ ju akakhiya.

²⁸ Inu dọ ci, nọ ghula ayiri nu, awii umani inu nu iBrahim, kina iShaku, kina iYakubu, na aghọ pii kọ ọtọ Onong nadidu ka ereğom Onong, inu akwyue nọ ni, adọ kra nọ.

²⁹ Ajiya dọ ba ka ushii elepuwa na ushii awura, kina ushii dọ juwa, na khikha ula imila ka ereğom Onong.

³⁰ Aghomani asọ aghọ utumu dọ tee aghọ ite, aghọ ite dọ tee aghọ utumu.

*IYesu kọ ahwoo Urushe-
lima
(IMat 23.37-39)*

³¹ Kide akyua ra ace aFarisiyawa ba di taa nga ni, “Sisang kajii kọ kyang ice ifong, ki iHiridus wang pii ngo wọ?”

³² Ateri bọ, “Inu kya ya taa ava ghumu la, ngo nu midu wulu usheẹ kaidi, adumu peni okyuo, ikyua kindii, awii atai ni ime dọ kpẹ utina mi.

³³ Nido ni ime dọ lite nọ kyeng mi aji ne ikyua, na adawii, ushi wọ ọdọma mani

apii agho pii ko oto Onong ko uce oka ma sa Urushelima.

³⁴ O! Urushelima, O! Urushelima, aghomani apii agho pii ko oto Onong, afeɛ aghomani atuma bo ko shi nu, ɛleme ko me wang culunu mani ananu ka culu ano nga kide ashoo nga, nu turo nu.

³⁵ Uwui aya nu ona nu kinedo ba aghu ba, ime do ta nu, nu ki va numi ma sai awii mani Inu ma, anyu adaduma kushi awo mani akin kide ɛcuwa Ate.

14

IYesu kide Ona aBafarisiye

¹ Ace awii wuru aYahudawa ni, aghila ona ace agha aghaghe aFarisiyawa ka aya la imila, ajiya ba sa nga ica.

² Ace agho udumu ufoo ɛrenoma shi ka ite nga.

³ IYesu ghulu aghomeɛ umeɛ iMusa kina aFarisiyawa si, “Oso odoma ni ama okyuo ka awii uwuru aYahudawa ta na nyi?”

⁴ Ava komo, iYesu va kpenɛ nga ki ma nga okyuo, ki shira nga na sang nga.

⁵ Aba tɛri bo si, “Inga kide no, agho shi na ano ko izaki ni ikpaa kide uhwo ka awii uwuru aYahudawa, na aki woo nga ba?”

⁶ Abra bo uyira upii ba.

Ighang Upii Kaya Akyeng.

⁷ IYesu taa ighang upii aya nu ni aghomani ayoro bo usra agya na aso wang oko cica ododoma agha kakong, ada taa bo si.

⁸ Inkini ace agho yolo ngo ka agya ubuwa ni, ma khikha

ko oka ododoma ma, peni agho ko do yolo ace aghomani aceɛ ngo no oghughe ni,

⁹ Aghomani ayoro nu ka pai nu amado ba na ta ni, ngo ma awawo oko khikha, ododoma ingo do kong ighong, ado taa ngo ya khikha ko oka mani ufuma wo owe na ododoma ma.

¹⁰ Inkini ayoro ngo agya kya ya khikha ko oka mani ushi wo ododoma ma, kadu wo ni inga agho mani ayoro no agya ba ni, inga do taa ngo ayikyo, ma khikha kawɛ. Kadu ngo do pini ujoo ngo ka shite agho mani ngo kyeng ni bo.

¹¹ Aghomani ajoo ɛɛkwe nga ni, aki shuu ni ko, aghomani ashuu ni ɛɛkwe nga ni ado joo nga.

¹² Ataa agho yolo nga agya, inkini ngo do yolo ayoo ula imila ta agya ni, ma ka yolo ayikyo ngo ma, ta anayuru ngo, ta awo ute ngo, ta anapai ngo, ta agho shi ni ufe, kpee ni ibo ma do yolo ngo, da do ju ngo.

¹³ Inkini ngo do yulo agya, yolo agho lamiri, agho kyeng ugunu, agho shina ohua ɛlinema, kana agho shi afoo.

¹⁴ Kini do wo Ingo do pini anyu adaduma, ka ushi aghomani ashi bo na utra mani ado ma ngo ko ma. Ado ma ngo ka awii mani agho kpuru kide Onong do sisang.

Ighang upii ka ya agya aghaghe

(IMat 22.1-10)

¹⁵ Aya kong nido ni, ayayi kide akikyo ula nga yila di

taa iYesu, anyu adaduma kukushi aghomani adɔ la imila ni ngɔ kide ɛrɛgom Onong.”

¹⁶ Ataa nga, apya ghɔ yɔlɔ agya aghoghɛ ayɔrɔ ajiya na pam.

¹⁷ Akyua agya ya ba ni, ada tuma agira nga, ataa aghomani a yɔlɔ, ayɔ kpɛɛ keli kwikɛ.

¹⁸ Nadidu bɔ dɛɛ aghɔ wa ifra aghɔ sice tane, “ameghe ebiya me wee ya nu yu. Kilikolu ayamiya.

¹⁹ Ada ghɔ taa si imɛ ghɛ inaa uwuu itɔng imɛ dɔ kyaa mi ya mala bɔ, mi dɔ shɔlɔ ngɔ ya mi ya.

²⁰ Ada ghɔ taa si, mi kɔ vo ayiri, imɛ dɔ bra mi ba ma.

²¹ Agira da vra di ma taa Ate ɔna nga ila, Ate ɔna nga da kɔ anang, ataa agra nga, kunu kishang ngɔ kpɛnɛ itra ifɔng kina anila apuwa ngɔ ya yɔlɔ aghila amir, agunu, afoo na aghɔ huwa ɛlɛnɔma.

²² Agira da taa, ‘Ate ɔna, ima umani ngɔ taa ni akɔ kpɛɛ, ɔka va shɛ wɔ.’

²³ Ate ɔna ta agira nga, akunu na kya itra ikikɔng, kina itra ufɔng ɔfisi, aculu ajiya na ma ghina, na tii ɔna mi.

²⁴ Imɛ dɔ taa nu, ko agha yayi kide aghɔ umani imɛ da yɔlɔ bɔ adɔ ko ghɛli agya mi ma.

*Ima ushi Kide Uyii IYesu
(IMat 10.37-38)*

²⁵ Ajiya nagigang dɔ kiyii nga. Aba tee di taa bɔ.

²⁶ “Aghomani adɔ ba ushi me ni, sa ayoo mi di pyɛ Ate

nga, na ayuru nga, na ayiri nga, na anɔ nga, na anayuru nga ayiri na aghɛmɛ, ɛɛ, kina ɔkyuo nga ba ni, adɔ bra nga utee atuma mi ma.

²⁷ Aghomani A kpa nga ukumu ɔshɛ nga di kiyii mi ma ni, adɔ bra nga utee atuma mi ma.

²⁸ Inkini ace aghɔ nu awii vra ɔna ayaya ni, ba adɔ khikha da kala ta asɔ na ufɛ umani ɔdɔ ma nga na kpɛɛ utina ma?

²⁹ Insi ama kɔ ta ɛlɛkpa uvra, inkini ama dɔ kpɛɛ nga ma, ajiya dɔ sala nga.

³⁰ Ni adɔ taa si ɛɛ! Awɛ sang uvra ama dɔ kpɛɛ nga ma.

³¹ “Agba agɔm nga wang kyaa ɔkɔrɔ kina ace agɔm, adɔ zɔnɔ khikha na kala ta inga agha ajiya aji ushɔ dɔ bra ɔkɔrɔ na agha ajiya aji ishɔ ipai ma?

³² Inkini adɔ bra nga ma ni, adɔ tuma kukushi bɔ na ashi atɔɔ da ama akwyɛ bɔ.

³³ Ushi wu du nadidu aghomani ashɛɛ nga ima mani asɔ kini yɔ ma, adɔ bra nga utee aghoyii mi ma.

*Ighang Upii kaya Unyo
(IMat 5.13; IMar 9.50)*

³⁴ Unyo sɔ ɔdɔma inkini ɔdɛdɔgɔ wɔ kpɛɛ wɔ ni, nanyi wɔ ni uhwai dɔ vuwa wɔ?.

³⁵ Unyo shina fabɔ ni ba imumani adɔ ju nu bɔɔ ma ka ibiya, ta utaki, adɔ naa wɔ, aghɔ umani asɔ na atɔng ɔkɔɔ na kɔɔ.

15

*Ighang upii ngo anatemi
mani uvuyo*

(IMat 18.12-14)

¹ Nadidu agho yila agonu na agho shi na uvulu a yiri ba ukushi iYesu ka ko nga.

² AFarisiyawa na aghomee umee iMusa laa ko yeni ubra ikwyi na aso taa, adidi ajiya so yila agho vulu, adogo la imila ni bo.

³ Ni iYesu ba taa bo ighang upii,

⁴ Inkini ace agho kide no so na analatemi aji, ayi vuu nga, ado ya ishola usho na lara usho ko oka mani aka lor bo, nayawang mani uvuyo, saya peneyo ma?

⁵ Inkini apeni yo, ado kpa ayo ka ya uvunga, ni ikwyifu.

⁶ Inkini avuwa ba do ona, aki culu ayikyo nga na agho cice nga okoyeng natabu, nushime nu ikwyifu, migu pene anatem me mani uvu yo.

⁷ Ime dugotanu, Ushi wu du, aki peni ikwyifu ka yaya, kaya agho uvulu yayi mani alokpa, ko cee aya usho na ulara usho mani ashi yer na awang la ukpaa ma.

*Ighang Upii Kaya Efe Mani
Uvuyu*

⁸ Ta agba ayiri nga, amashi ne efe azurfa usho, ama naa uzee, aki tanga ugha ka ogblimo nayeli onaa ma, aki ma ikwyi ko wang yo, nama peni yo ma?

⁹ Inkini ama peni yo, aki culu ayikyo nga na agho cice nga okayeng ka do taa bo si,

“nu shemi nu ikwyifu, efe mani minaa la migu peni yo.

¹⁰ “Ushiwudu mido ta nu, ima ikwyifu kukushi Atuma Onong ka yaya inkini agho uvulu yayi lokpa.”

*Ighang Upii Kaya Anọ
Mani Avulu nga*

¹¹ Amado tabu, apya aghomani aso na anọ analaghemapai.

¹² Anaji ta ate bo, ate mi, ma mi mame oka mani aka kau inkini aghokpo ni, atee da kau bo imumani aso neyo.

¹³ Aya ala nalawe najii anaji da culu omanga, A kpene otra atakya nga ifong mani usoto, kadu aya volu ima nga kashi kaju wuru.

¹⁴ Aya kpe volu imumani aso neyo nedidu edefu ma kpaa ka ifong, amiri da kpene nga.

¹⁵ Akya kiya ma erekwe nga kukushi ace agho ifong kaju tina, adu agho dado ma nga ocee Alede.

¹⁶ Awang mani atii afunga ne imila mani adogu ocee alede neyo, apeni bo agho ma nga imila ma.

¹⁷ Ijiya nga ya vuwa adadota, aghami bo kide agira ate mi mani aso nu imila na pam na aka la di nirawo, ime we ni dafo wang pii mi.

¹⁸ Ime do sisang, ka ime ya peni ate mi, ki ta nga, ate mi, ime vulu kukushi agho ayaya kina ingo.

¹⁹ Ime da ma mi mani ayoro mi anọ ngo ma, kpami lile ace agira ngo.

²⁰ Asisang, dikyaa ushi ate nga. Ashi atọọ ni, ate nga nu nga na aba kọng ahoo nga, ati ki kyaa ukushi anọ, ate nga sang ki ya kpẹnẹ nga, alako kẹni nga.

²¹ Anọ tanga, ate mi, mivu aghọ shi ka yaya, ime vuu ngo, ime ma mi ayolomi anọngu ma.

²² Ate nga taa agira nga, 'Kaisha, ya kpaa ugba mani uceẹ nọ ọdọdọma, nama sọmọ nga, nu sọmọ nga animaa kina akpo

²³ Aba na ẹna mani aceẹ no omala nama wa, nayọla, na ayo ju ikwyifu.

²⁴ Ka anọ mi ri ni aku kpo nga awii na ya vuwa, aku vuu nga diya vra,' aba ju ikwyifu nagigang.

²⁵ Anọ akong nga shi kaya ibiya. Aya ba ayayo nidọna ni, aba kọng na asu sra agya na aya.

²⁶ Ada yulo ace agira aca, aghulu nga ikembọ doguba?

²⁷ Ata nga anayuru ngo sa, "Owọ ni ate ngo wa ẹna mani aceẹ nomala mani atakwyi ni nga na asakyo.

²⁸ Aghakọ kọng ana, atoro nga ughila, ate nga kunu dila kọ bobale nga.

²⁹ Ayira ate nga ditani, "Kala, ọghẹ anyẹ mani mi kyili ngo otina, mikodu tọrumi ima uta nguma, dunedo, ngo kọ maminga annanima ma, miya sra agya na ayikyo mi.

³⁰ Anọngu we ya ba, aghọmani aya la ẹfengu nedu ngo mani asọ niyo kaya ayiri ijirija avuwa, ngo wanga ẹna mani opyi nomala.

³¹ Ate nga tanga, anomi kwagbawe ngo sọni ni me, nedu ima mani misoneyo ọnga ngo wu.

³² "Oso duma mani ayo sa agya ni mani ayo peni ikwyifu, mani anayu ngo adakupko, ka kyua ri ni akọ vuwa, adako vulunga kyuakyuari ni apeni nga."

16

Ighang Upii kaya Aghọ Utina Aghaghe Utaa Aipang

¹ IYesu vasa ẹri aghoyii nga si, "Akọ ju ace aghọlo ufe ngo mani ama aghọ utina aghaghe nga uma si akyogho nga ya. Kọ utumu na vasa ba nga kini ila mani aghọ utina aghaghe nga sọ furu uma aghọ ọna kọ.

² Aghọ ọna vasa yoro aghotina aghaghe nga ki ẹri nga si, 'Ikembọ ni sọ kọng kindii kaya ẹrẹkwe ngo? Kọ ngo kiso shin aghotina aghaghe mi ba.'

³ "Aghotina aghaghe vasa ẹri ki ikwyi nga, 'aghọ ọna mi ki kla mi kutina, ẹkebọ ni ime ki ju? Imẹ we ni ishimi kina akyogho uwuu ba, ni me hwiri ighong kisholo.

⁴ Yauwa! Imẹ ye imumani ime ki ju, peni a klami kọ otina mi ni, ajiya sọ yira mi ki irina bọ.'

⁵ "Avasa yoro Ajiya mani ate ọna nga yii bọ ita, ava ghulu aghi ite si, 'Imẹ kọ na agho ọna yii ngo?,

⁶ Avasa ẹri si, 'Agarwa na anyẹ aji. Aghotina aghaghe

vasa tɛri si awooke, kai shang igho ishɔ itɔng.’

⁷ Avasa tɛri aceghɔ, ‘Ngo ni, Imɛ kɔ na yighi ngo?’ Inga vasa ter si, ‘A buhu nga alkama aji yɔ. Aghɔtina aghaghe vasa tɛri si, ‘Yira awo, kɔghɔ ishɔ nanari.’

⁸ “Agho ɔna vasa jɔɔ aghɔtina aghaghe aghɔ taa aipang ka aju amira. Ka agha asing kɔ bra ukeng na ajiya bɔ ka asing ri kina amira ki gina ajiya uyeri kɔ.”

⁹ IYesu vasa lite nɔ tɛri si, “Imɛ sɔ tɛri nɔ, inu ju utina nu peni nu kɔnɔ peni akwyinɔ aghikyo kɔ. Kin dinipeni upeni kpɛɛ bɔ ni, aki yira nɔ ki irina ingɔ taa amaa.

¹⁰ Agho mani amaa na ama ni nga (aminci) ki ima shi naji ni, aki bɔrɔ mani nga ki ma ighighe. Agho taa aipang ba ki ma shi naji, aki bɔrɔ shi aghɔ ta aipang ki ma ighighe.

¹¹ In peni nu taa aipang kɔ upeni asing ri ni, inga ki ma nɔ ɔkyɔ upeni aipang ni?

¹² In peni nu ra ju naipang kina akpara aceghɔ ba ni, inga ki manɔ imumani shi nga nu ni?

¹³ Baa agira mani aki bra ju irigira akyste apai, ko a tɔrɔ nga ayeng, na ayoo ayeng, ko na ju ayeng aipang, na tɔrɔ ayeng. Uki branɔ sa ikwyi nu kɔ yii ɔnɔng nɔ sa va sa kɔ wang ka kyua ayeng ra ba.”

Ice Umɛɛ iMusa

(IMat 11.12-13; 5.31-32)

¹⁴ Ushi kindɔ aFarisiyawa aghɔ uyoo efe bɔ ni kɔkɔng

imumani IYesu tɛri ni, avasa ta ishɔmɔ.

¹⁵ Ama ni IYesu vasa tɛri bɔ si, “Inu bɔ shi aghɔ ki yeni ki ite majiya si, inu na aghaipang bɔ. Amma ni ɔnɔng’ye ikwyi nɔ, ɔmamani Ajiya yɔɔ na ma bɔ agirma ni, ɔbɔ ni ɔnɔng ka wang nu ba.

¹⁶ “Umɛɛ iMusa kinɔ unga aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng kɔni ajiya sha yii ki ma ta kɔ nga kyua iYohana aghina Abaptisman. Amma ni ata kɔ mani ateri ila ididuma inga ɛrɛgɔm ɔnɔng, kwinga sɔsher naigang ka peni ughilau.

¹⁷ “Kindɔ ni uki gina nɔ yuyo nɔ umani ayaya kini ɛrɛbɔ pulu wu, mani ateri si iwoo iye vulu yɔ.”

Umɛɛ kaya Upuye Ubuwa

(IMat 19.1-12; IMar 10.1-12)

¹⁸ Du Awo mani ashira ayiri nga kiva avɔ ace ni, aju zina awo mani avo awo mani ashira nga inga mani aju azina.

Ace Aghɔlɔ ufe kina Ula’azaru

¹⁹ Aju Ace aghɔlɔ ufe, aka tsomo ugbang shino ufe, ngo shina amusumu aseseng ghɛng, aka la imila diduma kɔligba awii.

²⁰ Ka nyu ɔna nga ni ace aghina amir shiwu na yɔrɔ nga si Ilazarus, awo mani nididu ɛrɛnɔma nga sonu igunu. Aka ba ni nga kwaligba wɛ ki ma yii nga.

²¹ Anga ni aka wang la imila ko na wa si ngo mani ekpaakaye tebura yɔlɔ ufe

yọ. Anirava ma ka kyaa kiya ghele irinyuru nga.

²² “Eshi do ci na aghina Amir ra vasa kpoo nga, atuma Onong vasa kpaa nga ki kyaa bo kukushi Ibrahim ko. Agholo ufe vasa kpo nga, avasa na nga.

²³ Akyaa ona ugha adokong olo, avasa shang Erekwyue nga ka yaya ki nu Ibrahim ka too, kina Ilazarus.

²⁴ Avasa yoro ki teri si, ‘Ate Ibrahim, ko ohomi, ngo toma Ilazarus ka ata anevo nga kide amusum ka ta mi ka iregheme ki ime kong ogheng, ki ime so kong erenoma kide oghari’.

²⁵ “Ibrahim vasa ter nga si, shuni fa ano mi, Akyua mani ngo shika ayasing ri ni, oshi kina uma ododoma, Ilazarus ko olo, awuji aso kong ododoma, ongo sokong olo.

²⁶ Odiduwuma ni, ka biyateng mayo kini inu ni, uho oghoghe okyokuyo nagigang, na kyer mani acayo ki bira bo gina ki kyaa okoshiiyi ba, acawo konon ma gina kota okoshiiyi ka ba okodu.’ Unu ma nudo buranu gana diba ushimayoma.

²⁷ “Awo shine efe ba teri si, ‘Ngo ate, ime so shorong, toma nga ka akya ona ate mi.

²⁸ Ime so na anayu atong aniraghome, akya kaya pighi ni bo, abu ma konon ma ba okokong olo ogigang riba.

²⁹ Ibrahim ba teri si, Ai na anayur shi konon umee iMusa kina awo anga agho pii ko oto Onong, akong uma umani

ateri bo.’

³⁰ “Aghono upeni vasa yira si, kayi ate Ibrahim, insi ace agho sisang ka lor ki kyaa ukushi bo ni, aki lokpaa.’

³¹ “Ibrahim vasa teri si, ‘Inkini a kong bo umee iMusa kina nga mani agho pii ko oto Onong so teri ba ni, ko ni awasi ace agho sang kide aghopko ni, aki kong bo nga ba.

17

Uvulu, Uma Aipang kini Itina

(IMat 18.6-7; IMat 18.21-22; IMar 9.42)

¹ IYesu teri aghoyii nga si, “Ima usa uvulu ni iyi ya ni iki ba, nedo ni, olo, aghomani anga sa ukpaa!.

² Numana ace agho nu sa ayayi kide abe anano uvulu, oki pee nga ni agira nga utii uhwo wu ko omoo nga, na feni nga ka ereyema ighighe.

³ Inu kala erekwe nu, inkini anayu vuu ni, yeni nga ubira ikwyi ngo, inkini ala ukpaa ni ya nga ya.

⁴ Inkini avuu iri tinsara ka awii yayi ni, aba vuwa iri tinsara dimata si, ‘Ime lokpaa,’ Oso mani ingo ya nga ya.”

Kimi Ayọ Uma Aipang ko

⁵ Atina iYesu teri Ate si, “Kimi ayọ uma aipang ko!”

⁶ Ate ona yira si, “Insi inu sina uma aipang na ji kini ikir ikpo ni, inu so teri udii osho, ‘Ya ukadi ko kya ngo ereyema ighighe,’ Aki ju ima uteri ngo.

⁷ Insi ace agho kide nu ni asi na agira uwuu ko uce atem ni, a toro ko vuwa ka

aghumu ni, aki ju nga si, ba kọ ba cica kọ la imila?’

⁸ Aki ɽeri nga si, ker mi imila ọghẹ ka ime la me sa, somani ingo ya dola ọngango ma?’

⁹ Adodu sa agira la iza a nọ mani aju imumani ateri nga?

¹⁰ Ushi wu du, inkini inu ju nedu imumani ateri nu, inu ju si, ‘Ayo ni agira bo, ayo ta mayi ba, ayo ju imumani ayo bra uju.’

IYesu Ma Aghono Ubili Usho Okyuo

¹¹ Ace awii ni iYesu la ite nu ukeng kyaa Urushelima ni, aba ghila ka amaa aSamariya kina aGalili.

¹² Aya sang ughila ace anifong ni, aghimi usho aghono ubili vasa ba peni nga, ateng ka atatọ.

¹³ Asa shang iliwyẹ ki ɽeri si, “Ate Ọna iYesu, kọọ aho mayo,”

¹⁴ IYesu ya nu bo ni, aba ɽeri bo si, “Inu kya ukushi afirst ka anu nu, adogo keng ada ba na pupar.

¹⁵ Ayaye kide bo ya nu na apeni okyuo ni, aba vuwa nga na so bre Ọnong na iliwyẹ ighighe,

¹⁶ Aba kpaa ka afra iYesu, adogu sa nga elenau. Inga ni agho aSamariya nga.

¹⁷ IYesu yila nga dita, “Ba agho usho bo mi ma bo okyuo ma? Ki alara usho ushe wu?

¹⁸ Apeni bo agho mani aki vuwa da ama bre Ọnong ma, agho biba ri nga ka ayayu nga?

¹⁹ IYesu ta nga, “Sisang ka ingo ki kyeng ngo, uma aipang ngo ma ngo okyuo.

Uba Eregom Onong (IMat 24.23-28; IMat 24.36-41)

²⁰ Ace akyua ni, aFarisiyawa sa ghulu iYesu nga akyua mani eregom Onong ki ba wu, ayila bo si, Eregom Onong ni, aki nu bo wu ne ica ma.

²¹ Aki ɽeri nga bo si, ‘Awuji ma,’ Ta awudu ma, eregom Onong shi kide nu wu.”

²² Aba ɽeri aghoyii nga si, “Akyua ki ba angọ mani inu du wang unu awii yayi kide awii Anọ Ajiya, inu du nunu ma.

²³ Aki ɽeri nu si, ‘awuji,’ ko ni, ‘awudu!’ Inu ma kyaa ma, inu ma kiyi bo ma.

²⁴ Kono umani inyigha ka tsuma ki ma uyeri, kusang ka udi uka ki kya wu uda uka, umani uki shi wudu awii mani Anọ Ajiya ki ba wu.

²⁵ Uma ri ta kọ ba ni, sa azono mor awiya, ka ajiya akyua ri ba toọ bo nga.

²⁶ Kono umani uba ka akyua iNuhu ni, umani udoshi wudu ka kyua uba Anọ Ajiya.

²⁷ Ajiya so la, na sa, na ju obuwa, aki ma obuwa, ka ama fuma awii umani iNuhu ghila nga ogbolo wu, anitsum no ugya sa ba ki ma pili bo nadidu bo.

²⁸ Umani aju wudu ka akyua iLutu, ajiya ki shi kọ la, na sa, ghele, na gbara, na pila, na ovura.

²⁹ Awii mani iLutu kunu nga ka aSodom ni, ada shi ugha na oteghẹ ugha ka yaya, uma pili bo nadidu bo.

³⁰ Umani uki shi wudu ka awii uba Anọ Ajiya.

³¹ Awii ra ni aghomani aso ka ya ubo na, uma nga so kide ubo ni, ama shulu ka aya kpaa mo ma. Kindo na aghomani ashi ka aya ibiya, ama vra ma.

³² Inu Shuni na Ayiri iLutu.

³³ Nadidu aghomani awang kyo okyuo nga ni, aki peni bo wu ma. Aghomani ama okyuo nga ni, aki kyo wu ya.

³⁴ Ime so teri nu, aya pai do shi kaya iculo iyi, aki kpaa agha yayi naya agha yayi ya.

³⁵ Ayiri apai ki shi ko uhoko ukuyi, aki kpaa ayi naya ayi ya.

³⁶ Aki nu ajiya apai kaya ibiya, aki kpaa ayayi na ya ayayi ya.

³⁷ Aghulu nga si, "Kabi wu, Ate?" Ayira bo si, "Uka mani okong so ni, ukadu wu ni eghavu ka culu wu."

18

Ighang Upii Ayiri Aghokpo kina Agho Teri Ashuwa

¹ IYesu ma bo ice ighang upii di ta si, usoko udu mani aka pii no Onong, ama kla ma.

² Asi, "Ace agho teri ashuwa so aghomani aye nga Onong ma ka ice ifong, aka duma nga na ajiya ma.

³ Ka ifong ni, ace ayiri agho ukpo la ko keng ushi nga, na shoro nga si, 'Ghila abiyating mayo kina ashomi.'

⁴ Azono toro nga, amada vra di ta ka ikwyi nga si, 'Kono umani ime ka te mi erabata Onong ma, imi ka ba damami na ajiya ma,

⁵ Umani ayiri ri ko dama mi wu ni, ime do ghila abiyatng

bo, ama la ko damami ma nula kukeng ma.'"

⁶ Ate ba teri si, "Inu ko ima umani agho uteri ashuwa ater ri teri!

⁷ Onong du ma nga ajiya nga mani anga huwa na aka ci atii kina atono imumani awee ma? Ado va ki laa nga ko shebo ko?

⁸ Ime do ta nu, aki womo ughila abiyating bo. Ni, Ano Ajiya yo ba ni, aki ma peni uma aipang ka sing ri?"

Ighang Upii Ubafarisi kina Agho Yira Agonu

⁹ IYesu va ma idi ighang upii ka aghomani A kpa akwyi bo si ibo ni agho ju aipang bo, na aka jer ajiya ushe, asi,

¹⁰ "Ace ajiya apai ghila ona Onong ka aya pii no Onong aghaye kide bo ni ubafarisiye bo, ada aghaye ni agho yira agonu nga.

¹¹ Ubafarisiye ba sisang ki pii no Onong ka erewe nga na asu ju si, 'Onong, ime sa ngo elenau, no mani ime shimi lile osho ma ajiya ma, agho dara itra, agho ju uma ububi, agho wang ayiri, mi shimi lile agho yira agonu ri ma.

¹² Ime ka kpeno anyu mi elapai kide awii atinsara, imi ka ma ima iye kide usho nadidu imumani ime peni.'

¹³ Ni, agho yira agonu ra tara ka atatoo, ashang nga ebice nga ka ayaya ma, ashi ko kha oko nga, ado ta si, 'Onong, ko ohomi, ka ime ni agho uvulu nga!'

14 Imẹ do ta nu, ajiya ri avuwa nga aca nọ utomu ikwiyi ka ibate Ọnong. ka nadidu aghomani ahang lekwyi nga ni, aki shulu ni nga, aghomani aka shulu ni lekwyi nga ni, aki shang nga.”

IYesu kina Anọ Ajaji

(IMat 19.13-15; IMat 10.13-16)

15 Ace agho bọ ba nga na anọ ajaji bọ ka ama piya bọ, aya nu nedi ni aghoyii nga yenii bọ obira ikwiyi.

16 IYesu ba yolọ anọ ajaji kushi nga, ki ju si, “Inu ya anọ ajaji ka ba ushimi, inu ma kara bọ ma, ẹrẹgọm Ọnong ni Inga igho bọ kọ.

17 Apapang ni imẹ do ta nu, aghomani ayila nga ẹrẹgọm Ọnong lilẹ manii anọ ajaji ka aju ma ni, aki ghila nga ẹrẹgọm ma.”

Agho Ite nu Peni

(IMat 19.16-30; IMar 10.17-31)

18 Ace agho ite ma ajiya ghulu nga si, “Aghomee adaduma, ikembọ ni imẹ duju ki imẹ ki imẹ peni okyọ ni Ushi wu na amara ba?”

19 “IYesu ba ta nga si, ikembọ sa ni ingo du yolomi agha adaduma? Ba ace agha adaduma, Ọnong nga ka yayu nga.

20 Ingo ye imumani Ọnong ta, ma wang ayiri agho ma. Ma pii agho ma. Mayi ma. Ma ta atẹ kaya agho ma. Ma ate ngo kina ayuru ngo ẹlehuako bọ.”

21 Ada tasi, “Imẹ kuju umali ni imẹ doshi ananọ.”

22 IYesu ya ko nedi ni, ata nga si, “Ima iyiye she ngo, gbala imumani ngo sọ neyo nadidu, ka ingo kau agho shi namiri, ingo du peni upeni ka yaya. Ingo dado ba ngo ma kiyi mi.”

23 Aya kọ nedi ni, ikwiyi nga bira yọ, ashi aghono upeni nagigang.

24 IYesu ya nu nedu ni, ata si, “Uki shi nu ulo mani agho upeni ghina ẹrẹgọm Ọnong!”

25 Uki piye ni uyuyo mani urakumi ghina ofong alura, mani aghono upeni ghina ẹrẹgọm Ọnong.”

26 Ajiya ya kọ nedi ni ada ta si, “Inkini ushiwudu ni, inga ki peni ulẹ wudu?”

27 IYesu yira bọ dita si, “Uma umani ula lekyo ajiya ni, ula bọ ẹlekyo Ọnong ma.”

28 IBitrus ta si, “Ayọ kọ ya uma umani ayọ shini bọ ya, ayọ ki yii ngo.”

29 IYesu ta bọ, “Aipang, mi do ta nu, aki peni bọ aghomani ado ya ona, ta ayiri nga, ta anayuru nga, ta agho biye nga, ta anọ nga, kaya ẹrẹgọm Ọnong,

30 Na alar upeni imumani ipiye ididu ka kyuali, ka yaya aki peni okyuo nọ shiwu na amara ma.”

IYesu va Teri Ukpo Nga

(IMat 20.17-19; IMar 10.32-34)

31 Ada kpaa usho na apai li ki kya uhwo, dita bọ si, “Uwuji, ayọ ki kya bọ Urushelima, nadidu uma umani awọọ kaya Anọ Ajiya, ka avọ ma agho pii kọ oto Ọnong ni iki hura.

19

³² Aki gbala nga kukushi aghomani ashi bọ aYahudawa ba, na sila nga, aki ju nga ububi, aki taa nga akpe. Aki ker nga na aiwili, ka apii nga wu.

³³ Awii itai ni, aki sang.”

³⁴ Aghoyii nga ta kpẹlẹ bọ ima iyiye kide nọ uma ri ma. Ashọ wu nọ ima, ni ata kpẹlẹ bọ imumani asọ taa ma.

Afoo Agho Shor Peni Ukyoo Uka

(IMat 20.29-32; IMar 10.46-52)

³⁵ Aya ba ayayo na aYeriko ni, ace afo ci ka uhwo utra adọ shor.

³⁶ Aya kọọ na ajiya na pam so wolu ni, ada ghulu si ikembọ ki ba.

³⁷ Ataa nga si iYesu anga aNazaret nga sọ wolu.”

³⁸ Ada shang ẹlẹwyi di taa si, “iYesu Anọ uDauda, kọọ ahomi!”

³⁹ Aghomani ashi kite nga yeni obira ikwyi, ni aba ta A kpa ki kimi wu, “Anọ uDauda, kọọ ahomi!”

⁴⁰ iYesu da tara di taa si “Aba ni nga kushi nga, aya ba ayayo ni, aghulu nga si,

⁴¹ “Ikembọ ni ingo wang si ime ju ngo? Afoo da yira nga di taa si, “Ate, ime wang mani mi peni ukyoo uka.”

⁴² iYesu taa nga, “Yila ukyoo uka! Uma aipang ngo ma ngo okyuo.”

⁴³ Ka akyua ra ni, apeni ukyoo uka, akiiyi iYesu, adogo bre Onong. Ajiya nadidu ya nu nido ni, a bre Onong!”

iYesu kina iZakka

¹ iYesu ghila ide ifong Ajeriko na asọ woru ya.

² Ace ajiya shiya aghono uca si iZakka agha aghaghe uyira agonu, ashina upeni.

³ A wang mani inga ta nu iYesu, ni ata bra nga ba ka agna ni ashi agbabgbulu, ka ajiya shiya na pam.

⁴ Aba lite ki ya kiya nga aya oshe uwe ka anu nga ka udu utra ko ni iYesu ki ba wu.

⁵ iYesu ya fuma uka ni, aba sang erewe ka yaya ki teri si, “iZakka, shulu kaishang ka iyiya ni onang ko niki shulu wo kaidi.”

⁶ iZakka ba shulu kaishang ki yira nga ni ikwyifu.

⁷ Ajiya nadidu ya nu kindi ni, aba der ko teri uma, aba teri si ona aghina avulu ko ni ashulu ko.

⁸ iZakka sisang ki titara, ki teri Ate si, “Nu, Ate! Ukadii ka kyuari, iki kau upeni mi ka biyating ki ma aghina amir, aghomani ikula akpara nga ni, iki biya nga sori nari ka ya imumani isala.”

⁹ iYesu ba teri nga si, “Aidi ni, ufoo ba ona ri, ka anga ni anọ Ibrahim nga.

¹⁰ Ka Anọ Ajiya ba ka aba wang imumani ivulu yo, ka afoo yo.”

Ighang Upii Apam Usho
(IMat 25.14-30)

¹¹ Asi kide uhuri uma ri ni, iYesu ba lite noteri bọ ice ighang upii, ka aya sang ufuma Urushelima, Ajiya

huri kini ɛrɛgɔm Ɔnɔng ya sɔ ba yayɔ ni.

12 Avasa tɛri bɔ si, “Akuju ace Ajiya na ajee nga ka ɔna ɛrɛgɔm na ki kyaa ice ifɔng ititɔghɔ kaya ma nga ɛrɛgɔm, na ɔvuwa.

13 Aba yɔrɔ aghɔ ushɔ kide agira nga, ki ma bɔ apam ushɔ, aba tɛri bɔ si, ‘Inu tiliwu sa imɛ ya vuwa.’

14 Ni Ajiya ifɔng wang bɔ nga ba, na aba tuma atina kɔ utumu nga si, ‘Aɔ ta wang yi si ama ajiya ri ɛrɛgɔm bayɔ ba.’

15 “Aya lo nga ɛrɛgɔm ni, aba vuwa nga aca. Asa tuma na agira na ama bɔ uɛ ra, ka nu ta atiliwu ki peni ima kaya.

16 Aghi ite ba ki ba ju si, ‘Ate, upam uye ngɔ ma apam ushɔ.’

17 Aba ju si, ‘Agira adad-uma! Insi ingɔ ju aipang kaya ima uji ni, imɛ sɔ ma ngɔ ɛrɛgɔrɔ ufɔng ushɔ.’

18 Agha ipai ya ba ni, aba ju si, ‘Ate, upam uye ngɔ ma apam atɔng.’

19 Ate ɔna ba yira si, ‘Ingo mani, iki ma ngɔ ufɔng utɔng.’

20 “Ace agira va ba ki ba tɛri si, ‘Ate, upam ngɔ we! Imɛ kyo wu kide ugeɛ ugyauto ki shɔ.

21 Ki huri ɛrɛbata, ka ingɔ ni ice ighɔ ajiya yɔ, utili ni ngɔ lɔ. I ngɔ ka ba wang uma ijir-ija, ingɔ ka curu ɔka umani ura pila ngɔ ba.’

22 Avasa tɛri nga si, ‘Ingo ni agira ababi ngaa! Imɛ ki ju ngɔ ashuwa ka ya imumani ingɔ tɛri kina anyu ngɔ. Ingo

ye si imɛ ni ajiya nga nu utili kini imɛ lɔ, aghɔ wang uma ijirija, imɛ ka va curu ku uka umani ira pila mi kɔ ba?

23 Insi ingɔ ye kindi ni, ikɛmbɔ wu sa ni ura sa mi nga ufe kɔ uka ukyuru uɛ wu ba, insi imɛ vuwa ni imɛ peni ice ima ka ya nu ufe ba?’

24 Avasa tɛri ajiya mani at-ing kɔka si, ‘Uyira aghɔ upam uyeng ka ama aghɔ apam ushɔ ra.’

25 Avasa yira ki tɛri nga si, Ate, ashina apam ushɔ!’

26 Aba yira si, ‘Imɛ sɔ tɛri nu, nadidu ajiya mani ashi kini ima ni, aki kyimi nga wu. Aghɔmani ashi ni ice ima ba ni, animu mani ashi ni yɔ ni, aki yira kɔ kuku shinga.

27 Aghɔmani atɔrɔ mi kina aghɔ mani awang bɔ si iju ɛrɛgɔm ka ayakwyi bɔ ba ni, inu ba ni bɔ kɔkɛɛ ka pili bɔ kɔ ki temi.’ ”

*IYesu Ghila Urushelima
(IMat 21.1-22; IMar 11.1-11; IYah 12.12-19)*

28 IYesu ya tɛri kindi ni, avasa lite ki kyaa Urushe-
lima.

29 Asɔ fuma aBetafaji kini aBetani ka ikyɔr ugbana Uza-
itun ni, avasa tuma atina nga
agha apai,

30 Aɛri bɔ si, “Uya ghila efɔng ite nu ra, insi inu fuma ni, inu ki ya nu ace anɔ izaki ni aghɔ kɔ kila nga ba na alor. Ni usa shii kɔ bau kɔkɛɛ.

31 Insi ace aghɔ ju si, ‘Ikɛmbɔ sa nusɔ shii anɔ izaki ni, tɛri nga si Ate nga wang.’ ”

32 Aghomani atuma ba woru kiya nu kono mani iYesu ateri bo ni.

33 Aso shii izaki ni agho ano izaki ba ghulu bo si "Ikembo sa na aso shii izaki?"

34 Aba teri si, "Ate wang ko."

35 Aba kyaa ni nga kukushi iYesu, a feni ugbang bo kaya ano izaki ki tiya iYesu ya.

36 Aso kyeng ni, ajiya ba ta ugbang bo ko utira.

37 Aya sang fuma Urushilima ni, uko mani utira shishiri uka ugbana Uzaitun, ni ikir aghoyii ba ni ikwyifu na so bre Onong ni erewyue ighighe ni uma usa uwo ica na anu,

38 "Anyu adaduma ka agom na aki ba kide no uca Ate! Ikwyifu shi ka yaya, ujoo kukushi Onong!"

39 Na ace afarisiyawa ashi kide ikir baiya vasa teri nga si, "Aghomee, ger aghoyii ngo!"

40 Ava yira si, "Ime so teri nu, insi ajiya mi komo na kikiri ni, atighi ki ca kpaa."

IYesu Ci ni Urushilima

41 Aya fuma ayayo ki nu ifong Urushilima ni, aba ci ni ifong.

42 Ime ko teri si, "Insi inu ye imumani iwang sa nu peni utomu ikwyi, ni asho wo ki ica no."

43 Akyua ki ba no mani asho nu vra irivii ka ghiminu, ka adara nu ko iligba ikyor.

44 Aki ta no ki erebo, inu kina ano nu nadidu, aki ya bo uce utighi kaya uce ba, ka inu ta yira nu si Onong ki ba oka ushi no ba."

IYesu Ghila Ona Onong

(IMat 21.12-17; IMar 11.15-19; IYah 2.13-22)

45 IYesu vasa ghila ona Onong na aso kla agho gbra uma.

46 "Ako woo," ateri bo si, "Ona mi ki shi ona upii no Onong, ni inu ko sawo no tee oka agho dara itra."

47 Ko agbawii aka mee bo kide ona Onong. Ni Afirist akakong kina aghomee iMusa, kina aghite ma Ajiya awang utira mani apii ngau.

48 Ni ara peni bo ba, ko upii ghila ikwyi akwinga mani shi ko kadu.

20

Aghulu Uka mani iYesu Peni Erekyuo nga wu

(IMat 21.23-27; IMar 11.27-33)

1 Ace awii ni aso mee ajiya ko ona Onong na teri bo ila ididuma, afirist akakong kina aghomee iMusa, kina, agho akakong ona Onong, ba ukushi nga.

2 Ateri nga si, "Ter ayo ebga erekyuo ngo du ju diji ima go," inga ma ngo diji erekyuo?"

3 IYesu yira bo si, "Inga ma wang ghulu bo upii. Nutami,

4 Ubaftisma mani iYahaya ju ngo ayaya go, ta ngo ajiya ko?"

5 Asa pughe na ace bo, ki tersi, "Inkini ayo tersi, 'Oghala ka yaya', aki tersi, 'Ikembo sa nu manor aipang nenga ma?'"

6 Inkini ayo tersi, 'Okoshi Ajiya,' "Nedu Ajiya ki tayo kina otighi, ka Ajiya yira si

iYahaya so agho pii ko oto Onong.”

⁷ Kin nu a tersi, “Abo yebu oka mani akunuu ma.”

⁸ IYesu tersi, “Ngama ki terbo ma ta egba erkyuo nga so ju uma ri ma.”

Ighang Upii kaya aghomani Ama nga Uta Ija

(IMat 21.33-46; IMar 12.1-12)

⁹ Asa ter Ajiya diji ighang upii, Ajiya pra ebiya ada ma a piya awo wu uta yo asa kunu uking diya tere naghe gang.

¹⁰ Oghe curu imila ya ba ni, ada tuma agira nga kushe awo mani ado kyeli abiya, mani ni ama nga anele ekolo ngo ebiya. Awo keli ebiya da kaa nga di kara nga avura a vura avo ijirija.

¹¹ Asa tuma ace agira, amma ni aya va kpeni nga di kaa nga, ki ju nga ububi avura avo kijirija.

¹² Asa va tuma ngo atai, asa sa nga ugunu ada feni nga nau.

¹³ Agha ija ba teri si, ikembo ni ime su ju? Ime ki tuma na ano mi, aghomani mi yoo ta aki nu okpotoro nga ni.

¹⁴ Agho yira uta ija ya nu nga ni, avasa teri ace bo si, “Aghomani aki lara ni ija we, tara ni pii ngau, ka ija tee aghamayo!”

¹⁵ Avasa feni nga ko tumu ija, ki pii ngau.

“Ikembo ni agho ija ki ju bo?

¹⁶ Aki ma pughe awo keli abiya na ma ace agho bo abiya.”

Ajiya ya kong kin dini avasa tersi, “Onong maya ama lele kindi ba ma!”

¹⁷ Amma ni iYesu sa bu ekah di wulu bu, ekyamu na teri ki mamana awo la, “Oteghe mani awo vra too bo owo cee no ododoma?”

¹⁸ “Nadidu aghomani A kpa kaya utii la aki wula nga awawu, awo mani ni otee la kpaa ka ya nga aki honga.”

Ughulu Upii ko meri agonu kukushi Ikaisar

(IMat 22.15-22; IMar 12.13-17)

¹⁹ Aghomee upii iMusa kini ifrist adogo wang utra A kpena nga, aye ataa diji ighang upii kaya bo wo amma ni akung erabata Ajiya.

²⁰ Ala ko kyu nga, ada tuma awo sa eca ada ju lalei agho apapang. Asa ikwyi mani a pkani iYesu kaya peye mani ataa mani a ta nga kayelivo agho ite.

²¹ Agho mani atuma aghulu nga, “Aghomee, ayo yisi ngo do pughi kini omer imumani so aipang ngo shi ngo no wang elekyye ma ngo do mee otra Onong na aipang.

²² Osso duma ayo ma ukaisar efee erabo ta ayo ma ma ba?”

²³ Amma ni aya pkre amarabu asa terbu,

²⁴ “Yeni mi udinari. Ibice inga wo so ka ya? Ateri si ukaisar.

²⁵ Ada terbu si nu ma ukaisar ima ni so ngo ukaisar nudi ma Onong ima ni oso ngo Onong.”

²⁶ Abra bu pkane nga nu uvu kaya opughi nga ma kide

ma Ajiya. Ada vasa ko wica ɔgere ɔpughe nga, asa bɔrɔ kɔmɔ.

Uwulu upighi kɔ sang as-ing (aghɔkpuru)

(IMat 22.23-33; IMar 12.18-27)

²⁷ Ace aSadukiyawa, awo mani ateri ba usang ka olɔr ba, asa ba kukushi iYesu nu uwulu.

²⁸ “Aghɔmɛɛ,” iMusa wɔsi, insi ajiya kpɔ kiya ayiri nga na ashi nga kina anɔ ma, anayuru nga sɔ vɔ nga ka apeni anɔ.

²⁹ Na, akɔ ju aca Ajiya atin-sara. Eɣekwyue kɔng kɔvo ayiri amma na akɔkpɔ, a jer anɔ ba.

³⁰ Agha ipai vasa vo ayiri kuma, avasa kpɔ ba anɔ ba.

³¹ Agha itai ma kindi. Ava ju si nai dubɔ ka ti ni sara avoo ayiri ra, ava kpurubu ba anɔ ba.

³² Aya kpɛɛ ni, na ayiri vasa kpɔ.

³³ Ka kyuari ni, kɔ sang alɔr, ayiri ki shi ngɔ nga? Ka akɔ voru nga ka tinsara bɔ.”

³⁴ iYesu vasa teribu si, “Ajiya asing reni ka voru ayiri, aka va ma ayiri ubɔwa.

³⁵ Amma ni aca aghɔ bɔ aki wang usang alɔr, ka va ci sang alɔr uki ba aki voru bɔ ayiri ba, aki va ma bɔ ubɔwa ni bɔ ba.

³⁶ Aki va kpuru bɔ ba; asɔ kina atuma ɔnɔng bɔ ni. Asɔ Anɔ ɔnɔng, donma asɔ anɔ sisang ka alɔr.

³⁷ Ki, iMusa nye ni ka yaye si, agho mani akpobu na ki sisang. Ila ushi uzuzi mani

ula ogha, apii ka yirkwi Ate si, ‘Anga shi ɔnɔng Ibrahim, ɔnɔng Ishaku, kini ɔnɔng iYakubu.’

³⁸ Inga shi nga ɔnɔng agho kpuru wu ba, Amma ni ɔnɔng agha kyo, kɔ shi nga kwinga sa awo kyo.”

³⁹ Ace aghɔmɛɛ iMusa ava peni ki tɛri si, aghɔmɛɛ uter na ki kya!”

⁴⁰ Kin dini apeni bu awo wulu uce upii ba.

Ughulu Upii kaya Eɣekwyue Ukristi

(IMat 22.41-46; IMar 12.35-37)

⁴¹ iYesu terbu, “Ikɛmbo sa ni aki tɛri si ukristi anɔ udauda nga?

⁴² Udauda ki kirekwyue nga ter ka awɔ uZabura si, “Ate ayaya tɛri Ate ɔna mi si, “Cica ka avɔ lami,

⁴³ Si imɛ sa agho tɔrɔ ngɔ ka ata efrang.”

⁴⁴ “Udauda vasa yulo nga ‘ɔnɔng.’

Aki ju na nyi ka yurɔ nga si anɔ udauda?”

iYesu Ta aghɔmɛɛ iMusa ka Ayaye

(IMat 23.1-36; IMar 12.38-40; ILuk 11.37-54)

⁴⁵ iYesu tɛri aghɔyɛi nga ki tema Ajiya si,

⁴⁶ Uju na brɛbɔ kina aghɔmɛɛ iMusa, agho wang sɔru ugɔng kɔkɔng na ki goru, awang si abili bɔ ka ika ula izɛ, awang si ama bɔ ikɔci ɛdiduma ki ka takwyue aYahudawa, kini ekɔci ɛdiduma ka ɔka agya.

⁴⁷ Abọ shi agho la akpara ayiri mani aghimibọ kọ kpu-rubu, naka pii nọ Ọnọng ki gbigbang ka nu bu. Aki ju bọ aleshuwa ababi.”

21

Ubaiko Ayiri mani Aghimi nga kọ Kpoo

(IMar 12.41-44)

¹ IYesu sang rikwye ki nu ace aghonọ upeni na sọ ma uma kide upeni bọ kọka ukyuru uma ọna Ọnọng.

² Avasa nu ace ayiri mani ashina amiri na aghimi nga kọ kpoo aba ọsa anini apai na ra fuma okobo ba.

³ IYesu vasa tẹri si, “Imẹ sọ tẹri nu aipang si, imumani aghilamiri aghomani aghimi nga kọ kpoo ra asa ni, ucer unga aghoshe na didu.

⁴ Ka inu ma naidu nu kide nọ upeni bọ kọ, ni anga kide namir nga ni ama imumani ashi ni yọ ya nadidu kọ uci nga.”

IYesu Peni kọ Pulu Ọna Ọnọng

(IMat 24.1-2; IMar 13.1-2)

⁵ Ace aghoyii iYesu vasa tee agho upii kaya ọna Ọnọng, nọ ukyer mani aju na atii adad-uma, kina ighonọ uma mani ama. IYesu vasa tẹri si,

⁶ “Kọnọ mani inu sọ kyoo kakyakyua ri ni, akyua ki ba nọ mani ba uce atii mani aki ya ka ya uce ba, kọgba ni aki yiniwu kaya uce.”

Okọ kọ Ọnọng

(IMat 24.3-14; IMar 13.3-13)

⁷ Avasa ghulu nga si, “Aghomẹe agba awii ko nudi ki ba wu? Agba amaa nga niki nu ka kyua mani udibi uma sọbawu?”

⁸ Avasa tẹri bọ si, “Inu ju naibor, ace agho ba ghimi nu ba. Ka Ajiya nagigang ki ba ki dinọ uca mi, aki tẹri si, ‘Imẹ shi inga!’ Akyua ya sang uju. Inu ba yii bọ ba.

⁹ Inu ba kọng ẹrẹbata ba ipeni inu kọng ila okoro kini ọbira ikwyi ni. Iyi ya ni um-mari ki kyọ uba, ni amara sọnọ kọ sa nga uba ba.”

¹⁰ Avasa lite nu tẹri si, “Ẹrẹbong ki koro kini ẹrẹbong, ẹrẹgom kini ice.

¹¹ Aki ju zur ẹrẹbọ ububi, kini idafo kina idumu ibibi. Aki nu uma lo ẹrẹbata kina uma sira uwo ica ni ọsọ ba ka yaya.

¹² Uma ri tawu ba ni, aki kpene nu, kaya lolu ka aju nu ububi. Aki kyaa ni inu kite ukọ shor Ọnọng ka asa nu kọ bọọ itii. Aki kyaa ni inu kukushi agom kina agho ite kide nọ uca mi.

¹³ Udiwu ki manọ agolo uteri ice ima ka ya ẹrẹkwẹ mi.

¹⁴ Kin dini, ucinuye ki ik-wyi nu nakwya soshiwu si aki peni nu ubira ikwyi kọ mani usọ darakwyinu ba.

¹⁵ Iki manọ ighang kini uye ukyuu mani ba ajiya ayeng kide agho shi kọ ju irisho kini nu ba, aki bira bọ tẹe upii ko na linang kini ima uteri nọ ba.

¹⁶ Ate nu, kina anọ nu, kina ute nu, kina ayikyo nu aki ta nu tumu, ka vasa ka pili ace agho nu.

¹⁷ Kwinga ki tɔrɔ nu ko uca mi.

¹⁸ Kindu ni ba ajiya ayeng kide nu mani ufilikwyi nga ki vulu ba.

¹⁹ Peni ubira umɔr ni, uki lang.

IYesu Tɛri Ukpaa Urushelima
(*IMat* 24.15-28; *IMar* 13.14-23)

²⁰ Du akyua mani inu nu aghɔmani akpɔ na ghimi Urushelima ni, uki kpɛlɛ si akyua sɔba mani aki puluwu.

²¹ Kin dini aghɔmani ashi kide aYahudiya ni, ati bɔ ka kyabɔ ayanɔkɔng kɔng. Aghɔmani ashi kide ɛfung na kunubɔ, aghɔmani ashi ka ufung fisi ni aba aghila idefɔng ba.

²² Ka akyua anang ɔnɔng ya ju ka ahura imumani akɔ woo.

²³ Ima ɛrɛbata yɔ na ayiri shina afo kina ayiri go anɔ kaidu akyua ra! Ka ɔlɔ ububi ki ghila ɛrɛbɔng, anang ɔnɔng ki shulu kaya akwyi baijiya.

²⁴ Aki pili ace aghɔ bɔ na anyu ikuma, ka va kpɛnɛ ace aghɔ bɔ, ka kyabɔ iri gira kucenu ufɔng. Aghɔmani ashi bɔ aYahudawa ba ni aki ju Ajiya Urushelima aikiya, sa akyua ya fuma.

Uvuwa Anɔ Ajiya
(*IMat* 24.29-31; *IMar* 13.24-27)

²⁵ “Aki nu umumani umɛɛ ɛrɛbata kaya ɛrɛmɔɔ, kini upɛrɛ kini ɛyɛrɛ. Ajiya aya sing ki ba zɔɔ bɔ ni ɛrɛbata kɔnɔ uvila ɔgya kide avɔng ni.

²⁶ Ajiya ki peni ayi ukpaa ni ɛrɛbata, aki kɔng ɛrɛbata kɔnɔ kyoo umumani ɔsɔ ba kini yi ka sing ri. Ka aki zuru aya ɛrɛmɔɔ.

²⁷ Akyua ra wu ni aki nu Anɔ Ajiya na sɔ ba kide amɔ kini ɛrɛkyuɔ nɔ ujɔɔ ughɔghɛ.

²⁸ Insi uma ri dɛkɔ ba ni, titara kɔ shang akwyɛ nu, ka ufo nu ya ba ayayo.”

Umɛɛ Kaya Ushi Uwɛng.
(*IMat* 24.32-35; *IMar* 13.28-31)

²⁹ IYesu vasa ma bɔ ice ighang upii si, “Inu kra ushi uwɛng kina ashi nadidu.

³⁰ Insi aya sɔ ju afa asasa ni, inu ka kyakwyinɔ ka kpɛlɛ si ɛrɛkpɛrɛ yasɔ ba.

³¹ Kin diwuni, insi inu nu ighɔ nu uma ri nɔ ɔsɔ ba ni, inu ye si ɛrɛɔm ɔnɔng yasɔ ba.

³² “Aipang ni sɔ tɛri nu Ajiya aikuari ni, aki kpuru bu ba sa uma ri naidu ba kaya ica bɔ

³³ Ayɛrimɔɔ kina asing aki puluwu, ni upii mi ki puluwu ba.

Ukyu akwyi nu

³⁴ “Uci nu ye, Inu ba ya ula kina vura kuma, kina ubira ikwyi asing ukpaa nu ikwyi kɔ ba, Kɔ umani awii ra ki ba ba uye ka ma kpaa nɔ kini ayi nga ni.

³⁵ Ka ki ba kaya ɛrɛkwɛ kwinga mani aci ka sing ri naidu.

³⁶ Ci nu ye, nu sa pii nɔ ɔnɔng ko gbakyua kɔ peni akyuɔ langkɔ kɔ umumani ukibani, kɔva tetara kite Anɔ Ajiya.”

³⁷ ko gbawii ni, iYesu ka mēē kide ɔna Onong, ni ipeni uka ba ugheni, aka kunu ki kyaa ayi tili na uzaitun kiya nyeri kukodu.

³⁸ Na ajiya nadidu ba kataating ka ba kɔng nga kide ɔna Onong.

22

Ijudas yira ki gbura iYesu
(IMat 26.1-5; IMar 14.1-2;
IYah 11.45-53)

¹ Akyua usra agya ubiredi umani uka sang wu ba na aka yoro si agya ubulu ya so ba,

² afirist akakong kina aghomēē iMusa so wang umani aso pii iYesu wu, na huri ɛrebata baija.

IYahuda Ma Ɛrɛkwyuɛ ki Gbara iYesu ko
(IMat 26.14-16; IMar 14.10-11)

³ Ishēē vasa ghila idē ikwyi iYahuda aghomani ayoro nga si Iskariyoti, agha yeng kide atina ushonapai ra.

⁴ Avasa kyaa kiya peni kina agha kakong afirist bo kina agha kakong usha ɔna Onong bo umani aki ma iYesu kukushi bo.

⁵ Avasa koo ikwyifu nagi-gang, avasa yira si aki ma nga ufe.

⁶ IYahuda vasa yira imu-mani ateri, avasa lite kono wang utira mani aki ma iYesu na agho ba shiya ba.

Iyesu La Imila Agya Ubulu
(IMat 26.17-25; IMar 14.12-21; IYah 13.21-30)

⁷ Awii usra agya ubiredi ni uka sang wu ba ya ju ni,

aki wa itimi agna usra agya ubulu,

⁸ iYesu vasa tuma iBitrus kini iYohana ki teri bo si, “Ukyaa ko ya kyer imila agya ubulu ki ma la.”

⁹ Avasa ghulu si, “Kabi wu nuwang siya kyer imila wu?”

¹⁰ Avasa teri bo si “Insi ingo ghila idefong ni, uki nu ace ajiya na go iwoo na musumu. Inu sa yii nga ko kyaa ɔna mani aki ghila.

¹¹ Uteri agho shino ɔna si, aghomēē nga tuma nu si ayoro ba ghulu ngo si, “Ki uboo mani ime kina atina mi kila imila agya ubulu wu?”

¹² Aki yeni nu uce uboo ayaya naku ker. Ukodu ni aki ju akywikeu.”

¹³ Avasa kya kyanu aky-wike kono mani iYesu teri bo ni, avasa ker imila agya ubulu.

Ujibi iYesu
(IMat 26.26-30; IMar 14.22-26; 1AKor 11.23-25)

¹⁴ Akyua ya ju ni, iYesu vasa cica kina agho utina nga ka la imila.

¹⁵ iYesu vasa teri bo si, “Ime ko sa ikwyi no ukila adi agya ubulu kini nu ni sa ukong olo!

¹⁶ Ime so teri nu, ime ta ki so lami ice imila ba sa ahwura wo ka ɛrɛgom Onong.”

¹⁷ Avasa kpaa igbohu ki sa Onong iza, ki teri si, “Inu yira, ko kau kide nu.

¹⁸ Ime so teri no si, ku kpaa kakyaukyau ri ni ikiso sa mi adibi akuma ikolo na ashe ba sa ɛrɛgom Onong ya ba.”

¹⁹ Ava kpaa ubiredi ki sa Onong iza, ki wirau, ki ma

bọ, ki tẹri bọ si, “Udikọ shi ẹrẹnoma mi mani aki ma kaya nu. Uka ju kindi kọ ushuni kini me.”

²⁰ Kindi wu ni aya kpẹr ujibi ni ava kpaa igbahu, ki tẹri si, “Idi igbahu ni utaa anyu ọsọsau kini ayi mi na nau kaya nu.

²¹ Ni aghọmani aki gbara mi wu sọ la kini ime!

²² Anọ Ajiya ki kpoo kọnọ umani akyoni, ni ọlọ aghọmani agbara nga wu!”

²³ Atina nga vasa ghulu ace bọ ta inga kide bọ ki ju kindi ni.

²⁴ Inang vasa ghila ide bọ kọmani inga ki cẹr ni ughoghẹ.

²⁵ IYesu tẹri bọ si, “Agọm Ajiya mani aghọmani ashi bọ aYahudawa ba ni, aka yeni Ajiya bọ ẹrẹgọrọ, kumani akyote bọ ka yọrọ akwyi bọ si aghọ fo ajiya.’

²⁶ Ni inu shinu kindọ ba. Si ni, tara na aghakong kide nu tẹẹ ananọ, akyote ni, atee agira.

²⁷ Inga cer kini ẹrẹgọrọ kide nu, aghọmani acica na asọ la, ta aghọmani aka ya ma bọ imila? Ba aghọmani acicaa na asọ la nga ba?. Ni ime wẹ kini aghọ kau imila nga ni.

²⁸ “Inu bọ tara kini ime ka kyua na asọ mara mi kọ.

²⁹ Kọnọ mani Ate mi ma mi akyuọ uju ẹrẹgọm ni, kindiwu ni ime sọ kọ ma nu,

³⁰ kọ inu la nọ sa kini ime, kuka ẹrẹgọm mi, ka inu ju ashuwa kaya ite ushoni ipai Israila.

IBitrus ki Nẹrẹ nga nọ Uye

IYesu

(*IMat 26.31-35; IMar 14.27-31; IYah 13.36-38*)

³¹ “IBitrus, iBitrus! Kọng mi! Ishẹẹ wang si aya nga ka aperi ngọ kini alkama ni.

³² Ni isọ ushọr Ọnong iBitrus, ka umaipang ukushi Ọnong kọnọ ma laraba. Ipeni ba vuwa ni, nọ kpene Anayuru ngọ ikwyi.”

³³ IBitrus vasa tẹri si, “Ate yi naidu, iki yighing kọni ubọọ iting kọ nikikya ni ngọ. ipeni ukpo wu ni, iki kpo mi ni ngọ

³⁴ IYesu vasa tẹri iBitrus si, Isọ tẹri ngọ, iBitrus, akọr ta kọ tari wyi kina ating aidi ni, ukite si uyemi nga ba sọ iri tai!”

Ucinuye nakwyi nu kina akyua ababi

³⁵ IYesu vasa ghulu atina nga si, “Akyua mani ituma nu ba ufeni, ba imila, ba akpọ, inu wang ice ima ni inu peni nu ba?”

Avasa yira si, “Kaayi!”

³⁶ Avasa tẹri bọ si, “Ni naikyuari ni, nadidu aghọmani ashi ni ufe, ko imila ni, asọ kpaa ka ago, kini aghọmani ashi ni ikuma ọkọrọ ba ni, agbira igbang nga ka aghe.

³⁷ Imẹ sọ tẹri nu si, upii Ọnong mani akọ woo tẹri si, ‘Azọọ nga kide aghina avulu, iyi ya yọ ni ahura kaya ẹrẹkwe mi.”

³⁸ Atina vasa tẹri nga si, “Ate, ukuma ọkọrọ upai mi be kọkẹ.” IYesu vasa tẹri si, “Uma ya.”

IYesu Shor Onong kayi tili Na shi Uzaitun

(*IMat 26.36-46; IMar 14.32-42*)

³⁹ IYesu ya ifong ighighe, ki kila ekung na shi zaitun konon mani akon gheli wu ni. Atina nga vasa yighi nga.

⁴⁰ Afuma okani, avasa teri bo si, "Unu shor Onong, ukono ma kpa kide oghemi Ishee ba"

⁴¹ Avasa lite ki ju aton kini bo, kini ikang ufeni otighi, avasa kpikpo ki shor Onong.

⁴² Avasa teri si Ate, peni oyira shor mi ni ukpami asong riwu. Amma ni ba uwang miwuba, si unga non niki yighi."

⁴³ Kindi ni avasa nu atuma Onong avasa kunu ka yayankikipini nga ikwyi.

⁴⁴ Ashi kide kong ubini nagigang ni, avasa lite konon shor Onong, ki ta kumani udung so shulu nga kini ayii bo ni.

⁴⁵ IYesu ya sang kuka shor Onong ni, avasa vugu kumani atina shiwu, aya penibo na aso mor ni ikwyi ibibi.

⁴⁶ Avasa teri bo si, "Ikembo ba na aso moo? Inu sisang, kon inu pii non Onong ka inu ma kpaa konon ghimi ishee ba."

A kpenye iYesu

(*IMat 26.47-56; IMar 14.43-50; IYah 18.2-11*)

⁴⁷ Ara to yuru anyu ba ni, ikir ma ajiya ye avasa ba. IYahuda, agheyeng kide ugho shona apai, nga ba ni bo. Avasa yini ayayo kini iYesu ki keni nga.

⁴⁸ Ni iYesu vasa teri si, "IYahuda, ughoni ukeni kon nu ki ma anon ajiya kon le?"

⁴⁹ Atina mani ashi ni nga ya nu kindi ni avasa ghulu iYesu si, akyote iju kini umon konon?"

⁵⁰ Aghaye bo ba wa agira ifrist ighighe ki kpaa nga otong ila wu.

⁵¹ Amma ni iYesu vasa teri bo si, "Ayaya." Avasa piya utung ajiya mani A kpa, ki deriya.

⁵² IYesu vasa teri afrist akakong kina ajiya shii non Onong, aba ka ma kpenye nga, "Unu kunu umakor, kina ashi kina agho pili ajiya nga ni?"

⁵³ Kwagbakya nishi kini nu kide non Onong, ura kpenye mi ba. Amma ni adikyua shi nga nu, erekuyu otong."

IBitrus nere iYesu

(*IMat 26.57-58; IMat 26.69-75; IMar 14.53-54; IMar 14.66-72; IYah 18.12-18; IYah 18.25-27*)

⁵⁴ Avasa kpenye IYesu ki wolu kini nga, ki kyaa ni nga non ifrist ighighe. IBitrus sha yighibo ka tatugho.

⁵⁵ Ayakon ta ugha ka aican non, ki cicani, IBitrus vasa cica kide bo.

⁵⁶ agha yeng kide anirayiri dunaa mani ju utinaya ni anu nga na cicaa ka ayayo ugha ni, asa nga ica ava teri nga si, "Ai, Ajiya ri ni, ashi kini iYesu!"

⁵⁷ Amma ni IBitrus linang ki teri si, "Ayiri! Imeyemi nga ba!"

⁵⁸ Anakyua najini, ace ajiya kpele IBitrus, ava teri si awe mani agheyeng nga kide ajiya ri!" Amma ni IBitrus adon nu teri si, ita yemi nga ba.

59 Aju awa ayeng ni ace ajiya vasa tēri si, “Aipang na ajiya ri ashi kini nga, ka shi agho aGalili nga.”

60 Amma ni iBitrus vasa tēri si, “Ajiya! Ita yemi imumani so tēri ba!” Asōnoto yuru anyu nga ba ni Akor vasa tari-wyi.

61 Agho ona vasa teghi ki nu iBitrus. Akyuarawu ava shuni imumani akyote tēri nga ni, “Na to mani akor tari-wyi kina ating aidi, ukiteri si uyemi ba sari tei.”

62 Avasa kunu asing, kiya ci nagigang.

Ka ma iYesu na afo, kiva ca nga

63 Ajiya mani aso sha iYesu vasa kali nga kiva ca nga.

64 Avasa lor nga ica ya na aso wulu nga si, “Ju amo aghaghe, inga cang ni!”

65 Avasa lite kono kpaa erəkwyue nga kini Onong nga ni.

iYesu kite iBilatus kina iHiridus

66 Ikyua yayer ni, akyote ajiya kina aghakakong afirist kina aghomee iMusa acur, na ava kyaa ni iYesu kukushi bo.

67 Ava tēri si, “Tēri yi insi ingo shi uKristi”

avasa terbo si “Insi tēri ni, inu taki yira no imumani ater mi ba,

68 Ipeni ighulu nu ni ukigerimi ba.

69 Amma ni ko sang kakyuari ni, Ano ajiya ki cica kavo ila Onong aghushina erəkwyuo.”

70 Naidubu vasa tēri si, “Ashe ko ingo na Ano Onong nga?”

Ava yira si, kono mani uterini “Uteri si imee.”

71 Avasa tēri si, “Ikembo ni inu wang si akong? Ai, iyi kakwyakwyi yi kong imumani a tēri kina anyu nga!”

23

Ayakyo iYesu kite iBilatus (IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; IMar 15.1-5; IYah 18.28-38)

1 Ikir ajiya vasa sisang ki kyaa ni iYesu kite iBilatus.

2 Avasa teghi agho jugna asili ki tēri nga si, “Ipeni nga na aso zogho ajiya yi ko, aso tēri bo si ama biya Ikaisar agonu ba. Avasa terbo si anga shi Ukristi, Agom.”

3 iBilatus vasa ghulu si, “Ungo shi Agom Ayahudawa?”

iYesu vasa tēri nga si, “Uteri ngo wudu.”

4 iBilatus vasa tēri afirist akakong kina ajiya si, “Ime ni ira penimi ajiya ri kina avulu ba.”

5 Avasa teghi agho meni nga si, “Umee nga wu ni aso shang ikwyi majiya wu ki ifong Ayahudiya. A kpaa ka erēbo aGalili, ki ma ta kokee.”

Akyani iYesu Kukushi iHiridus

6 iBilatus ya kong kindi ni avasa ghulu nga si, “Anga ni agho aGalili nga le?”

7 Aya kong si iYesu kunu ki isii mani iHiridus shi ni erēgoro ko ni, avasa tuma ni iYesu kukushi iHiridus, ka akyua ni iHiridus shi uko Urushelima.

8 IHiridus ju ikwyifu nọ unu iYesu, ka aiwuu ni akọ sa ikwyi unu nga, kaa kọng ıla iYesu kumani awang nu uma uwo ica mani iYesu ki ju.

9 IHiridus vasa ghulu nga ipii nai gang, ni iYesu raa tẹri icima ba.

10 Afirist akakong kina Aghomẹe iMusa vasa bite ki ma tẹri asili kaya ẹrẹkwe iYesu.

11 IHiridus kina aghina akpọ nga awang jer nga amira, ki sila nga, ki kla nga, ki vasa sọmọ nga igbang, ki vu ni nga ukushi IBilatus.

12 Awii rau ni iHiridus kini iBilatus teghi Aghikyo ace kọ, akyua ni ashi asho.

*Awa IYesu Ashuwa Ukpo
(IMat 27.15-26; IMar 15.6-15; IYah 18.39-19.16)*

13 IBilatus curu aghakakong afirist, kina agom ajiya kina ajiya naidu,

14 ki ter bọ si, “Inu bami na ajiya ra si asọ zogho ajiya wu. Aikyuari ni, ime ghulu nga kite nu, ira peni mi nga kina avulu ice ima ba.

15 IHiridus kindọ. Uwọ sa ni aba ni nga kukushi yi. Bi mumani ajiya ri ju, ni ifuma mani apii nga wu ba.

16 kin dini ime ki ju nga aiworo na asọ shernga.”

17 Kogba agya bulu ni iBilatus akasher ijiya ayeng kọ bọọ iting, agho mani ajiya ka shorni.

18 Ni avasa shang ẹrẹwyue nadidu bọ ki tẹri si, “Alite ni nga, na asọ sher Ibarabas!”

19 (Ka akyua ni asa sọmọ iBarabas kọ ubọọ iting ka

avulu nọ umani ashang ajiya ikwyi, mani ba Igho ki ifong ba, ki ta kọ mani apii ajiya.)

20 IBilatus vasa kimi upeni kini bọ, ka nga awang sheri iYesu.

21 Amma ni alite nọ shang awyue bọ na soju, na tẹri si, “Agara nga Kaya ukumu ushi! Agra nga kaya ukumu oshẹ!”

22 IBilatus vasa vọlọ uteri bọ unga itai, “Ikembọ ba ni aligba avulu nga ajiya ri ju? Imẹ ni ira peni mi nga kina avulu mani, amọ mani apii nga kọ ba. Ikisa ka aju nga aiworo, na asọ sheri nga.”

23 Amma ni avasa titara naigbong, na asọ meni nga si, sa agra nga kọ ukumu oshẹ. Aya taka kọ tutumu ni avasa bra nga.

24 IBilatus vasa wa ashuwa mani ibọ wang.

25 Asher ajiya mani awang si asher, aghomani afeni kidi ubọọ iting kaya avulu mani ashang ikwyi kono upii ajiya. Amma ni IBilatus ma iYesu kukushi bọ ka aju nga imu-mani awang.

*Agra IYesu kọ Ukumu Ushi
(IMat 27.32-44; IMar 15.21-32; IYah 19.17-27)*

26 Ayila akpọ sokeng ni iYesu, avasa takwyue naca agho mani a yur si iSiman, ajiya aSayirin, asọ ki ba ka anifong. Avasa kpininga, ki sa nga ukpa ukumushi ka yighi iYesu kọ tumu.

27 Ajiya nagigang asha yighi nga, kide bọ na ayiri shiya na asọ ci nga wu.

28 Ni iYesu teghi ki teri si unu ayiri Urushelima ma ci ni me ba, uci na akwyi nu, kina anonon.

29 Akyua ki ba mani ajiya ki ter si, ima ikwyifu, aghu-mani asonon ujee bo ba, na sonon sabu iriyere bo ba, asonon worbu anon ba.'

30 Aidu akyau, "Ajiya ki tersi, atighi "Kpaa kaya akwii yi! Aki tersi itili si, yuru yi yaa."

31 "Ipeni aso ju kini kukushi ushi lalor ni, Aki ju na nyi ko ushi mani oko hugha wu?"

32 Avasa kya kina ajiya apai mani avulu ni sa ki pighibo kini iYesu.

33 Aya fuma oko mani ayoro "Igbo erekwe," Avasa gra nga kaya ukumushi ku akad, kina ajiya pai mani avulu ra, agha yeng ka avo la nga agha yeng ka avo ipro ma nga.

34 IYesu vasa tersi, "Ate mi, eso shor ngo kpaa bo uvulu ko, ka aye bu imumani aso ju ba." Avasa ko ace bo ugbang nga ko hugha ace bo.

35 Ajiya vasa titara na aso kogho. Akwyite kuma ni aso keli nga, aso teri si, "Afor ace agho, afor arikwyi ni, ipeni nga shi Ukristi anga Onong Mani Ahugha!"

36 Kina aghina akpo ni aso kali nga, konon ukeng kushi nga no mee nga amusumu kpihpam anga ikolo na shi inabi.

37 Avasa teri nga si, "Ipeni ungo shi Agom Ayahudawa ni, noso fo erekwe ni!"

38 Ka aya ni nga ni awoo

ice iwoo si, ANGA SHI AGOM AYAHUDAWA.

39 Agha yeng kide aghina vulu mani agra ko ukumu shi ni, ateri nga upighi jer amira, ateri si "Ungo shi aghofo ra ba? Noso fo erekwe kini yini!"

40 Amma ni agha yeng ger adagho ki teri si, "Ushin ni erabata Onong ba le? Ungo mani awang ashuwa iki kya kini imumani uju ni?"

41 Iyi ni, aju yi iki kya kini imumani iyi ju. Amma ni inga ni avulu ike nga na ju?"

42 Avasa teri si, "Ingo iYesu, shuni kini ime akyua mani oghila erogom ngo wu!"

43 IYesu vasa teri si, "Iyiya ni so teri ngo si, aidi ri ni uki cicaa kini ime ko oka uwuru ka ayaya.

Ukpo iYesu

(IMat 27.45-56; IMar 15.33-41; IYah 19.28-30)

44 Kina bughating atinong, iting vasa yuru erabo ya, ki ta ka akyua itai ngo ogho.

45 Onong so ta wu ba. Ugyauto mani asunu ka anyu ubo ona Onong barawu ika ipai.

46 IYesu vasa shang erewyue kina akyogho ki tersi, "Ate! Ide ivo yo ni eso ma aghing mi ko." Ateri kindi ni avasa wagha ufeni nga unga amaa na ki kpoo.

47 agha aghaghe aghina akpo Aroma mani ashi ku akad, anu imumani ebani, avasa jojo Onong ki teri si, "Iyiya, ajiya ri ashina avulu ba!,

48 Ajiya mani acurni ka ma kyoo anu imumani ebani,

naidubu vasa vugubọ acani asọ ca ikọ ki ididu bira ikwyi.

⁴⁹ Nadidu ajiya mani aye iYesu ni, kina ayiri mani ayighi nga koma ka aGalili, Aitara ka tatugho na asọ kyoo.

Afuga iYesu

⁵⁰⁻⁵¹ Ace ajiya shiwu na ayoro si iYusufu, anga ni ashi ki ifong Arimatiya kisighi aYahuda. Inga ni ajiya adaduma nga, aka ju aipang. Asọ sha uba ẹrẹgọm Onong. Inga ni agha yeng nga kide aghakakung Ayahudawa, amma ni ara kọng ọdọdoma imumani akyosa aki ju kuma najuba.

⁵² Avasa kya kushi iBilatus ki ya shor sa ma nga okong iYesu.

⁵³ Avasa shulu kono okong, ki lor ugyauto alilin, ki sumo ka ace alor mani atumu ki irihu utighi, oko mani asono sa bo ace aghu ya kide ba.

⁵⁴ Awii ra ni angọ ju uma ko, ka Awii uwuru aYahudawa ya so ba.

⁵⁵ Ayiri mani akyeng ni nga kusang ka aGalili awolu kini uyusufu ka aya nu ukọ mani alor nga shiwu kono mani asomo okong iYesu kide.

⁵⁶ Avasa vuu bo aca, kiya wang ima uvong kina anye ucoo, Awii uwuru aYahudawa ya ju ni, avasa wuru kino mani umeę iMusa teri bo ni.

24

Usang IYesu ka Lor
(IMat 28.1-10; IMar 16.1-8;

IYah 20.1-10)

¹ Kini ikwyating awii ayeng kide awii atinsara ni, ayiri kya uka alor kina uma uvong mani aba ni bo.

² Aya ba ni aba peni na ako yini utii wu ka nyu alor nga.

³ Avasa ghila ide, ni ara nu bu ukong IYesu Ate ba.

⁴ Ashi kide ubira ikwyi bo ko ni, avasa nu ajiya apai na ating ka yayo ni bo, no gbang ufufuu nu oso ma uyeri kini osoma aviya ni.

⁵ Kide ẹrẹbata ni ayiri vasa shulu na akwyi bo ki ẹrẹbo. Ajiya nga vasa teri bo si, "Ikembo sa nusọ wang agha akyuọ kide aghokpur?"

⁶ Ashiya ko ukawe ba, ako sisang. Ushuni ni imumani ateru no ka kyua mani ashi ka aGalili.

⁷ Ateri si, 'Iyi ya yo ni ama anọ Ajiya kavọ ajiya aghina avulu, ka gara nga kaya ukumu ushi, awii itai na aki sisang.' "

⁸ Ayiri vasa shuni no upii nga.

⁹ Aya vuu ka alor nga ni, Avasa teri agho shona ayeng kina ushe ajiya nadidu uma ri.

¹⁰ Ayiri mani ateru atina iYesu uma ri ni, UMaryamu iMagadaliya nga, kina iYowana, kina umaryamu ayur iYakubu, kina ace ayiri mani ashi kini bo.

¹¹ Amma ni atina iYesu kpaa upighi ayiri ra kini upighi ejirjauni, kin dini ara ma bo kino wu ba.

¹² Ni iBitrus vasa sisang kaishang Ki kyaa uka alor

nga nọ uti. Kiya kpikpo, ki tẹri idẹ, ki nu ughauto alilin na kyo kọ uhọ uyeng. Avasa vuu aca asọ dira imumani iba.

*Utira Imawus
(IMar 16.12-13)*

¹³ Kaidu awii ni ajiya apai kide aghoyii iYesu ni asọ kyeng aki kyabọ ace anifong mani ayoro si Imawus, kuma ni otọ efong kini Urushelima fuma ukilomita ushọ na iye.

¹⁴ Asọ tẹri ila kina ace bọ nọ uma umani okọ ba.

¹⁵ Asọ tẹri ila na asọ pii na ace bọ ni, iYesu ki kirkwyi nga vasa yini ayayo kini bọ na asọ keng ni bọ.

¹⁶ Ni avasa yuru bọ ica bọ ya, ba aghomani anu nga ba.

¹⁷ Avasa tẹri bọ si, “Igba ila yọ ni inu sọ tẹri kina ace nu?” Avasa titara nai ki, ki shighi ubetẹ bọ wu.

¹⁸ Agha yeng kide bọ, ayoro nga si iKiliyobas, avasa yira nga si, “Ashe, kọ ungo ka yayung nga shi akyeng kọ Urushelima ni ingo ta ye ngo umumani uba ba ki idẹ na awii ri ba?”

¹⁹ Avasa tẹri bọ si, “Uligba uma?” Avasa tẹri nga si, “Umunani uba kini iYesu agha aNazaret. Anga ni agho pii kọ otọ Onong nga, uma uju nga kono upii nga shina akyuo naigang kukushi Onong kina ajiya na didu.

²⁰ Afirist akakong kina agho ite yi gbira nga kọ ki wa nga ashuwa ukpo, ki ba gara nga kaya ukumu ushi.

²¹ Iyi sa go ikwyi ka kyua si Onong ki fo Israila! Uwe ni,

aidi wu shi awii itai nọ mani uma ri ba.

²² Bang kin dini ace ayiri kide yi ju uma umani usa erẹbata. Ka akyaa alor kini kikyuating,

²³ na ara nu bu erenoma nga ba, avasa vughu ki ba tẹri yi si aju bu amọ aghaghe, abo nu atuma Onong mani atẹri bọ si asha akyuo.

²⁴ Ace agho kide bayo kyaa alor nga kiya peni kono mani ayiri tẹri ni, na anga ni ara nu bu nga ba.”

²⁵ iYesu vasa tẹri bọ si, “Inu abo, ikwyi nọ ka kpele yọ upii agho pii kọ otọ Onong ba kaisa ba!

²⁶ Ba iyi ya yọ ni anọ ukristi sa awiya uma ri ba, ka va ghila nga ujọo nga ba?”

²⁷ Avasa yeni bọ nadidu imumani awọo upii Onong ka ya erẹkwe nga, kọ sang kọ mee iMusa ki ma ta kose atina nadidu.

²⁸ Asọ fuma anifong mani aki kya bọ wu ni, iYesu vasa ju kina aki walu ni,

²⁹ Na avasa meniga ki tẹri nga si, “Cica kini yi, ughẹ kọ ju, onong we nu kọ kpau.” Avasa keng ni bọ kiya shulu kọ ona bọ.

³⁰ Acica na asọ la imila, avasa kpaa ubiredi ki sa Onong iza, ki wurau ki ma bọ.

³¹ Ka kyua ra ni ica bọ vasa yemi, avasa kpele nga. Na aba ashege nga.

³² Avasa tẹri ace bọ si, Ikwyi ta fo yu ka kyua mani asọ pii kini yi kọ utira, asọ yeni yi upii Onong mani awọo ba?”

33 Avasa sisang kaishang ki vuu bọ Urushelima. Kiya peni agho usho nayeng na aku curu kọ uka uye kina ace ajiya,

34 aso tẹri bọ si, “Kaipang, Ate sisang! Ayeni ẹrẹkwẹ nga ukushi iBitrus!”

35 Agha pai ba ma ila imu-mani iba kọ utira, kọno mani akpili nga ka akyua na aso wura Ubiredi.

IYesu Yeni Ẹrẹkwyue nga Kukushi Aghoyii nga

(IMat 28.14-18; IYah 20.19-23; UTin 1.6-8)

36 Ashi kọ pii kaya uma ri ni, iYesu ki kirkwyi nga vasa titara ka bighating bọ, ki tẹri bọ si, “Utomọ ikwyi ba kukushi nu!”

37 Ẹrẹbata ba kpene bọ wu ba tee agho taa ẹrenoma, ahuri kọno ahwo nga ni ibo kyoo ni.

38 Asa tẹri bọ si, “Ikembo sani inu sọ ju ikwyi ibibi kindi, urava manọ aipang kide ikwyi nu ba?”

39 Inu nu ivọ mi kini ifra mi, imeẹ ki kirekwyue mi. Inu piya mi, ki kọng, ka ahwu shi ni inoma kọno ugboho ba, kọno mani inu nu ni ime shini yọ.”

40 Aya tẹri kindi ni, avasa yeni bọ ivọ nga kini ifra nga.

41 Na aso shi na akọ ma bọ aipang ba kini ikwyifu kina uwo ica, avasa tẹri bọ si, “Oshini imila kọkẹ ri”

42 Aba ma nga iciri itagbo ufifor.

43 Ayira ki la, abọ ni aso kyoo nga.

44 Aba tẹri bọ si, “Udibi bọ shi umumani ime pii kaya ka kyua umani ishi kini inu, si iyiya ni ahwura uma umani awọọ kaya ẹrẹkwyue mi kide umeẹ iMusa kina awọ agho utina Onong kina Awọ Ate.”

45 Aba yemi ikwyi bọ na ba kpẹle kini upii Onong mani awọọ,

46 Aba tẹri bọ si, “Kindi wu na woo si iyi ya yọ ni Ukristi sọ kọng ububi, ka awii itai na aso sisang ka alor.

47 Kindi wu ni aki ma ajiya ayasing ila Onong ọlọkpaa kina yira ọlọkpaa nọ uma ububi mani akọ ju wu. Aki kyo ju kọ Urushelima.

48 Inu bọ shi agho ki tẹri udubi uma.

49 Uwe ni, ime ki tuma nu kọno imumani Ate mi ta anyu ni. Ni inu zono sha kide ifong, sa ama nọ ẹrẹkyuo uju ka yaya.”

A kpaa iYesu ki Kyabọ Ayaya kọ

(IMar 16.19-20; UTin 1.9-11)

50 Aba kunu kini bọ ki kyaa ayayo na Abetani. Ukodu ni asa sang ivọ nga ki ma bọ anyu adaduma.

51 Ashi kide uma bọ anyu adaduma ni, asa ya bọ, na asa kpaa nga ki kyabọ ayaya wu.

52 Abọ ni ajọo nga, na asa vuubọ Urushelima kini ikwyifu nagigang.

53 Ko agbawii ni, ashii kide ọna Onong na bre Onong.

ILA IDIDUMA KA AVO IYAHAYA

Ighang Tee Ajiya

¹ Kọ kpaa ka akyua ni ighang shi kọ, ighang ni ishi kina Ọnọng, ighang ni, Ọnọng nga.

² Anga shi kina Ọnọng kọ kpaa ka akyua.

³ Nadidu uma ba kukushi nga, ni ba imumani aker nadidu ingo mani aker bọ yọ kini nga ba.

⁴ Ighang yọ shi ẹrẹpiya ọkyuọ, ọkyuọ wọ shi uyeri ka ajiya nadidu.

⁵ Uyeri sọ taa kide itii, ni itii ta bra yọ la akyuọ nga ba.

⁶ Ace ajiya shi kọ, aghoṇo uca si iYahaya aghoṇo Ọnọng tuma nga.

⁷ Ka aba tẹri ajiya aipang kaya uyeri, ka ajiya nadidu ma aipang ni nga.

⁸ Anga shi uyeri ba, aba ka aba yeni uyeri.

⁹ Uyeri aipang umani uka ma uyeri ka ajiya nadidu ki ba ide ashiri.

¹⁰ Akyua ni, ighang shi kọ ka ashiri, kina umani kini inga wọ ni aker ashiri wọ ni, ashiri ta ye wọ ngaa ba.

¹¹ Aba upra umumani ishi inga nga, ni ajiya nga ta yira bọ nga ba.

¹² Nadidu aghoṇo ayira nga, ki ba va ma aipang nọ uca nga ni, ama bọ ẹrẹgoro na atee anọ Ọnọng,

¹³ aghoṇo ajee bọ, basi na ayi ba, ko uwang ẹrẹnoma ko uwang ajiya, unga Ọnọng kọ.

¹⁴ Ighang ba tee ajiya ki ci kide bayo. Ayọ nu ujoọ nga, ujoọ unga Anọ aye anga Ate, ashiri ni ikyua kina aipang.

¹⁵ IYahaya tẹri aipang kaya nga, ki ba sang ẹrẹwyue ki tẹri si, “Adii agho ri nga shi aghoṇo ime sọ pii kaya nga ka akyua ni ime si, ‘Aghoṇo aki ba kọ utumu mi cẹ mi, ka ashiri ite mi.’”

¹⁶ Inu ikyua nga wọ sa ni ama ayọ oka yi nadidu yi kwaligba akyua.

¹⁷ Ọnọng ma umee ka avo iMusa ni asi ma unu ikyua kina aipang ka avo iYesu Aghofoo.

¹⁸ Ba ajiya na akọ nu Ọnọng ba. Anọ aye nga aghoṇo Ọnọng ngaa, aba shi kina Ate ayaya nga yeni ayọ nga ni.

IYahaya tẹri aipang kaya iYesu

(IMat 3.1-12; IMar 1.1-8; ILuk 3.1-18)

¹⁹ Upii aipang ni iYahaya yeni wẹ ka akyua umani aYahudawa tuma afirist kina aLawiyawa ka Urushelima ka aya ghulu nga si, “Ingo si inga?”

²⁰ IYahaya ta la nga inang kọ ba, atẹri ka ayaye si, “Ime shi Aghofoo ba.”

²¹ Aba ghulu nga si, “Ingo shi inga?”

Ingo shi Iliya?”

Aba yira bọ si, “Kayi, Imee ba.” Ingo shi agho pii kọ oto Ọnọng ra?”

Aba yira si “Kayi.”

²² Aba ɛɛri nga si, “Ingo shi inga? Yira ayo upii umani ayo ki ya ɛɛri aghomani atuma ayo. Ikembɔ nɔ ingo sɔ ɛɛri ni ɛɛkwyue ngo?”

²³ Asi,

“Ime ni ɛɛryue yoro wo ka aghumu,

‘Inu ker Ate ayaya nga itra konɔ umani agho pii ko oto Onong Ishaya ɛɛri ni.”

²⁴ Ni ace aFarisiyawa umani atuma

²⁵ ba ghulu nga si, “Insi ingo shi Aghofoo ko Iliya ko agho pii ko oto Onong ra ba ni, ikembɔ sa ni ingo sɔ ju iminimini?”

²⁶ IYahaya ba yira bo si, “Ime ni, ika ju iminimini na amusum, ace agho shi kide nu ni inu ta ye nu ngaa ba.

²⁷ Anga ki ba ko utumu mi, aghomani ita maa mi ni ishii ani na akpo nga ba.”

²⁸ Nadidu uma ri ba ka aBetani wo, ka ubuu ɛɛryema aYodan.

IYesu nga shi Itimi Onong

²⁹ Ikyua ya yee ni, aba nu na aki ba nga ukushi nga. Aba ju si, “Itimi Onong we agho kpaa uvulu ashi nadidu!

³⁰ Aghomani ime ɛɛri si, ‘Ace agho ki ba ko utumu mi na ace mi, ka ashi ko na akpo jee mi nga ba.’

³¹ Akyua ni ime ko ye mi nga ba, ni ime ba ni ime sɔ ju iminimini na amusum ka ayeni ngaa ka ajiya Israila.”

³² IYahaya ba yeni nga si, “Ime nu Aghing kini ikhimi

ko ni iso shulu ka yaya ki ba cica ka aya nga.

³³ Akyua ni ime ye mi ngaa ba, Onong na atuma mi uju iminimini na amusum nga ɛɛri mi si, ‘Aghomani ingo nu na Aghing Onong shulu ki cica ka aya nga ni, anga shi agho uju iminimini na Aghing Onong.’

³⁴ Ime ɛɛkwyue mi nu kindo ki ma aipang shi ajiya ri ni Ano Onong ngaa.”

Aghomani akyo uyii IYesu

(IMat 4.18-22; IMar 1.16-20; ILuk 5.2-11)

³⁵ Ikyua ya yee ni, iYahaya ting ko kadu kina agha apai kide aghoyii ngaa.

³⁶ Aba nu iYesu na aso wor, na aba ju si, “Nu, itimi Onong wudu!”

³⁷ Aghoyii ngaa agha apai ra ya ko upii nga ni, aba yii iYesu.

³⁸ IYesu ya tee ki nu na aso yii ngaa ni, aba ghulu bo si, “Ikembɔ ni inu sɔ wang?”

Aba ɛɛri nga si, “Aghomee, abi wo ni ingo ci ko?”

³⁹ IYesu ba yira bo si, inu ba ka inu ba nu.” Ava ba ki ba nu uka uci nga, ni ava ci ila bo kini inga ka awii ra, aci ko ukadu kini nga ki wiya ya.

⁴⁰ Andrawus, anayuru iSiman iBitrus shi aghaye kide agha apai na ayii iYesu nɔ umani akpo upii iYahaya kaya iYesu.

⁴¹ Andrawus zonɔ wang anayuru nga iSiman, asi, “Ayo ko peni Aghofoo, iKristi.”

⁴² Aba kyaa na iSiman kukushi iYesu.

IYesu nu nga na asi, “Ingo shi iSiman anọ iYahaya. Aki yorọ ngo si iKefas ko iBitrus, ango yeni si utii.”

IYesu Yorọ iFilibus kina iNataniyel

⁴³ Ikyua ya yẹẹ ni iYesu wang kyaa aGalili ni, aba ya peni iFilibus ki ju nga, “Yii mi.”

⁴⁴ IFilibus ni agha aBet-saida ngaa, ifong Andrawus bọ kina iBitrus.

⁴⁵ IFilibus ya peni iNataniyel ki tẹri ngaa si, “Ayo peni ajiya umani awoọ ila nga kide umee iMusa, kina erewo agho pii ko oto Onong, iYesu agha aNazaret, anọ iYusufu.”

⁴⁶ INataniyel ba ghulu si, “Iligba ima ididuma yo ki kunu ka aNazaret?”

IFilibus ba ju nga si, “Ba ko ingo ba nu.”

⁴⁷ IYesu ya nu iNataniyel na aki ba ukushi nga ni, aba ju si, “Nu agha Israila aipang, aghomani ashi na ateri kide nga ba.”

⁴⁸ INataniyel ba ghulu iYesu si, “Abi wo ni ingo yemi ko?”

IYesu ba yira nga si, “Ime nu ngo ki erapiya oshẹ uwe na iFilibus ko yorọ ngo ngaa ba.”

⁴⁹ INataniyel ba yira iYesu si, “Aghomee, ingo shi Anọ Onong! Ingo shi agom Israila!”

⁵⁰ IYesu ba yira nga si, “Ingo ma aipang ko no umani ime tẹri ngo si, ime nu ngo ki erapiya oshẹ uwe? Ingo ki nu uma umani ucee kindo.”

⁵¹ IYesu va khimi uteri nga ko si, “Aipang ni ime so tẹri nu, inu ki nu ayaya na ashi aye, atuma Onong ki shi ko kila na ashulu kaya Anọ Ajiya.”

2

IYesu sa ni amusum tee amusum Ikolọ na ashe

¹ Awii itai ni, asa sra agya ubiya ka aKana anga aGalili. Ayuru iYesu shiya ko ukaa.

² Ako yorọ iYesu kina aghoyii nga agya ubiya.

³ Amusum ikolọ na ashe ya kpee bọ ni, ayuru iYesu ba tẹri ngaa si, “Amusum ikolọ na ashe bọ kpee bọ.”

⁴ IYesu ba yira ngaa si, “Ayiri, ikembọ sa ni ingo ba ukushi mi? Akyua mi ta ko ba wo ba.”

⁵ Ayuru nga ba tẹri agira nga si, “Inu ju imumani asa no uju.”

⁶ Akyua ra ni, ukyo na amusum utin uguna umani aker na atii ni aYahudawa ka hwuru irighe wo shiya ko ukaa. Kologba ka la ima umra amusum araji.

⁷ IYesu ba tẹri bọ si, “Sa amusum ko ukyo na lilai. Aba sa ya ki tili wo na lilai.

⁸ Aba tẹri bọ si, “Ka akyakyua ri ni, inu vo ace ka inu ya ma agha aghaghe na agya.” Aba vo amusum ki ya ma ngaa.

⁹ Agha aghaghe na agya ya piya amusum ki ko ni ako tee anga ikolọ na ashe ni ata ye ngaa uka umani aba ni bọ ko ba, (agira ye uka umani avo amusum wo),

agha aghaghe agya ba yoro agheme asasa ki kyaa uge uye ko,

¹⁰ ni asi, “Kwinga ka zono uma amusum ikolo na ashe adaduma, na ato ba na angomanu ata fuma bo adidu ba insi akyeng ko sa ki shuu ni. Ingo ni ingo so amusum ikolo na ashe adaduma, akyua ri ko ni ingo woo ko!”

¹¹ Udii wo shi ima usa uwo ica iye ni iYesu ju ka aKana anga aGalili, ki yeni ujoo nga; ni aghoyii nga ma aipang ni ngaa.

¹² Aya kpee ni, aba wor kyaa aKafarnahum kina ayuru nga, kina anayuru nga, kina aghoyii nga; aya ci ko ukadu ki la anirawii wo.

IYesu Yeri Ona Onong
(IMat 21.12-13; IMar 11.15-17; ILuk 19.45-46)

¹³ Akyua usra agya ubulu aYahudawa ya ba ayayo ni, iYesu ba kyaa Urushelima.

¹⁴ Kide Ona Onong ni, aya peni ni ajiya so gbara inaa kina atem kina ukhimi, ni agho user ufe shi ka atebur bo.

¹⁵ IYesu va keru aiwili na anii, ava kla bo nadidu bo kina atem kina inaa kide Ona Onong. Ava naa ufe umanu agho user so ju ki vila atebur nga ko.

¹⁶ Aba teri agho gbra ukhimi si, “Inu kpaa uma nu wo ko ukadii! Inu ba tee no Ona Ate mi uka la ize ba!”

¹⁷ Aghoyii nga wa shuni sa awoo si, “Usa ikwyi uyoo ona ngo so la konon ugha wo ni.”

¹⁸ AYahudawa va ghulu ngaa si, “Aligba amaa uwo ica ngaa ni ingo ki yeni ayomanu umanu uyeni erkyuwo ni ingo ju uma ri ko?”

¹⁹ IYesu ba yira bo si, “Inu pulu Ona Onong ri ko, ime ki shang wo kide na awii atai.”

²⁰ AYahudawa ba ju si, “Ak-paa anyi ishinari na atin na aso vra ona Onong ri! Ingo si ingo ki shang wo kide na awii atai?”

²¹ Ni, Ona Onong umanu iYesu so pii kaya wo shi erenoma nga.

²² Ko utumu umanu asang ko ukpo ni, aghoyii ngaa shuni si asa teri kindii; ni ava ma aipang no upii Onong kina imumanu iYesu sa teri.

²³ Akyua umanu ashi ka Urushelima ka usra agya ubulu ni, ajiya na pam ma aipang no uca nga no umanu anu uma usa uwo ica na aso ju.

²⁴ Ni iYesu ta yira nga bo ba ka aye bo nadidu bo nagigang.

²⁵ Ata wang ngaa agho umanu aki teri ngaa ima kaya ajiya ba ka aye imumanu ishi kide ikwyi kwinga.

3

INikodimus ba ukushi iYesu

¹ Ace ajiya aghono uca si iNikodimus shi ko, aghaye kide aFarisiyawa, agha aghaghe aYahudawa.

² Ajiya nga ba ukushi iYesu na atii, ateri nga si, “Aghomee, ayoye si ingo ni aghomee umanu aba kukushi Onong

ngaa; ki ba aghomani aki bra uju uma usa uwo ica ri ba sa aghomani Onong shi kini ngaa.”

3 IYesu ba yira ki teri si, “Aipang, ime so teri ngo, ba aghomani aki bra unu eredom Onong, sa azonon khimi ujee ngaa ko.”

4 INikodimus ba yira ngaa si, “Aki jee ajiya nagyi ni ashi ko la awii apai? Aki va ghila ngaa ide afo ayuru nga ka aba jee ngaa unga ipai?”

5 IYesu ba yira nga si, “Aipang, ime so teri ngo, ba aghomani aki bra ughila ide eredom Onong ba, sa ajee nga na amusum kina aghing.”

6 Imumani ajiya jee ni, ajiya ngaa, imumani aghing jee ni, aghing ngaa.

7 Ba woo ica non umani ime si, ‘Iyiya ni, sa ajee non ka ayaya ba.’

8 Uwuru ka te ki kya won oka non uhwiya, ni inu ka koon ishimini nga, ni inu ta ye uka umani ukunu won konon oka ni oki kya won ko ba. Kindii won ni aghomani ajee ngaa na aghing shi ko.”

9 INikodimus ba ghulu iYesu si, “Nagyi won ni udii ki ba ko?”

10 IYesu ba yira nga si, “Ingon ni aghomene aghaghe nga ki Israila, ni ingon ta kpele ngon uma ri ba?”

11 Aipang ni ime so teri non, ayon ka pii kaya imumani ayon ye won, ni ayon so ba yeni nu imumani ayon nu, kindon ni inu toon non okoon imumani ayon teri nu.

12 Imen teri nu kaya uma ashi ri ni inu ta ma nu aipang ko ba, nagyi won ni inu ki ton ma aipang ko non uma ni ushi unga ayaya?”

13 Ba aghon umani akon kyaa ayaya ba, Anon Ajiya kayu nga umani asuu ka ayaya ngaa kon akyya.

14 “Konon umani iMusa zee iyoon utii uyeri ka aghumu ni, kindii won ni iyiya na azeen Anon Ajiya ko,

15 ka nadidu aghomani ama aipang ni ngaa ni, aki peni okyoon ni ushi won na amaa ba.

16 “Ka Onong yoon ashi nagigang ki ma Anon nga ka aye, ka aghomani ama aipang ni ngaa ni, aba kpoo ba, na asa peni okyoon ni ushi won na amaa ba.

17 Onong ta tuma ngaa na Anon nga ka aba wa ashi ashuwa ba, ashi ni, apeni ufoo kukushi nga.

18 Nadidu aghomani ama aipang na Anon Onong ni, aki wa bon ngaa ashuwa ba. Nadidu aghomani ata ma bon aipang ni ngaa ba ni, akon wa nga ashuwa wudu ka ata ma nga aipang non uca Anon aye Onong ba.

19 Umani ashuwa shi wen, uyeri ghila ashi, ni ajiya een non uyoon itii kina uyeri, ka uma uju bon ni unga akakiya bon.

20 Ka aghomani aka ju akakiya ni atoon ngon uyeri, aka va ba nga oka uyeri ba ka aba nu uma uju nga ba.

21 Aghon ju aipang ka ba oka uyeri, ka anu ka ayaye si uma

uju nga ni, Onong ta nga avo wo.”

Imumani IYahaya Yeni kaya IYesu

²² Aya kpee kindo ni, iYesu kina aghoyii nga ba sang ki kyabo ishee erebo aYahudiya. Akpaa akyua na ci ko ukadu, na aso ju ajiya iminimini.

²³ IYahaya so ko ju iminimini ka Aion ka ayayo aSalim, ka amusum shi ya na pam ko ukadu. Ajiya kyeng na aju bo iminimini.

²⁴ Aju umari na ako ta bo iYahaya kide uboo itii ba.

²⁵ Ni aghoyii iYahaya tee agho la ilang kina ace aBayahude kaya itali uh-wuru ka ahwuru irighe konu umani umee iMusa yeni ni.

²⁶ Aghoyii ba kyaa ukushi iYahaya agho uju iminimini kiya teri nga si, “Aghomee, ajiya umani inu shi kini ngaa ka udaa ugee igho Urdun, aghomani ingo ki kirekwyue ngo teri upii kaya nga ra, awudu na aso ju iminimini, ni kwinga so kyaa ukushi nga.”

²⁷ IYahaya ba yira nga si, “Ba aghomani aki bra uyira ima ba sa ama nga ka ayaya.

²⁸ Inu ka kyakwyue nu ni inu shiya ko uka ka asi, ‘Ime shi aghofoo ba, atuma mi ki ime la nga ite wo.’

²⁹ Agho shi na ayiri asasa nga shi agheme asasa. Ayikyo agheme ka tara ka ako ewwyue nga, aka koo ikwyifu nagigang no okoo ewwyue

agheme. Kindo wo ni ikwyifu mi hwura wo.

³⁰ Iyiya yo ni ajiya nga so khimi ni ime sa vuu mi utumu.

Aghomani aba ka ayaya

³¹ “Aghomani aba ka ayaya cee kwinga. Aghomani aba ka asing ni, agha asing ngaa, na aka pii kaya uma asing wo. Aghomani aba ka ayaya ni, acee kwinga.

³² Aka teri imumani anu ki koo wo, nadidu kindo ni, ba aghomani ayira ima uteri nga.

³³ Ni aghomani ayira uyen amaa nga ni, a yira wudu si, iyiya ni Onong na agha aipang nga.

³⁴ Ka aghomani Onong tuma ni, upii Onong wo na aso teri, ka Onong ma nga aghing nga angu umani ashi na amaa.

³⁵ Ate yoo Ano, ama kwi ke ki ivo nga.

³⁶ Nadidu aghomani aso ma aipang ka ano ni, ashi na okyuo no ushi wo na amaa ba. Nadidu aghomani ata yira nga Ano ba ni, aki peni nga okyuo no ushi wo na amaa ba, anang Onong ki shi kaya ewekwyue nga.”

4

IYesu Kina Ace Ayiri Ka ASamariya

¹ AFarisiyawa ya kong si iYesu so pee Aghoyii nga, na asha ju bo iminimini ki gina iYahaya ko.

² Ni ba iYesu nga ki ekerekywue nga so ju iminimini ba, aghoyii nga bo.

³ IYesu ya kɔng Ila imumani iba ni, ava ya aYahudiya ki vuu nga aGalili.

⁴ Iyiya yɔ ni iYesu kyeng ide aSamariya.

⁵ Ava ba ide ice ifɔng ka aSamariya ayɔrɔ si aSaikar. Ifɔng shi ayayo kina ɛrɛbɔ umani iYakubu ma Anɔ nga iYusufu ka akyua ra.

⁶ Akadu wu ni irijiya iYakubu shi kɔ. IYesu ya kiya nɔ kyeng ni, ava cicaa ka anyu irijiya. Udi ba kina abiyatɛ atinɔng kɔ.

⁷ Ace ayiri agha aSamariya va ba uvo amusumu. IYesu va tɛri nga si, “Ma mi amusumu ki imɛ sa.”

⁸ Aghɔyii nga kɔ ghila bɔ ide ifɔng ka ya ghɛ imila.

⁹ Ayiri ra agha aSamariya va tɛri iYesu si, “Nanyi wu ni unɔ ni aBayahude nga ni ingɔ ki shɔr mi amusum usa, imɛ aghɔmani imɛ shi ayiri aghɔ aSamariya?” Ka aYahudawa ka kyoo bɔ aghɔ aSamariya ba.

¹⁰ IYesu va yira nga si, “Ingɔ ta ye uma ɔnɔng, kina aghɔmani atɛri ngɔ si, ‘Ma mi amusum usa ni,’ ingɔ ta kɔ shɔr nga ni ata kɔ ma ngɔ amusum uma ɔkyuɔ.”

¹¹ Ayiri va tɛri IYesu si, “Agha aghaghe, Ingɔ shi ngɔ ni ima uvo amusumu ba, irijiya shi ikyuu. Ni abi kɔ nɔ peni adibi amusumu uma ɔkyuɔ kɔ?”

¹² Ta ingɔ gina ate yi iYakubu le, aghɔmani aya yi irijiya ni, anga ki kirekwyue nga, kina anɔ nga, kina ikina nga, asa amusumu nga le?”

¹³ IYesu va yira si, “Aghɔmani asa amusumu ri ki va kɔng idafɔ na amusumu.

¹⁴ Ki nadidu aghɔmani asa amusumu mani iki ma nga ni, aki sɔ kɔng idafɔ na amusumu ba ka aya ta kɔ sang asing. Amusumu mani iki ma nga ni aki tee nga angɔ uma ɔkyuɔ umani ushi wɔ na amaa ba.

¹⁵ Ayiri va tɛri nga si, “Aghaghe, ma mi adidu amusumu, ki ima sɔ kɔng idafɔ na amusumu ba, ki imɛ ma sɔ ba ukadi uvo amusumu ba.

¹⁶ IYesu va tɛri nga si, “Ya yɔrɔ aghɛmɛ ngɔ kɔ ba ukeɛ.”

¹⁷ Ava yira ki tɛri si, “Ita shi mi na aghɛmɛ ba.” IYesu va tɛri nga si, “Ingɔ tɛri aipang nɔ mani ingɔ tɛri si ushi ngɔ na aghɛmɛ ba.

¹⁸ Ka aipang nga shi si, ingɔ kɔ biya aghɛmɛ atɔng, aghɔmani ingɔ shi kini nga ka aikyua ri ni ba aghɛmɛ ngɔ nga ba.”

¹⁹ Ayiri va tɛri iYesu si, “Aghaghe, imɛ kyoo ni ɔngɔ na aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng nga.

²⁰ Anirakpɛɛ nɔ shɔr ɔnɔng ki itili ri. Ni inu aYahudawa tɛri si Urushelima bɔ kpaa nɔ mani jɔɔ ɔnɔng kɔ.”

²¹ IYesu va yira nga si, “Ayiri, ma aipang ki imumani isɔ tɛri, akyua ki ba mani ajiya ki jɔɔ bɔ Ate ki itili ra ba, ko Urushelima ba.

²² Inu ajiya aSamariya inu sɔ ta agho ki imumani inu ye nu ba. Ki iyi aYahudawa ye imumani iyi sɔ ju, ka ufoo

kunu kide aYahudawa ko.

²³ Ni akyua ki ba, kaa ako ba, na agho ujo o aipang aki jo o Ate kide aghing, kina aipang, ka Ate wang idi igho ajiya ka ajo o nga.

²⁴ Onong ni aghing ngaa, agho ujo o nga ni, aso jo o nga kide aghing, kini ide aipang.”

²⁵ Ayiri va teri iYesu si, “Ime ye si aghofoo mani ayoro nga si iKristi ki ba. Insi aba ni aki yeni yi kwike.”

²⁶ IYesu teri nga si, “Ime agho pii ni ngo, ime shi inga.”

²⁷ Aso kpee upii wudu ni aghoyii nga va wuu, ava wo ica kono mani anu ni aso pii na ayiri. Ni ba agho mani ateri nga si, “Ikembo no wang?” ko na awulu nga si, “Ikembo sa ni oso pii ni nga?”

²⁸ Ayiri ra vasa ya ikyo nga ya ko ukadu ki kyaa ide ifong ki ya teri ajiya,

²⁹ “Inu ba, ku ma nu ajiya mani ateri mi kwike mani iko ju! Ta anga shi aghofoo ra?”

³⁰ Ajiya va hwuu kide ifong ki ba ukushi iYesu.

³¹ Ashi kide udu wudu ni, aghoyii iYesu va shor nga ki teri si, “Aghomee, la imila.”

³² Ni iYesu va teri bo si, “Ime shi ni ice imila mani inu ye nu ice ima kaya ba.”

³³ Aghoyii nga va wulu ace bo si, “Ta ace agho ma nga imila le?”

³⁴ IYesu va yira si, “Imila mi yo shi mani iju uwang agho mani atuma mi, ki ime va kpee utina nga.

³⁵ Ba inu ka teri si, ‘Ipiri inari yo she no curu imila ba?’ Kindo ni ime so teri nu,

inu irite na biboro, iyesi si, ito ucuru.

³⁶ Agho curu imila so peni oka nga, aka va curu ima upeni nga ki kya okyuo utaa amaa ko, ka agho pila na curu ka ju ikwyifu.

³⁷ Akyua ra ko ni, ighang upii ra ni aipang nga, si, ‘Ace agho pila, ace gho curu imila.’

³⁸ Ituma no curu imumani uta kong nu olo kaya ba. Ace agho bo kong olo, inu ni inu la udong usher bo.”

³⁹ Agho aSamariya napam kide ifong ma aipang ni iYesu ko upii ayiri ra mani ateri si, “Ateri mi nadidu uma mani iko ju.”

⁴⁰ Agho aSamariya ya ba ukushi iYesu ni, ava shor nga sa aci kini bo, ava ci ni bo awii apai.

⁴¹ Ajiya napam vasa ma aipang ni iYesu kaya upii nga.

⁴² Akyua ra ko ni agho aSamariya teri ayiri si, “Aikyua ri ni iyi ma aipang ko, ba si imumani oso teri yo ba, kiyi ka kyakwyue yi kong, kiva ma aipang si ajiya ri nga shi aghofoo asing.”

IYesu Leni na Ano Agho Teri Ashuwa

⁴³ Aya la awii apai ni iYesu va sang ki isii aSamariya ki kyaa aGalili.

⁴⁴ Ki iYesu ki ekerekywue nga ko teri si, “Atina Onong ka ata shi no ujo o ki erebong nga ba”.

⁴⁵ Aya foma aGalili ni, agha aGalili va yira nga kini ivo ipai, ki ibo ma kya agya ubulu

kọ Urushelima, anu imumani iYesu ju.

⁴⁶ IYesu va vuu nga ifong aKana ka aGalili, oka mani atee amusumu ikolo nashi. Oka ni ace atina uteri ashuwa aghomani anọ nga shi akyuo ba ka aKafarnahum.

⁴⁷ Ajiya ra ya kong si iYesu we na vuu nga aGalili ko sang ka aYahudiya ni, ava kyaa oko shi nga kiya shor nga kaya leni na anọ nga aghomani ashi ki anyu ukpo.

⁴⁸ IYesu va teri nga si “Insi inu ta nu no amaa kini uma oša uwo ica ba ni, inu ki ma no aipang ba ko nazii.”

⁴⁹ Atina oka uteri ashuwa va teri iYesu si, “Aghaghaghe, ba ki ma kee ka anọ mi kina ma kpoo ba.”

⁵⁰ IYesu va teri nga si, “Wor ka anọ ngo ki ba akyuo.” Ajiya nga ma aipang ki imumani iYesu teri nga, ava walu.

⁵¹ Ashi ko utira ukyaa ona nga ni, agira vasa takwyue ni nga ava teri nga si, “Anọ ngo ko ba akyuo.”

⁵² Ava wulu nga agolo mani aba akyuo ko. Ava teri nga si “Amushe ki na awa ayeng anga atinong ni ufuru erenoma sher nga ko.”

⁵³ Ate Anọ va kpele si akyua umani iYesu teri nga si “Wolu, ka anọ ngo ki ba akyuo ko.” Ajiya kina agho ona nga va ma aipang ni iYesu.

⁵⁴ Udiwu shi utina uwo ica unga ipai mani iYesu ju ko sang nga ka aYahudiya ki kyaa aGalili.

IYesu Leni na Agunu ka Igho ABetasda

¹ Aya kpee ni, iYesu va wolu ki kyaa Urushelima ko uce usra agya aYahudawa.

² Ko Urushelima ni ice igho na amusum shiya angọ mani aghimi no agee otong. Kina ijiya aYahudawa ni ayoro si ABetasda. Udidu igho ushi ayayo kina anyu uboo na Atem.

³ Agee ra yo na adumu, kina afoo kina agunu na agho shomo ivo napam ko ghele na molu ko.

⁴ Asọ sha ka zoọ amusumu nga ni. Ki ace agolo ni Atina Onong ka shulu ki zoọ amusumu nga, Avasa leni ki igho idumu mani ashi kini yo.

⁵ Ukadu ni ace ajiya shiya ako la anyi ishitali na ananari kini udumu nga.

⁶ IYesu ya nu nga na yee ni, aye si ajiya nga ko tiri wo no udumu nga, iYesu va teri ajiya si, “Ingọ wang Leni?”

⁷ Adumu nga va yira nga si, “Aghaghaghe, ishimini na agho mani aki she mi ko ki ghila igho ka kyua mani aso zoọ amusumu nga ko ba. Insi ime sher si ime so ghila ni ace agho sa la mi ite ko.”

⁸ IYesu vasa teri nga si, “Sisang, ko kpaa ishoro ngo, ko kyeng ila ngo!”

⁹ Kaidu agolo ni agho vasa leni, ava kpaa ishoro nga ki wolu. Idi ima ba ka awii uwuru aYahudawa.

¹⁰ Kindo ni AYahudawa vasa teri ajiya mani a leni ni ngaa si, “aidi ni awii wuru ko,

kono umeɛ IMusa ni ikikya yo na akpaa ishɔr ba.”

¹¹ Ajiya nga vasa yira bo si, “Aghomani a leni ni me, a ngaa teri si ime kpaa ishɔr mi ki wolu.”

¹² Avasa ghulu nga si, “Inga shi aidi ajiya mani ateri ngo si kpaa ishɔr ngo ku wolu?”

¹³ Aghomani a leni ni ngaa ni, ata ye ti inga leni ni ngaa ba, ka ajiya shiya napam ko ukaa, iYesu vasa wolu kide majiya.

¹⁴ Ana kyua nazii ni, iYesu vasa peni nga kide Ona Onong, ki teri nga si, “Nu ni, ingo leni! Ni, ma so ju avulu ba, ki imumani iceɛ idi no ububi ma ba ngo ba.”

¹⁵ Ajiya nga vasa wolu kiya teri aghakakong aYahudawa si, iYesu nga leni ni nga.

¹⁶ Kindo ni avasa tee agho ma iYesu olo, ka aso ju udibi uma ka awii uwuru aYahudawa.

¹⁷ IYesu vasa teri bo si, “Ate mi so ju utina ko ta kai kyua ri, ime ma ka ju.”

¹⁸ Udi upii sa ni aYahudawa khimi uwang iYesu sa apii nga ko. Avasa teri si, “Ba si aceɛ imumani ateri ka awii uwuru aYahudawa ba, ka ateri si ate nga Onong ngaa, ka ama si anga shi Onong wudu.”

Ereɛɔro IYesu Anɔ Onong

¹⁹ IYesu vasa yira bo si, “Iyiya, iso teri nu, Anɔ ka ata ju ice ima, ka yayu nga ba, si imumani anu na Ate ka ju. Ki ididu imumani Ate ka ju, iyo ni Anɔ ka ju.

²⁰ Ka Ate yoo Anɔ, aka va yeni nga uma mani inga ki ekerɛkywue nga ka ju, aki va

yeni nga itina mani iceɛ idibi, ka inu wo ica.

²¹ Kono umani Ate ka sang agho ukpuru ka apeni ikyuo ni, kindo ni Anɔ shi na akyuo ka agho umani ayoo.

²² Ate ra ju ace agho ashuwa ba, Na va ma Anɔ ereɛɔro uju kwinga ashuwa,

²³ Ka ajiya naidu joɔ Anɔ, kono mani aka joɔ Ate ni. Naidu aghomani ata joɔ Anɔ ba ni, aka ta joɔ ate mani atuma nga wudu ba.

²⁴ “Iyiya, iso teri no, Naidu aghomani aka kong upii mi, kiva ma aipang ka aghomani atuma mi ni, ashii no okyuo utaa amaa. Aki ju nga ashuwa ba, ako bulu ukpo ki peni okyuo.

²⁵ Iyiya ni so teri no, akyua ki ba, ako ba ma, na agho kpuru bo ki kong ereɛkyue Anɔ Onong, aghomani akong ki lang.

²⁶ Kono mani Ate ki ekerɛkywue nga ni erepiya okyuo ko ni, kindo ni asa si Anɔ nga tee erepiya okyuo ko.

²⁷ Ava ma nga ereɛɔro uju ashuwa ki nga ni Anɔ ajiya nga.

²⁸ Inu ma woo ica na udi upii ba, ka akyua ki ba mani aghomani ashii kide na alor ki kong ereɛkyue nga,

²⁹ Ka akunu. Aghomani aju uma ododoma ki sisang, ka apeni okyuo, ni aghomani aju utaa aipang ni, aki sisang ka va ju bo ashuwa.

³⁰ Ime ka bra mi uju ima ka ayayu mi ba. Ime so ju ashuwa kono umani Onong teri yi si iyi ju ni. Kindo ni

ashuwa anga aipang kọ, ki ba ima ushi kide ikwyi mi yọ ni isọ ju ba, ki ima ukunu kukushi aghọ utuma mi yọ.

Aghọ Tara IYesu

31 “Ipeni ime tara ẹrẹkwyue mi ni, ni ima ẹri mi shi yọ aipang ba.

32 Ka ace ghọ shi wu ni aki tara mi, ni iye si imumani aki ẹri kaya ẹrẹkwyue mi ni aipang nga.

33 Inu tuma ajiya kukushi iYahaya, inga vasa ẹri nọ aipang.

34 Kindọ ni ira tọrọ mi na utara ajiya ba. Imẹ ẹri kindọ ka inu peni ufoo.

35 IYahaya ni ogbẹlẹmọ ula ugha kọ, ọngọ uyeri kọ, ọva ma aipang kọ ju ikwyifu naigang kọng uyeri nga ka ana gọlọ nazii.

36 Ni ime shi ni anga mẹ aghọ tara mi angọ mani ag-ina aghọ tara iYahaya ya kaya ẹrẹkwyue mi. Uma mani isọ ju, ọngọ mani Ate mi ma mi si ju, ọbọ shi uma umani uyen i amaa, ate mi ngaa tuma nga.

37 Ate mani anga tuma mi anga ki ẹkẹrẹkwue nga yeni aghọmani atara mi. Inu sọnọ kọ kọng nu ẹrẹwyue nga ba, inu sọnọ kọ nu nọ umani ashi ba.

38 Ighang nga ci yọ ki ikwyi nu ba, ki nu ta ma nu aipang kukushi aghọmani Ate tuma ba.

39 Inu sọ shuwa upii Ọnọng, kọ ukyoo nu ki ikwyi ki peni ọkyuo utaa amaa kide bọ. Idibi ipii Ọnọng iyo ki tara mi.

40 Kindọ ni inu tọrọ nọ ba ọkọ shi mi kọ peni ọkyuo.

41 “Imẹ ka ta yira mi ujoọ kukushi shi bajiya ba”

42 Ki ime ye nu, iva sa ye si inu shi nu nọ uyoo Ọnọng kide ikwyi nu ba.

43 Imẹ ba kide nọ uca Ate mi, inu ta yira mi ba, ipeni ace aghọ ba kide nọ uca ẹrẹkwyue nga ni, inu ki yira nga.

44 Nanyi kọ ni inu ki ma aipang ka akyua umani inu wang peni ujoọ kushi ace nu, ni inu ta wang nọ peni ujoọ mani ukunu kukushi Ọnọng umani anga shi ka ayayu nga ba?

45 Inu ma ẹri si iki kyaa ashuwa nu kukushi Ate yi ba. Aghọ ki kyaa ashuwa nga shi iMusa, umani inu sa ikwyi si anga ki foo nu.

46 Ẹri si inu ma aipang ni iMusa ni, inu ta kọ ma aipang ni ime, ki iMusa wọọ kaya ẹrẹkwyue mi.

47 Ipeni inu ra ma nu aipang kini imumani awọọ ba ni, nanyi kọ ni inu ki ma aipang kọ?”

6

IYesu cee ajiya Araji ushọ Ato

(IMat 14.13-21; IMar 6.30-44; ILuk 9.10-17)

1 Awii ra ya woru bọ ni, iYesu va bulu ki kyaa udaa ugeẹ ẹrẹyema aGalili, aka ba yoro wọ si ẹrẹyema aTibariya.

2 Ikir bajiya lite nọ uyii nga, ka anu amaa nọ uma umani asọ ju na adumu.

³ IYesu va kila nga izizê ki cica kina atina nga.

⁴ Ka akyakyua ri ni, agya ubulu ya sô ba ayayo.

⁵ IYesu ya sang êrêkwyuê ki nu ikir bajiya ni, aba têri iFilibus si, “Abi wô ni ayô ki ghê imila umani iki maa ajiya ri kô?”

⁶ IYesu ghulu iFilibus kindô ka amara nga wô ka aye imumani aki ju.

⁷ IFilibus ba yira nga ki têri si, “Ufê ipii itin aghotina ki maa yô na aghe imila umani kwinga ki peni na zêê ba.”

⁸ Aghaye kidê atina nga aghonô uca si Andrawus, anayuru iSiman iYahaya va têri iYesu si,

⁹ “Ace ananô wê na asi ni agbô ubiredi itô kina itagbo ipai. Ikembô wô yi idi ima ki ju na ajiya ri kindii?”

¹⁰ IYesu ba têri bô si, “Inu sa ajiya ka acica.” Uka ni ôbông shiya nagigang. Aghemê va cica, afuma agha araji ushô atô.

¹¹ IYesu ba kpaa agbô ubiredi, aya kpêê usa Onong izaa ni, aba kau aghomani aci, aba bô nadidu imumani iki maa bô kô. Kindii wô na aju ni itagbo.

¹² Aya la ki suu ni, aba têri atina nga si, “Inu curu awo na ashe ka aba bra yô ba.”

¹³ Atina va curu awo ubiredi ki tii ka ôkôô ushô nô upai, awo umani ashe kidê agbô ubiredi utô kô umani ajiya kpêê ula.

¹⁴ Ajiya ya nu amaa imu wo ica ni iYesu ju ni, aba têri si, “Aipang, anga shi aghô pii kô

otô Onong umani asi aki ba asing.”

¹⁵ IYesu ya kpêê si, ajiya wang kpaa nga ni êrêkyuô ka ama nga êrêgom ni, aba vuu nga aya izizê kayu nga.

IYesu Kyeng kaya na Amusumu

(IMat 14.22-23; IMar 6.45-52)

¹⁶ Ughe ya kpaa ni, atina iYesu ka sang ki kyabô êrêyema.

¹⁷ Akyua ra ni uka ya sang uba ni itii, iYesu sa kô sang nga uba ukushi bô ba. Atina va ghila bô idê ôgbôlo ki kpêê ubulu kyabô aKafarnahum.

¹⁸ Êrêyema kpêê utiyagha ka uce uwuru êrêkyuô sô tê.

¹⁹ Aya tê ki fuma amel atai ko anari ni, aba nu iYesu na akyeng kaya na amusum, asô ba nga ayayo kina ôgbôlo. Atina va kôô êrêbata.

²⁰ IYesu va têri bô si, “Imêê, ba kôô êrêbata ba.”

²¹ Aba tô yira nga kidê ôgbôlo. Kidê anakyua ni ôgbôlo nga fuma uka umani aki kyabô kô.

Ajiya Wang IYesu

²² Ikyua ya yêê na ushe bajiya na aci ka uhwo udaa ugeê êrêyema ba kpêê si ôgbôlo uye wô ba ukaa, akpêê si iYesu ta ghila nga ôgbôlo kina atina ba, atina nga bô kyaa kayu bô.

²³ Ace agbôlo umani aba ka aTibariya tara kô ka ayayo kina uka umani ajiya la ubiredi wô kô utumu umani akpêê usa Onong izaa.

²⁴ Ajiya ya nu ni iYesu kina atina nga shi bọ ya kọ ukaa ba ni, aba ghila bọ oḡbọlọ ki kyabọ aKafarnahum na asọ wang iYesu.

IYesu nga shi Ubiredi uma Ukyuo

²⁵ Aya nu nga ka udaa uḡeḡe ẹrẹyema ni, aba ghulu nga si, “Aghomẹ, agba awii wọ ni ingo ki ba wọ?”

²⁶ IYesu va yira bọ si, “Aipang, imẹ sọ tẹri nu, inu sọ wang ka inu la ubiredi ki suu, ba si inu kpẹlẹ si amaa uma usa uwo ica ni imẹ ju ba.

²⁷ Inu ba duma na uwang imila ni ika bra yọ ba, inu ju utina kaya imila umani ishi yọ na amara ba inga uma okyuo utaa amaa. Imila umani Anọ Ajiya ki ma nu yidii. Ka aya Anọ Ajiya wọ ni Ate Onong kọ sa amaa uyen i nga uyira nu.”

²⁸ Ajiya ba ghulu iYesu si, “Ikembọ na ayọ ki ju ka ayọ hwura uma umani Onong wang?”

²⁹ IYesu ba yira bọ si, “Imu-
mani Onong wang si inu ju yẹ,
inu ma aipang ka aghomani
atuma.”

³⁰ Ajiya va ghulu iYesu si, “Aligba amaa uwo ica nga ni inu ki ju ka ayọ nu ni ayọ ma aipang ni ingo. Ikembọ ni ingo ki ju?”

³¹ Ananirakpẹẹ bayọ la umanna ka aghumu, kono umani awọ upii Onong si, “Ama bọ imila ka ayaya ka ala.”

³² IYesu ba yira bọ si, “Aipang, imẹ sọ tẹri nu, iMusa

nga ma nu imila ra ka ayaya ba, Ate mi nga ka ma nu imila aipang ka yaya.

³³ Imila Onong yọ ka shulu ka ayaya na asing okyuo.”

³⁴ Aba tẹri nga si, “Agho aghaghe, ka ma ayọ igho imila ri kwaligba awii!”

³⁵ IYesu yira ki tẹri bọ si, “Imẹ shi imila uma okyuo, aghomani aba ukushi mi ni, aki sọ kọọ nga idafọ ba, aghomani ama aipang ni imẹ ni, aki sọ kọọ nga idafọ na amusum ba.

³⁶ Kono umani imẹ tẹri nu ni, inu nu mi, inu ta ma nu aipang ba.

³⁷ Nadidu aghomani Ate ma mi ni, aki ba ukushi mi, aghomani aba ukushi mi ni, iki kla mi nga ba.

³⁸ Ka imẹ shulu mi ka ayaya ki imẹ ba ju uyoo mi ba, uyoo aghomani a tuma mi wọ.

³⁹ Uyoo aghomani a tuma ni, imẹ ba vulu agha ayaye kọ kide aghomani a ma mi ba, imẹ sang bọ ka awii usang asing.

⁴⁰ Ka uyoo Ate mi wọ si, nadidu aghomani asọ kra Anọ ni, ki va ma aipang ni nga ni, ashi na okyuo utaa amaa, imẹ ki va sang nga awii usang asing.”

⁴¹ AYahudawa va duma kide ikwyi bọ ni iYesu ka atẹri si, “Imẹ shi imila ni ishulu ka ayaya.”

⁴² AYahudawa si, “Ba iYesu wẹ ri ba, anọ iYusufu aghomani ayọ ye ate nga kina ayuru nga nadidu ba? Ikembọ sa ka akyakyua ri na asi, ‘Imẹ shulu ka ayaya?’”

43 IYesu ba yira bọ si, “Inu shee uduma ki ikwyi nu kina ace nu.

44 Ba aghomani aki bra uba ukushi mi, in ba si Ate umani a tuma mi nga waa nga ba, ime ki va sang adidu ajiya ka awii usang asing.

45 Awọọ kide ẹrẹwọ agho pii kọ ọtọ Ọnong si, ‘Nadidu bọ ni Ọnong nga ki mее bọ.’ Nadidu aghomani akọọ, ki va mее kukushi Ate ni, aka ba ukushi mi.

46 Ba aghomani akọ nu Ate in ba si aghomani a kunu kukushi Ọnong ba, agna kọ nu Ate.

47 Aipang ni isọ tẹri nu, nadidu aghomani ama aipang ni ashi nọ ọkyuọ utaa amaa.

48 Imẹ shi imila uma ọkyuọ.

49 Ananirakpее nu la umanna ka aghumu, nadidu kindo ni akpuru bọ.

50 Ni imila umani ika shulu ka ayaya ka nadidu aghomani ala ni, aki kpoo nga ba.

51 Imẹ shi imila umani ika shulu ka ayaya. Nadidu aghomani ala imila ri ni, aki peni ọkyuọ ki ta kọ sang asing. Imila ri ni inoma ẹrenoma mi yọ, ingo umani ime ki ma ka asing peni ọkyuọ.”

52 AYahudawa ba tee agho linang kina ace bọ, asọ ju si, “Nagyi wọ ni ajiya ri ki ma ayo inoma ẹrenoma nga ka ayo la?”

53 IYesu ba tẹri bọ si, “Aipang, ime sọ tẹri nu inkini inu ta la nu inoma ẹrenoma Anọ Ajiya ki sa ayi nga ba ni, inu shi nu nọ ọkyuọ kide nu ba wudu.

54 Nadidu aghomani asọ la inoma ẹrenoma mi, na asọ va sa ayi ẹrenoma mi ni, ashi na ọkyuọ utaa amaa, ime ki sang nga kọ sang asing.

55 Ka inoma ẹrenoma mi ni, imila aipang yọ, ayi mi ni, uma usa aipang yọ.

56 Nadidu aghomani asọ inoma ẹrenoma mi, na asọ va sa ayi mi ni, ashi kide mi, ime kọ shi kide nga.

57 Kọnọ umani Ate akyuọ tuma mi ni, kaya nga wọ ni ime sọ cẹ wọ, kindii wọ ni aghomani akpaa mi kina imila nga yọ ni, aki peni ọkyuọ kaya mi.

58 Imẹ shi imila umani ishulu ka ayaya. Ananirakpее nu la umanna, nadidu kindo ni, akpuru bọ, nadidu aghomani ala imila ri ni, aki peni ọkyuọ ki ta kọ sang asing.”

59 IYesu tẹri uma ri nadidu ka akyua umani asọ mее kide ọkọ takwyue aYahudawa ka aKafarnahum.

Iwọọ Ọkyuọ ni ishi yọ na amara ba

60 Ace agho bọ na pam kide aghoyii nga ya kọ kindo ni, aba ju si, “Udii upii ri ni, ọlọ shiya, inga ki bra uyira wọ?”

61 IYesu ye si aghoyii nga sọ pii na ace bọ kaya umее nga ni, aba tẹri bọ si, “Udii umее bra nu ikwyi wọ?”

62 Nagyi wọ ni inu kọ wọ ki ikwyi nu insi inu nu Anọ Ajiya na asọ kila nga ọka umani aba wọ?

63 Aghing nga ka ma ọkyuọ. Ẹrenoma shi wọ na akyuọ uju

ima ba. Upii ni ime ɛri nu ni, aghing nga kina okyuɔ.

⁶⁴ Ace agho bo shi wo kide nu na ata ma bo aipang ba.” Ko kpaa ka akyua ni, iYesu ye aghomani ata ma bo aipang ba, kina aghomani aki gbura na wo.

⁶⁵ IYesu ba khimi uteri si, “Uwu sa ni ime ɛri nu si, ‘Ba aghomani aki bra uba ukushi mi, sa Ate ma nga akyuo.’”

⁶⁶ IYesu ya kpee upii nga ni, ajiya na pam kide aghoyii ya nga, aso yii bo nga ba.

⁶⁷ IYesu ba ghulu usho na apai si, “Inu wang ko sang nu?”

⁶⁸ ISiman iBitrus ba yira si, “Ate, ukushi inga wo na ayo ki kyaa? Ingo shina upii no uka ma okyuɔ umani ushi wo na amara ba.

⁶⁹ Ayo ma aipang, ayo va ye si ingo shi agha upipar Onong ra.”

⁷⁰ IYesu ba yira bo si, “Ime hwiya agho usho na apai, aghaye nu ni ishee wo.”

⁷¹ Aso yeni si iYahuda, anɔ iSiman Iskariyoti, ka anga ki gbura nga ko, ka anga ni aghaye nga kide usho na apai.

7

Anayuru IYesu ta ma bo Aipang ni nga ba

¹ Aya sang ni iYesu ba kigor kide aGalili, ni ata wang nga ukyeng kide aYahudiya ba, ka aYahudawa na shiya ko akadu wang pii nga ko.

² Awii usra agya no uzoo aYahudawa ya sang ju,

³ ni anayuru iYesu ba ɛri nga si, “Ushi odoma ni ingo vuu kyang aYahudiya ka aghoyii ngo ya nu uma uwo ica no oso ju.

⁴ Nadidu aghomani awang na aye nga nagigang ni, aki sho nga ni uma na aso ju ba. Insi ingo su ju uma ri ni, yeni erəkwyue ngo ka ajiya ye ngo.”

⁵ Ka ibo anayuru iYesu ta ma bo aipang ni nga ba.

⁶ Ni iYesu ba ɛri bo si, “Akyua mi ko sang wo ju ba, ukushi nu ni kwaligba akyua shi na kike.

⁷ Inu ni ashi ki bra wo too nu nga ba, ime ni ashi ta wang mi nga ba ka ime ka ɛri utina akakiya ni aka ju.

⁸ Inu wor kya nu uka usra agya. ime ta ki kya mi ba, ka akyua mi ko sang wo ju ba.”

⁹ IYesu ya kpee uteri bo udibi uma ri ni, ava zono laa nga ka aGalili.

IYesu kya usra agya ka Urushalima

¹⁰ Anayuru nga ya kpee uworu kya bo uka usra agya ni, iYesu va woru ko uyuyi, ata woru nga ka ayaye ba.

¹¹ AYahudawa su wang nga ko oko usra agya, aso ghulu si, “Abi ko ni ajiya ri shi ko?”

¹² Kide ikir baijiya ni ajiya so pii na ace bo kaya iYesu ko uyuyi. Ace agho bo so ɛri si, “Ajiya adaduma nga.” Ace agho bo si, “Kayi, aso dor ajiya wo.”

¹³ Ni ba aghomani abra uteri ila iYesu kide baijiya

ba, ka aso hwiri erɛbata aYahudawa.

IYesu Mee kaya Usra Agya Uzoo

14 Aya fuma abiyate usra agya ni, iYesu va ghila nga ide ɔna Onong ki kpenɛ umee.

15 Agha akakong aYahudawa va woo ica ki ghulu si, “Ikembɔ sa na ajiya ri ye uma nagigang ba si ako kya oko upila iwoo ba?”

16 IYesu va yira bo si, uma umani ime so mee ni, unga me bo ba, unga aghomani atuma mi bo.

17 Nadidu aghomani hwiya uju ima ni Onong wang ni, aki ye si umee mi ba ko ukushi Onong, ba ukushi mi ba.

18 Aghomani amee uma erɛkwue nga ni, awang joo erɛkwue nga ko. Ni aghomani aso joo aghomani atuma mi ni, anga shi agha aipang, ni ashi nga ni utaa aipang ba.

19 iMusa nga mee nu ba? Ni ba ace aghomani aso yii umee ba?”

20 ajiya va yira si, “Ingo shi no ushee kide ngo. Inga bu bo wang pii ngo ko?”

21 IYesu va yira bo si, “Ime ju ima uwoo ica iye, ni inu woo ica nadidu nu.

22 iMusa ma nu upii si inu sho aghumu, anga kyo uju ba, ananirakpee bo. Kindo ni unu ka sho anano aghumu ka awii uwuru aYahudawa.

23 In kini aki bra usho aghumu na ano ka awii uwuru aYahudawa ni ka aju imumani umee iMusa teri ni, ikembɔ sa ni inu koo anaa wo

no umani ime ma erenoma okyuo ka awii uwuru?

24 inu ba teri ajiya ashuwa ni ima ni inu nu ni ica ba, inu teri ajiya ashuwa ni ima ushi na birbo.”

IYesu nga shi Aghofoo?

25 Na ace ajiya Urushelima teri si, “Ajiya ri nga na su wang na wang pii nga ko ri ba”

26 Awe ni, aso pii ka ayaye, ata teri bo nga ice ima ba. Ta agha ite ko yira si anga shi aghofoo ni?

27 Uwe ni, ayo ye uka ni ajiya ri kunu ko, akyua ni aghofoo aipang ki ba ko ni, ba agho ki ye uka ni a kunu ko ba.”

28 IYesu so mee kide ɔna Onong ni, ava sang erɛyue si, “Inu ye mi, inu va ye uka ni ikunu ko. Ita bami ni erɛkyuo erɛkwue mi ba. Agho utuma mi ni agha aipang nga, anga ni inu ta ye nu nga ba.

29 Ime ni iye nga, ka ukushi nga ko ni ime kunu ko, anga tuma mi.”

30 IYesu ya teri udibi uma ri ni, ajiya nga va wang utra ukpenɛ nga. Ni ba agho piya nga ba, ka akyua nga ta ko ju wo ba.

31 Kindo ni ajiya na pam va ma aipang ni iYesu, na aso ju si, “Ni, akyua ni aghofoo ki ba ni, aki ju uma uwo ica ka ace uma ni ajiya ri ju ni?”

Aghite aYahudawa wang kpenɛ IYesu

32 AFarisiyawa koo uma ni ajiya so teri kaya iYesu, ni afirist akakong kina

aFirisiyawa va tuma agho sha ona Onong sa ya kpini nga.

³³ IYesu yira bo si, “Akyua ni iki ci kini nu si na zee, akpee ni iki vuu mi ukushi agho utuma mi.

³⁴ Inu ki wang mi, ni inu ta ki nu mi nga ba. Uka ni shiya ni uta ki bra no uba ba.”

³⁵ AYahudawa va pii na ace bo ki ju si, “Abi wo na ki kyaa ko na ayu ta ki peni yi nga ba? Ta aki kyaa ukushi aYahudawa na ku furu bo na shi kina aghomani ashi bo aYahudawa ba ni, ka aya mee aghomani ashi bo aYahudawa ba ku kadu ni?

³⁶ Ikembo na aso yeni na si, ‘Inu ki wang mi, ni uta ki peni mi nga ba?’ Ikembo na aso yeni si “Uka ni ime shiya ni uta ki bra no uba ba?”

Uta anyu Amusum uma Okyuq

³⁷ Awii upra usra agya, angoshi awii aghaghe usra agya ni, iYesu tara ki sang ereyue ki ju si, “Nadidu agho ko usa amusum na ba ukushi mi ka aba sa.

³⁸ Nadidu agho ma aipang ni me ni, ‘Avo mee amusum umee okyuq ki kunu kide ik-wyi nga,’ Kono umani upii Onong teri ni.”

³⁹ IYesu so pii kaya aghing Onong, anga ni agho ma aipang ni nga ki yira, ka agha akyua ri ni a ta ko ma bo aghing Onong ba, ka ata ku jo bo iYesu ba.

⁴⁰ Ajiya ya ko udi upii ni iYesu teri ni, ava ju si, “Aipang, adi agho ri nga si agho pii ko oto Onong ra.”

⁴¹ Ace agho bo va ju si, “Adi agho ri nga si aghofoo.” Ki ta ka kyua ri, aghofoo ri ni aGalili nga na kunu wo?

⁴² Ba upii Onong teri si aghofoo ki kunu kide ute uDauda ba?” Aki va kunu ka aBaitalami, anifong umani uDauda kunu ko ba?”

⁴³ Anyu baijiya va kau kaya iYesu.

⁴⁴ Ace agho bo wang kpeneg nga, ba aghomani abra piya nga ba.

Utaa Aipang Agho ite AYahudawa

⁴⁵ Agho sha ya vuu bo ni, afrist akakong kina aghite aFarisiyawa va ghulu bo si, “Ikembo sa ni uta ba nu ni nga ba?”

⁴⁶ Agho sha nga va yira si, “Ba ajiya na ako pii kina ajiya ri ni ba.”

⁴⁷ AFarisiyawa va teri agho sha si, “Inu ni ako dor nu wudii?

⁴⁸ Ta ace agho shi wo kide agho ite ko aFarisiyawa ni ama aipang ni nga?

⁴⁹ Ni ikir baijiya ri ni ata ye bo ice ima ko umee iMusa ba, ibo ni agha anyu ababi bo.”

⁵⁰ INikodimus aghomani akya ukushi iYesu ka akyua, agha aye kide bo, teri bo si,

⁵¹ Ko umee iMusa ni ayo taki bra bo uwa ajiya ashuwa ba, sa ako ka anyu nga, ka ye ima ni aso ju.”

Ajiya wang Iger kaya IYesu

⁵² Ava yira nga si, “Ingɔ ni agha aGalili nga na? Kra ide upii Onɔng kɔ nu, ba ace aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng na ki ba ka aGalili ba.”

Ayiri na akpenɛ kɔ Wang Aghɛmɛ

⁵³ Kwina va kyaa aca.

8

¹ Ni iYesu va wor kya izize na ashe uzaitun.

² Ni kikyuating ni iYesu va ghila nga ide ɔna Onɔng. Ajiya nadidu va ba bɔ ukushi nga, ava kɔ cica na asɔ mɛɛ bɔ.

³ Na aghɔmɛɛ iMusa kina aFarisiyawa va ba na yiri na akpenɛ nga na anyɛ kina aghɛmɛ. Ava sa nga na tara ka fate bɔ.

⁴ Na ava ju iYesu nga si, “Aghɔmɛɛ, ayiri ri ni akpenɛ nga na nyɛ kina aghɛmɛ.

⁵ Ni, umɛɛ iMusa tɛri si ataa ighɔ ri na atii sa akpuru bɔ. Ni ingɔ ni ingɔ tɛri si ikɛ?”

⁶ Aghulu nga kindi ri ka mra nga, ka peni uvulu na ki kya ni ashuwa nga. Ni iYesu va kpikpo, ki wɔɔ iwɔɔ ki ɛrɛbɔ na anivɔ nga.

⁷ Aya dɛɛ kɔ ghulu iYesu nga ni, ava sisang ki tara ki ju bɔ si, “Nadidu aghɔ na ashi nɔ uvulu ba ni akyɔ uta ayiri ri nɔ utii.”

⁸ Ni iYesu va kpikpo ki dɛɛ kɔ wɔɔ ki ɛrɛbɔ.

⁹ Aya kɔɔ kindɔ ni, ava dɛɛ kɔ sang bɔ kɔ ukadu ka yila ye, kɔ kpaa ka aghɔ ite bɔ ki ta agha azazi bɔ, ki she iYesu nga ka yu nga, kina ayiri na tai kite nga.

¹⁰ Ni iYesu va sang ki tara, ki ghulu nga si, “Ayiri, abi na ashi kɔ? Ba aghɔ na awa ngɔ ashuwa ba ni?”

¹¹ Ava yira si, “Ba aghɔ ba.” ni iYesu ju nga si, imɛ ma ta wa ngɔ nga ashuwa ba. wor, ni ba khimi uvulu kɔ ba.”

IYesu nga shi Uyeri Ashi

¹² IYesu va khimi upɛni na ajiya si, “Imɛ shi uyeri ashi. Aghɔ yii mi ta ki kyeng nga kide itii ba, aki peni uyeri ɔkyuɔ.”

¹³ Na afarisiyawa va ju iYesu nga si, “Ingɔ sɔ yeni ɛrɛkwyuɛ ngɔ shi aipang nga ni ingɔ yira kɔ ba.”

¹⁴ IYesu va yira bɔ si, “Ko ni imɛ yeni ɛrɛkwyuɛ mi ni, uyira mi ni aipang nga, ki imɛ ye uka ni ukunu kɔ, kini uka ni iki kya mi kɔ. Inu ta ye nu uka ni ikunu kɔ ba kini uka ni ikya mi kɔ ba.

¹⁵ Unu ka kyua ashuwa kɔ kyoo ajiya. Imɛ ni ika ju mi ace aghɔ ashuwa ba.

¹⁶ Ko ni imɛ ki ju ashuwa ni, ashuwa mi ni aipang nga, ki imɛɛ kayu mi ba, ka Ate mi na atuma mi shi kini mɛ.

¹⁷ Kide umɛɛ nu ni awɔɔ si, inkini agha pai tɛri ima iyeng ra ni, iyiya yɔ na yira upii bɔ ka aipang nga.

¹⁸ Imɛ ni ika yeni ɛrɛkwyuɛ mi, Ate aghɔ tuma mi ni anga shi agha ipai.”

¹⁹ Ava ghulu nga si, “Abi wɔ ni Ate ngɔ ra shi kɔ?” iYesu va yira bɔ si, “Inu ta ye mi nga ba, inu ta va ye nu Ate mi ba. Inu ta ye mi ni, Inu ta ye Ate mi.”

²⁰ IYesu tɛri upii ri ka akyua na aso mɛɛ ka ayayo kono uka ni aka kyo ufe na aka ma kide ona Onong. Kindo ni ba agho ukpenɛ nga ba, ka akyua nga ta ko ju wo ba.

Uka ni iki Kya mi ni inu ta ki bra ukyaa ba

²¹ Ni iYesu va khimi uteri ajiya nga si, “Imɛ ki wor, inu ki wang mi, inu ki va kpuru nu kide uvulu nu. Uka ni iki kya mi ni, inu ta ki bra nu kyaa ba.”

²² Udi sa ni agha ite aYahudawa va ju si, “Ushi ni, Aki pii ɛɛkwyue nga wo nu nga ni a ju si, ‘Uka ni iki kya mi ni, inu taki bra nu kyaa ba?’”

²³ Ni iYesu va lite no tɛri bo si, “Inu shi ka ɛɛbo, imɛ ni ikunu ka ayaya ko. Inu ni anga ashi ri bo, imɛ ni anga ashi ri nga ba.

²⁴ Owɔ sa ni imɛ tɛri nu si inu ki kpuru nu kide uvulu nu. Ka insi inu ta ma nu aipang si agho ni imɛ tɛri nu si imɛ shi ba ni, inu ki kpuru nu kide uvulu nu.”

²⁵ Ibɔ va ghulu iYesu nga si, “Ingɔ ni inga”? IYesu va yira bo si, “Imɛ shi agho ni imɛ tɛri nu ko kpaa ka akyua.

²⁶ Uma shi wo na pam ni imɛ ki bra uteri kaya nu, ki imɛ ju nu ashuwa. Ni imɛ su tɛri ashi uma ni imɛ kong kukushi agho na tuma mi kayu wo, na aso tɛri aipang ko.”

²⁷ Ajiya nga ta kpele bo si asu pii ni bo kaya Ate ba.

²⁸ Owɔ sa ni iYesu ju bo si, “Akyua ni inu ki zɛɛ Anɔ

Ajiya ni, akyua ra ko ni inu ki kpele si imɛ shi nga. Inu ki kpele si ita shi mi ko uju kwike no ubra ɛɛkwyue mi ba, ka imɛ so tɛri ima ni Ate tuma mi ko.

²⁹ Agho tuma mi shi kini imɛ, ata shee mi nga kayu mi ba, ka imɛ so ju imumani awang ko agba akyua.”

³⁰ Akyua ni iYesu so tɛri udibi uma ri na ajiya napam va ma aipang ni nga.

Anɔ Ibrahim

³¹ IYesu va tɛri aYahudawa na ma aipang ni nga si, “In kini inu ko umɛɛ mi ni, inu ni aghoyii mi bo anga aipang.

³² Ni inu ki ye aipang, aipang ki ma nu ulang.”

³³ Ava yira nga si, “Ayo ni anɔ Ibrahim bo, ayo ta ko shi yi agira ace agho ba. Ni ikembo sa ni ingo sa ju si ayo ki peni ulang ni?”

³⁴ IYesu va yira bo si, “Aipang, iso tɛri nu si, nadidu agho na aso ju uvulu ni agira uvulu nga.

³⁵ Agira ka ci nga ka aca ki ta ko sang asing ba, ka anɔ ni anga ona nga ki ta ko sang asing.

³⁶ Kindii ni insi anɔ ma nu ulang ni, inu ki peni ulang unga aipang.

³⁷ Imɛ ye ni inu ni anɔ Ibrahim bo, ni inu wang pii mi ko, ka inu ta yira no umɛɛ mi ba.

³⁸ Imɛ so tɛri nu imumani imɛ nu kukushi Ate mi, ni inu so ju imumani inu kong kukushi ate nu.”

Isheɛ nga shi Ate nu

³⁹ Ava yira nga si, “Ibrahim nga shi ate ba yọ.” Ni iYesu va yira bọ si, “Awasi inu na anọ Ibrahim bọ ni, inu ta kọ ju uma umani Ibrahim ju.

⁴⁰ Imẹ ni ajiya nga aghọ uteri aipang anga ni imẹ kọng kukushi Onọng, ni inu wang pii mi kọ. Ibrahim ta ju idi ima ba.

⁴¹ Kindii ni inu sọ ju imumani ate nu ka ju wọ.” Ni aYahudawa va ju si, “Ayo ni anọ useshi bọ ba. Onọng nga shi Ate ba yọ, anga ashii kayu nga Ate na ayọ shi ni nga.”

⁴² IYesu ju bọ si, “Ata ju si Onọng nga shi Ate nu ni inu ta kọ yoo mi, ka ukushi Onọng kọ ni imẹ kunu kọ, agha akyua ri ni imẹ wẹ kọ kẹ. Ita ba mi nọ ubra ẹrẹkwyue mi ba, Onọng nga tuma mi.

⁴³ Ikembọ sa ni inu ta kpẹlẹ nu upii mi ba? Ka inu ta bra nu ọkọng umẹ mi ba.

⁴⁴ Inu ni anga ate nu Isheẹ bọ, ni inu wang ju imumani awang. Inga ni aghọ pili nga kọ kpaa ka akyua awang nga aipang ba, ba aipang kide nga ba. Akyua na asọ tẹri atẹr ni asọ yeni ighọ nga kọ, ka inga ni agha atẹr nga, ate atẹr nga.

⁴⁵ Ni imẹ sọ tẹri aipang, inu ta yira mi nga ba.

⁴⁶ Inga kide nu ki bra uyeni uvulu nga? In kini aipang nga ni imẹ sọ tẹri ni, ikembọ sa ni inu ta ma nu aipang ni imẹ ba?

⁴⁷ Aghọ na ashii angọ Onọng ni aka hwiri imumani Onọng tẹri. Ni inu ta hwiri imumani Onọng tẹri ba, ka inu ni angọ Onọng bọ ba.”

IYesu Cẹ Ibrahim nga

⁴⁸ AYahudawa va yira nga ki ju si, “Aipang nga nọ umani, ayọ tẹri si ingọ ni aghọ aSamariya nga aghọ shi nu usheẹ ba?”

⁴⁹ IYesu va yira bọ si, “Imẹ ni aghọ shi nọ usheẹ nga ba. Imẹ sọ ma Ate mi ughoghe wọ, ni inu su vuu nọ ughoghe mi kọ.

⁵⁰ Imẹ sọ wang ujọọ ẹrẹkwyue mi ba. Ace aghọ shi kọ na nga sọ wang mi wọ, anga shi aghọ tẹri ashuwa.

⁵¹ Aipang, imẹ sọ tẹri nu, aghọ na sọ yii umẹ mi ni ata ki kpoo nga ba.”

⁵² Na aYahudawa va ju nga si, “Ka akyua ri ni, ayọ ma aipang si ingọ shi nọ usheẹ. Ibrahim kina Atina Onọng kọ kpuru bọ, ni ingọ si, ‘Nadidu aghọ na asọ yii umẹ mi ni ata ki kpoo nga ba.’

⁵³ Ingọ kpaa kono uceẹ ate bayọ Ibrahim ni? Inga ku kpoo, kindọ wọ ni aghọ pii kọ ọtọ Onọng kọ kpuru bọ. Ingọ kpaa kini ingọ ni ingaa ni?”

⁵⁴ IYesu yira bọ si, “Inkini imẹ jọọ ẹrẹkwyue mi ni, udu ujọọ ra ni uma wọ ice ima ba. Aghọ na asọ jọọ mi ni anga shi Ate mi, aghomani inu sọ tẹri si anga shi Onọng nu.

⁵⁵ Inu ta ye nu nga ba, ni imẹ ye nga. Awasi imẹ tẹri nu si imẹ ta ye mi nga ba ni, imẹ ta kọ tee agha atẹri kini inu ni. Ni imẹ ye nga, imẹ ka va ju imumani wang si imẹ ju.

⁵⁶ Ate nu Ibrahim wẹ ni akọọ ikwyifu nagigang ka apeni unu ufọnọ mi, anu wọ,

ki kọọ ikwiyifu.”

⁵⁷ AYahudawa va tẹri iYesu si, “Igho wẹ ni uta kọ fuma ngo anyi ishi itong ba, nọ sọ ju si ingo ye Ibrahim.”

⁵⁸ IYesu tẹri bọ si, “Aipang, imẹ sọ tẹri nu, ata kọ jee Ibrahim nga ni, imẹ shi kọ.

⁵⁹ IYesu ya tẹri udii upii ri ni ava kpaa atii na wang taa nga kọ. Ni iYesu va sọ ẹrẹkwuyẹ nga, ki kunu nga kide ọna Ọnong.

9

IYesu Ma Aghomani Ajee nga na ashi Afoo Ukyoo Uka

¹ IYesu sọ wor wudu ni, ava nu ace ajiya ni kọ kpaa kọ ujee nga ni afoo nga.

² Na aghoyii nga va ghulu nga si, “Aghomeẹ, uvulu inga wọ sa ni ajee ajiya ri na shi afọọ ri? Uvulu nga kọ, ta uvulu aghojee nga kọ?”

³ Ni iYesu va yira bọ si, “Basi ajiya ri kọ aghojee nga vulu ba, ni ajee nga afoo ka yen i ubra Ọnong kọ.

⁴ Iyiya yọ ni ayọ lite nọ uju utina aghomani atuma mi ni ọnong shi kọ. Atii ki ba, ni ba agho ki bra uju utina ba.

⁵ Insi imẹ shi ka ashi ni, imẹ shi uyeri ashi.”

⁶ Aya tẹri kindii ni ava ta akpe ki ẹrẹbong, ki zọọ ni ẹrẹbong, nava vo ẹrẹbong na azọọ ki coo ki ica ajiya nga.

⁷ Aju ajiya nga si, “Wor, ya hwuru ica ngo ka amusum igho aSiluwam.” Idi ighang ri yọ shi “Utuma.” Na ajiya nga va wor kiya hwuru ica nga, ki vuu ni ica sọ kyoo uka.

⁸ Agha ayayo nga kina agho ka kyoo nga kọ shor ka akyua, aju si, “Ba ajiya ri nga ka shor ra ba?”

⁹ Ace agho bọ va ju si, “Anga.” Ace agho bọ si, “Kayi, alile ace wọ.” Ni, ajiya nga va yira ki kirekwuyẹ nga si, “Aini, imẹ shi ajiya nga.”

¹⁰ Ibọ va ghulu nga si, “Aju nagyi wọ ni ica ngo fọmọ?”

¹¹ Ava yira bọ si “Ajiya na aka yoro si iYesu ra nga zọọ ẹrẹbong ki coo mi ki ica. Ateri mi si imẹ ya hwuru ka ighong aSiluwam. Imẹ va kyaa ki ya hwuru ni imẹ tee agho ukyoo uka.”

¹² Ibọ va ghulu nga si, “Abi kọ na ajiya shi kọ?” Ava ju si, “Ita yemi ba.”

AFarisiyawa wang uye upeni ukyoo uka Afoo

¹³ Na ajiya nga va kyaa na aghojee nga na shi afoo ka kyua ukushi aFarisiyawa.

¹⁴ Awii uwuru aYahudawa kọ ni iYesu zọọ ẹrẹbong ki fọmọ ajiya ri ica wọ.

¹⁵ Kindo wọ ni aFarisiyawa va ghulu nga si, nagyi wọ na apeni ukyoo wọ. Ni ajiya nga va ju si, “Azọọ ẹrẹbọ ki coo ki ica mi, ni imẹ hwuru, ka akyakyua ri ni imẹ ka kyoo uka.”

¹⁶ Ace aFarisiyawa va ju si, “Ajiya ri ni okọ ushi Ọnong wọ na akunu wọ ba, ka aka yii nga ọnong awii uwuru aYahudawa ba.” Ni ace agho bọ ghulu ki ju si, “Nagyi wọ na ajiya ushi nọ uvulu ki ju uma uwo ica kindii wọ?” Ni agho bọ va kau.

17 Ni ava khimi ughulu ajiya nga si, “Ikembō nō ingo ki tēri kaya ɛrɛkwuyɛ ajiya ri, ka ingo na afomō ngō ica?” Ajiya nga va yira bō si, “Atina Onong nga.”

18 Aghakakong aYahudawa ni, ata ma bō aipang si ajiya ri shi afoo kō kpaa ka akyua ba, ni akyakyua ri ni aka kyoo uka ba. Kindō ni, ava tuma na aghojee nga.

19 Ava ghulu bō si, “Adi aghō ni anō nō ngaa? Inu si ajee nga ni ashi afoo? Ni, aju nanyi na asō bra ukyoo kakyakyua ri?”

20 Ni aghojee nga va yira si, “Ayo ye si anō bayō wē ri, ni ajee nga na ashi afoo.

21 Ayo ni, ayo ta ye yi unga ni aju na asō kyoo uka kakyakyua ri ba, ayo ta ye yi aghō ni afomō nga ica ba. Inu ghulu nga, ashi nga ananō ba, aki tēri na anyu nga.”

22 Aghojee nga tēri kindii ka atē ɛrɛbata aghakakong aYahudawa, ka kō kpaa ka akyua ni aYahudawa ku ju si nadidu aghō ni aju si iYesu nga si aghōfoo ni, aki kla nu ka okō takwuyɛ aYahudawa.

23 Owō sa ni aghojee nga ju si, “Ashi nga ananō ba, inu ghulu nga.”

24 Ni aFarisiyawa va khimi uyorō ajiya ni ajee nga na ashi afoo kō kpaa ka akyua, ki ju nga si, “Tēri aipang kō ujōō Onong. Ka ayo ni ayo ye si ajiya ni ama ngō ukyoo uka ri ni aghō uvulu nga.”

25 Ni ava yira ki ju bō si, “Ko ni aghō uvulu nga, ni ime ta

ye mi ba. Ima iye yō ni ime ye, akyua nishi afoo, kindi ni ime kyoo uka.”

26 Ava khimi ughulu nga si, “Ikembō na ju ngō? Afomō ngō ica nagyi?”

27 Ava yira bō si, “Ime kō tēri nu, inu ta kōō nu ba. Ikembō sa ni inu wang va khimi okōō kō? Ta inu wang kō tee aghōyii nga ni?”

28 Ava ciya ajiya nga si, “Ingō tee shi aghōyii nga, ka ayo ni, aghōyii iMusa bō.

29 Ayo tee ye si Onong pii kini iMusa, ni, ajiya ri ni ayo ta ye yi uka ni akunu wō ba.”

30 Ni, ajiya nga va yira bō si, “Aidi ni ima uwo ica yē! Inu ta ye nu uka ni akunu wō ba, awē ni afomō mi ica!

31 Ayo ye si Onong ka kōō nga aghō uvulu ba, ni aka kōō aghō shōr nga, ki ka va yii upii nga.

32 Kō ukpaa ka akyua ni aker ashi ni ata kō kōō bō si ace aghō fomō ica aghō ni ajee nga na ashi afoo ba.

33 Ajiya ri ni, awasi ukushi Onong wō ni akunu wō ba ni, ata kō bra nga uju ice ima ba.”

34 Ava yira nga si, “Ungō aghōni ajee ngō kidē uvulu, uwang mēy yi ta?” Ni, ava kla nga.

Ufoo unga Aghing

35 IYesu kōō ila si akla ajiya nga, Aya peni nga ni, ava ghulu nga si, “Ingō ma aipang na Anō Ajiya ni?”

36 Ajiya nga va yira si, “Ate, inga shi aghō? Tēri mi ki ma aipang ni nga.”

³⁷ IYesu tɛri nga si, “Ingo nu nga, anga shi agho upii ni ngo.”

³⁸ Ni ajiya nga va ju si, “Ate, ime ma aipang.” Ava jojo nga.

³⁹ IYesu va ju si, Ime ghila ashi ri wo ki ime tɛri ashuwa, ka aghoni aka kyoo bo ba ni apeni ukyoo, agho ukyoo ni asa tee afoo.”

⁴⁰ Ni aFarisiyawa ushi ko ukadu ya ko kindo ni, ava ju nga si, “Ungo so ju si ayo ni afoo bo wudu?”

⁴¹ IYesu va tɛri bo si, “Awasi inu ni afoo bo ni, inu ta shinu na alaki uvulu ba. Ni, inu si inu kyoo ni, alaki uvulu nu ni ashiya.

10

Aghocee kina atem nga.

¹ Aipang nga ni iso tɛri nu, aghomani aghila nga ishu na atem ka anyu ghila ba ni, aghila ka ace anyu ni, anga na ayi ngaa.

² Aghomani aghila ka anyu ni, anga shi agho shi na atem.

³ Agho sha atem ka fomomo nga oka, atem ka kong erewyue nga, aka yoro bo no uca bo.

⁴ In kini awoo bo ka asing ni, aka woru kite bo, atem ka yii nga ka aye erewyue nga.

⁵ Aki yii bo akyeng ba, aki tɛbo ka ata ye bo erewyue nga ba.

⁶ IYesu tɛri bo idi ighang upii ri, ibo ni ata kpele bo imu tɛri nga ba.

⁷ IYesu va khimi utɛri bo si, “Aipang nga ni iso tɛri nu, ime sa anyu ughila atem.

⁸ Aghomani aba ku kite mi ni ayi bo, atem ka va ko bo bu ba.

⁹ Ime sa anyu, aghomani aghila ukushi mi ime ki foo nga, aki ghila ka kunu ngaa, aki peni imu wang nga.

¹⁰ Ayi ka ba ki va yi, ki pili, ki bra wo. Ime ba ki ebo peni okyuo, ki ebo peni wo na giga.

¹¹ Ime sa aghocee adaduma. Aghocee adaduma ka ma okyuo nadidu ka atem.

¹² Agho ju utina umani na abiba ni ngaa sa cee atem ne, inga na agho cee ngaa ba, atem na ngaa ba. Inkini ava aghumu ba ukushi bo ne, a ki shiri atem ka te ngaa. Ava aghumu ki kpeni atem ka kiya bo nadidu.

¹³ Agho utina umani abiba ni ngaa ki te ngaa ko ufe bo na aja ngaa, ba ima ni iduma ngaa na atem ba.

¹⁴ “Ime sa aghucee adaduma. Iye amee atem, amee atem ye mi,

¹⁵ Kini umani ni ime ye ate mi, ate me ma na ye mi. Ika ma okyuo mi ka atem.

¹⁶ Ime si na atem nga mani ashi bo udi ishu ri ba. Ime ki vu ne bo. Ka aki kong erewyue mi, aki ba ishu iye, agho cee agha ye.

¹⁷ Ima ni sa ni ate mi ka Yoo mi idi, ika ma okyuo mi ki va kpaa wo ko.

¹⁸ Ba agho mani aki kpaa mi okyuo wo, ime ma wo ki kirikwyi mi, ime shina eregoro ni ki ma wo ko, ime shi ni eregoro ni ki kpaa wo ko. Ima ni ate mi tɛri mi si iju idi.”

¹⁹ kindu ne aYahudawa va de ku ola inang kina acee bọ.

²⁰ Na pam ki idẹ bọ va ẹri si asa ni ushẹẹ aghọ tiyagha ngaa. Ikẹmbọ sa ni inu so kọng nga?

²¹ Acee aghọ va ẹri si, “upii ri ni nga aghọ shi no ushẹẹ wo ba. To ni ushẹẹ ki bara ufumu ica afoo?”

²² Akyua ya ju nga usra agya uma ọna Ọnọng ka Urushelima, akyua ra ni iriwe shi wo.

²³ IYesu kyeng ke da izọgo ọna Ọnọng na iSulemanu vra.

Izọgo iSulemanu.

²⁴ AYahudawa ba ghẹme nga, ki ẹri nga si “Ayo ki sha ki ita ka agbawii nọ ingo shee yi kọ ughulu ikwyi yi? Insi ngọ shi iKristi ni, ẹri ayo ka ayaye.”

²⁵ IYesu va yira ki ẹri bọ si “Imẹ kọ ẹri nu, inu taa ma nu aipang ki yira ba. Utina ni imẹ sọ ju nọ uca Ate mi ni, inu ki ye ta kọ imẹ ni ingaa.

²⁶ Inu taa ma nu aipang ba, ki inu shi nọ atẹm mi ba.

²⁷ Atẹm mi ka kọng ẹrẹwyue mi, imẹ ye bọ, ibọ kọ ye mi.

²⁸ Imẹ ka ma bọ ọkyuo umani ushi wo na amaa ba. Aki kpuru bọ nga ba, ba aghọ umani aki yira bọ kọ ki ivọ mi.

²⁹ Ate mi na ama mi atẹm ni, acee kwinga nọ ughoghẹ. Ba aghọ umani aki yira bọ kọ ki ivọ Ate mi.

³⁰ Imẹ kina Ate mi shi aghaye ra.”

³¹ AYahudawa va khimi uyẹri atii na wang taa nga kọ.

³² IYesu va yira ki ẹri bọ si “Kide nọ upam ni imẹ ju nu kukushi Ate, kaya uligba wọ kide ni inu wang taa mi na atii?”

³³ AYahudawa va ẹri nga si “Ba si iyi wang taa ngọ na atii kide utina ọdọdọma ni ingo ju wọ ba, ingo sọ ẹri upii ububi Ọnọng wọ sa.” Ingo aghọ mani ingo sa ajiya ni ingo wang yen i ẹrẹkwyue ngọ si ingo sa aghaye ra kina Ọnọng.”

³⁴ IYesu va ẹri bọ si “Awọọ kide umẹẹ iMusa si, Ọnọng ẹri si, inu ni inọng yọ”.

³⁵ Ayu ye si nadidu upii Ọnọng na awọọ ni ushi wọ atẹr ba. Insi ate ẹri aghọmani asọ hwiri upii nga si ‘inọng’ yọ ni,

³⁶ Imẹ, aghọmani ate hwiya ki tuma mi ka ashi ri ni, inu wang ẹri si utina ujer amara ni isọ ju, nọ umani imẹ ẹri si, ‘Imẹ ni Anọ Ọnọng nga’?

³⁷ Insi uma umani Ate mi sọ ju bọ ni imẹ sọ ju ba ni, inu ba ma aipang ni imẹ ba.

³⁸ Insi uma bọ ni imẹ sọ ju ni, inu ta ma nu aipang ba ni, inu sa ma aipang ni uma ni inu kyoo ni imẹ sọ ju, Ate shi kide mi, imẹ kọ shi kide nga.’

³⁹ Ava ma ẹrẹkyuo na wang kpẹnẹ nga, ava sang nga kide bọ.

⁴⁰ IYesu va sang nga ki kyaa anyu ẹrẹyema Urdun uka ni iYahaya ju iminimini kọ ukpaa ka akyua, ni aci ya kọ ukaa.

⁴¹ Ajiya na pam va ba ukushi nga, ni asọ ẹri nga si “IYahaya ka ju nga uma uwo

ica kindi ba, imumani a tɛri ka ajiya ri ne aipang nga.”

⁴² Kɔ ukadu ra ni ajiya na pam va ma aipang ni iYesu.

11

Ukpo iLazaru

¹ Ace Ajiya shi wɔ na ayɔrɔ nga si iLazaru aghɔmani a sa shi akyuɔ ba ka aBetani. Ki ifɔng iMaryamu kina anayuru nga iMatta.

² iLazaru aghɔmani ashi akyuɔ ba ni anayuru iMaryamu nga, anga shi aghɔmani asa coo Ate iYesu nga anyɛ uvɔng ki ifra na va cira wɔ ni ufarikwyi nga ra.

³ Anayuru va tuma kukushi iYesu, ki tɛri si “Ate, aghɔmani ngɔ yoo ra ni, ashi akyuɔ ba”.

⁴ iYesu ya kɔng kindɔ ni, ava tɛri si “Udumu ri ta ki sa wɔ nga ukpo ba, ɔki ba nɔ uɔɔ kukushi ɔnɔng ka brɛ Anɔ nga.”

⁵ iYesu yoo iMatta kina anayuru nga, kina iLazaru.

⁶ Kindɔ ni aya kɔɔ si iLazaru shi akyuɔ ba ni, ava khimi awii apai kɔ ɔka umani ashi wɔ.

⁷ Aya kpɛɛ ni ava tɛri aghɔyii nga si, “Ayɔ vuu yi aYahudiya”.

⁸ Aghɔyii nga va tɛri nga si, Aghɔmɛɛ, awii ri ni aYahudawa wang taa ngɔ na atii, ni ingɔ wang va kya ngɔ ukadu?”

⁹ iYesu va yira bɔ si, “Ba si awa ushɔ na apai yɔ shi awii aye ba? aghɔmani a wang kyeng kidɛ uyeri ni aki kpa

nga afra nga ba, ka akyoo uy-eri ashi ri.

¹⁰ Aghɔmani asɔ kyeng kidɛ itii ni, aka kɛr ifra nga ka uy-eri shi wu ya ba”.

¹¹ Aya kpɛɛ utɛri bɔ udu umara ni, ava khimi utɛri bɔ si “Aghikyo yi iLazaru sɔ mor wu, imɛ ki kyami ki imɛ ya sang ngaa kɔ mor”.

¹² Kindɔ ni aghɔyii nga va tɛri nga si, “Ate, inkini umor wɔ ni, aki lɛni”.

¹³ iYesu yeni si iLazaru ku kpɔɔ wu, ɛbɔ aghɔyii nga kpaa si asɔ umɔr wulu wu ni.

¹⁴ iYesu va tɛri bɔ ka ayaye si, “iLazaru kɔ kpoo.

¹⁵ Inu bɔ sa ni imɛ shi ni ikwyifu nɔ umani imɛ shimi ya kɔ ka ba, ki inu ma aipang. Ayɔ ba wolu ka ayɔ kya yi ukushi nga”.

¹⁶ iToma aghɔmani ayɔrɔ si iDidimɔs va tɛri anayuru nga, aghɔyii si, “Iyi ma kɔ kɛɛ, ki iyi ya kpuru yi kina nga”.

iYesu nga usang kɔ ukpo kina ɔkyuɔ.

¹⁷ iYesu ya fɔma ukadu ni, ava kɔng si, iLazaru kɔ la awii anari kidɛ alɔr nɔ umani anaa wɔ.

¹⁸ ABetani shi ka yayo kina Urushelima, ɔtɔɔ bɔ cɛɛ wɔ ikang itai ba.

¹⁹ AYahudawa na pam sɔ ba na abili iMatta kina iMaryamu nɔ kpɔɔ anayuru bu.

²⁰ Ni iMarta ya kɔng si iYesu wo di ni, ava kunu ki ya sa ngaa asho nu ba. Ni UMaryamu va ghila ngaa ka aka.

²¹ Kindu ni iMata ba tɛri iyesu ngaa si, “Ate, da sa aku

shi wo ni anayuru nga ta kọ kpọọ ngaa ba.

²² ko ka akyuakyuari ni iye ni ọnọng ta ma ngọ imumani ngọ sọrọ nga”.

²³ IYesu va tẹri ngaa si, “Anayuru ngọ ki sisang”.

²⁴ Ni iMarta va tẹri nga si, “Iye ni aki sisang ka awii utaa amara”.

²⁵ IYesu va tẹri nga si, “Imẹ sa aghọmani iki sang aghọ kpuru, aghọmani a ma aipang ni mẹ ni, kọ na akpọọ ni aki ọkyuọ.

²⁶ Aghọmani a sa akyuu ni, aka ma aipang ni mẹ ni, aki ci ka fuma sang asing aki kpọọ ngaa ba. Ngọ ma aipang ni mẹ?”

²⁷ IMata ba tẹri nga si, “ima aipang ate, “Ẹẹ, Ate, ima aipang ngọ sa aghọfoo ra, anọ Ọnọng aghọmani aki ba asing ri”.

IYesu ci.

²⁸ A ya tẹri kindọ ni, a va wor ki ya yorọ anayuru nga uMaryamu, ki tẹri si, “aghumeẹ a ba, asi ngọ ba.”

²⁹ A kọng kindọ ni, ava ju kaisa ki sisang ki kyaa ukushi iyesu.

³⁰ IYesu kọ sang nga oghila ngaa idi ifọng ba. A shi kọ ka ni iMarta sa ngaa ashọ ko.

³¹ Amara ni aYahudawa na si kini imaryamu na abili ngaa va nu na kunu ngaa asing ni, a va ki yi ngaa akpaa si aki kyaa ọka alo ngaa ni, ka ya ci kọ kadu ni.

³² Ni uMaryamu ya fuma ọka ni iYesu shi wọ ni, anu ngaa ni, a va kpaa ki tẹ nga, ki tẹri si, “Ate, da si ngọ shi

wọ ni, anayuru mi ta ku kpọọ ngaa ba.”

³³ IYesu ya nu na asu ci ni, aYahudawa na keng kini ngaa ẹbọ ma na su ci ni, ima va lo ngaa ke ikwyi na giga.

³⁴ A va tẹri si, “Abi wu inu naa ngaa ko”?

A va tẹri ngaa si, “Ate ba kọ ba nu.”

³⁵ Amaa ra ni iYesu va ci.

³⁶ Kindu ni aYahudawa va tẹri si, “kara mani a yoo ngaa!”

³⁷ Acee aghọ bọ ki de bọ va tẹri si, “A fumu ica afọọ ra ni, ikembọ sa ni ata ju nga umani ajiya ra ki kpọọ ngaa ba?”.

IYesu sang iLi'azaru ngaa.

³⁸ IYesu ghẹmi duma wọ ki ikwyi nga na giga, a va kyaa ọka alo nga. Alo nga ni utii ughoghẹ bọ na a dara ayu kọ.

³⁹ IYesu va tẹri bọ si, “Inu yini utii wọ.”

Amaa ra ni iMarta anayuru aghọmani akpọọ va tẹri iYesu si, “Ate, aki shi kọ yuu kindi, asa awii anari ku mani akpọọ.”

⁴⁰ IYesu va tẹri nga si, “Imẹ tẹri ngọ si inkini ngọ ma aipang ni ngọ ki nu ujọọ Ọnọng ba?”

⁴¹ A va yini utii wọ. IYesu va sang irikwyi nga ka ayaya ki tẹri si, “Ate, isa ngọ izaan ngọ kọng mi.

⁴² Iye si ngọ ka kọng mi kọ agba akyua, i tẹri kindọ ka ajiya na shi kọ kawẹ ri ni ama aipang si ngọ tuma mi.

⁴³ A tẹri kindọ ni a va sang ẹreyue ka yaya ki tẹri si, “ILi'azaru kunu!”

44 Aghomani akpoo va kunu, ifra nga kini ifong nga na loru na agee no uma ko, ibate nga ni ayuru na uma ni anaa nga ko.

IFesu va teri bo si, “inu shiri nga, ka wor.”

Alor IFesu ngaa anyu ababi.

(IMat 26.1-5; IMar 14.1-2; ILuk 22.1-2)

45 Amara ni aYahudawa na ba ubili uMaryamu ngaa ba nu ima ni iYesu ju ni, ava ma aipang kukushi nga.

46 Ace agho bo va wor ki kyaa bo kukushi aFarisiyawa, ki ya teri bo ima ni iYesu ju.

47 Kindo ni Afirist akakong kina aFarisiyawa va curu agha akakong oko oka. A va ghulu bo si, “Ikembo no inu su ju? Ajiya ri we ni asu ju uma uwo ica na gigang!”

48 insi iyii sheri nga na aju uma ri ni, naidu ajiya ki ma aipang ku kushi nga, kindo ni aRomawa ki ba ka va kpaa ifong yi wo kina Ona Onong yii ko!”

49 Kide bo ni acee ajiya shi wo ni ayuru nga si ikayafa aghumani ashi kide afirist akakong ka ayii ra, a va teri bo si, “Inu ta ye nu ice ima ba ko na ji!”

50 Inu ta kra nu ba, ushi uduma na ajiya ayeng kpoo ka ya ajiya na pam, no mani a teri si ajiya na didu bo na kpuru bo.”

51 Udii upii ni iKayafa teri ni, unga yoo irikwyi nga wo ba, ka nga si aya aghaghe nga aFirist ayii ra, ayeni nga kide

aghing si iYesu ki kpoo ka aya ajiya na didu.

52 Ba si aYahudawa ka yu ba, ka curu ano Onong aghomani ashi ko ucee no ka na pam ka ba ajiya aye ra.

53 Imu kpeni ka awii ni, aba taa ayuu aghu mani aki pii iYesu nga wo.

54 Kindu ni iYesu ta su keng nga ka ayaye kide aYahudawa ba, aba she uka, ki kyaa ifong ni sa yayo kina aghumu, ki ghila ngaa ifong na yuru si iFrayim. oka du wu ni a va ce wo kina aghoyii nga.

55 Awii sra agya ubulu nga aYahudawa ya sang ba ni, Ajiya na pam va ba ifong Urushelima ka ba huru akwyi bo na ki sa awii usra agya.

56 Ade ku wang iyesu ngaa, ati tara ko ka ushor Onong na aghulu acee bo, asu teri si, “ikembo ni inu nu? Aki ba usra agha ri?”

57 Kindo ni aFirist akakong kina aFarisiyawa ko lor ayuu si, aghomani aye oko mani iYesu shi wo ni, agho ba teri bo ki ebo ya kpeni nga.

12

A coo iYesu nga ayii uvong ka aBetani.

(IMat 26.6-13; IMar 14.3-9)

1 Usra agya ubulu ya se awii atin ni, iYesu va kyaa aBetani, oka ni iLazaru aghomani iYesu sang ngaa a shi wo

2 ko ka du wu ni a keri nga imila atii ko, iMarta ngaa ka wu imila, iLazaru shi agha

ayeng ki de aghumani ni ala imila kini iYesu.

³ uMaryamu va kpaa ayi uvong kide abiya ate abo unardi nga ni a shini ofe na giga, ki coo iYesu ngaa ki ifra ki cira wo ni fuu irikwyi nga. oka na didu ona va ba ni avong.

⁴ Amara ni iYahuda Iskariyoti, agha ayeng ki de aghoyii ngaa, aghomani aki gbara iYesu nga wo, va teri si,

⁵ “Ikembō sa ni ata gbara bō ayi uvong ri wo ka aya na ofe aji usho atai ka va ma agho shi na amiri ba?”

⁶ IYahuda teri udi upii ba si a duma na agho shi na amiri ba, ki nga ni ayi ngaa. Nga ka ko ipa no ofe, ki de wo ni aka sa yi wo.

⁷ Iyesu va teri nga si, “sheri nga ya, ka akyo ayi ri sa awii ni aki naa mi wo ngaa to wo bo.

⁸ Ko a gba awii ni agho wang ka shi kini inu, inu ma ni ba ko agba wii ni inu shi kini ime ba.

Ataa ILazaru ngaa ayuu ababi.

⁹ Ikir ma ajiya aYahudawa ya kong si iYesu shi ko ka we ni, a va ba, ba si iYesu ngaa ni aba ukushi nga ka yu nga ba, ama ni ibo nu iLazaru aghomani asang nga ko kpoo.

¹⁰ Kindo ni aya akakong aFrist a va taa ayuu si asu pii iLazaru ngaa wo.

¹¹ Ki iLazaru ngaa sa ni aYahudawa na pam su sheri aFrist bo na ma aipang ni iYesu.

IYesu ghila Urushelima.

(IMat 21.1-11; IMar 11.1-11; ILuk 19.28-40)

¹² Ni ikyua ni ikir bajiya na ba usra agya ubulu ni, a va kong si iYesu ashii ko utiya uba Urushelima.

¹³ A va yeri ayaa udabinu ki kunu bo asing, ki ya sa nga asho, na sang ayuu na teri si,

“Ujoo!

Ayuu adaduma ka aghomani aki ba ko uca ate!

Ayuu adaduma ka agom nga Israila!”

¹⁴ IYesu peni acee ano Izaki ni a va kila nga, kini imuma ni awoo si,

¹⁵ “Inu ba kong erabata ba, inu ajiya Urushelima.

Agom no udii ka ya ano Izaki!”

¹⁶ Ko kpaa ka amara ni aghoyii nga ta kpai bo imumani a ju ra ba, a ya kpee ubre iYesu nga ni, a va kpai si iwoo na awulu ra ni ka ya irikwyi ngaa iYesu, umaa keng na brebo ko no ma ni awulu.

¹⁷ Aghomani a shi kini nga ka kyua na yoro iLi'azaru ngaa na kunu ki da alo ni, ki sang ngaa ko kpoo, a de ko teri ajiya imumani iYesu ju.

¹⁸ Ajiya na giga kyaa ki ya sa nga asho, ka kong ima uwo ica naaju.

¹⁹ Amaa ra ni, aFarisiyawa va pii kina anayuru bo si, “Inu kra, inu ta biya nu ula

erekyuo nga ba, ashi ri na didu su yii nga!”

Acee Helenawa kra iYesu ngaa.

²⁰ Kide aghomani aba shor ka wii usra agya ubulu ki ebō ba jōō ni, Helenawa shiya.

²¹ A va ba ukushi IFilibus, agha aBetsaida ka AGalili, ki teri nga si, “Aya aghaghe, iyi wang pii kini iYesu.”

²² IFilibus va wor ki ya teri Andarawus ngaa, ni ka pai bō va kya ki ya teri iYesu ngaa.

²³ IYesu va yara bō si, “Akyua ku ju na brē anō ajiya.

²⁴ Aipang ngaa ni ime sō teri ngō, in ba si ikir alkama ki erebō ni kpōō yu ba ni, iki cē ki yu bō. Inkini i kpōō yu ni, iki ma anō na pam.

²⁵ Naidu aghomani yoo okyuo nga aki shiri wo. Aghomani a toro nga okyuo nga ka ashi ri ni, asu sheri wo ya ka ki peni okyuo ka awii taa amaa.

²⁶ Aghomani awang ju mi utina ni, aki yii mi. oka ni ime shi wo ni aki yii mi ka ju mi utina. Ate mi ki jōō aghomani asu ju utina mi.”

IYesu pii kō mani ngaa ki kpōō.

²⁷ “Akyuakyuari ni ime huri ikwyi mi ni iso lo. Ikembō ni ime su teri? ‘Ate, foo mi ka adidi akyua?’ Akau, ime ba don adidi ri akyua kō.

²⁸ Ate, brē uca ngō.”

Upii va kunu ka yaya si, “Ikō brē ngaa, iki va ghemī ubrē ngaa kō.”

²⁹ Ikir bajiya ni shiya, kō pii ni, a va teri si, “Aini iriviya kō,” Ace ghō bō si, “Atuma Onong ngaa peni.”

³⁰ IYesu va teri bō si, “Upii ri ba ka ya inu kō, ba si ka ya ime wō ba.

³¹ Akyua ri kō ni aki teri ashi ri ashuwa kō, Akyua ri kō ni aki tumu aghō eregom ashi kō.

³² Inkini aya sang mē kō ka ashi ri kō ni, iki curu ajiya ka ba ukushi mi.”

³³ IYesu teri kindō ki ngaa yenī bō ighō kpō ni ngaa ki kpōō

³⁴ Ikir bajiya va teri iYesu si, “Aini, umēē ba yō teri iyii si, aghōfoo ki cē kini awii sang ashi. Iya ya wo ni ngō su teri si aki sang Anō Ajiya ka yaya? Ngaa si adidu anō ajiya?”

³⁵ IYesu va teri bō si, “Uyeri shi wo kini inu ka akyua na a zēē kō. Inu keng akyua ni uyeri shi ki ni inu, ka itii ki ba. Aghō keng ki itii ta ye ngaa uka na ki kyaa kō ba.

³⁶ Inu ma aipang ni uyeri, ka akyua ni ushi kini inu, ki inu tee anō yeri.”

AYahudawa va dē kō toro bu ma aipang ni iYesu.

Iyesu ya kpeē teri udii upii ri ni, a va sang ngaa ki ya sho irikwyi nga ki dē bō.

³⁷ Kō nu mani iYesu ka ju uma uwo ica ki ite bō ni, ama ni ataa ma bō aipang kō ukushi nga ba.

³⁸ Udii umari hwura ka ya imumani atuma Onong Ishaya teri si,

“Ate, ingaa ma aipang ni
utuma ba yo,
Nga na ayini nga ni
Imumani avo Ate ju?”

³⁹ Imumani sa ni ataa ma
bo aipang ba, ko no mani
Ishaya teri ko cee oka si,

⁴⁰ “A tee ni bo afoo,
A sa ufoo irikwyi ki ikwyi
bo,
Ka ba bra ukyoo ni ica bo ba,
koni akpili ki de ikwyi bo,
Ka vuu ukushi mi, ime ki
leni bo.”

⁴¹ Ishaya ju kindu ki ngaa nu
ujo iYesu, ki ngaa ma ni ama
ila nga.

⁴² Kindu ra ni Ajiya na
pam ma aipang ni iYesu, kina
acee akwyite bo ma aipang
ko ukushi nga. Kindu ra
ni ahuri erabata na yini ka
aFarisiyawa ye, ka wang bo
ka kla bo ka oko takwyue
aYahudawa ba.

⁴³ Ibo ka wang jojo ka ayuu
ba Ajiya ki te na ujojo mani
Onong ki ju bo.

Upii Iyesu ki ju ashuwa

⁴⁴ IYesu sang erayue ki teri
bo si, “Aghomani ama aipang
ukushi me ni, ukushi mi ko
yu wu na ma aipang ko ba,
ama ni ukushi aghomani a
tuma me wo.

⁴⁵ Naidu aghomani aso kyoo
mi ni, agho kyoo aghomani a
tuma me.

⁴⁶ Ime ba kana ano uyeri
ngaa ka ashi naidu aghomani
na ma aipang ni me ni aki ce
bo kide itii ba.

⁴⁷ Naidu aghomani ahuri
ume me mi ni, ata ma bo aipang

ba ni, ime ki ma bu erakiya
utina bu ba. Ime ta ba me teri
ashi ashuwa ba, ime ba ki me
ba foo ashi ko.

⁴⁸ Aghomani a toro mi ngaa,
ata yara nga upii mi ba,
ashi ki na aghomani aki tara
ashuwa, upii ni me teri, uwu
ki teri nga ashuwa ka awii
utaa amaa.

⁴⁹ Uma ni me su me nu ba
ukushi mi wo ni oka ba wo ba,
Ate mi na atuma mi ngaa su
teri uma ni me su teri nu konjo
upii ni ime ki teri.

⁵⁰ Ime ye si okyuo utaa
amara ni aka peni wo ko upii
na Ate ma. Kindu ni naidu
ima ni ime teri ni, ime teri yo
kini imumani Ate teri si ime
teri.”

13

IYesu hwuru ifra atina nga

¹ Na akyua usra agya ubulu
aYahudawa ya so ba ni, iYesu
ye si akyua ngaa ba, inga ki
sher asing ka vuu, oka ushi
Ate ayaya. IYesu yoo agha
asing nadidu, ayoo bo ki ta ka
amaa.

² Akyua mani iYesu kina
aghoyii nga so la imila ni,
Ishe va ghila ikwyi iYahuda
Iskariyoti, ano iSiman, ava
gbra iYesu.

³ IYesu ye ni Ate ma kwike
ki ivo nga, ava ye si inga ba
kukushi Onong ko, ni ukushi
Onong ko ni inga ki vuu ko.

⁴ Akyua mani aso la imila
ni, iYesu va sisang ki woo
igbang nga, inga ayaya, ava
loru ugyauto ka buu nga.

⁵ Ava sa amusum kide
awuu, ki hwuru atina nga
ifra, na sha na bra bo ifra

kina ugyauto mani a loru ka buu nga.

⁶ IYesu va ukushi iBitrus. IBitrus va wulu nga si, “Ate, ingo ki hwuru mi ifra?”

⁷ IYesu va teri nga si, “Ingo ki ye ngo ima ushi ko ju mi kakyakyua ri ba ni, ingo ki kpele ko tutumu.”

⁸ IBitrus va teri nga si, “Kayi! ingo ki hwuru mi ifra ba.” IYesu va teri nga si, “Insi ita hwuru ngo nga ifra ba ni, ingo shi ngo no oka kukushi mi ba”.

⁹ IBitrus va teri nga si, “Agho ona, basi ifra yo ni ingo ki hwuru ba, hwuru nadidu ivo mi kina erəkwyue mi”

¹⁰ IYesu va teri nga si, “Aghomani ako somo ni, ato na pipar, ifra nga yo wang hwuru, ba osomo ba ko ma. Inu shi na pipar, ba nadidu nu wo ba.”

¹¹ Ka iYesu ye agho mani aki gbra nga. Owō sa ni ateri si, “Ba nadidu nu bo shi na pipar ba.”

¹² Na aya kpee uhuru bo ifra ni, ava somo igbang nga, na va vuu oka uci nga, kiya cicaa. Ava wulu bo si, “Inu kpele imumani ime ju nu?”

¹³ Inu yoro mi si Aghomee kina Ate, aipang nga, ko umani ushi wudu.

¹⁴ Insi ime Ate nu kina Aghomee nu, hwuru nu ifra ni, iyiya yo ni inu hwuru ifra ace nu.

¹⁵ Ime yeni nu amaa ko, inu so ko ju konō umani ime yeni nu.

¹⁶ Ime teri nu aipang, agira kara ceri ate nga ba, aghomani atuma kara gina agho mani

atuma nga ba.

¹⁷ Akyakyua ri ni inu kpele omari ni, Onong ki ma nu anyu adaduma peni inu ju bo ni.

¹⁸ Ba nadidu nu ko ni ime so pii ko ba, ime ye aghomani ime hwiya. Ka ahwura uma mani, awoo kide upii onong, ongo mani ingo teri si ‘Aghomani ala imila mi, a ta mi utumu’

¹⁹ “Ime so teri ngo uma ri no oko ba bo ba, peni uya ba ni ingo so ma aipang si ime shi inga.

²⁰ Ime so teri ngo aipang, aghomani ayira, aghomani ime tuma ni, ayira mi wudu. Aghomani ayira mi ni ikwyi iye ni, ayira aghomani atuma mi wudu.”

²¹ IYesu ya kpee uteri uma ri ni, ikwyi nga va bra yo nagigang, ava teri si “Aipang nga ni ime teri nu, agha yeng ki gbra mi ko.”

²² Ni atina iYesu va tee agho ukyyo ace no umani ara ye bo atina umani aso teri kaya nga ba.

²³ Ace atina iYesu mani ayoo nagigang, cicaa ka ayayo nga.

²⁴ ISiman iBitrus va wulu nga na avo si awulu iYesu ta inga na aso pii kaya nga.

²⁵ Ni atina iYesu va ba ayayo kini nga, ki wulu nga si, Ate ingaa?

²⁶ IYesu va teri si, “Ime ki somo awo ubiredi ri kide iso. Aghomani ime ma nga ni, anga.” IYesu ya kpaa awo ubiredi ki somo kide iso ni, aba ma iYahuda anō iSiman Iskariyoti.

27 Ni iYahuda ya yira ubiredi nga ni, isheę va ghila nga. IYesu va tẹri nga si “Aju ima mani awang ju kaishang.”

28 Kọ umani, ba aghomani akpele imumani iYesu sọ yeni.

29 Ace agho bo kpaa si, iYahuda nga shi agho kyuru ipa no ufe bo ni, IYesu sọ tẹri nga si aya ghe ima uwang bo kọ usra agya wo, ko na ama aghina amir ice ima.

30 Ni iYahuda ya kpee ula ubiredi nga ni, ava kyaa asing. Akyua ni, ating kọ ju.

IYesu Teri Umani IBitrus Ki La Inang Uye IYesu

31 IYahuda ya kunu kide uboo ni, iYesu va tẹri si “Akyakyua ri kọ ni ajojo Anọ Ajiya kọ, ava jojo Onong ni nga.

32 Insi Onong yira ujojo ni nga ni, Onong ki ma Anọ ujojo ni erẹkwyue nga, ka akyua ra ni aki peni ujojo.

33 Inu anọ mi ofisi, ime shi kini inu, ka anakyua nazii. Kono umani ime tẹri aYahudawa si, Inu ki wang mi, ni inu ki bra nu ba oko shi mi ba.

34 Ime ma nu imumani Onong sa uju ososa, inu yoo ace nu. Inu yoo ace nu kono umani ime yoo nu ni.

35 Kindi wo ni kwinga ki ye si inu ni aghoyii mi bo, insi inu yoo ace nu.”

36 ISiman iBitrus va wulu si “Ate, abi wu ni ingo ki kyang kọ?” IYesu va tẹri nga si, “Ingo ki bra ngo ukyaa kini ime ka akyakyua ri ba, ingo ki ba kọ tufumu.

37 IBitrus va wulu nga si “Ate, ikembọ sa ni ime ki bra mi uyii ngo ka akyakyua ri ba? Ime ki ma okyuo mi kaya ngo”

38 IYesu va tẹri nga si, “Ingo ki ma okyuo ngo kaya mi? Ime sọ tẹri ngo aipang, akor ta kọ ta erewyue ni, ingo ki tẹri si ingo ta ye mi ba iritai.”

14

IYesu Nga Shi Utra Ukyaa Okushi Ate Ayaya

1 “Inu ma dama ikwyi nu ba. Inu ma aipang kọ Onong kina ka inu va ma aipang ki ime.

2 Ona ate mi ni, aboo shiya napam. Ba kindo ba ni ita kọ tẹri nu si ime ki kya mi ki ime ya ker nu okaa?.

3 Peni iya kpee uker nu oka ni, iki ba ki ma kpaa nu, ka inu ma peni mi.

4 Oka umani ime ki kya mi ni, inu ye utra.”

5 Ni iToma va tẹri iYesu si, “Ate, iyi ye yi oka mani oki kyang ba, nanyi wo ni iyi ki kpele utra kọ?”

6 IYesu va tẹri nga si, “Ime shi utra, ime shi aipang, ime va shi okyuo. Ba agho mani aki kyaa ukushi ate ayaya, na ata yii nga ukushi mi ba.

7 Awasi inu ye mi ni, inu ta kọ ye ate mi. Ni kọ kpaa akyua ri ni inu ye nga, kiva nu nga!”

8 IFilibus va tẹri nga si, “Ate, yeni yi Ate ayaya, kọ uwang yi wudu.”

⁹ IYesu va tɛri nga si “Imɛ kɔ kpaa akyua ni nu kindi nagi-gang, ni ki ta ka akyua ri ni, inu ta ye mi nga ba iFilibus? Aghɔmani anu mi ni, anu Ate ayaya! Ikɛmbɔ sa ni ingɔ tɛri si, ‘Imɛ yeni nu Ate?’

¹⁰ Ingɔ ta ma ngɔ aipang si, imɛ shi kidɛ Ate, ni Ate kɔ shi kidɛ mi ba? Upii umani imɛ so tɛri nu ni, ɔnga mɛ bɔ ba, ɔnga Ate umani ashi kidɛ mi, anga sɔ ju utina nga.

¹¹ Inu ma aipang si imɛ shi kidɛ Ate, Ate kɔ shi kidɛ mi, ko ni inu ma aipang kina utina mani imɛ ju.

¹² Aipang nga ni isɔ tɛri nu, aghɔmani ama aipang kini imɛ ni, aki ju itina mani imɛ ju. Aghɔ ki ju itina mani igina inga mɛ, ka imɛ ki vuu mi ukushi Ate.

¹³ Inu shɔr kwikɛ kidɛ nɔ uca mi, imɛ ki ju, ka Anɔ ma Ate ujoɔ.

¹⁴ Nadidu imumani inu shɔr kidɛ nɔ uca mi ni, imɛ ki ju.

Uta Anyu Uki ba Aghing Onɔng

¹⁵ “Peni inu yoo mi ni, inu ki ju imumani imɛ sa uju.

¹⁶ Imɛ ki shɔr Ate, ka ama nu ace aghɔ ki shɛ nu kɔ, aghɔmani aki ci kini nu ka aya ta kɔ sang asing.

¹⁷ Aghɔ nga shi aghing aipang, agha ayasing ta yira bɔ nga ba, ka ata nu bɔ nga ba, ko ni ata ye bɔ nga ba. Ni inu ye nga, ashi kini inu, aki va shi kidɛ nu.

¹⁸ Imɛ ki sher nga ya kina akyɔr ni ba, imɛ ki vuu mi ukushi nu.

¹⁹ Akyua shi najii, agha aya asing ki sɔ nu mi ba, ni inu ki nu mi, ka imɛ shi akyuɔ, inu ki kɔ shi akyuɔ.

²⁰ Awii ra ni inu ki kpɛlɛ si, imɛ shi kidɛ Ate mi, inu kidɛ mi, imɛ kidɛ nu.

²¹ Aghɔmani ayira imumani imɛ sa uju ki ju ni, abɔ shi aghɔ uyoo mi. Aghɔmani ayoo mi ni, Ate mi ki yoo bɔ. Imɛ ki kɔ yoo bɔ, ki imɛ va yeni bɔ ɛrɛkwuyɛ mi.

²² Ni iYahuda, ba Iskariyoti ba, va tɛri nga si, “Ate, ikɛmbɔ sa ni ingɔ yeni yi ɛrɛkwuyɛ ngɔ ni ingɔ ta yeni ngɔ agha aya asing ba?”

²³ IYesu va tɛri nga si “Nadidu aghɔmani ayoo mi ni, aki ju imumani imɛ tɛri bɔ ni, Ate mi ki yoo bɔ, iyi ki ba ukushi bɔ ki ima ci kini inga.

²⁴ Nadidu aghɔmani ata yoo mi nga ba ni, aki ju uma utɛri mi ba. Nadidu ighang upii mi ni, ba imɛɛ yɔ ba. Nadidu ighang upii mi ni, inga Ate mi yɔ, aghɔmani atuma mi.

²⁵ Imɛ sɔ tɛri nu uma ri ka akyua ni imɛ shi kini nu.

²⁶ Aghɔ ki shɛ nu kɔ, aghing Onɔng, aghɔmani Ate ayaya ki tuma kidɛ nɔ uca mi, anga ki mɛɛ nu uma nadidu, aki va shuni nu uma umani imɛ tɛri nu.

²⁷ “Imɛ sher nu nɔ uci ɔkyuɔ, uci ɔkyuɔ mi kɔ ni imɛ ma nu. Imɛ ta ma nu nga kina agha aya asing ri ka ma ba. Inu ma dama ikwyi nu ba, inu ma va kɔng ɛrɛbata ba.

²⁸ Inu kɔng ni imɛ tɛri si imɛ ki wor, ni imɛ kiva vuu ukushi nu. Awasi inu yoo mi

ni, inu ta kọ ju ikwyifu ka ime ki kya mi ukushi Ate, ka Ate cẹẹ mi.

²⁹ Imẹ sọ ẹrẹrẹ nu uma ri ka akyakyua ri, nọ tọ ba. Peni uya ba ni, inu sọ ma aipang.

³⁰ Imẹ ki sọ kpaa mi akyua kọ pii ni inu nagigang ba, ka agho go ẹrẹgọm asing ri sọ ba. Ashi na akyuo kaya ẹrẹkwyue mi ba.

³¹ Imẹ ju nabiboro imu-mani Ate sa mi uju, ka agha aya asing ye si ime yoo Ate. Inu sisang ki iyi sher ukeẹ”

15

IYesu Nga Shi Oshẹ Inabi Onga Aipang

¹ “Imẹ shi oshẹ inabi onga aipang, Ate mi nga shi agho uwuu ikolo na ashi.

² Aki kpa kwaligba aga umani ita ma wọ ikolo ba. Aki khimi uker kwaligba aga umani ama ikolo, ka ukhimi ujee wọ.

³ Inu shina pipar nọ upii mani ime ẹrẹrẹ nu.

⁴ Inu ci kide mi, ime kọ ci kide nu. Kono umani ba aga oshẹ ikolo iki mu ikolo ni ẹrẹkwyue wọ ba, sa ushi kina oshẹ ikolo. Inu ki kọ bra nu ba, sa inu shi kini ime.

⁵ “Eẹ, ime shi oshẹ ikolo, inu ni, aga nga. Aghomani ashi kide mi ni, ime ki kọ shi kide bọ, aki mu ikolo nagigang. Inbasi kini ime ba ni, inu ki bra nu ju ice ima ba.

⁶ Aghomani ashi kini ime ba ni, ashi kini aga umani anaa kọ ni iva hwiya wọ. Igho aga ra ni aka yeri bọ ki sa kide ugha.

⁷ Peni inu shi kide mi ni, upii mi ki kọ shi kide nu, na-didu imumani inu shor ni, aki ma nu.

⁸ Peni inu ma ikolo nagigang ni, inu ni aghoyii mi anga aipang bọ. Oki nyeni ujo Ate mi.

⁹ “Kono umani Ate yoo nu ni, kindi wọ ni ime kọ yoo nu wọ. Inu ci ya kide uyoo mi.

¹⁰ Peni inu ju imumani ime sa uju ni, inu ki shi kide uyoo mi, kono umani ime ju ima uteri Ate mi ki ci kide uyoo nga ni.

¹¹ Imẹ ẹrẹrẹ nu uma ri, ka inu peni ikwyifu. Eẹ, ikwyifu nu tii.

¹² Uteri mi wọ si, inu yoo ace kono umani ime yoo nu ni.

¹³ Ba uyoo umani uceẹ udii, uma okyuo ngo kaya na aghikyo ngo.

¹⁴ Inu ni aghikyo mi bọ, peni inu ju ima uteri mi ni.

¹⁵ Imẹ sọ yoro nu si agira ba, ka agira ye imumani agho ona nga sọ ju ba. Akyua ri, inu ni aghikyo mi bọ, ka ime ẹrẹrẹ nu kwikeye mani Ate mi ẹrẹrẹ mi.

¹⁶ Ba inu bọ hwiya mi ba, ime hwiya nu. Utina nu wọ shi, inu ya ma ikolo ingo ki ci nagigang, ka Ate ma nu imumani inu shor nga kide nọ uca mi.

¹⁷ Uteri mi wọ nga shi si, inu yoo ace nu.

Asing Toro wọ Aghoyii IYesu

¹⁸ “Insi asing toro nu ni, inu ye si ime ni a toro wọ na atoro toro nu.

¹⁹ Asing ki yoo nu, peni inu ni anga nga bọ ni, inu ni ba anga asing bọ ba. Imẹ hwiya nu kaya asing ri, ọwọ sani asing tọrọ nu.

²⁰ Inu shuni ni imumani isa tẹri nu? 'Agira kara gina agho ọna nga ba.' Peni asa ju mi ububi ni, inu mani aki tọ ju nu ububi. Peni ayira umẹẹ mi ni, aki yira unga nu.

²¹ Aki ju nu umari nadidu kaya nọ uca mi, ka aye bọ aghomani atuma mi ba.

²² Basi umani iba ki ma pii kini bọ ba ni, ada shi bọ kina ivulu ba, ni ana akyua ri ni ashi bọ na ice ima utẹri anga ivulu bọ ba.

²³ Aghomani atọrọ mi ni, a tọrọ Ate mi.

²⁴ Adawasi imẹ da ju mi bọ uma umani ba aghomani aki bra uju ba ni, ada shi bọ ni ivulu ba. Ni anu uma ju mi, nadidu kindii ni atọrọ mi kina ate mi.

²⁵ Uma ri ba ka na ahwura umẹẹ iMusa mani utẹri si, 'A tọrọ mi ba ice ima.'

²⁶ Imẹ ki tuma aghomani aki ma shẹ nu kọ, aki ba kukushi Ate mi. Anga shi aghing aipang, aghomani akunu kukushi Ate, anga ki tẹri aipang kaya ẹrẹkwyuẹ mi.

²⁷ Inu ni amaa na ayeni nga, ka inu shi kini nga kọ kpaa ka akyua.

16

¹ "Imẹ tẹri nu uma ri ka inu ba waa utumu nọ uma aipang nọ ba.

² Aki kla nu ka ọkọ takwyuẹ aYahudawa. Iyiya ni akyua ya sang uba umani nadidu

aghomani apii nu kọ ni, aki hwiri kini inga sọ ju utina Onong wọ ni.

³ Asọ ju kindii ka ata kọ sang bọ uye Ate kina Anọ.

⁴ Imẹ tẹri nu uma ri ka akyua ni uba kọ ni, inu shuni si imẹ kọ tẹri nu.

Utina Aghing Onong

"Imẹ ta tẹri nu nga uma ri kọ kpaa ka akyua ba ka imẹ shi kini inu.

⁵ Ka akyakyua ri ni imẹ ki kyami ukushi aghomani atuma mi. Nadidu kindi ni, ba aghomani aghulu mi si, 'Abi wọ nọ ingo ki kya ngo kọ ba?'

⁶ Ikwyi nu sọ kọọ ububi nọ umani imẹ tẹri nu uma ri.

⁷ Kindii ni, imẹ sọ tẹri nu aipang, ukyeng mi cẹẹ nọ ọdọdọma kukushi nu, ka agho ushẹ nu kọ ra kọ ba nga ba. Insi imẹ woru ni, imẹ ki tuma nu ni nga.

⁸ Akyua umani agho shẹ nu ki, aki yeni asing si iyiya ni ughulu ikwyi bọ shi na kikya ba kaya uvulu, kina aya uju aipang, kina uwa ashuwa.

⁹ Ughulu ikwyi bọ kaya uvulu shi wọ na kikya ba ka atọọ bọ uta ẹrẹpiya uma aipang bọ ba.

¹⁰ Ughulu ikwyi bọ kaya uju aipang shi wọ na kikya ba, ka imẹ ki kya mi ukushi Ate mi, inu va sọ nu mi nga ba.

¹¹ Ughulu ikwyi bọ kaya uwa ashuwa shi wọ na kikya ba, ka akọ wa agho uko ẹrẹgom asing ri ashuwa.

¹² Imẹ shẹ nọ uma na pam umani imẹ ki tọ tẹri nu, ni

inu ta ki bra nọ ukpaa bọ kakyakyua ri ba.

¹³ Insi aghing aipang ya ba ni, aki kyeng ni nu kide aipang nadidu, ka ba upii nga wọ na aki tẹri ba, aji tẹri uma umani aka hwiri wọ, aki ba tẹri nu uma umani ọki ba.

¹⁴ Aki jọọ mi, ka aki kpaa imumani ime tẹri wọ ka atẹri nu.

¹⁵ Nadidu imumani Ate shi ni yọ ni imeẹ yọ, imeẹ ni inga yọ. Ọwọ sa ni ime si Aghing ki kpaa imumani ime tẹri wọ ka atẹri nu.”

Ikwyi ibibi ki vuu yọ ikwyifu

¹⁶ “Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi.”

¹⁷ Ace aghoyii nga ba tẹri ace bọ si, “Ikembọ na asọ yeni nọ umani atẹri yi si, ‘Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi?’ Ikembọ na asọ ba yeni nọ umani asi, ‘Ime ki kya mi ukushi Ate?’”

¹⁸ Aba lite nọ utẹri si, ‘Kọ utumu anakyua na zẹẹ?’ Ayo ta ye bọ imumani asọ yeni ba.”

¹⁹ IYesu ye si aghoyii nga wang ghulu nga kaya upii ri, aba tẹri bọ si, “Inu sọ ghulu ace nu kaya imumani ime sọ yeni nọ umani ime si, ‘Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi?’”

²⁰ Aipang, ime sọ tẹri nu, inu ki ni ikwyi ibibi, asing ki kọọ ikwyifu. Inu ki kọọ ikwyi

ibibi, ni ikwyi ibibi nu ki tee ikwyifu.

²¹ Insi ayiri ki jee ni, aka kọọ ọlọ nagigang, ka akyua ujee nga kọ ju. Insi akpẹẹ ujee anọ ni, aka yuu ọlọ na asa kọọ wọ ka ashi ni ikwyifu nọ umani ajee anọ ka asing.

²² Umani ushi wudu kukushi nu. Inu sọ ju ikwyi ibibi ka akyakyua ri, ime ki khimi unu nu kọ, akyua ra wọ ni inu ki ju ikwyifu wọ, ba aghomani aki yira nu ikwyifu kọ ba.

²³ Awii ra ni inu ta ki shọr mi nga ice ima ba. Aipang ni ime sọ tẹri nu, Ate ki ma nu nadidu imumani inu shọr kide nọ uca mi.

²⁴ Ki ba ta ka akyua ri ni, inu ta kọ shọr nu ima kide nọ uca mi ba. Inu shọr, inu ki peni, ka ikwyifu nu hwura.”

²⁵ Ime ju utina na ighang upii ki yeni nu uma ri kọ. Akyua ki ba ni iki pii ni inu ka ayaye kaya Ate, iki sọ ju mi utina ni ighang upii ba.

²⁶ Awii ra ni inu shọr kide nọ uca mi. Inu ki shọr Ate ka akyakwyi nu, ime ki shọr nu ya ba,

²⁷ ka Ate yoo nu ka akyakwyi nu, ka inu yoo nga, inu ba ma aipang si aba kukushi Onong wọ.

²⁸ Ukushi Ate wọ ni ime ba wọ, ime shila asing, akyakyua ri ni iki ya asing ki vuu mi ukushi Ate.”

²⁹ Aghoyii nga ba yira si, “Eẹ!, akyakyua ri wọ ni ingo sọ pii wọ ka ayaye, ba ni ighang upii ba!

³⁰ Akyakyua ri ni ayo ye si ingo ye kwike. Ingo ka bra uyira upii na ako ghulu ngo nga ba. Udii sa ni ayo ma aipang si ingo ba kukushi Onong ko.”

³¹ IYesu yira si, “Inu ma aipang ka akyakyua ri?

³² Akyua ki ba, ako ba, agna umani kwinga ki te kyaa aca nga ka inu ya mi kayu mi. Kindo ni, ime shi kayu mi ba, Ate shi kini ime.

³³ “Ime teri nu umari ka inu peni uci okyuo kide mi. Kide asing ri ni inu so koo olo, inu kpeni ikwyi nu ka ime la erkyuo asing.”

17

IYesu Pii no Onong

¹ IYesu ya kpee uteri udubi uma ni avasa shang erekwyue nga ka ayaya ki pii no Onong si,

“Ate mi, akyua ya ju. No ujo Anog ngo ka ingaa ni ako joo ngo.

² Ko uma Anog eregoro kaya ajiya, ka ama okyuo utaa amaa kukushi aghomani ingo ma nga.

³ Okyuo utaa amaa shi si, ajiya ye ngo, onog aghomani onog shi Onong kayu ngo agho uma aipang.

⁴ Ime joo ngo ka asing ri ko hwura utina mani ingo ma mi si ime ju.

⁵ Ka aikyua ri ni, Ate, joo mi kini ujo mani ime shi ni wo kite ngo no ta ko ker asing ba.”

IYesu Pii no Onong kaya aghoyii nga

⁶ “Ime ko yeni umani ushi ka ajiya mani ingo ma mi ka asing ri. Ko kpaa ka akyua ni abo na anga ngo bo, ni ingo ma mi bo, ava yii upii ngo.

⁷ Aikyua ri na aye si nadidu imumani ingo ma mi ni ukushi ngo ko.

⁸ Ki ighang mani ingo teri mi ni Ime teri bo, avasa yira. Aye si aipang nga ni ukushi ngo ko ni ime kunu ko, ama aipang si ingo tuma mi.

⁹ Ime so shor kaya akwyue bo. Ba ajiya asing ri ni so shor ko ba, ki kaya ajiya mani ingo ma mi bo, abo ni ime so shor ko.

¹⁰ Nadidu imumani ime shi ni yo ni inga ngo yo, ni imumani ingo shi ni yo ni inga me yo. Ava yeni ujo kukushi bo.

¹¹ Ime kyeng ba oko ushi ngo. Ime ki so cica mi ka asing ri ba, ki ibo so shi kide asing. Ate agho upipar, kyuru bo kide no uca ngo, uca umani ingo ma mi, ka tee agha ayeng, konog umani ime shi kini ingo ni.

¹² Akyua umani ime shi kini ibo ni, isha bo kide no uca ngo, uca umani ingo ma mi, isha bo, ba agho umani avulu si agha yeng mani ashi agho ide ugha, ka ahwura imumani upii Onong teri.

¹³ Akyua ri ni ime kyeng ba oko shi ngo. Ni iso shor udubi uma ni ime so shi ka aya asing ka aghoyii mi peni uhwura ikwyifu kide ikwyi bo.

¹⁴ Ime teri bo ighang ngo. Asing vasa toro bo, ka abo ni ba anga asing ri bo ba, konog

umani ime ni ba anga asing ri nga ba ni.

¹⁵ Ime shi mi ko shor ngo so ukpaa bo kaya asing ri ba, Ni iso shor ngo so udara bo ka agha ababi ri.

¹⁶ Abo ni ba anga asing ri bo ba, konon mani ime ni ba anga asing ri nga ba.

¹⁷ Hwuru bo aipang, ki ighang ngo ni, onga aipang ko.

¹⁸ Ime tuma bo kide asing, konon mani ongo tuma mi ni.

¹⁹ Ki ibo bo ni ime so hwuru erəkwyue mi ki ibo ko hwuru akwyi bo na aipang.”

IYesu Pii no Onong kaya agho uma Aipang

²⁰ “Ba adi be agho kayu bo ni ime shor ba, ni ime so shor kaya ajiya mani aki ma aipang konon upii bo.

²¹ Ate, ime so shor nadidu bo ka teghi agha yeng ra. Konon mani ingo shi kide mi ni, ime ni ishi kide ngo, iso shor ta ni ashi kide yi, ka Ajiya asing ri ma aipang si ingo tuma mi.

²² Ime ma Ajiya ri ujoo mani ingo ma mi, ka teghi agha yeng konon mani ishi agha ayeng ni.

²³ Ime ki cica kide bo, ingo kide mi, ka teghi agha yeng ra, ka Ajiya ye si ingo tuma mi, ka aye si uyoo mi.

²⁴ “Ate, ime wang si adibi ajiya mani ingo ma mi ka aci ni ime oko mani ime shi wu. Ime wang si anu ujoo ngo, ongo mani ingo ma mi no uyoo mi na ako keri bo asing ba.

²⁵ Ate, agha aipang, agha asing yeng ba, ime ni ime yeng, ajiya ri ni, aye si ongo tuma mi.

²⁶ Ime teri bo mani ongo ushi, iki lite no uyeni bo, ko yoo mani ingo yoo mi, ni, ulara kide bo, ime ni ishi kide bo.”

18

A kpeni IYesu

(IMat 26.47-56; IMar 14.46-50; ILuk 22.47-53)

¹ IYesu ya kperi upii no Onong ni, a va bulu na atina nga ki kyabo oda uho avong aKidron. Ko oda uho avong nga ni ice ija shi ya, ni iYesu kina atina nga va ghila ide.

² IYahuda, agho mani a gbura iYesu wu, a ye ukadu, ki iYesu ko gheli no kyeng ukadu na atina nga.

³ Ni iYahuda va kpa aghola okpo ikir, kina agho sha, agho mani agha kakong afirist kina aFarisiyawa a tuma. A kya ija nga na ko agbilimo uyer, na ashi ugha, kina uma okoro.

⁴ IYesu mani aye nadidu ima ki ba nga ni, ava kunu, ki wulu bo si, “Inga no wang?”

⁵ Ava yira si, “IYesu aBanazaret.”

IYesu va yira bo si, “Ime” IYahuda agho mani a gbura nga wu ting kina ibo

⁶ IYesu ya yira si, “Ime shi nga ni”, ajigha nga vasa waa no tumu ki kpaa ki erəbong.

⁷ IYesu vasa kimi uwulu bo si, “Inga no wang?”

Ava yira si, “IYesu aBanazaret.”

⁸ IYesu vasa yira bọ si, “I me ɽeri nọ si, ime shi nga, Insi ime inu wang ni, na ajigha ri na akikyabọ.”

⁹ Udi ba ka upii iYesu mani akọ ɽeri hura. Ka akọ ɽeri akyua ra si, “Aghọ mani ingo mani ko agha ayeng ra vulu ba.”

¹⁰ Ni iSiman iBitrus agho mani ashi kina ikuma, ava wo ki kpa agira ifrist ighighe, ni otong avo ila nga kua wu. uca agira nga bọ shi iMalkus.

¹¹ Ni iYesu vasa ɽeri iBitrus si, “Vuu kina ikuma ngo kide ofong. Iki sa mi kide asong mani Ate me ma mi si isa ba?”

IYesu ki ite iFrist ighighe
(IMat 26.57-58; IMar 14.53-54; ILuk 22.54)

¹² Na aghola okpoo kina aghaghe bọ kina agho sha ona Onong ba ki ma kpẹni nga, ki va loru nga

¹³ ava kyu ba ni nga ukushi iHannana, inga shi ate ayiri iKayafa. IKayafa ni anga shi ifrist ighighe ka anyi ri.

¹⁴ IKayafa nga ma aYahudawa upii si uceri ni oduduma agha yeng kpoo kaya agha pai.

iBitrus la inang uye iYesu
(IMat 26.69-70; IMar 14.66-68; ILuk 22.55-57)

¹⁵ Ni iSiman iBitrus kina ace atina iYesu yii nga ko utumu. Atina iYesu ri ni ifrist ighighe nga ye nga, anga va sa ghila ide ona ifrist ighighe nga kini iYesu.

¹⁶ Ni iBitrus va sa lara ta ka anyu bọ ka sing. ada atina iYesu mani ifrist ighighe nga ye nga ni va kunu ki peni kina

anayiri shi ko sha anyu bọ, avasa ghila kina iBitrus.

¹⁷ Anayiri mani asha anyu bọ va ɽeri iBitrus, “Ingo shi ngo ka ide agha atina ajiya ri ba?” iBitrus va yira nga si, “Kayi, ime shi mi ka ide ba.”

¹⁸ Asọ ju iriwe, agho sha ya kyeri ugha na akyiri, na ati-ting, na ahuri ucoci ugha. iBitrus ni ati-ting ya kina bọ na whuru ucoci ugha.

Ifrist Ighighe wulu iYesu uma
(IMat 26.59-66; IMar 14.55-64; ILuk 22.66-71)

¹⁹ Ni ifrist ighighe va wulu iYesu ipii kaya atina nga kina umee nga.

²⁰ IYesu va yira nga ki ɽeri si, “Ai, ime ɽeri upii ka ayaye ki ite akwinga, ime va mee ki ona Onong kina ika ota akwyi aYahudawa na acuru nadidu. Ime sono ko ɽeri mi ice ma kuyuyi ba.

²¹ Ya ni ingo so wulu mi? Wulu agho mani akong ni. Ka aye imumani ime ɽeri.”

²² IYesu ya ɽeri kindo ni, ace agho kide agho sha na ting va hala iYesu na avo, na va wulu nga si, “Kindo wu ni ingo ki yira ifrist ighighe wu?”

²³ IYesu va yira si, “Insi ime ɽeri uvulu ni,” “Ni aso nyeni mani ushi. Insi ime ɽeri aipang ni, ikembọ sa ni ingo gyo mi?”

²⁴ Ni iHannana va sa na kpa iYesu kaya loru, ukushi iKayafa ifrist ighighe.

iBitrus vasa nẹre uye iYesu onga ipai
(IMat 26.71-75; IMar 14.69-72; ILuk 22.58-62)

25 Ni iBitrus shi kọ kọng ọcọci ugha ni, ace agho va wulu nga si, “Ka ingo shi agha yeng kide atina iYesu?”

Ni iBitrus vasa nẹ, ki tẹri si, “Ba ime ba.”

26 Ace agho ka ide agira ifirist ighighe ashi ya. Agira nga ni ashi ko ute agho mani iBitrus kwyia nga otong ko, ava sa tẹri iBitrus si, “I ta nu ngo kina inga ka ija ba?”

27 Ni iBitrus vasa ba nẹ. Ba obura akyua akor va sa ta iriwi.

IYesu ki ite iBilatus
(*IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; IMar 15.1-5; ILuk 23.1-5*)

28 Ni ikwyating ava kpa iYesu ka ona iKayafa ki kya ugunu igwamna aRoma. ni avasa toro bo oghila ide ugunu, ka ma kpẹni irighe ki ite Onong ka va bora bo ola imila ubulu ba.

29 Ukadu wu ni iBilatus va kunu asing ki ma wulu, “Avulu ike nga ni upeni ajiya ri ni nga?”

30 Avasa yira nga si, “Ada wa si ashi ayi ba ni,” “iyi da ko ba yi ni inga ukushi ngo ba.”

31 iBilatus va tẹri bo si, “Uwulu ni nga ka kyakwyi nu ko ya ju nga ashuwa kini mani umee nu tẹri ni.”

Ni aYahudawa vasa tẹri si, “Ai, ara mayi irigoro ukpa okyo ajiya ba.”

32 Udi ba ka hura upii mani iYesu tẹri igho ukpo mani inga ki ju.

33 iBilatus va vuu ide oboro tẹri ashuwa, avasa yuru iYesu ki wulu nga si, “Ingo shi agom aYahudawa?”

34 iYesu va yira si, “Udi upii ngo ta ace agho tẹri ngo upii kaya irikwyi mi?”

35 iBilatus va yira nga si, “Ai, ni ime shi mi aBayahude, ajiya ngo bo kina agha kakong afirist abo ba ni ngo ukushi mi. Ikembọ ni uju?”

36 iYesu va tẹri nga si, “Eregom mi ni ba inga asing ri ko ba. Ada wa si iko ni, agira mi da ko korọ ki kla mani aYahudawa a kpẹni mi wu.”

37 Ni iBilatus va tẹri si, “Ingo na agom nga, ni!”

iYesu va yira nga si, “Ingo tẹri na kikya ni mani uteri si Ime ni agom nga. imumani isa na ajee mi wudu, imumani isa ni me ba asing ri do, ki me tara ka aipang. Nadi du agho mani ashi ka uho aipang na akong mi.”

38 iBilatus va wulu nga si, “Ikembọ shi aipang?” Kini udi ni akunu kikya ukushi aYahudawa ki tẹri bo si, “Ime ni ita peni nga kina ace avulu ba.”

39 Ni uwe ni itali nu yu ni isher nu agha yeng kide agho shi ko boro iting ka agya ubulu. Inu wang mi si ‘isher agom aYahudawa?’

40 Avasa tẹri bo ni erewyue ighighe, “Kai, ba anga ba! Ma yi iBarabbas!” iBarabbas ni ace ayi upili ajiya nga.

19

A wa iYesu ashuwa okpo

1 Ukadu ni iBilatus va sa ni ata iYesu aiwiri.

2 Agho okpo nga vasa ju itagya inga akara ki sumu ki

irikwyi iYesu. Ava sumu nga uma veng

³ ava kya ukushi nga ki va kya, na sha ca nga na tɛri si, “Okɔ ngo tiri wu, agom aYahudawa!”

⁴ Ni iBilatus va kimi ukunu ko, ki tɛri aYahudawa, “Uwe ni ki woo nu iYesu, ki ira peni mi nga na vulu ba.”

⁵ Uka udu ni iYesu va kunu ni itagya ɛrɛgom inga akara kina igbang veng. Ni iBilatus va tɛri bo si, “Ajiya nu we.”

⁶ Agha kakong afirist kina agho sha ona Onong, ava ta shang ɛrɛwyue na tɛri si, “Agara nga! Agara nga!”

⁷ AYahudawa va tɛri nga si, “Ai, iyi shi kini umee, konɔ mani umee tɛri ni oshi na pii ngo ko, ka a tee ni irikwyi Onong.”

⁸ iBilatus ya kong udi upii ni ava kimi okong ɛrɛbata ko.

⁹ Ava kimi ghila ide ugunu. Ki ya wulu iYesu “Ingɔ kunu ka abi?” Ni iYesu ra yira nga ba.

¹⁰ Oko sani iBilatus va tɛri nga si, “Ingɔ toro ngo upii ni me? Ingɔ ta yeng si ime shi kina akyo mani ishering ngo ba, ko ni igara ngo ba?”

¹¹ IYesu va yira nga si, “Ingɔ ki shi ngo ni akyo kaya mi ba in da si ara ma ngo ka yaya ba. Agho mani a ma mi kide ivɔ ngo aceri ngo kina vulu.”

¹² Ka aya upii ra ni, iBilatus a wang mani asher iYesu, ni aYahudawa la ite no tɛri si, “Insi ingo sher ajiya ri ni, ingo shi ngo aghikyoo iKaisar ba. Nadidu agho mani akpa irikwyi nga sa ashi agom ni

aso wang la utumu iKaisar wudu.”

¹³ iBilatus ya kong mani atɛri ni, ava wo iYesu ki cica ki ice igɔ ashuwa oka mani ayuru si oɔɛmi atighi. kini irighimi Aramaya ni aka yuru si aGabbata.

¹⁴ Awii ucuru akpara usra agya ubulu ko onga awii atin-sara, kina atinong.

“Agom nu we,” iBilatus va tɛri aYahudawa.

¹⁵ AYahudawa va shang ɛrɛwyue na tɛri si, “A pighi nga! A pighi nga! Agara nga!”

iBilatus va wulu bo si, “Inu wang si igara agom nu?”

Ni aghakakong afirist va tɛri si, “Iyi shi yi kina ace agom ba in ba si iKaisar ba.”

¹⁶ Oka udu ni iBilatus va kpa iYesu ki ma aYahudawa ka gara nga.

Agara iYesu

(*IMat 27.32-44; IMar 15.21-32; ILuk 23.26-43*)

Aghola okpo va wulu ni iYesu.

¹⁷ A go gara ushi nga, ki kya uce oka mani ayoro si oka igbahu irikwyi. Kina irighimi Aramaya ni ayoro si aGolgota.

¹⁸ Oka do ko ni agara nga ko, kina ace agha pai, ace agho ka avo ila, ace agho ka avo ipuruma iYesu ka bogating.

¹⁹ iBilatus wo ice iwɔ kiya deri kaya gara. A wo si, “IYESU ABANAZARET, AGOM AYAHUDAWA.”

²⁰ AYahudawa nagigang pila iwɔ ka oka mani agara iYesu ko ni ushi ayayo ni ifong, iwɔ ni awo ni irighimi

Aramaya, ni iRomanci, ni iHelenanci.

²¹ Ni agha kakong afirist aYahudawa va teri iBilatus, “Ma wo si, ‘Agom aYahudawa’, osq wo si, ‘Ajiya ri teri si anga shi agom aYahudawa’.”

²² iBilatus va yira bo si, “Ima mani ime ko wo ni, ime ko wo wudu.”

²³ Aghola okpo nga ya kperi gara nga ni, ava yeri uma ugo nga, ki ko ika inari, kwagba okpo kpa oka yeng, ava kpa igbang igbigbang mani ara huri bo ba. a huri ko kpa ka ya ki ta ka ta.

²⁴ Ava teri ace bo si, “Iyi ma giya ko ba, iyi ma wuru ito kaya ki nu agho mani aki la.”

Udi ba ka imumani awo kide upii Onong hura, “Ako ogbang mi kide bo kiva wuru ito kaya umami.”

Imumani aghola okpo nga ju wudu.

²⁵ Ni, uice gara ni ayuru iYesu, anayuru ayuru nga, iMaryamu ayiri ikilobas, kina iMaryamu iMagadala.

²⁶ iYesu ya nu ayuru nga kina atina nga mani ayo nagigang na ating ka yayo, ava teri ayuru nga si, “Ayiri, ano ngo we,”

²⁷ ni atina nga ni, “Ayuru ngo we.” Ko kpa ka kua ra ni, atina va kpa nga kikya ona nga.

Okpo iYesu

(*IMat 27.45-56; IMar 15.33-41; ILuk 23.44-49*)

²⁸ iYesu ye si a kperi akwike ni, ka va hura imumani awo

kide awo Onong na ava teri si, “Ime wang sa amusum.”

²⁹ Ace abom shi kina amusum ikolo na ashi shi ko ka do. Ava so imusumu kide, ki somo ka ashi ki sang ki ta ka anyu iYesu.

³⁰ iYesu ya yira amusum ikolo na ashi ni ava teri si, “Akperi!” Okado ava suu ni irikwyi nga ki sheri okyo nga.

³¹ Awii ucuru akpara, ikua na awii okokong ko. Ka aYahudawa wang bo mani okong shi kaya gara ka awii uwuru ba, ava so iBilatus ka ma bo anyu wura ifra bo ka va shulu ni ikong.

³² Aghola akpo ba ki wura ifra agha yeng mani agara ki na iYesu, ava kya ki ya wura ifra aghing ipai ko.

³³ Ni aya ba aya iYesu ni, ara wura bo ifra nga ko ba, ka ako kpo.

³⁴ Ni, agha yeng va waa nga ni ikuma ko uho, ki isha nga, ayii kina amusum va kunu.

³⁵ Agho mani anu nga teri, ni aipang nga na ateri. Aye si ateri aipang, ni ateri ki inu ma ma aipang.

³⁶ Uma ri ba ka upii Onong hura, “Ba ogbahog yeng nga mani oki wura wu ba,”

³⁷ ni, uce upii Onong teri si, “A ki wang agho mani atulu.”

Qnaa iYesu

(*IMat 27.57-61; IMar 15.42-47; ILuk 23.50-56*)

³⁸ Ata iricuru ni, iYusuf ajiya Arimatiya, agho mani ashi atina iYesu ko uyuyi ka ahuri erabata aYahudawa, a

sɔɔ ɔkɔŋ iYesu ka kpa. IBitrus ma nga, ava ya kpa ɔkɔŋ iYesu.

³⁹ INikodimus agho mani asa kya ɔkushi iYesu na ating, akyeng ni iYusuf, ako uma ɔvɔŋ, azoo amur kina alos, ɔfoma ɔmoo ishi tai.

⁴⁰ Ajiya nga ka pai bo kpa ɔkɔŋ ki lomoo ki na ugyauto ki na uma ɔvɔŋ kini mani aYahudawa ka ju ko naa ajiya.

⁴¹ Oka mani agara iYesu ice ija shiya, kide ija nga ni ace alor shiya angoo mani asono ta bo ace agho yaba.

⁴² Ushi si awii ucuru akpara aYahudawa ni alor shi ka yayo, ava ta iYesu ya ko ka do.

20

Usisang IYesu Ka Alor

¹ Kina ikwyating inga awii ayeng osati, no ka sono ko yer wu ba, iMaryamu iMagadaliya, akya oka alor iYesu, anu na ko yini otighi anyu alor ko.

² Ava tii kiya peni iBitrus kina da agho yii iYesu mani ayo ra. Ava teri bo si "Ako woo Ate ko kide alor, owe ni ita ye yi oka mani asomo nga ko ba."

³ IBitrus kina da agho yii iYesu, va wor ki kya bo oka alor.

⁴ Ibo ka pai bo aso tii, ni ada ghoo tii ki kyu fuma oka alor kiya iBitrus.

⁵ Ava ta aghong ki teni, ava nu ugyauto mani afuwa nga ko yii, ni ada ghila ide alor ba.

⁶ Ni si go obo iBitrus ko utumu nga, ava ma ghila ide alor, ki nu ugyauto mani afuwa anga ni oyii.

⁷ Ava nu imu ɔkɔŋ mani afuwa anga irikwyi ko, ko da uho, ada zoo bo ya kina oda ugyauto ba.

⁸ Ni agho yii iYesu mani afuma alor kisher iBitrus, va ghila. Aya nu ni ava ma aipang.

⁹ Ni ki ta ka aikyuari ni ada kpili bo ima mani awoo kide upii Onong si, iyiya yu ni iYesu ki sisang ko kpo.

¹⁰ Ni agho yii nga va vuu bo aca.

IYesu Nyeni Irikwyi Nga Kushi iMaryamu

¹¹ IMaryamu ting ka sing koka alor, na sha na ci. Na aso ci ni, ava ta aghong ki teni ide alor.

¹² Na va nu atuma Onong apai ago uma ufufugu, na acica koka mani ɔkɔŋ iYesu osha shi ko, agha yeng cica koka irikwyi nga, ada ghoo ni ka ta ifra nga.

¹³ Ava wulu nga si, "Ayir, ikembo sani ingo so ci?"

Ava yira bo si, "Ako kpaa Ate mi ko," Ateri si, "Ime ta yemi oka mani asomo nga ko ba."

¹⁴ Aya kper oteri omari ni, ava tee ki nu iYesu nating, ni ada kpili nga ba.

¹⁵ IYesu va teri nga si, "Ayir, ikembo ni ingo su ci? inga ni ingo so wang?"

IMaryamu kpasi agho ju tina kide ija nga, oko sani ateri nga si "Agho ona, peni ingo kpaa nga ni, no teri mi

oka mani ɔsɔmɔ nga kɔ, kiya wo nga.”

¹⁶ IYesu va tɛri nga si, “IMaryamu!”

Ava tee kikyaa oka shi iYesu, ki tɛri nga kina iYahudanci si, “Rabboni” oko shi aghɔmɛɛ.

¹⁷ IYesu va tɛri nga si, “Ma kpini mi ba, ki sɔno kyami oka shi atemi ba. Ni kya kɔ ya tɛri anayurumi si, iki vuu mi oka shi ate mi kina ate nu, Onong mi kina Onong nu.”

¹⁸ Ni iMaryamu iMagadala va kya oka shi agho yii iYesu, ki tɛri bo si “inga nu iYesu!” ava tɛri bo uma mani a tɛri nga.

IYesu Nyeni Irikwyi Nga Oka Shi Agho Yii Nga

¹⁹ Kina ɔghe ɔnga awii ayeng atinsara, na agho yii iYesu afuwa akwyi bo kide ɔboɔ, ka ahuri ɛrɛbata aghakakong aYahudawa. Ni iYesu va ba, ki ma titara ga bughating bo, ki tɛri bo si, “Inu peni ikwyifu!”

²⁰ A kper tɛri bo upii ni, ava nyeni bo ivɔ nga kina ɛsha nga. Na agho yii nga va peni ikwyifu nagigang kini unu iYesu.

²¹ IYesu va kimi ɔtɛri bo si “Inu peni ikwyifu! umani Ate mi toma mi oko ni ime ma toma nu.”

²² Ava sho bo feni nga, ki tɛri bo si, “Inu yira aghing Onong.

²³ Insi inu yira ɔlokpaa ivulu agho ni, ayira; insi oda yira nu ɔlokpaa ivulu nga ba ni, aki yira bo ba.

IYesu Nyeni IToma Irikwyi Nga

²⁴ Agha yeng kide agho yii iYesu, agho mani ayoro si iToma (ko iciri), asara shiya kakua mani iYesu sa ba kɔ ba.

²⁵ Ushe agho yii iYesu va tɛri nga si “Ibo nu Ate!”

Ava tɛri bo si, “Inga ki ma aipang ba, si inga nu irinyuru aka akusa, ki nga va piya kina ani vɔ nga, ki nga ta avo ka irinyuru ɔnga ɛsha nga.”

²⁶ Utumu awii ananari ni, agho yii iYesu ashi kide ɔna, iToma shiya ni bo. Anyu aboo shibo aye ba, iYesu va ghila ki titara ka bughating bo, ki tɛri bo si, “Inu peni ikwyi ifuu.”

²⁷ Ava tɛri iToma si, “Ta ani vɔng kɔ kawɛ, keri ivɔ mi. Nawa avong kɔ piya irinyuru ɛsha mi. Sheri uju ota uma aipang ya no tee agho ma aipang.”

²⁸ IToma va tɛri nga si, “Atemi kina Onong mi!”

²⁹ IYesu va tɛri nga si, “Ingo ma aipang ki ingo nu mi. Agha anyu adaduma bo agho mani ama aipang ba a numi ba.”

³⁰ IYesu ju uce no uma uwo ica nagigang koka shi atina nga, ɔngɔ mani ada wɔ bo kide awo riba.

³¹ Awo udibi ri ki inu ma aipang si, iYesu nga shi Ikristi, ano Onong. Kɔ ma aipang ni nga ni, iki peni okyo kide uca nga.

21

IYesu kini huri itagbo inga wo ica

¹ Utumu udi ni iYesu kunu okushi atina, ka anyu avong aTibariya. Mani oba wɛ,

2 ISiman iBitrus, kina iT-oma agho mani ayuru nga si uciri, kina iNataniyel ka aKana anga aGalili, kina ano iZabadi, kina ace atina apai ashiya kini bo.

3 IBitrus va teri si, "Ime kikyā mi ahuri itagbo." Agho sha va teri si, "Iyi maa kikyā ni ngo." Ava kono ki ghila ogbolo ki wulu. Ka ting ni ata kpeni bo ice ma ba.

4 Oka so yeri ni, iYesu ting ki bele avong, ni atina nga ta kpili bo si iYesu nga ting ba.

5 IYesu va yuru bo ki teri si, "Agho ikyo, inu shi ki na itagbo?"

Ayira si, "Kai"

6 IYesu va teri bo si, "Feni ima huri itagbo nu ka avo ila ogbolo nu ki inu ki peni." A ya ju kindo ni avasa kpini itagbo nagigang na ara bora bo owaga ka ata kide ogbolo nga ba.

7 Atina ra mani iYesu yo ra va teri iBitrus si, "Ate nga!" ISiman iBitrus ya kong na ateri si, "Ate nga," ava kpa igbang nga ki somo ka ago igbang ba ava funu ki ghila ide amusum.

8 Usho atina ayii kide ogbolo, awaa imu huri itagbo ki huri itagbo natito, ka ato bo atoo na uho avong ba, kina omara aji ko ni.

9 Aya shulu ni, ava nu ujakri ugha so yara ko kadu kina itagbo kaya, kina ubiredi.

10 IYesu teri bo si, "Ba ki na ice itagbo mani inu kpini ka aikuari."

11 ISiman iBitrus ghila ogbolo ide na amusum nga ki ya waa imu huri itagbo ki ba uho avong. Itagbo tii ni ikikong, 153, ki ni ogho ni ima huri itagbo ta gaa yu ba.

12 IYesu va teri bo si, (Inu ba ko ma la imila ikwyating.") Ba agho kide bo mani abura wulu nga, "ta anga ni inga?" Ka aye si Ate nga.

13 IYesu ba, ki kpa ubiredi ki ma bo, ki va ju kindo kini itagbo.

14 Onga itai mani iYesu nyeni irikwyi nga ka kushi atina nga utumu mani ashang nga ka kpo.

IYesu kina iBitrus

15 Aya kperi la imila ni, iYesu va teri iSiman iBitrus si, "ISiman ano iYohanna, ingo yo mi kina aipang ki cee aduba agho?"

16 IYesu va kimi teri si, "ISiman ano iYohanna, ingo yo mi ka aipang?"

Ava yira si, "A, Ate, ingo ye si ime yo ngo."

IYesu va teri, "Sa ica kina atem mi."

17 Onga itai mani awulu nga, "iSiman ano iYohanna ingo yo mi?"

IBitrus kong anang ka iYesu wulu nga so iritai, "Ingo yo mi?" Ava teri si, "Ate, ingo ye umari nadidu; ingo ye si ime yo ngo."

IYesu va teri si, "Ma atem mi imila."

18 Ime teri nu aipang, ushi anano ni usa ka somo uma ka irinuma nu ka kyakwyi nu no kya no oka mani inu wang; insi inu ya ba anorapyi ni oki

nawa ivọ nọ, ace aghọ nga ki sọmọ nọ uma na nyeni nu ọka mani inu wang kya.”

¹⁹ IYesu tẹri kindọ ka nyeni ighọ ukpo mani iBitrus ki ju ka jọọ Ọnọng. Ni ava tẹri nga si, “Yii mi!”

²⁰ IBitrus va tẹẹ ki nu aghọ yii iYesu mani ayoo sọ yii bọ. Anga shi aghọ yii iYesu ra mani atọrọ ki ikọ iYesu ka akua la imila ubulu. Anga wulu iyesu si, “Ate, inga ki gbra ngo kọ?”

²¹ IBitrus ya nu nga ni, ava wulu nga si, “Ate, ajiya ri ni?”

²² IYesu va yira si, “Insi ime wang si aci akyọ si iya vuu,

ikẹmbọ shi ẹmẹnẹ ngo? Ingo nọ yii mi.”

²³ Kaya udi ni ila nga kpa kwabi ọka shi anayuru si aghọ yii iYesu ri ki kpo ba. Ni iYesu ra tẹri si aki kpo nga ba; atẹri si, “Insi ime wang si aci akyọ si mẹ ya vuu ni, ikẹmbọ shi ẹmẹnẹ ngo?”

²⁴ Anga shi aghọ yii iYesu ra mani atara kọ tumu uma ri ki va wọ bọ. Iyi ye si ọtẹri nga ni aipang nga.

²⁵ IYesu va ju uce nọ uma ikir. Ada wa si aki wọ akwike ni, nadidu asing ki shi wu na ọbọọ mani aki ta awọ mani awọ kọ ba.